

Jaarstukken 2025

Zwijndrecht. **Dat is thuiskomen**

Voorwoord

Geachte leden van de raad,

Met deze jaarstukken leggen wij verantwoording af over 2025, het laatste uitvoeringsjaar van de raadsperiode 2022–2026 en daarmee een belangrijk sluitstuk van het raadsprogramma Krachtig Zwijndrecht 2.0. Het is het moment waarop we de balans opmaken: wat hebben we bereikt, welke lessen nemen we mee en hoe staan we er financieel voor aan het einde van deze bestuursperiode?

Het afgelopen jaar stond in het teken van het daadwerkelijk realiseren van ambities onder stevige financiële druk. Met beperkte middelen, een opgave tot aanzienlijke bezuinigingen en een blijvend onzekere financiële toekomst hebben raad, college en ambtelijke organisatie zich gezamenlijk ingezet om de doelen uit het raadsprogramma zo goed mogelijk te verwezenlijken. Dat maakt dat wij met trots terugkijken op het werk dat is verzet en de resultaten die zijn bereikt.

Bijzonder is dat in 2025 nauwelijks sprake is van onderbesteding van budgetten. Dit is een belangrijk signaal dat het scherper en realistischer begroten, waar de afgelopen jaren bewust op is gestuurd, zijn vruchten heeft afgeworpen. Budgetten zijn in lijn met de uitvoering ingezet en benut zoals beoogd, wat bijdraagt aan de transparantie en betrouwbaarheid van onze financiële huishouding. Tegelijkertijd past ook reflectie. In het afgelopen jaar zijn opnieuw fouten gemaakt bij de aanbesteding van diensten. Deze onvolkomenheden zijn transparant opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording van het college. In combinatie met het gegeven dat de fouten uit het verleden mee worden geworden (en in de toekomst nieuwe fouten zullen worden meegewogen) in het actuele oordeel, leidt dat tot de conclusie dat we niet aan onze eigen norm hebben voldaan. Wij trekken hier nadrukkelijk lering uit en blijven werken aan verbetering van processen, kennis en controle, zodat rechtmatig handelen geborgd blijft.

De jaarrekening 2025 sluit met een positief resultaat, dat hoger uitvalt dan vooraf geraamd. Deze afwijking wordt voornamelijk verklaard door hoger dan verwachte baten. Toch vraagt de structurele financiële positie van de gemeente onverminderd om aandacht en financiële discipline. Want ook indien deze extra baten eerder in het jaar in beeld waren geweest, had dit de noodzaak van de ingezette bezuinigingsmaatregelen niet weggenomen. Voor zover de hogere inkomsten een meerjarig karakter hebben, worden deze betrokken bij de afwegingen in het kader van de komende begroting. Positief is ook dat de bezuinigingen die voor de begroting 2025–2029 op de structurele budgetten zijn ingezet, voor het overgrote deel daadwerkelijk zijn gerealiseerd. Dit onderstreept dat, ondanks de complexiteit en impact van de maatregelen, de organisatie in staat is gebleken om deze opgave grotendeels succesvol uit te voeren.

Deze jaarstukken laten daarmee een genuanceerd beeld zien: van resultaten die met inzet en betrokkenheid zijn bereikt, van stappen vooruit in financieel beheer en begrotingsdiscipline, maar ook van aandachtspunten die blijvende scherpste vragen. Met deze inzichten dragen wij het stokje over aan de volgende bestuursperiode, in het vertrouwen dat de ingezette lijn wordt voortgezet en verder verdiept.

Het college van burgemeester en wethouders kijkt met waardering terug op de samenwerking met de raad, de inzet van de organisatie en de betrokkenheid van onze inwoners en partners. Samen hebben we, ondanks de uitdagingen, gewerkt aan een krachtig en toekomstgericht Zwijndrecht.

Met hartelijke groet,
namens het college van burgemeester en wethouders,

Tycho Jansen
wethouder Financiën

Inhoud

Voorwoord	2
Inleiding	5
Jaarverslag	13
Programmaverantwoording	13
1. Bestuur en dienstverlening, communicatie en participatie	14
2. Wonen, bouwen en wooncarrière	22
3. Armoedebestrijding en versterken lokale economie	26
4. Welzijn, zorg, sport en cultuur	31
5. Duurzame en veilige leefomgeving	39
Doelstellingen	44
BBV-indicatoren	82
Financiën	88
Algemene dekkingsmiddelen	89
Overhead	90
Vennootschapsbelasting	91
Paragrafen	92
Lokale heffingen	93
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	102
Onderhoud kapitaalgoederen	113
Financiering	119
Bedrijfsvoering	126
Verbonden partijen	133
Grondbeleid	151
Wet open overheid	162
Jaarrekening	163
Overzicht van baten en lasten	164
Balans	165
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	168
Toelichting op het overzicht van baten en lasten	171
Analyse van de afwijkingen	171
Bestemming van het resultaat	180
Onvoorzien	181
Incidentele baten en lasten	181
Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	184
Wet normering topinkomens	184
Toelichting op de balans	186
Vaste activa	186
Vlottende activa	188
Vaste passiva	191
Vlottende passiva	202
Niet in de balans opgenomen verplichtingen	203
Investeringsprogramma	206
EMU-saldo	213
Single information Single audit (SiSa)	214
Overzicht van baten en lasten per taakveld	231
Gebeurtenissen na balansdatum	234
Rechtmatigheidsverantwoording	235
Overige gegevens	237
Controleverklaring	238

Inleiding

De bedragen in de overzichten en tabellen zijn x € 1.000 tenzij anders aangegeven.

Opgaven

Onderstaand gaan we kort in op de zeven opgaven uit het raadsprogramma.

Bouwen aan vertrouwen

Binnen het programma Bouwen aan Vertrouwen stond het jaar 2025 vooral in het teken van verbetering van onze dienstverlening, communicatie en participatie. Duidelijk is geworden hoe belangrijk het is om wederzijdse verwachtingen uit te spreken, met elkaar te evalueren en naar ieders rol te blijven kijken. We hebben ons in deze periode vooral gefocust op daar waar we als gemeente zelf invloed op hebben, in de wetenschap dat zowel landelijke ontwikkelingen en zelfs ontwikkelingen elders in de wereld stevig invloed hebben op het vertrouwen dat mensen in elkaar en in de overheid hebben. We hebben onder andere gewerkt aan een warme en veilige ontvangst in het gemeentehuis, de samenwerking met ondernemers, de totstandkoming en vaststelling van de participatievisie en – verordening en het betrekken van kinderen en jongeren bij onderwerpen die voor hen nu en in de toekomst belangrijk zijn. Verder hebben we geïnvesteerd in de manier waarop we omgaan met meldingen en klachten en zijn voorbereidingen getroffen voor een communicatieapp voor investeringsprojecten.

Goed Wonen

Via het meerjarenprogramma Gebiedsontwikkeling hebben wij in 2025 vastgesteld wat nodig is om het raadsprogramma voor de opgave Goed Wonen uit te voeren. Binnen stedelijk gebied zijn voldoende woningen gepland om te voorzien in de basisbehoefte en een deel van de groei voor de komende 15 jaar. Toch blijft het aantal gerealiseerde woningen achter bij de ambitie van 3.500 tot 4.900 nieuwe woningen in 2030. Daarom is de tijdshorizon inmiddels met vijf jaar verruimd. De woningbouwproductie is inmiddels op gang gekomen: Sinds de start van het raadsprogramma Krachtig Zwijndrecht in 2018 zijn er 494 woningen gerealiseerd. Daarnaast worden in 2026 nog ruim 200 extra woningen opgeleverd uit reeds gestarte projecten. Om dit tempo vast te houden en de raadsdoelstellingen te halen, moeten in 2026 nieuwe plannen worden opgestart. Een van de grootste geprogrammeerde locaties is Walburg. Er is in 2025 ambtelijk gestudeerd op een Nota van Uitgangspunten en potentiële fasering van Walburg om in 2026 WBI subsidie aan te kunnen vragen voor een eventueel project. In 2026 pakken we dit verder op.

Armoedebestrijding

Ook in 2025 voerden we door middel van het Deltaplan Armoede 2.0 beleid om inwoners mee te laten doen en maximale ontwikkelmogelijkheden te bieden. We bleven inwoners ondersteunen met bestaande interventies zoals het SMS-Kinderfonds, het Sport- en Cultuurfonds 18+ en de inzet van social scouts en de financieel jongerenwerker. Daarnaast zijn nieuwe initiatieven gestart, zoals de samenwerking met Stichting Maatschappelijk Betrokken Ondernemen Drechtsteden en de ontwikkelplekken van Leerwerkbedrijf Zwijndrecht Werkt in samenwerking met de Sociale Dienst Drechtsteden. Ondanks onze stevige inzet weten we dat we er nog niet zijn; armoedebestrijding vraagt een lange adem. Succesvolle aanpak is alleen mogelijk in nauwe samenwerking met maatschappelijke organisaties, bedrijven en inwoners.

Versterken lokale economie

In 2025 zijn we vol in de uitvoeringsfase van het economisch programma gekomen. Samen met ondernemers en regionale partners hebben we gewerkt aan de versterking van de lokale economie, met aandacht voor werkgelegenheid, human capital, dienstverlening en toekomstbestendige

werklocaties. Daarbij hebben we er bewust voor gekozen om uitvoering en eigenaarschap niet alleen binnen de gemeentelijke organisatie te beleggen, maar juist samen met het bedrijfsleven en maatschappelijke partners vorm te geven.

Veerkrachtige buurten

In de Coalitie Veerkrachtige buurten, werken we als gemeente samen met onze verschillende coalitiepartners aan het versterken van uiteindelijk 15 buurten in Zwijndrecht vanuit de doelstellingen: We werken samen aan een gezonde toekomst voor Zwijndrecht. We vergroten de kansen van inwoners en pakken fundamenteel achterstanden en ongelijkheid aan, zodat opleidingsniveau, arbeidsparticipatie en woonkwaliteit in 15 jaar stijgen.

Dit gebeurt door samenwerking tussen de coalitiepartijen en inwoners zelf. Het doel is om kansengelijkheid, bestaanszekerheid en armoedebestrijding te bevorderen, zodat iedereen zich optimaal kan ontwikkelen en meedoen in de samenleving. We werken binnen het programma buurtgericht. De acties per buurt worden opgebouwd rondom de vijf pijlers:

1. Leren – Stimuleren van onderwijsdeelname en talentontwikkeling.
2. Werken – Bevorderen van een inclusieve arbeidsmarkt en werkgelegenheid.
3. Gezondheid – Armoedebestrijding, welzijn en toegang tot zorg verbeteren.
4. Wonen – Betaalbare en leefbare huisvesting en wijken realiseren.
5. Veiligheid – Sociale en fysieke veiligheid versterken.

Duurzaam Zwijndrecht

Om te zorgen dat het fijn wonen en verblijven blijft in Zwijndrecht hebben we drie duurzame ambities voor 2050: energieneutraal, klimaatadaptief en circulair. In 2025 is binnen het duurzaamheidsprogramma op alle hoofdpijlers voortgang geboekt. Een belangrijke mijlpaal was het vaststellen van het Warmteprogramma, waarmee de koers voor de warmtetransitie voor de komende tien jaar is vastgelegd. Daarnaast is gewerkt aan de verdere uitrol van het warmtenet en het verduurzamen van de woningvoorraad. Binnen klimaatadaptatie en groen is ingezet op vergroening en toekomstbestendig beleid, met actieve betrokkenheid van inwoners. Op het gebied van circulariteit en natuur- en duurzaamheidseducatie lag de nadruk op bewustwording, voorbeeldgedrag en educatie. Het programma Duurzaamheid 2024-2027 biedt hierbij richting en samenhang en is een belangrijke randvoorwaarde om de ambities voor 2050 te realiseren. Tegelijkertijd is duidelijk dat deze opgaven alleen in samenwerking met inwoners, maatschappelijke partners, bedrijven en overheden kunnen worden waargemaakt.

Bereikbaar Zwijndrecht

Het huidige Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP) bestaat uit een beleidsdeel en een uitvoeringsprogramma. Het beleidsdeel loopt door tot 2030 en het uitvoeringsprogramma kent 2025 als het laatste jaar waarin budget beschikbaar is voor deze opgave. In 2025 is een gemeentebreed parkeerdrukonderzoek uitgevoerd, zijn er aanvullend fietsvoorzieningen gerealiseerd en is er onder andere een verkeerveiligheidsanalyse uitgevoerd voor de Burgemeester van 't Hoffweg.

Er is daarnaast met Zuid-Holland Bereikbaar gestart met een bereikbaarheidsaanpak voor een aantal bedrijventerreinen. Dit moet in 2026 verder onderzocht worden en bij kansrijkheid worden gestart. Om de oversteekplaatsen voor voetgangers en fietsers op de Lindtsedijk te verbeteren is in 2025 in kaart gebracht waar er optimalisaties moeten plaatsvinden. Hier wordt in 2026 uitvoering aan gegeven.

Financiën

Hieronder gaan we in op het financiële resultaat, waaronder de analyse en de bestemming hiervan. Verder komen we terug op de bezuinigingen die zijn doorgevoerd en tenslotte beschouwen we de financiële positie van de gemeente Zwijndrecht.

Resultaat

Het resultaat na reservemutaties is € 5.882.000 positief en wijkt ten opzichte van de begroting € 3.963.000 positiever af. Let op: de [analyse van deze afwijking](#) van een kleine vier miljoen Euro ten opzichte van de begroting, is verderop in deze jaarstukken opgenomen. Hierna gaan we verder op het daadwerkelijke resultaat van € 5,9 miljoen.

Opbouw van het resultaat

Onderstaand is het verloop van het gerealiseerde jaarresultaat van de primaire begroting 2025 tot aan de jaarstukken 2025 opgenomen. Alleen de mutaties boven € 500.000 of overige relevante onderwerpen zijn afzonderlijk opgenomen.

Omschrijving	Saldo	Meerjarig effect
Primaire begroting 2025	77	
<i>Overige mutaties</i>		
Tweede bestuursrapportage 2024	-34	0
Extra bijdrage Sportbedrijf	-241	0
Eerste bestuursrapportage 2025	360	0
<i>Subtotaal</i>	<i>85</i>	<i>0</i>
Subtotaal	162	0
<i>Tweede Bestuursrapportage 2025</i>		
Beschermd Wonen	849	Kaderbrief
Vrijval stelposten indexaties	757	0
Opvang Oekraïners	600	0
Omgevingsvergunning	463	Kaderbrief
Algemene uitkering	-802	0
Lager gerealiseerde bezuinigingen	-718	0
Overige verschillen	608	0
<i>Subtotaal</i>	<i>1.757</i>	<i>0</i>
Subtotaal	1.919	0
<i>Jaarstukken 2025</i>		
Omgevingsvergunning	860	Kaderbrief
Voorziening wethouderspensioenen	-710	0
Grex-en	931	0
GR Sociaal, BUIG-middelen en Participatiewet	551	0
Beschermd Wonen	515	Kaderbrief
Overige verschillen	1.816	-195
<i>Subtotaal</i>	<i>3.963</i>	<i>-195</i>
Jaarstukken 2025	5.882	-195

Bestemming van het resultaat

Bij de bestemming van het resultaat stellen wij het volgende voor:

Wij stellen de raad voor:

- het positieve resultaat van € 5.882.000 voor een bedrag van € 847.000 te storten in de Reserve Uitvoeringsprogramma Gebiedsontwikkeling en het restant van € 5.035.000 te storten in de Algemene reserve.

Bij het opstellen van de jaarstukken is naar voren gekomen dat een aantal budgetten in 2025 niet zijn gebruikt. De activiteiten die ten grondslag liggen aan deze budgetten leiden in 2026 wel tot prestaties en uitgaven.

Wij stellen de raad voor:

- de niet bestede budgetten van 2025 per saldo van € 331.000 toe te voegen aan het budget 2026 en deze in 2026 te onttrekken uit de algemene reserve.

Bezuinigingen

Voor het jaar 2025 was een totaal bedrag van € 5.542.500 aan structurele bezuinigingen voorzien, voor € 718.000 is (nog) niet in 2025 invulling gegeven. Via de bestuursrapportages wordt de raad geïnformeerd over de voortgang van de bezuinigingen.

Bezuinigingsmaatregelen 2025		Bezuiniging	Niet behaald
5	Gemeentehuis en dienstverlening balies op vrijdag sluiten	50.000	
6	Hogere cateringopbrengsten begroten	15.000	
7	Budget implementatie Wet open overheid aframen	100.000	
8	ICT (Regio Projecten Portfolio (RPP) /SGD)	290.000	290.000
9	Servicegemeente Dordrecht en onderzoeksrichting, waaronder communicatie	200.000	200.000
10	Halveren opleidingsbudget	378.000	
11	Personele (uitstroom)regeling oudere medewerkers	200.000	
12	Reduceren formatieomvang bodes met 1 FTE	64.000	
13	Niet invullen vacatureruimte staf en budget ICT	110.000	
15	Verlagen kwaliteitsniveau buitenruimte zwembad en Plus- en Allurelocaties van Plus naar Basis-niveau	183.000	
16	Verlagen kwaliteitsniveau buitenruimte van Basis-niveau naar Basis-min-niveau	398.000	
18	Versoberen en of anders renoveren van plantvakken en/of vergroenen van verharde oppervlakten	10.000	
19	Verminderen maaien in frequentie (2 maaibeurten minder per jaar)	19.000	
21	Buitensportaccommodaties: groenbeheer afschalen naar Basis-min niveau	15.000	
22	Budget investeringsprogramma infra/riolering verlagen	63.000	
23	Anti-parkeerpalen weghalen	25.000	
25	Afvalbakken verminderen in de openbare ruimte	50.000	
28	Het niet meer actualiseren van niet-wettelijke beheerplannen en niet-wettelijke verordeningen.	30.000	

29	Verlagen budget Zwerfafval	20.000	
30	Budget onderhoud wegmarkeringen halveren	20.000	
31	Versoberen onderhoud nationale bewegwijzeringsborden	7.500	
32	Afroken onderschrijding budget PAK AAN!	27.000	
33	Programma Bouwen aan Vertrouwen	110.000	
34	Groepsaankpak	100.000	
35	Sporthuldiging	15.000	
39	Aangepast sporten	13.000	
40	Volwasseneducatie	10.000	
41	Gemeentelijke bijdrage Onderwijsachterstanden beleid (OAB)	7.000	
42	Kansrijke start	30.000	
43	incidenteel financieren projecten Kansrijke start	45.000	
45	versoberen Brede School	120.000	
46	stoppen Dag van de Mantelzorg	25.000	
47	incidenteel financieren impuls Dementievriendelijke gemeente	40.000	
48	Algemene korting Subsidieregeling en subsidieplafonds bijstellen	208.000	
49	Subsidies niet indexeren	550.000	
50	Begroten piek reisdocumenten publiekswinkel	182.000	
51	Inkomsten en uitgaven havens herijken	16.000	
52	Verminderen van duurzaamheidsregeling en educatie	57.000	
54	Grondexploitaties en uren schrijven	265.000	
55	Regionale samenwerking ruimtelijk economisch: Smart Delta Drechtsteden	375.000	228.000
56	Reduceren beleidsdoelstelling op lobby en Public Affairs	125.000	
57	OZB inkomsten – realistischer ramen inkomsten door areaaluitbreiding	328.000	
58	Versobering dienstverlening ruimtelijke ordening	150.000	
61	Rekenrente een jaar eerder verhogen dan de regelgeving verplicht	397.000	
	TOTAAL	5.542.500	718.000

Uit het overzicht blijkt dat 87% van de bezuinigingen in 2025 geëffectueerd is; ook van het nog niet gehaalde deel is de verwachting dat deze grotendeels zal worden behaald vanaf 2026.

Financiële positie

Voor een beschouwing van de financiële positie bezien we drie onderdelen:

- De financiële kengetallen ten aanzien van de balans (verhouding schuld/bezit)
- Ons financiële resultaat over 2025 (hoe gezond is ons huishoudboekje)
- Risico's en weerstandsvermogen (hebben we genoeg buffer bij tegenvallers)

Een uitgebreide analyse is opgenomen in de [paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing](#).

Financiële kengetallen

Onderstaand is een overzicht opgenomen van de financiële kengetallen. Een nadere analyse hiervan staat in de [paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing](#).

Financiële kengetallen	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025
Netto schuldquote	98,1%	130,6%	105,6%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	94,4%	129,3%	102,4%
Solvabiliteitsratio	22,1%	14,5%	21,6%
Grondexploitatie	0,6%	8,5%	0,8%
Structurele exploitatieruimte	0,3%	0,9%	4,4%
Belastingcapaciteit	107,8%	106,5%	106,8%

We zien een tweetal rode draden.

Ten eerste dat de kengetallen **minder verslechteren** dan op basis van onze begroting werd verwacht. Hierin zien we steeds minder het bekende fenomeen terug van onderuitputtingen (we geven niet zo veel uit als we dachten) als maar vooral baten die hoger worden gedurende het jaar (denk aan extra uitkeringen gemeentefonds in december, of een nabetaling beschermd wonen).

Er is echter nog steeds geen (financiële) reden tot juichen, dat is de tweede rode lijn. Want we zien dat we ten opzichte van 2024 **onze financiële positie nog even kwetsbaar is** op basis van de kengetallen. In stoplichtkleuren is en blijft de financiële positie "oranje". Dit betekent dat we kritisch moeten blijven op het doen van investeringen en op de langere termijn moeten komen tot een houdbaar evenwicht tussen investeringsniveau en schuldniveau.

Financieel resultaat

Het resultaat laat zich het best duiden door de volgende drieslag te maken:

- Gerealiseerd totaal van saldo van baten en lasten (het resultaat voor reservemutaties)
- Resultaat na reservemutaties (welke uitgaven betalen we uit reserves?)
- Het structurele resultaat (welk gedeelte van het resultaat is incidenteel, en wat is het échte verschil tussen inkomsten en uitgaven)

Op basis van uitspraken van de commissie BBV presenteren we dit in de volgende, standaard, tabel.

Presentatie van het gerealiseerd structureel Resultaat (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025
Gerealiseerd totaal van saldo baten en lasten	-14.745	-194	5.122
Gerealiseerde Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves (saldo)	16.340	2.025	761
Gerealiseerd resultaat	1.595	1.830	5.882
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-1.238	-1.244	3.286
Gerealiseerd structureel resultaat	357	586	8.408

Het reguliere bedrijfsresultaat is dit jaar € 5,1 miljoen positief. Dit komt grotendeels door hogere baten die pas laat of zelfs na het sluiten van het jaar bekend werden: Waboleges, Beschermd Wonen (BWO) en achteraf ontvangen subsidie voor woningbouw. Hierbij geldt dat de Waboleges én Beschermd Wonen wel gedurende het jaar zijn aangeraamd, maar de uiteindelijke ontvangst was nog hoger. Omdat WABO en BWO al vaker tot meerinkomsten hebben geleid, betekent dit dat deze afwijking zal worden meegewogen in de kaderbrief en de komende begroting. We zien deze afwijking als meerjarig. De reserves nemen licht toe (met 0,7 miljoen) door vele mutaties; in he toog springend is de eenmalige storting in de Reserve Sociaal domein vanuit de onderuitputting jeugdmiddelen. Tenslotte blijkt uit de staat van incidentele baten en lasten dat wij verantwoord om gaan met ons geld : wij hebben meer structurele inkomsten dan structurele uitgaven.

Risico's en weerstandsvermogen

De benodigde minimale weerstandscapaciteit is € 9.727.000. De omvang van de Algemene Reserve is ultimo 2025 € 23.843.000. We komen dan uit op een gerealiseerde weerstandsratio van 2,5:1. We hanteren in Zwiindrecht een streefwaarde van minimaal een ratio van 1:1. We voldoen dus per einde 2025 aan die norm.

Met ingang van de begroting 2024 stuurt de raad op het aanhouden van een 'buffer' in de algemene reserve. Deze is bedoeld om een tijdelijk tekort op te kunnen vangen op het moment dat het niet lukt om een begroting in 1 jaar met behulp van maatregelen sluitend te krijgen. Deze buffer is oorspronkelijk gesteld op € 3,5 miljoen. Op basis van de (verbeterde) stand van de Algemene reserve is de beschikbare buffer in de Algemene reserve.

Conclusie

De uitvoering (van met name investeringen) is versneld, exploitatiebudgetten zijn grosso modo uitgeput en ook zijn de ombuigingen die effect hadden op 2025 uitgevoerd.

De exploitatie in 2025 was op orde. Desondanks is de financiële positie niet verbeterd. Dat komt in hoofdmoot, doordat we nog steeds meer investeren in wegen, groen, projecten, (school)gebouwen dan dat we afschrijven. Dit betekent dat we ook in 2025 meer lenen dan aflossen. Zo is de (langlopende) schuldenlast weer gestegen. Tegenover deze schuld staat weliswaar steeds meer (maatschappelijk) bezit; maar financieel gezien staan de schuldindicatoren op oranje en is de trend richting rood.

Deze situatie is vooralsnog houdbaar, er dient de komende jaren wel tot bewuste keuzes gekomen gaan worden ten aanzien van de doelstellingen voor de financiële positie op de middellange termijn. Dat leidt tot het verder maken van keuzes voor ofwel investeren in de gemeentelijke voorzieningen, ofwel in de gemeentelijke financiële positie.

Investeringsprogramma

Het saldo aan geactualiseerde kredieten is begroot € 33,7 miljoen, hiervan is € 36,8 miljoen uitgegeven, waarbij sprake is van een 'overrealisatie' van € 3,1 miljoen. Dit levert een realisatiepercentage van 109% op. Daarnaast is aan subsidies en bijdragen derden € 175.000 meer ontvangen dan het begrote bedrag van € 1.280.000.

Deze 'overrealisatie' heeft voornamelijk te maken met, zoals al gemeld in de beide bestuursrapportages 2025, de grote uitvoeringskracht in de uitvoering van het IP Infra en riolering. In de rapportages is gemeld dat het totaal krediet verstrekt van € 12,5 miljoen is bijgesteld naar een totaal van € 20 miljoen. Waarbij in de Tweede Bestuursrapportage 2025 is aangegeven dat de verwachte ontwikkeling in de bandbreedte tussen € 20 en € 23 miljoen zou liggen. Uiteindelijk is de besteding hiervan uitgekomen op € 23,3 miljoen. Een realisatie van 116% ten opzichte van het totaal krediet van € 20 miljoen.

Tevens worden per saldo voor € 560.000 aan restantkredieten voorgesteld om deze naar 2026 te verplaatsen doordat veelal doorloopt naar 2026.

Een nadere toelichting is te vinden in het hoofdstuk [investeringsprogramma](#).

Rechtmatigheid

Met ingang van het begrotingsjaar 2023 is er een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen in de jaarstukken. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag van 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 3.998.560. In 2024 gold nog een grensbedrag van 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves. Wijzigingen in landelijke regelgeving hebben ertoe geleid dat het grensbedrag vanaf 2025 anders wordt bepaald.

De bevindingen ten aanzien van de rechtmatigheid zijn in onderstaande tabel kort weergegeven. In de [rechtmatigheidsverantwoording](#) staat de uitgebreide versie.

	x 1 miljoen
Totaal onrechtmatigheden	€ 9,4
Waarvan acceptabel	€ 3,2
Waarvan niet-acceptabel	€ 6,2

In totaal zijn er voor € 9,4 miljoen aan onrechtmatigheden geconstateerd. Het betreft:

- € 6,5 miljoen aan overschrijdingen van exploitatielasten en investeringskredieten op programmaniveau (begrotingscriterium). Van de € 6,5 miljoen begrotingsonrechtmatigheden is € 3,2 miljoen acceptabel, aangezien de onderliggende overschrijdingen passen binnen het door de raad vastgestelde beleid in de beleidsnota rechtmatigheid;
- € 2,9 miljoen aan onrechtmatige uitgaven, omdat in drie gevallen Europese aanbestedingsregels niet zijn nageleefd (voorwaardencriterium). Twee van deze drie werken nog door vanuit 2024. Het derde geval is nieuw en betreft een in 2024 afgesloten contract dat nationaal openbaar is aanbesteed en waarvan in 2025 de eerste lasten zijn verantwoord.

Het totaal aan onrechtmatigheden van € 9,4 miljoen is hoger de verantwoordingsgrens van € 4,0 miljoen. De onrechtmatigheden zijn daarom gespecificeerd en toegelicht in zowel de rechtmatigheidsverantwoording als in de [paragraaf bedrijfsvoering](#).

Collegebesluit

De Jaarstukken 2025 zijn bij collegebesluit d.d. 26 mei 2026 met nummer 2026-0045242 ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden.

Jaarverslag

Programmaverantwoording

1. Bestuur en dienstverlening, communicatie en participatie

Inleiding

“Een krachtig Zwijndrecht” is een Zwijndrecht waarin inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en gemeente in vertrouwen met elkaar werken aan maatschappelijke opgaven. De gemeente is er vooral om te voorzien in zorg, huisvesting, gedegen onderwijs, werk en een schone en veilige leef- en werkomgeving. Zo bouwen we verder aan een Zwijndrecht en Heerjansdam van en voor inwoners. Het bouwen aan het wederzijds vertrouwen is en blijft hierbij een van onze belangrijkste gezamenlijke opgaven. Het jaar 2025 stond vooral in het teken van verbetering van onze dienstverlening, communicatie en participatie.

De lobby die in 2024 is opgestart om de opgaven die Zwijndrecht kent landelijk onder de aandacht te brengen is in 2025 onverminderd voortgezet. De relatie tussen de gemeente en de nationale overheid staat al een aantal jaren op verschillende manieren onder druk. Het gaat daarbij niet alleen om voldoende beleidsvrijheid en middelen voor het uitvoeren van onze taken, maar ook om de onzekerheden van de ontwikkelingen rondom het gemeentefonds. Het vallen van het kabinet in 2025 heeft daarbij niet geholpen. In Zwijndrecht hebben we daarom stevige bezuinigingen moeten doorvoeren die van invloed zijn op de uitvoerbaarheid van onze opgaven en haalbaarheid van onze ambities. De landelijke en regionale ontwikkelingen hebben invloed op het vertrouwen in de overheid, ook op het vertrouwen in de gemeente. In 2025 lag daarom de focus op verdere verbetering van onze communicatie en dienstverlening en de manier waarop inwoners kunnen participeren of initiatieven kunnen aandragen.

Als gevolg van de val van het kabinet hebben op 29 oktober 2025 landelijke verkiezingen plaatsgevonden. Bij de organisatie van de verkiezingen in Zwijndrecht is extra aandacht geweest voor de toegankelijkheid van de stemlokalen. Niet alleen om aan de wetgeving te voldoen, maar vooral vanuit de ambitie uit de Lokale Inclusie Agenda om een inclusieve gemeente te zijn waar iedereen mee kan doen.

Opgave Bouwen aan vertrouwen: “Zwijndrecht. Dat is thuiskomen!”

Het bouwen aan vertrouwen is en blijft geen eenvoudige opgave. Het vraagt blijvend aandacht en inzet van raad, college en ambtelijke organisatie. Het vraagt om goed luisteren en het goede voorbeeld geven. Vanuit onze kernboodschap “Zwijndrecht. Dat is thuiskomen!” werken we samen (gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie) met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners aan versterking van het wederzijds vertrouwen. Dat doen we aan de hand van drie bouwstenen die onderling sterk met elkaar verbonden zijn: dienstverlening, participatie en communicatie. Door te werken aan de hand van deze bouwstenen willen we bereiken dat het samenwerken aan maatschappelijke en ruimtelijke opgaven in Zwijndrecht vanuit vertrouwen en gelijkwaardigheid in de genen zit van iedereen in Zwijndrecht. Dat doen we door:

- a. Invulling te geven aan ‘Het huis van de gemeente’ (dienstverlening).
- b. Ruimte te bieden om mee te denken, mee te doen en om nieuwe ideeën van inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners aan te moedigen en te stimuleren en te steunen (participatie).
- c. Op een duidelijke en begrijpelijke wijze informatie te delen en ideeën uit te wisselen (communicatie). We hebben beloofd tijdens deze raadsperiode blijvend in gesprek te zijn over hoe we hieraan met elkaar invulling geven.

In 2025 heeft de focus gelegen op de volgende onderdelen:

- Een warme en veilige ontvangst in het gemeentehuis;
- Samenwerking met ondernemers (zie ook programma 3: Armoedebestrijding en Versterken Lokale Economie);
- Investeren in de manier waarop we met klachten en meldingen omgaan;
- De totstandkoming en vaststelling van de participatievisie en -verordening;

- Het betrekken van kinderen en jongeren bij onderwerpen die voor hen belangrijk zijn;
- De voorbereidingen voor een communicatieapp voor investeringsprojecten;
- Uitvoering van de 2e Quick Scan Lokale Democratie.

Dienstverlening

Warme en veilige ontvangst in het gemeentehuis

Er zijn dit jaar een aantal veiligheidsmaatregelen getroffen in het gemeentehuis. Deze ingrepen variëren van timers op de deuren die toegang geven tot het gedeelte voor personeel en bestuur tot een vernieuwde hoofdtoegang van het gemeentehuis. Medewerkers zijn getraind in het omgaan met emoties en agressie bij bezoekers van het gemeentehuis. Als onderdeel van het dienstverleningsconcept zijn de voorbereidingen getroffen en wervingsprocedures doorlopen voor de introductie van de medewerkers dienstverlening (gastheer, gastvrouw). Zij zullen in de loop van kwartaal 1 van 2026 inwoners op een nieuwe, warme manier gaan ontvangen en hen als gids in het gemeentehuis antwoord zullen geven op hun vragen.

Samenwerking met ondernemers

We hebben veel tijd en energie gestoken in hechtere samenwerking met ondernemers. Samen met hen is het Economisch Actie Programma 2035 opgesteld. Door met elkaar in gesprek te gaan over beleidskeuzes en gezamenlijk de kansen in Zwijndrecht te verkennen is het contact en de samenwerking met ondernemers verbeterd. Het vertrouwen in de samenwerking groeit (Zie verder Programma 2: Armoedebestrijding en Versterken Lokale Economie).

Investeren in manier waarop we met klachten en meldingen omgaan

In deze raadsperiode is hard gewerkt aan de manier waarop we met klachten en meldingen van inwoners en ondernemers omgaan.

FIXI (digitaal meldingsplatform): Voor FIXI is in deze raadsperiode een ontwikkelplan opgesteld en uitgevoerd. Dat heeft ertoe geleid dat in de periode tot en met november 2025 92% van de meldingen binnen de norm is afgehandeld. Er is een FIXI-dashboard ingericht waarmee trends en ontwikkelingen in de meldingen in de openbare ruimte zichtbaar kunnen worden gemaakt. Zo kunnen we zien welke meldingen veelal worden gedaan en waar en kunnen we daar gericht onze capaciteit op inzetten. Om ervoor te zorgen dat ook bij meldingen die voor onze samenwerkingspartners zijn de dienstverlening aan onze inwoners verbeterd hebben we bijvoorbeeld een koppeling in het meldingssysteem gemaakt met HVC. Deze koppeling zorgt ervoor dat meldingen 1 op 1 worden overgezet in het systeem van HVC. Door middel van deze koppeling kunnen meldingen sneller worden opgepakt omdat deze simpelweg direct bij de partij terecht komen die de meldingen afhandelen. Partijen zoals het Waterschap werken ook met FIXI waardoor meldingen goed kunnen worden doorgezet en afgehandeld.

Klachten: Uitgangspunt binnen Zwijndrecht is een informele wijze van klachtenafhandeling. Dit betekent dat bij een klacht altijd telefonisch contact wordt opgenomen om de inwoner de gelegenheid te geven de klacht toe te lichten en er wordt uitleg gegeven over hoe de klachtenprocedure verder zal verlopen, of waarom iets niet als klacht wordt beschouwd. In het laatste geval wordt gekeken of er via een andere route een inhoudelijke reactie kan worden gegeven op het bericht van een inwoner. Het aantal klachten tot en met november staat op 84, in 2024 waren dit er 120. Het persoonlijke contact wordt door inwoners gewaardeerd. In 2025 is de Verordening klachtbehandeling door de raad vastgesteld. Daarmee kan de organisatie klachten nog eenduidiger, transparanter en zorgvuldiger afhandelen.

Participatie

Op verschillende manieren en meer dan voorheen hebben we in deze raadsperiode inwoners de ruimte geboden om mee te denken, mee te doen en nieuwe ideeën te ondersteunen. Hierbij lag de focus op het betrekken van kinderen en jongeren bij onderwerpen die hen nu of in de toekomst raken én bij het betrekken van inwoners bij projecten in hun directe leefomgeving. Deze vormen van participatie leidden in een aantal gevallen tot tevredenheid bij inwoners, raad, college en organisatie en in andere gevallen niet. Daarom is gewerkt aan meer houvast en een nog stevigere basis voor Participatie in Zwijndrecht in de vorm van een participatievisie en -verordening.

Participatievisie- en verordening

In 2025 heeft de gemeenteraad de participatievisie en -verordening vastgesteld. Het beoogde effect hiervan is om de bestaande basis voor participatie in Zwijndrecht te versterken en verduidelijken. Dit moet leiden tot beter onderbouwde besluiten, meer draagvlak in de samenleving en een sterker wederzijds vertrouwen tussen inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en gemeente. We willen daarmee een bredere groep inwoners betrekken en beter laten zien wat er met de inbreng uit participatieprocessen gebeurt. De participatievisie en -verordening worden in 2026 geïmplementeerd. Onderdeel van het implementatieplan wordt de wijze waarop we participatieprocessen met elkaar evalueren en hiervan met elkaar leren.

Jongerenparticipatie

Jaarlijks worden bij kinderen en jongeren op verschillende manieren betrokken bij onderwerpen die voor hen belangrijk zijn. Hiervoor werken we samen met maatschappelijke partners zoals het onderwijs en jongerenwerk. De onderwerpen lopen uiteen van duurzaamheid, speelvoorzieningen, sport- en preventie en mentale gezondheid tot de woonzorgvisie en jeugdhulp. Met leerlingen van de drie leerlingengraden van de VO-scholen is in 2025 gesproken over gezond en veilig opgroeien in Zwijndrecht en er is aandacht geweest voor de landelijke verkiezingen.

Havo-P: Nieuw dit jaar was HAVO-P in samenwerking met het Walburgcollege in het eerste kwartaal van 2025. Leerlingen van de HAVO hebben projectplannen gepresenteerd over hoe de gemeente Zwijndrecht jongeren en ouderen in de wijk Walburg beter met elkaar kunnen verbinden. Het winnende idee was om de flexuren van leerlingen te zetten om ouderen in de wijk te ontmoeten. De betrokken leerlingen gaan dit plan in 2026 verder uitvoeren. Vanaf januari 2026 zal er een nieuw project met HAVO-P gestart worden, ditmaal met als thema 'veiligheid en veerkrachtige buurten'. Naast het grote project HAVO-P hebben veel PO- en VO-leerlingen het gemeentehuis van Zwijndrecht bezocht en meer geleerd over hoe de gemeente werkt.

Doorontwikkeling wijkplatforms

In 2025 is intensief samengewerkt met de wijkplatforms aan verdere professionalisering en invulling van hun rol als ogen en oren van de wijken. Dat heeft ertoe geleid dat er nu in 5 wijken een stichting is opgericht die gemeentelijke subsidie krijgt, maar nu ook bijvoorbeeld landelijke subsidies kan aanvragen:

- Stichting Wijkplatform Centrum
- Stichting Wijkplatform HOA (Heer Oudelands Ambacht)
- Stichting Wijkplatform Noord
- Stichting Wijkplatform Nederhoven
- Stichting Wijkplatform Walburg

Herhaling Quick Scan Lokale democratie

In 2025 is de Quick Scan Lokale Democratie in samenwerking met de VNG herhaald. Op basis daarvan is zichtbaar geworden waar we met elkaar vooruitgang hebben geboekt en waar we op het gebied

van communicatie, participatie en dienstverlening achter blijven op onze ambities. Belangrijke aandachtspunten vanuit inwoners die hierin naar voren komen:

- Ga als gemeente op vaste momenten in het jaar in gesprek met inwoners en ondernemers;
- Inwoners verwachten van de overheid steeds meer een open en controleerbare werkwijze;
- Inwoners niet alleen ruimte geven voor plannen, ideeën (Pak Aan) en meepraten maar ook beslissingsbevoegdheid.

We hebben inwoners gevraagd om de samenwerking met de gemeente een rapportcijfer wilden geven. Inwoners die in de periode januari – augustus met de gemeente hebben samengewerkt geven de samenwerking gemiddeld een kleine voldoende: 5,5. Ongeveer 42% van de inwoners geeft de samenwerking een 7 of hoger.

Communicatie

Tijdens deze raadsperiode is stapsgewijs gewerkt aan verbetering van de gemeentelijke communicatie via de gemeentelijke website, apps, brieven en adviezen. De organisatie is getraind in “Zinnig Zwijsdrechts” en het communiceren op een duidelijke en begrijpelijke wijze via brieven en adviezen.

Gemeentelijke website(s)

Ook de gemeentelijke website is stevig aangepakt en toegankelijker gemaakt. We blijven inwoners die niet goed kunnen lezen en schrijven betrekken bij onze communicatie die mede daardoor open, uitnodigend en begrijpelijk blijft.

Duidelijke communicatie

Binnen investeringsprojecten voor infra en riool is participatie en communicatie een cruciaal onderdeel. Echter in onze huidige aanpak wordt onvoldoende bewoners bereikt. Wij merken dat slechts een klein percentage van de bewoners actief deelneemt en dat verwachtingen tussen gemeente en inwoners regelmatig uiteenlopen. Om die reden is gezocht naar een projectcommunicatie-app waarmee inwoners hun stem kunnen laten horen en informatie transparant wordt gedeeld. Hieraan is in het najaar van 2025 hard gewerkt. De app moet gaan bijdragen aan:

- Gelijkere kansen voor bewoners om te participeren, los van fysieke bijeenkomsten, binnen de termijnen op een moment dat voor hen uitkomt.
- Verbeterd verwachtingsmanagement door duidelijkheid over wat wel en niet beïnvloedbaar is.
- Efficiëntie en herkenbaarheid in het proces voor alle IP-projecten.
- Betrokkenheid in de wijk die kan leiden tot meer sociale cohesie.

Het gebruik van deze app past binnen de uitgangspunten en implementatie van de participatievisie en -verordening. Alle brieven die vanuit de gemeente worden verzonden over deze projecten worden digitaal beschikbaar in de app en zijn gekoppeld aan de gemeentelijke website waar de projecten die in uitvoering zijn staan. Op die manier zorgen we ervoor dat op alle communicatiekanalen dezelfde informatie op hetzelfde moment beschikbaar is voor inwoners, projectmedewerkers enz. De implementatie van de app vindt plaats in de loop van 2026.

Sustainable Development Goals (SDG's)

Met de uitvoering van het raadsprogramma draagt Zwijsdrechts bij aan meerdere van de mondiale doelen om de wereld tot een betere plek te maken. Specifieke bijdragen in dit programma zijn:

Sterke publieke diensten: we werken samen met maatschappelijke partners lokaal, in de Drechtsteden en in Zuid Holland Zuid aan de manier waarop we producten en diensten bieden waarvoor we als gemeente verantwoordelijk zijn en hoe we deze toegankelijk maken voor inwoners. In het gemeentehuis werken we samen met onder andere de Sociale Dienst Drechtsteden en het Vivera Sociaal Wijkteam in het loket waar inwoners en ondernemers met al hun vragen terecht kunnen.

Partnerschap om doelstellingen te bereiken: Lokaal werken we samen met inwoners en maatschappelijke partners aan maatschappelijke en ruimtelijke vraagstukken zoals wonen, armoede, welzijn en zorg. Regionaal werken we samen vanuit de Groeiagenda (Zuid Holland-Zuid) en via Smart Delta Drechtsteden aan het bereiken van gezamenlijke doelen op het gebied van bijvoorbeeld wonen, duurzaamheid en brede welvaart.

Overige programmaonderdelen

Gemeente Dordrecht, Bedrijfsvoering Drechtsteden (voorheen Servicegemeente Dordrecht)

Een groot deel van onze bedrijfsvoeringstaken (zoals ICT, personeelszaken, juridische zaken, financiële administratie, verzekeringen en inkoop) voert de gemeente Dordrecht voor ons uit. Tot 1 januari 2022 via de GR Drechtsteden en vanaf dat moment door de gemeente Dordrecht. Het betreffende onderdeel, Domein Bedrijfsvoering Drechtsteden (DBD) werkt aan flexibiliteit, efficiëntie, kwaliteitsverbetering en innovatie van de dienstverlening aan gemeenten. Via een samenwerkingsovereenkomst (SOK) is met de gemeente Dordrecht afgesproken dat zij hier een periode van 4 jaar (2022 – 2025) aan mogen werken en dat wij in deze periode geen grote wijzigingen doorvoeren in onze dienstverleningsovereenkomsten. De gewenste beweging is nog niet gerealiseerd en via college besluit verlengd met één jaar tot 1 januari 2027. Op basis van een transparante producten- en dienstencatalogus, governance- en financieringsmodel kunnen we vanaf 2027 meer keuzes maken in de diensten en producten die we bij Dordrecht willen afnemen. De samenwerkingsovereenkomst zal daarop dan worden aangepast. In 2025 is vooruitlopend daarop wel de dienstverlening van Communicatie beëindigd en ondergebracht in de Zwijsrechtse organisatie. Ook is afgesproken om de IT-dienstverlening van uw gemeenteraad vanaf de nieuwe raadsperiode niet meer vanuit Dordrecht te organiseren, maar onder te brengen bij een andere partij.

Regionale samenwerking

Smart Delta Drechtsteden

In 2025 is de Ruimtelijke Strategie opgesteld waarmee in kaart is gebracht waar de ruimtelijk-economische ambities voor de Drechtsteden en Gorinchem liggen. Er wordt een Ruimtelijke Investeringsagenda opgesteld (RIA) waarin verschillende projecten worden ondergebracht die bijdragen aan het behalen van de ambities. Dit wordt een Multi helix agenda, wat betekent dat we samenwerken met ondernemers, onderwijs en maatschappelijke partners om de Drechtsteden en Gorinchem op de kaart te zetten en om bij te dragen aan brede welvaart.

In 2025 zijn we aan de slag gegaan met de aanbevelingen uit het onderzoek van het bureau Common Eye. Hiermee gaan we in 2026 verder. De volgende stappen zijn gezet binnen de inhoudelijke pijlers van Smart Delta:

- Bij de bestuurlijke tafel Werken en Economie Smart Delta en Partners BV opgericht. Hier worden de uitvoeringstaken belegd en de krachten gebundeld om het nautisch maritiem cluster in de Drechtsteden en Gorinchem verder vorm te geven;
- Via de bestuurlijke tafel Ruimtelijke Ontwikkeling is de Ruimtelijke Strategie opgesteld voor de regio.
- Op het thema Bouwen en Wonen is gewerkt aan een koersdocument voor de woningbouwontwikkeling.

De komende jaren is de regio minder goed bereikbaar als gevolg van groot onderhoud aan bruggen en tunnels in de rijksinfrastructuur. Er wordt veel aandacht besteed aan maatregelen en acties die de negatieve effecten van de onderhoudswerkzaamheden te verminderen of op te vangen zodat we wel bereikbaar blijven. Ook is een ambassadeur aangesteld om ervoor te zorgen dat er veel aandacht is voor oplossingen.

Regiodeal 5^e tranche

In 2025 zijn de voorbereidingen gestart voor de uitvoering van de projecten die vallen onder de RegioDeal en waarvoor Zwijndrecht middelen toegewezen heeft gekregen. De komende jaren staan in het teken van uitvoering. Hiermee investeren we lokaal en regionaal om ervoor te zorgen dat Zwijndrecht en de regio ook in de toekomst een aantrekkelijk gebied blijven om te wonen, werken en recreëren. In onze regio staat de brede welvaart onder druk en mede met de inzet van de RegioDeal proberen we het tij te keren. Er wordt gewerkt aan een viertal projecten:

- De opgave Veerkrachtige Buurten (Buurtbloeiërs: pijler Ieren);
- Het versterken van de groen-blauwe dooradering met o.a. Het Develpark;
- Het optimaliseren van de metropolitane fietsroute Dordrecht-Zwijndrecht-Hendrik-Ido-Ambacht, Ridderkerk en Rotterdam
- Sociaal handhaven in kwetsbare wijken (samen met andere gemeenten).

Verkiezingen

Op 29 oktober hebben de Tweede Kamerverkiezingen plaatsgevonden. In Zwijndrecht is daarbij extra aandacht geweest voor de toegankelijkheid van stemlokalen. We voldoen in Zwijndrecht aan de wettelijke eisen voor toegankelijkheid op alle locaties. Zo is er bijvoorbeeld voor de locaties waar geen gehandicaptenparkeerplaats is binnen 70 – 100 meter, een procedure opgesteld voor tijdelijke gehandicaptenparkeerplaatsen. Tijdens de verkiezingen wordt een bord geplaatst. Ook hebben 656 jongeren, die voor de eerste keer mochten stemmen, een kaart uit naam van de burgemeester ontvangen met de oproep om te gaan stemmen. Dit gaan we ook weer doen bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2026.

Effectindicatoren

In de Monitor effectindicatoren zijn voor Programma 1 Bestuur en dienstverlening, communicatie en participatie de volgende effectindicatoren opgenomen:

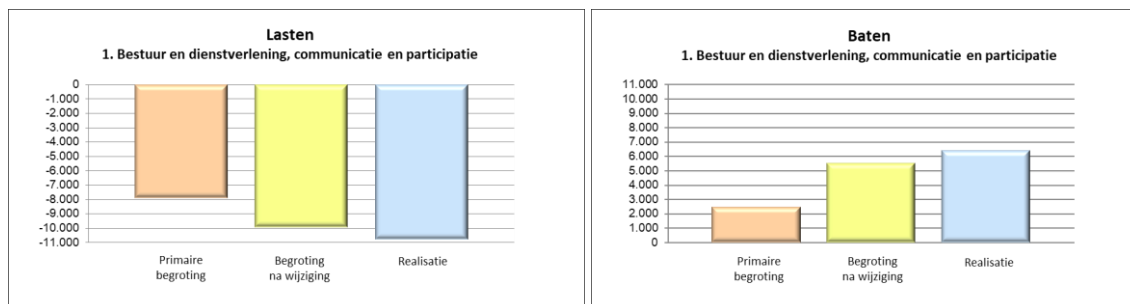
- **Vertrouwen in de samenwerking**
Om zicht te krijgen op hoe de samenwerking door inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners wordt ervaren bij maatschappelijke en ruimtelijke opgaven, is in 2024 een feedbackformulier ontwikkeld.
- **Inbreng kinderen**
Minimaal 4 onderwerpen of projecten met inbreng.
- **Inbreng jongeren**
Minimaal 4 onderwerpen of projecten met inbreng.

Twee maal per jaar (bij de Eerste en Tweede Bestuursrapportage) wordt gerapporteerd over de stand van zaken van deze effectindicatoren.

Wat heeft het gekost?

Programma 1	Primaire begroting			Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil		
Bestuur en dienstverlening, communicatie en participatie	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	-7.884	2.486	-5.398	-9.893	3.891	-6.002	-10.776	4.796	-5.980	-883	905	22
Mutaties reserves	0	0	0	0	1.665	1.665	0	1.665	1.665	0	0	0
Resultaat	-7.884	2.486	-5.398	-9.893	5.556	-4.337	-10.776	6.460	-4.315	-883	905	22

- = Nadelig / + = Voordelig

2. Wonen, bouwen en wooncarrière

Inleiding

Met het raadsprogramma Krachtig Zwijndrecht heeft de gemeente Zwijndrecht een eerste stap gezet richting het realiseren van haar woningbouwambities. Het doel is een betere balans tussen bevolkingssamenstelling en woningaanbod, zodat voorzieningen behouden blijven en versterkt worden. Dit is noodzakelijk, omdat Zwijndrecht relatief veel uitgeeft aan uitkeringen en sociale voorzieningen, terwijl de inkomsten beperkt zijn door het lage aandeel hogere inkomens. Brede welvaart – goed wonen, werken, ontspannen en sociale verbinding – staat centraal.

De afgelopen jaren zijn belangrijke stappen gezet om deze ambities waar te maken. Zo zijn de projectgebieden Maasterras West en Indische Buurt volledig gesloopt. Een groot aantal woningen is verkocht en de bouw van nieuwe woningen is inmiddels gestart. Daarmee is een belangrijke bijdrage geleverd aan het realiseren van de doelstellingen van het programma Veerkrachtige buurten. In De Afslag en Koninginneweg staan de woningen leeg en wachten op vervangende nieuwbouw. Ook de ontwikkeling van De Wijck vordert gestaag; de eerste zichtbare resultaten van het consequente raadsbeleid worden nu duidelijk. Daarnaast zijn nieuwe grondexploitaties geopend, waaronder Maasterras Oost en Passage. Een belangrijk onderdeel van de aanpak is de vernieuwing in de Planetenbuurt. Deze ingreep zorgt, met name door het sloop-nieuwbouwdeel, voor een kwaliteitsverbetering van de woningen en leefomstandigheden van bewoners. Dit leidt tot een versterking van de buurt.

Opgave Goed wonen

Plannen Gebiedsontwikkeling

In het Stationskwartier wordt gebouwd in Maasterras West, Stadstuinen en de Indische Buurt. Van 't Hoff is grotendeels opgeleverd, Euryza bevindt zich in de laatste fase en Buizerdstraat (Lindesteyn) is in aanbouw. De Wijck (Stadstuinen) wordt in 2026 opgeleverd, in De Bostuinen (Indische Buurt) is de bouw gestart en Maasterras West is gestart met de verkoop van fase 2. De ontwikkeling van Koninginneweg en Afslag vordert gestaag. De plancapaciteit is vergroot door vastgestelde bestemmingsplannen voor Noordoevers, Passage en Planetenbuurt, terwijl Noordoevers voorbereidingen treft voor bouwrijpmaken en aanbesteding. Voor Walburg is ambtelijk gewerkt aan de aanvraag van subsidies voor een toekomstig project en de nota grondbeleid is geactualiseerd en besproken met uw raad.

Woonplan en woningbouwstrategie

De uitvoering van het in 2025 vastgestelde Woonplan en de woningbouwstrategie verloopt verder via het jaarlijkse Meerjarenprogramma Gebiedsontwikkeling (MPG). Dit woningbouwprogramma, wat ook met de provincie en regionaal met gemeenten is afgestemd, vormt de leidraad voor verdere projecten. De focus ligt op doorstroming en een gedifferentieerd aanbod met meer midden- en hogere segmenten, waarbij we ook rekening houden met de 40% betaalbare woningen, die in het kader van de Wet Regie Volkshuisvesting vermoedelijk zal worden geëist per gemeente. De huidige programmering voorziet in 3.478 nieuwe woningen, waarvan 64 zijn opgeleverd in 2025. Om de ambitie te halen is de horizon in de MPG verruimd naar 2035. De bouwproductie is nu op gang gekomen en we verwachten komend jaar de voorspelde ca. 150-200 woningen per jaar te kunnen opleveren. Om de bouwproductie te handhaven moeten projecten, die eerder opgestart hadden moeten worden, zoals Walburg, nu versneld worden opgepakt.

Sociale woningvoorraad

Voor de sociale woningvoorraad zijn prestatieafspraken gemaakt, die blijvend worden gemonitord. De druk op sociale huur blijft groot door regionale tekorten. De verdere menging van wijken door spreiding van de sociale voorraad komt nog onvoldoende op gang omdat corporaties moeite hebben om bestaande woningen af te stoten of in andere gemeenten bij te kunnen bouwen. Regionaal

worden stevige gesprekken gevoerd voor een evenwichtige verdeling van sociale huur en betaalbare woningen over alle regiogemeenten, maar de solidariteit is lastig te verzilveren en deze afspraken zijn nog niet definitief. Het dashboard wonen is gerealiseerd en wordt jaarlijks gevuld met data, maar niet verder ontwikkeld door bezuinigingen.

Sustainable Development Goals (SDG's)

Met de uitvoering van het raadsprogramma draagt Zwijndrecht bij aan meerdere van de mondiale doelen om de wereld tot een betere plek te maken. Specifieke bijdragen in dit programma zijn:

Eerlijk werk en economische groei: binnen de bovengenoemde inventarisatie en participatie wordt ook het economisch beleid ingebracht. Economische groei vindt niet alleen plaats door het streven naar evenwicht in de bevolkingsopbouw, maar ook door het aanbieden van woonomgevingen voor werknemers van het Zwijndrechtse bedrijfsleven. Beide dragen bij aan gezondheid en welbevinden van onze inwoners. Dit draagt bij aan een grotere belastbaarheid in werk en privé.

Industrie, innovatie en infrastructuur: binnen het programma wonen, bouwen en wooncarrière wordt, met name in de initiatief- en definitiefase veel aandacht geschonken aan mobiliteit. Alle milieuaspecten vanuit infrastructuur, industrie en bedrijvigheid worden onderzocht en, indien nodig en mogelijk, vermindert. Innovatieve ontwikkelingen worden voor zover mogelijk in de projecten meegenomen. Om de leefomgevingskwaliteit te optimaliseren wordt ingezet op mobiliteitstransitie conform het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan.

Duurzame steden en gemeenschappen: door uitgebreide inventarisatie en interne en externe participatie in de initiatieffase van projecten wordt aandacht geschonken aan fysieke en sociale duurzaamheid. Zo vindt ook in de aanloop naar de ruimtelijke ontwikkellijnen voor Walburg uitgebreide participatie plaats. De uitkomsten hiervan worden verwerkt in het beleid (Masterplan) en verder uitgewerkt in de projecten tijdens de definitiefase. Als projecten worden uitgewerkt, bijvoorbeeld in bestemmingsplannen of in de voorbereiding, worden weer alle beleidsuitgangspunten geïnventariseerd, participatie doorlopen en resultaten verwerkt om te zorgen voor een duurzame ontwikkeling van goed functionerende wijken.

Effectindicatoren

Een divers woningaanbod in Zwijndrecht draagt bij aan een (meer) evenwichtige samenstelling van de bevolking in Zwijndrecht. Om de balans in de woningvoorraad te monitoren worden drie indicatoren gevolgd, die in gezamenlijkheid iets zeggen over de balans:

- % koopwoningen per WOZ waarde categorie

De WOZ waarde grens gekoppeld aan de categorie verschilt per jaar. Als definitie is gehanteerd:

- goedkoop: WOZ waarde van €50.000 tot 70% betaalbaarheidsgrens.
streefwaarde: Aantal goedkope koopwoningen als maximum handhaven, maar als % van de voorraad koopwoningen verminderen. De bovengrens van 'goedkoop' is 70% van betaalbaarheidsgrens. De betaalbaarheidsgrens komt overeen met de grens gehanteerd in de jaarlijkse planmonitor voor de provincie.

- betaalbaar: WOZ waarde van bovengrens goedkoop tot betaalbaarheidsgrens.
streefwaarde: Aantal betaalbare koopwoningen uitbreiden, maar als percentage van de totale voorraad koopwoningen maximaal gelijk houden.
- middelduur: WOZ waarde van bovengrens betaalbaar tot 120% NHG-grens
streefwaarde: Aantal middeldure koopwoningen uitbreiden.
- duur: WOZ waarde vanaf 120% NHG grens.
streefwaarde: Aantal dure koopwoningen uitbreiden.
- **% sociale huurwoningen van de totale woningvoorraad**
streefwaarde: Aantal sociale huurwoningen gelijk houden, maar percentage verminderen door verruiming van de woningvoorraad.
- **% sociale huurwoningen tot 2e aftoppingsgrens van totale woningvoorraad**
De aftoppingsgrens wordt jaarlijks herzien.
streefwaarde: Aandeel sociale huurwoningen tot de tweede aftoppingsgrens verlagen naar 28% door differentiatie bij renovatie en herstructurering.

Door te werken aan een evenwichtige woningvoorraad bereikt de gemeente Zwijndrecht een (meer) evenwichtige samenstelling van de bevolking in de gemeente en in de wijken. Hierdoor kunnen meer voorzieningen in stand worden gehouden, lasten beter in gezamenlijkheid gedragen worden en is er ruimte voor mensen met verschillende woonbehoeften. Dit draagt bij aan een inclusiever, veerkrachtiger en duurzamer Zwijndrecht. Evenwicht in de samenstelling van de bevolking in Zwijndrecht wil zeggen dat er voldoende besteedbaar inkomen is om de lasten binnen de gemeente te dragen en de voorzieningen in stand te houden. Deze indicator kan ook in beeld worden gebracht op wijk-en buurtniveau en zegt daarmee ook iets over gemixte wijken.

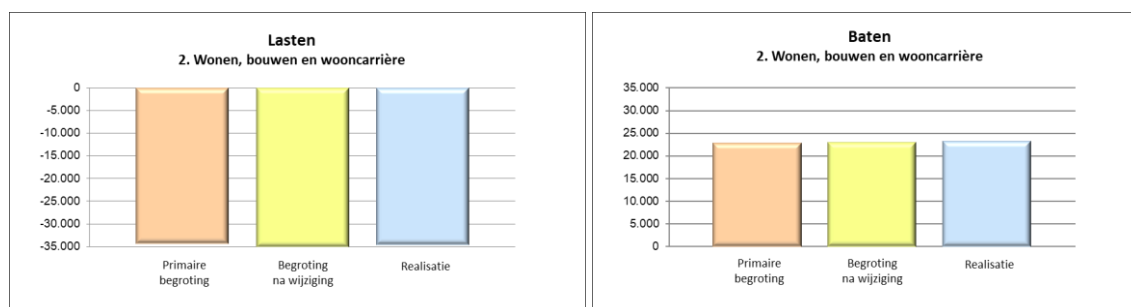
- **Gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden**
streefwaarde; Een evenwichtiger woningaanbod zou moeten leiden tot een evenwichtiger bevolkingssamenstelling en dus een hoger gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden in Zwijndrecht. Het gemiddeld besteedbaar inkomen wordt echter ook door andere factoren beïnvloed zoals inflatie.

Twee maal per jaar (bij de Eerste en Tweede Bestuursrapportage) wordt gerapporteerd over de stand van zaken van deze effectindicatoren.

Wat heeft het gekost?

Programma 2	Primaire begroting			Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil		
Wonen, bouwen en wooncarrière	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	-33.113	21.270	-11.842	-28.682	17.228	-11.454	-24.887	16.873	-8.015	3.795	-355	3.439
Mutaties reserves	-1.199	1.730	532	-6.458	5.883	-575	-9.650	6.446	-3.204	-3.192	563	-2.629
Resultaat	-34.311	23.001	-11.311	-35.139	23.111	-12.028	-34.537	23.319	-11.218	603	207	810

- = Nadelig / + = Voordelig

3. Armoedebestrijding en versterken lokale economie

Inleiding

Ook in 2025 hebben wij ons ingezet voor een inclusieve samenleving waarin iedereen, van jong tot oud, kan meedoen, waaronder inwoners met een laag inkomen. Dit vormt de kern van thema 3 uit het raadsprogramma 'Krachtig Zwijndrecht 2.0', dat zich richt op armoedebestrijding en het versterken van de lokale economie. Deze twee opgaven zijn nauw met elkaar verbonden en dragen bij aan vergroten van kansen op werk en het bieden van ondersteuning aan inwoners met geldzorgen.

In deze verantwoording over 2025 geven wij inzicht in de voortgang en realisatie van de subdoelstellingen binnen thema 3. We maken hierbij een onderscheid tussen de opgaven 'Armoedebestrijding' en 'Versterken lokale economie', en laten zien hoe deze elkaar versterken.

Opgave Armoedebestrijding

Ook in 2025 hebben we aan de opgave armoedebestrijding gewerkt door middel van het Deltaplan Armoede. We voeren een actief en, in vergelijking met andere gemeenten, ruimhartig beleid om armoede en schulden tegen te gaan en inwoners richting werk te ontwikkelen.

We hebben succesvolle interventies voortgezet, waardoor we de gevolgen van armoede verzachten (denk aan de minimaregelingen, zoals het SMS-Kinderfonds en het lokale Sport- en Cultuurfonds 18+), de doelgroep beter bereiken (denk aan de social scout en de financieel jongerenwerker) en we inwoners met beginnende schulden zo vroeg mogelijk in beeld hebben en ondersteuning bieden (denk aan Vroegsignalering schulden). Daarnaast zijn we in 2025 gestart met een samenwerking met Stichting Maatschappelijk Betrokken Ondernemen Drechtsteden (SMBO-D) die bedrijven inspireert en met elkaar verbindt, zodat zij beschikken over de juiste handvatten om maatschappelijke impact te maken. Ook heeft Leerwerkbedrijf Zwijndrecht Werkt sinds 2025, in samenwerking met de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD), ontwikkelplekken voor bijstandsgerechtigden, met als doel deze inwoners binnen een jaar te ontwikkelen richting werk.

Ondanks onze stevige inzet weten we dat we er nog niet zijn. Het bestrijden van armoede vraagt een lange adem. Daarom zijn we in 2025 gestart met de uitvoering van het Deltaplan Armoede 2.0. Het Deltaplan Armoede 2.0 borduurt voort op het Deltaplan Armoede 1.0. We behouden wat er goed gaat. Naar aanleiding van gesprekken met inwoners, maatschappelijke partners en collega's gaan we echter ook zorgen voor een verbeteringslag. We kijken meer integraal naar de aanpak van armoede en zetten stevig in op preventie en het voorkomen van niet-gebruik van minimaregelingen.

Bij de doelstellingen worden de ingezette activiteiten verder toegelicht.

Sustainable Development Goals (SDG's)

Met de uitvoering van het raadsprogramma draagt Zwijndrecht bij aan meerdere van de mondiale doelen om de wereld tot een betere plek te maken. Specifieke bijdragen in dit programma zijn:

Geen armoede en geen honger: de SDG 'geen armoede' is opgenomen als kerndoel waar de strategische opgave Armoedebestrijding aan bijdraagt. Hieronder valt het voorzien in basisbehoeften van inwoners, zoals (betaalbaar) wonen, kleding, voeding (SDG 'geen honger'), onderwijs, etc.

Betaalbare en duurzame energie: met de energiecrisis en bredere kostencrisis, wordt sinds 2022 vanuit de aanpak armoede ingezet op het bestrijden van energiearmoede. Vanuit het Rijk ontvangen gemeenten hiervoor aanvullende middelen, die we onder de aanpak armoede inzetten in projecten. Door in te zetten op energiebesparende maatregelen en gedragsverandering, dragen we tegelijkertijd bij aan de doelen van de strategische opgave Duurzaamheid.

Eerlijk werk en economische groei: het begrotingsprogramma verbindt bestrijden van armoede aan werken en participeren als duurzaam perspectief om armoede te ontgroeien. De inzet binnen het programma is zodoende gelinkt aan de SDG '*eerlijk werk en economische groei*'.

Opgave Veerkrachtige lokale economie

In 2025 heeft Zwijndrecht voortgebouwd op de koers uit het raadsprogramma *Krachtig Zwijndrecht 2.0*, met de focus op het uitvoeren en concretiseren van de economische ambities. Samen met ondernemers, maatschappelijke partners en de regio is gewerkt aan het versterken van een veerkrachtige en toekomstbestendige lokale economie.

Een belangrijk accent lag op de start van de uitvoering van het Economisch Programma 2035 en het bijbehorende uitvoeringsplan. Via de economische tafel is, in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven, invulling gegeven aan verschillende actielijnen, waaronder arbeidsmarkt en human capital, toekomstbestendige bedrijventerreinen en de verbinding tussen economie en armoedebestrijding. Daarnaast is ingezet op het versterken van bedrijventerreinen als banenmotor, onder meer door de voorbereiding van een lokale intensiveringsaanpak en de afronding van de verkoop van PIER14.

Ook in 2025 is verder geïnvesteerd in samenwerking en dienstverlening richting ondernemers. Het strategisch accountmanagement is toegevoegd om de relatie met ondernemers structureel te versterken en beter zicht te krijgen op ontwikkelingen, kansen en knelpunten binnen de lokale economie. Hiermee wordt gericht gestuurd op maatwerk, samenhang en tijdige signalering.

Ter ondersteuning hiervan is het accountmanagersplan opgesteld, waarin rollen, werkwijze en prioritering zijn vastgelegd en waarmee de dienstverlening aan ondernemers verder is geprofessionaliseerd. Daarnaast is aandacht besteed aan de veiligheid en weerbaarheid van ondernemers en aan de regionale samenwerking, zoals verder toegelicht in het hoofdstuk *Regionale samenwerking*. Met deze inzet is in 2025 een stevige basis gelegd voor verdere uitvoering en verdieping in de komende jaren.

Sustainable Development Goals (SDG's)

Door de duurzame ontwikkelingsdoelen (en de Drechtse Doelen) te omarmen, streven we naar een goed functionerende economie die niet ten koste gaat van, maar juist een positieve bijdrage levert aan maatschappelijke en ecologische waarden. Zwijndrecht werkt vanuit verschillende programma's direct en indirect aan deze doelstellingen. Met dit economische programma willen we op gemeentelijk niveau ons steentje bijdragen aan deze ontwikkelingsdoelen.

Kijkend naar de scope van het recent vastgestelde economisch programma zijn de volgende duurzame ontwikkelingsdoelen specifiek relevant voor Zwijndrecht:

Geen armoede: het beëindigen van armoede in al zijn vormen.

Goede gezondheid en welzijn: zorgen voor een gezond leven en het welzijn van alle leeftijdsgroepen bevorderen.

Kwaliteitsonderwijs: kwalitatief goed onderwijs bevorderen en gelijke toegang tot onderwijs mogelijk maken.

Betaalbare en duurzame energie: toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen.

Waardig werk en economische groei: waardig werk bevorderen en duurzame economische groei mogelijk maken.

Industrie, innovatie en infrastructuur: bouwen aan veerkrachtige infrastructuur, bevorderen van inclusieve en duurzame industrialisatie en innovatie.

Ongelijkheid verminderen: verminderen van ongelijkheid.

Duurzame steden en gemeenschappen: duurzame steden en gemeenschappen bevorderen

Verantwoorde consumptie en productie: verzekeren van duurzame consumptie- en productiepatronen.

Met dit programma willen we ervoor zorgen dat de lokale economie niet alleen floreert, maar ook een duurzame en positieve impact heeft op onze gemeenschap en het milieu.

Effectindicatoren

In de Monitor effectindicatoren zijn voor Programma 3 Armoedebestrijding en versterken lokale economie de volgende effectindicatoren opgenomen:

- **Totaal aantal personen met een laag inkomen in Zwijndrecht**
We bepalen de definitie van armoede als een inkomen tot 150% wettelijk sociaal minimum (WSM). Uitgesplitst naar inkomensgrenzen tot 150% van het Wettelijk sociaal minimum (WSM) en naar totaal aantal personen en aantal kinderen. Het inkomen kan zowel een uitkering, als pensioen, een klein salaris of inkomen uit eigen onderneming zijn. Een bijstandsuitkering is 100%

WSM. We kiezen voor deze indicator omdat we hiermee een bredere armoede doelgroep weergeven dan bijvoorbeeld de verplichte BBV indicator 'aantal uitkeringen'.

- **Aantal meldingen (unieke) inwoners met een betalingsachterstand vaste lasten**

Dit zijn meldingen op basis van de taak Vroegsignalering schulden uit de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening (Wgs). Dit geeft aan hoeveel inwoners moeite hebben met maandelijks rondkomen van hun inkomen. Dit kunnen dus ook inwoners met een hoger inkomen zijn. We kiezen voor deze indicator, omdat armoede niet alleen bestaat uit lage(re) inkomsten, maar ook uit het simpelweg niet kunnen betalen van de rekeningen.

- **Aantal banen in Zwijndrecht**

Het economische programma dat in 2024 is vastgesteld, bevat de tools en doelstellingen op het gebied van werkgelegenheid om de banenambitie volledig te ondersteunen. Hierbij moet het aantal banen meegroeien met het aantal woningen. Door jaarlijks het aantal banen in Zwijndrecht inzichtelijk te maken, kunnen we beoordelen of er een toename is. Dit stelt ons in staat om de voortgang van onze banenambitie te meten en te bepalen of we onze doelstellingen bereiken.

- **Tevredenheid van ondernemers met de samenwerking**

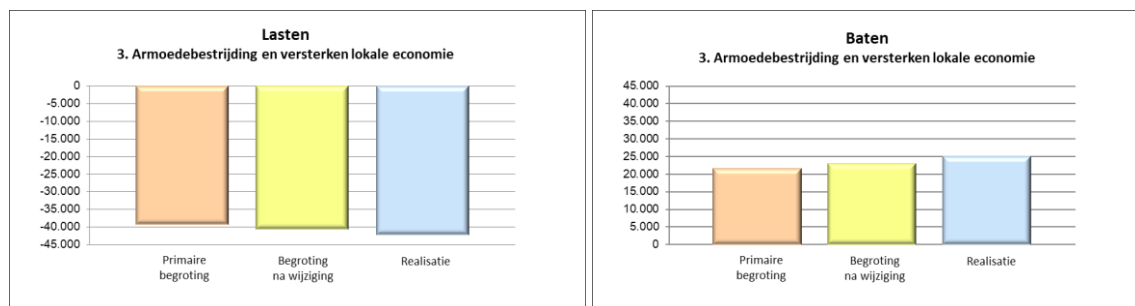
Voor de opgave 'bouwen aan vertrouwen' zijn gestart we in 2024 met de implementatie van de methode om de tevredenheid van het ondernemersklimaat (waaronder gemeentelijke dienstverlening) binnen de gemeente te meten. Ondernemers worden hierbij ook betrokken. Dit helpt ons te bepalen of onze inspanningen om de samenwerking met ondernemers te versterken, effectief zijn. De implementatie zetten we in 2025 verder voort.

Twee maal per jaar (bij de Eerste en Tweede Bestuursrapportage) wordt gerapporteerd over de stand van zaken van deze effectindicatoren.

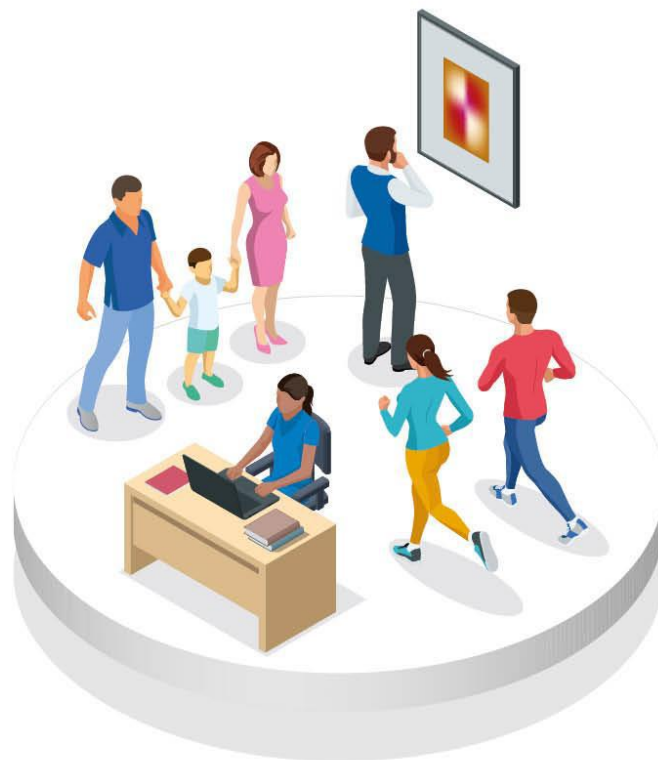
Wat heeft het gekost?

Programma 3	Primaire begroting			Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil		
Armoedebestrijding en versterken lokale economie	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	-39.200	21.501	-17.699	-40.491	22.767	-17.724	-42.130	24.937	-17.193	-1.639	2.170	531
Mutaties reserves	0	0	0	-130	80	-50	-130	80	-50	0	0	0
Resultaat	-39.200	21.501	-17.699	-40.621	22.847	-17.774	-42.260	25.017	-17.243	-1.639	2.170	531

- = Nadelig / + = Voordelig

4. Welzijn, zorg, sport en cultuur

Inleiding

Een 'Krachtig Zwijndrecht' is een Zwijndrecht met gezonde en vitale inwoners waarin iedereen tot zijn recht komt en waarbij het niet uitmaakt wie je bent en welke achtergrond je hebt. Iedereen kan vastgestelde lokale Inclusieagenda. Het vernieuwde Zwijndrechtse Sport- en beweegakkoord is door de betrokken partijen volop omgezet in activiteiten. In het afgelopen jaar is flink geïnvesteerd in het opnemen van 'positieve gezondheid' in alle beleidsvelden. Wat zorgt voor een zo breed mogelijke gezonde basis voor onze inwoners. Vooral heeft gezondheid een stevige plek gekregen in de aanpak Veerkrachtige Buurten.

Sinds 2020 werken we aan de uitvoering van het "Transformatieplan Sociaal Domein – We zijn ervan en doen het samen". Belangrijke uitgangspunten hiervan zijn lokale regie op en een integrale toegang tot ondersteuning en zorg. Vanuit het Transformatieplan (met ambities als normaliseren, de-medicaliseren, integraal en kostenbewust werken en regie) en de actualiteit van onze gemeentelijke bezuinigingsopgave is Zwijndrecht in de regio nog steviger gaan inzetten op sturen op afspraken en middelen. De focus ligt daarbij op toekomstbestendige keuzes over toegang, aanbod, contractmanagement en inkoop van jeugdhulp.

Opgave Veerkrachtige buurten

Gemeente en negen partners van de coalitie Veerkrachtige Buurten hebben in 2024 een convenant gesloten om in een gezamenlijk uitvoeringsprogramma hun schouders te zetten onder de opgaven in de meest kwetsbare buurten van Zwijndrecht. We constateren dat het daar nog onvoldoende lukt om kwetsbaarheden van inwoners en de woon- en leefomgeving om te keren en willen dat veranderen. De coalitie zorgt voor meer focus op deze buurten en stelt (de kracht van) onze meest kwetsbare inwoners centraal. De aanpak draagt eraan bij dat organisaties meer gebiedsgericht en dichterbij inwoners (in de leefomgeving) samenwerken. De Samenwerkingsagenda kinderopvang, onderwijs en jeugd bestaat deels uit dezelfde partners en heeft een belangrijke rol in de aanpak Veerkrachtige buurten. Met het plan van aanpak hebben we middelen vanuit de Regiodeal en het Volkshuisvestingsfonds ontvangen om in 2025 te starten met deze onderdelen van het programma.

Sustainable Development Goals (SDG's)

Met de uitvoering van het raadsprogramma draagt Zwijndrecht bij aan meerdere van de mondiale doelen om de wereld tot een betere plek te maken. Specifieke bijdragen in dit programma zijn:

Goede gezondheid en welzijn: de SGD goede gezondheid en welzijn zit door dit hele programma verweven.

Kwaliteitsonderwijs: tot slot dragen we met de samenwerkingsagenda jeugd en onderwijs bij aan de kwaliteit van het onderwijs.

Gendergelijkheid en ongelijkheid verminderen: het bijdragen aan het verminderen van ongelijkheid en het bevorderen van de gendergelijkheid middels het opstellen en uitvoeren van het inclusiebeleid.

Duurzame steden en gemeenschappen: met het programma Veerkrachtige buurten bouwen aan verdere verduurzaming van de Zwijndrechtse gemeenschap en stedelijke ontwikkelingen.

Partnerschap om doelstellingen te bereiken: middels de diverse integrale samenwerkingen met verschillende woon-, zorg- en welzijnspartners en de samenwerkende partners in het Programma Veerkrachtige Buurten dragen we bij aan de SGD 'partnerschap om doelstellingen te bereiken' en het verminderen van de ongelijkheid.

Overige programmaonderdelen

Inclusieve samenleving

In oktober 2025 is de Lokale Inclusie Agenda 2025-2029 vastgesteld. De Lokale Inclusie agenda bevat een visie en definitie op inclusie en vormt een praktische agenda om concreet met inclusie in Zwijndrecht aan de slag te gaan.

Voortzetting verbreding sociaal domein en integrale aanpak

Ook in 2025 werkten we volgens de uitgangspunten uit het “Transformatieplan sociaal domein We zijn er van en doen het samen”. Hierin staan de lokale integrale kaderstelling en integrale toegang tot ondersteuning en zorg centraal.

De zorgmarinier werd ingezet om knelpunten in systemen op te lossen en doorbraken te realiseren in complexe situaties van inwoners. In 2025 werd het AVE-model (Aanpak Voorkomen van Escalatie) geïmplementeerd en werken maatschappelijke partners in Zwijndrecht volgens de werkwijze uit dit model. Daardoor is een uniforme aanpak in sociale incidenten met complexe problematiek met heldere afspraken over wie wat doet en regie heeft, mogelijk.

Verder werd de lokale zorg- en veiligheidskamer in 2025 opgericht. Dit is een centrale plek waarin de gemeente met organisaties in het sociaal- en veiligheidsdomein samenwerkt om tot integrale oplossingen te komen in complexe casuïstiek.

Een gezonde basis voor iedereen

Vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) hebben we verder ingezet op positieve gezondheid. Interventies die in 2024 een positieve bijdrage hebben geleverd aan de GALA doelstellingen hebben we zoveel mogelijk verlengd in 2025, waarbij we hebben ingezet op verbetering en borging. Het model van positieve gezondheid staat voor het in samenhang versterken van lichaamsfuncties, mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven, meedoen en dagelijks functioneren.

Met het GALA ontvangen we middelen om in te zetten op thema's die bijdragen aan positieve gezondheid: welzijn op recept, eenzaamheid bestrijden, mantelzorg, versterken sociale basis, aanpak overgewicht, valpreventie, mentale gezondheid en terugdringen gezondheidsverschillen.

De middelen besteden we aan onderzoek en advies om aanpakken te verbeteren of door te ontwikkelen, het opnieuw uitvoeren van bestaande interventies (o.a. JOGG, KNGG, welzijn op recept,

aandachtsfunctionaris dementie en valpreventie) en aan nieuwe pilots (o.a. geheugenfit en ThuisPlusFlats).

We zien dat 'health in all policies' herkenbaar terugkomt en een integrale aanpak steeds meer de werkwijze is. Thema's rondom bijvoorbeeld jeugd of leefstijl vliegen we in de breedte aan. Netwerkpartners zoeken in de uitvoering elkaar meer op (bijvoorbeeld: vanuit valpreventie is er een vitaliteit dag georganiseerd met partners. De aanpak veerkrachtige buurten heeft hier ook aan bijgedragen.

Gezondheidsdoelstellingen worden meegenomen in beleidsplannen, zoals de omgevingsvisie, het gelijkkansenbeleid, veerkrachtige buurten en het deltaplan Armoede.

Uitvoering Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

De komende jaren verwachten we door de vergrijzing dat steeds meer mensen een beroep gaan doen op de Wmo. In 2025 is daarom regionaal en lokaal gewerkt aan mogelijke 'ombuigingen' in de Wmo, met als doel de Wmo beheersbaar en betaalbaar te houden. De pilot 'powerfull ageing' zou hier een belangrijke bijdrage aan leveren, maar is in 2025 stopgezet. De volgende ombuigingen zijn gepresenteerd bij de begroting: het verhogen van de tarieven eigen bijdrage Wmo vervoer en van de scooter een algemene voorziening maken. Het verhogen van de tarieven is al meegenomen bij de nieuwe verordening Wmo, die in oktober 2025 is vastgesteld. Hierin zijn ook enkele technische wijzigingen doorgevoerd. De was- en strijkservice blijft een maatwerkvoorziening en wordt sinds 2025 uitgevoerd door Drechtwerk.

Huisvesting kwetsbare groepen

In juni 2025 is de nieuwe 'regeling verlaten instellingen' vastgesteld. Het gaat hierbij om mensen die uitstromen uit een Maatschappelijke Opvang, Crisisopvang, Beschermd Wonen voorziening, detentie, jeugdzorginstelling of Vrouwenopvang. Zij kunnen met begeleiding zelfstandig wonen. In Zwijndrecht moesten we in 2025 16 woningen beschikbaar stellen. Het bijbehorende convenant is nog niet vastgesteld.

In 2025 is regionaal gewerkt aan een 'regionale investeringsagenda Beschermd Wonen en Opvang'. Het doel hiervan is om de (nu nog) beschikbare regionale middelen zo effectief mogelijk in te zetten voor het uitbreiden van het aanbod van de (woon)voorzieningen op het gebied van beschermd wonen en maatschappelijke opvang binnen de centrumgemeente regio.

Lokaal investeren we sinds 2019 in een sterkere zorginfrastructuur waar kwetsbare inwoners op een gelijkwaardige manier zelfstandig in de wijk kunnen wonen en meedoen. Onderdeel hiervan is het gemengd wonen project in De Lus. In 2025 zijn hier 8 'kwetsbare' kandidaten vanuit het wijkteam, 5 jongeren voor woontraining en 17 regulier bewoners gehuisvest. In totaal zijn nu 57 kandidaten gehuisvest. Verder is de aanvraag voor een regionale terugvalvoorziening (logeervoorziening) in Zwijndrecht in juni 2025 toegekend. De realisatie is nog in voorbereiding.

Ten aanzien van de huisvesting van Oekraïense vluchtelingen zijn we vlak voor het begin van 2025 begonnen met de inhuizing van de nieuwe locatie, IJsselmeer 30. Begin 2025 is dit verder afgerond en hier zijn circa 160 Oekraïense vluchtelingen opgevangen.

Beschermd wonen

De regiovisie '*Van beschermd wonen naar thuis wonen met bescherming*' is in het najaar van 2025 door de Centrumgemeente Dordrecht aangeboden aan alle regiogemeenten. Deze is nog niet

vastgesteld. We hebben een start gemaakt aan het bijbehorende uitvoeringsprogramma. Die is begin 2026 gereed.

Het product 'Beschermd Thuis' is doorontwikkeld. Dit is gericht op ondersteuning in de thuissituatie als alternatief voor intramurale opvang. Dit bevordert zowel uitstroom uit Beschermd Wonen als het voorkomen van instroom in dure voorzieningen.

De landelijke doordecentralisatie van Beschermd Wonen is al meerdere keren uitgesteld. De datum 1 januari 2026 is niet gehaald en een nieuwe intredingsdatum is nog niet bekend. In de regiovisie is rekening gehouden met de mogelijke impact.

Maatschappelijke opvang

Samen met de regio willen we dakloosheid in 2030 zoveel mogelijk hebben teruggedrongen. Dit gebeurt via het regionale programma 'Van Opvang naar Wonen', in lijn met het Nationaal Actieplan Dakloosheid. De gemeenten Dordrecht, Zwijndrecht, Gorinchem en Hardinxveld-Giessendam vervullen een trekkersrol in het regionale programma. Het programma richt zich op het voorkomen van instroom in de maatschappelijke opvang en het bevorderen van uitstroom naar een eigen woonplek. In 2025 is onder andere een concept 'kansenkaart' ontwikkeld dat potentiële leegstand voor permanente en tijdelijke woonplekken in beeld brengt, is toegewerkt naar een handelingskader voor professionals bij (dreigende) dakloosheid, is gekeken naar een benodigd basisniveau aan preventie en geïnventariseerd welke ruimte er in bestaande wet- en regelgeving is (en hoe die nu wordt benut). Verder is een start gemaakt met twee experimenten in de regio. Het is de bedoeling dat we als regio van de ervaringen leren, zodat we het ook op termijn in Zwijndrecht kunnen implementeren. Het gaat daarbij om Wonen Eerst en Onder de Pannen (een vorm van hospitverhuur voor dreigend dakloze mensen zonder bijkomende problematiek).

Begin 2024 is besloten om de toegang tot de maatschappelijke opvang door een nieuwe partij te laten uitvoeren. In 2025 is hiernaar onderzoek verricht, met als uitkomst dat de centrumgemeente Dordrecht de nieuwe toegang gaat uitvoeren. Vanaf 1 oktober 2025 melden dak- en thuisloze mensen zich voor opvang bij het Stads kantoor (en later in het Dordthuis) in plaats van bij het Leger des Heils. Vanaf 1 januari 2026 geldt dit voor alle aanmeldingen in de regio.

Lokale Samenwerkingsagenda Onderwijs, jeugdhulp en gemeente

Om onderwijs, zorg en ondersteuning voor jongeren beter op elkaar af te stemmen, is een lokale *Samenwerkingsagenda kinderopvang, onderwijs en jeugd* opgesteld. Deze agenda is gebaseerd op de ambities en doelstellingen uit het Transformatieplan Sociaal Domein. In 2024 hebben alle betrokken partners – van zorg tot kinderopvang en onderwijs – een convenant ondertekend waarin drie centrale doelstellingen zijn vastgelegd:

- Trendbreuk in jeugdhulp: van 1 op 6 naar 1 op 20 jongeren met geïndiceerde jeugdhulp;
- Geen langdurige thuiszitters: iedere jongere maakt gebruik van het recht op opvang en onderwijs;
- Onderwijs in eigen regio: iedere jongere uit Zwijndrecht krijgt thuisnabij opvang en onderwijs.

In 2025 lag de nadruk binnen de samenwerkingsagenda op de uitvoering van de vastgestelde doelstellingen, via diverse inzet en activiteiten. Met deze agenda dragen we bij aan de gemeentelijke opgave om het gebruik van (geïndiceerde) zorg terug te dringen. In 2025 is kritisch gekeken naar de inzet van interventies en professionals binnen kinderopvang en onderwijs. Daarbij is besloten om bepaalde vormen van inzet te beëindigen en andere juist verder door te ontwikkelen. Samen met onze partners kiezen we daarbij bewust voor laagdrempelige vormen van lichte ondersteuning. Hierbij gaan wij uit van cofinanciering met de betrokken partners, in menskracht en/of middelen.

Door samen met onze partners te werken aan deze doelstellingen, versterken we de basis voor de opgroeiende jeugd in Zwijndrecht. Hierbij werken we nauw samen met de opgave Veerkrachtige Buurten. Zo zijn de doelstellingen van de twee opgaven nauw met elkaar verbonden en versterken deze elkaar. We werken integraal samen aan kansengelijkheid en het inzetten van de juiste (laagdrempelige) ondersteuning voor kinderen en ouders/verzorgers die dat nodig hebben.

Jeugdhulp blijft in beweging, verbeteringen beschikbare en betaalbare jeugdhulp

Het sociaal domein in Zwijndrecht staat onder druk. Er wordt een groot beroep gedaan op voorzieningen, de kosten stijgen en er zijn minder beschikbare middelen. Zo ook voor jeugdhulpgebruik. Die situatie is niet alleen onwenselijk, maar ook onhoudbaar.

Vooruitlopend op toekomstige landelijke maatregelen waren we regionaal (via het Verbeterprogramma Beschikbare en betaalbare jeugdhulp ZHZ) en lokaal bezig met maatregelen die zowel de kwaliteit van de geboden jeugdhulp verhogen als financiële besparingen opleveren. Met als doel jeugdhulp beschikbaar te houden voor diegenen die dat echt nodig hebben en betaalbaar te zijn voor de gemeente. Langs de pijlers inkoop, aanbod, toegang en contractmanagement wordt gewerkt aan een betaalbaarder en beschikbaarder jeugdhulplandschap.

Lokaal heeft de gemeenteraad in november 2025 een aangescherpte verordening jeugdhulp vastgesteld. Het aanpassen van de verordening is een van de manieren om de beleidsuitvoering door en onze uitgaven aan jeugdhulp te veranderen. De verordening bevat een aanscherping van de toegang tot en het aanbod van jeugdhulp en geeft meer kaders voor handhaving en contractmanagement. Ook is het een basis voor de "beweging naar voren", waardoor het Vivera Sociaal Wijkteam zelf meer lichte hulp en ondersteuning biedt ter voorkoming van geïndiceerde jeugdhulp.

In 2025 werkten we verder aan de doelstellingen van het regionale programma "Kind- en Gezinsbescherming Zuid-Holland Zuid", ten behoeve van een effectievere en slimmere organisatie van de jeugdbescherming. Er werd onder ander een pilot met lokale professionals afgerond over een andere manier van samenwerken in de praktijk met veiligheidspartners. Dit werd gedaan in samenwerking met het wijkteam van de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht, om te kunnen leren van elkaar. Verder werd gewerkt aan nieuwe afspraken met Gecertificeerde Instellingen, die ook als verwijzers naar jeugdhulp, een belangrijke schakel zijn in het beschikbaar en betaalbaar houden van jeugdhulp.

VIVERA Sociaal Wijkteam als centraal punt

Het Vivera Sociaal Wijkteam (VSWT) is een belangrijke partner voor de gemeente in diverse grote opgaven: de Samenwerkingsagenda kinderopvang, onderwijs en jeugdhulp; de coalitie Veerkrachtige buurten; ontwikkelingen op het gebied van Jeugdhulp (de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming). En VSWT is met de SDD en gemeente, partner in de Eén Loket werkwijze: samenwerking op locatie in het gemeentehuis en waar mogelijk klantprocessen van organisaties bundelen. Zodat zij samen voor alle inwoners het centrale punt voor informatie, advies en toegang tot zorg en ondersteuning versterken.

Ook in 2025 was VSWT strategisch partner voor deze opgaven. In 2025 werkte VSWT in het 'innovatiedeel' van hun opdracht aan projecten die zich richten op het meer kostenbewust inzetten van jeugdhulp (beschikkingenregisseur), voeren van regie in samenwerking met andere partners in de gemeente (implementatie van het AVE-model 'aanpak voorkomen escalatie') en normaliseren en de-medicaliseren door aanbod te ontwikkelen om meer ondersteuning collectief in plaats van individueel in te zetten, ook zonder beschikking. Met dit laatste draagt VSWT bij aan de beweging om

hulp en ondersteuning aan inwoners dichterbij, eerder een meer aan de voorkant van het zorgaanbod in te zetten op plekken waar dat het meest nodig is.

VWST is lokaal een centrale partner in veel opgaven en ontwikkelingen in het sociaal domein. In een context met minder beschikbare middelen en een toename van meervoudige complexe vragen waarmee inwoners bij VSWT aankloppen, ontstaat druk op de capaciteit.

Sport en Cultuur

Sport en bewegen

In 2025 hebben we een vervolg gegeven aan de uitvoering van het lokale sport- en preventieakkoord 2.0. Onder 4.5 Doelstellingen is een overzicht opgenomen van de activiteiten.

Cultuur

In 2025 hebben wij ingezet op de borging en versterking van de culturele infrastructuur middels de verbinding met diverse domeinen en de inzet van educatie op zowel het primair als het secundair onderwijs (Toppie cultuur, CMK en de combinatiefunctionaris). Onder 4.5 Doelstellingen is een overzicht opgenomen van de activiteiten.

Effectindicatoren

In de Monitor effectindicatoren zijn voor Programma 4 Welzijn, zorg, sport en cultuur de volgende effectindicatoren opgenomen:

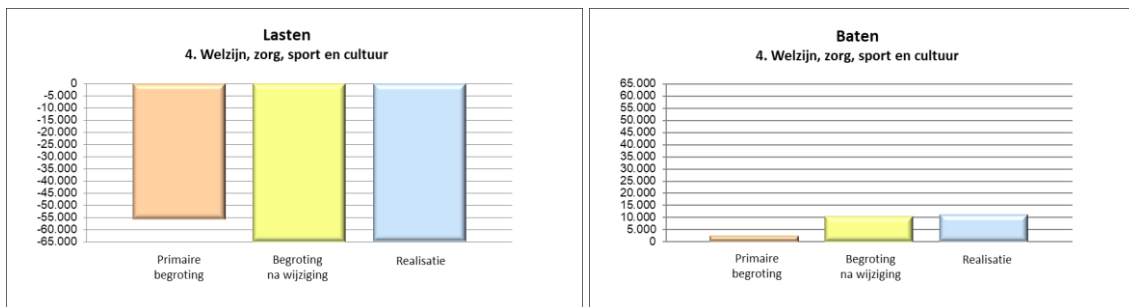
- **Opgave Veerkrachtige Buurten:**
Aan het einde van de collegeperiode is er een beweging naar meer veerkrachtige buurten. Komend jaar maken we de eerste stap met de uitwerking van de opgave, het aangaan van een strategische alliantie, de analyse en de opzet van de aanpak. Doordat binnen deze opgave samen met de partners, inwoners en ondernemers de doelstellingen en effectindicatoren bepaald gaan worden.
- **Aantal jongeren met geïndiceerde hulp:**
De groei van het aantal jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp stoppen en het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp verlagen tot beneden de 14,1% in 2025.
- **Aantal inwoners met Wmo-indicatie:**
Geen streefwaarde.
- **Percentage matig en ernstig overgewicht:**
Weergeven per leeftijdscategorie.
- **Percentage (zeer) goed ervaren gezondheid:**
Leeftijd: 19-65 75% of hoger
- Leeftijd 65 jaar en ouder 65% of hoger

Twee maal per jaar (bij de Eerste en Tweede Bestuursrapportage) wordt gerapporteerd over de stand van zaken van deze effectindicatoren.

Wat heeft het gekost?

Programma 4	Primaire begroting			Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil		
Welzijn, zorg, sport en cultuur	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	-55.731	2.281	-53.450	-64.178	10.131	-54.047	-63.144	10.894	-52.250	1.033	764	1.797
Mutaties reserves	0	388	388	-948	388	-560	-1.428	388	-1.040	-480	0	-480
Resultaat	-55.731	2.669	-53.062	-65.126	10.519	-54.607	-64.572	11.282	-53.290	553	764	1.317

- = Nadelig / + = Voordelig

5. Duurzame en veilige leefomgeving

Inleiding

Een fijne leefomgeving voor nu en de toekomst, dat is waar we aan werken. Een fijne leefomgeving is veilig, schoon, groenblauw, gezond, duurzaam en aantrekkelijk. We zien onze buitenruimte als belangrijke drager van de Zwijndrechtse identiteit en zijn er daarom zuinig op. Het is de ruimte die ons met elkaar verbindt, waar we elkaar ontmoeten, waar we ons prettig en veilig voelen en die bijdraagt aan ons welzijn en onze gezondheid.

Opgave Duurzaam Zwijndrecht

Om te zorgen dat het fijn wonen en verblijven blijft in Zwijndrecht hebben we drie duurzame ambities voor 2050: energieneutraal, klimaatadaptief en het hebben van een circulaire economie. In 2025 is binnen het duurzaamheidsprogramma op alle hoofdpijlers (energie, klimaatadaptie en groen, circulariteit, en natuur- en duurzaamheidseducatie) voortgang geboekt.

Op het gebied van energie was een belangrijke mijlpaal afgelopen jaar het vaststellen van het Warmteprogramma, waarmee de Transitievisie Warmte uit 2021 is herijkt en de koers voor de uitvoering van de warmtetransitie voor de komende tien jaar is vastgelegd. Ook lag de focus in 2025 op de verdere uitrol van het warmtenet en het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad. Samen met HVC en de woningcorporaties is gestart met de aanleg van en uitbreiding van het warmtenet in Kort-Ambacht, Walburg en Noord. Daarnaast zijn met behulp van rijksmiddelen en subsidies concrete stappen gezet in isolatie, aardgasvrij maken van woningen en duurzame opwek.

Binnen de pijler klimaatadaptatie en groen is afgelopen jaar verder ingezet op het stimuleren van vergroening en het voorbereiden van toekomstbestendig beleid. Ondanks beperkte middelen zijn inwoners in 2025 actief betrokken geweest bij het vergroenen van de leefomgeving door acties zoals het NK-tegelwippen en 'Het vergeten plantseizoen'. Ook zijn er stappen gezet richting een groenblauwe inrichting van Zwijndrecht in samenhang met de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie 2.0.

Op het gebied van circulariteit en natuur- en duurzaamheidseducatie lag de nadruk op bewustwording en voorbeeldgedrag. Als gemeente hebben we gewerkt aan de verdere verduurzaming van de eigen organisatie met acties zoals de kledingruilbeurs en het verduurzamen van ons gemeentelijk vastgoed. Ook hebben we via onderwijs en educatieve activiteiten veel kinderen en jongeren bereikt, waarmee wordt geïnvesteerd in duurzaam gedrag.

Sustainable Development Goals (SDG's)

Met de uitvoering van het raadsprogramma draagt Zwijndrecht bij aan meerdere van de mondiale doelen om de wereld tot een betere plek te maken. Specifieke bijdragen in dit programma zijn:

Betaalbare en duurzame energie: onze ambitie op het gebied van de energietransitie sluit volledig aan bij deze SDG. We zetten met onze maatregelen en acties uit het programma duurzaamheid, stevig in op energiebesparing en duurzame manieren van verwarmen en opwekken.

Industrie, innovatie en infrastructuur: in samenhang met het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP) wordt vanuit het programma duurzaamheid ingezet op het verduurzamen van de manier waarop inwoners zich door Zwijndrecht bewegen. Ook stimuleren en faciliteren we het bedrijfsleven bij hun verduurzamingsopgave op het gebied van duurzame energie, vergroenen en hergebruik van grondstoffen.

Duurzame steden en gemeenschappen: deze SDG benadrukt het belang van een gezonde en veilige leefomgeving voor iedereen. Door een Integraal Veiligheidsplan op te stellen dragen wij bij aan het realiseren hiervan.

Verantwoorde consumptie en productie: duurzame productie en consumptie, met een efficiënter gebruik van grondstoffen, verlaagt de druk op het milieu. Onderdeel van deze SDG is de afvalproductie te beperken via vermindering, recycling en hergebruik. Met onze maatregelen en acties binnen de ambitie circulaire economie dragen we hieraan bij.

Klimaatactie: met onze maatregelen en acties op het gebied van klimaatadaptatie zorgen we ervoor dat onze leefomgeving zich kan weren tegen de negatieve gevolgen en gevaren van klimaatverandering. We zorgen er ook voor dat mensen zich hiervan bewust zijn. Daarnaast voeren we maatregelen en acties uit om op kleine schaal een bijdrage te leveren aan het verminderen van klimaatverandering.

Leven op het land: we zetten in op het vergroenen van Zwijndrecht, het behoud van waardevol groen en de waarde van het buitengebied. Ook integreren we kansen voor natuur en biodiversiteit in onze plannen en zetten we daarmee in op het versterken van biodiversiteit in onze buurten en het buitengebied.

Vrede, justitie en sterke publieke diensten: onderdeel van deze SDG is de bestrijding van alle vormen van georganiseerde criminaliteit en het verminderen van geweld. Met onze aanpak van ondermijning streven we naar een veilige en leefbare gemeente waar zo min mogelijk criminaliteit en ondermijning plaatsvindt.

Opgave Bereikbaar Zwijndrecht

In 2025 zijn een aantal maatregelen in de openbare ruimte uitgevoerd als onderdeel van het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP). Zo is er een proef gedaan met een fietsvlonder om te onderzoeken of deze tijdelijke maatregel voorziet in de behoefte aan extra fietsparkeerruimte en geschikt is voor een permanente invulling. Daarnaast is de kruising Rotterdamseweg/Koninginneweg aangepast en is in kaart gebracht hoe de oversteken op de Lindtsedijk voor voetgangers en fietsers kunnen worden verbeterd. Voor dit laatste is via de tweede bestuursrapportage van 2025 een verzoek gedaan om een bedrag over te hevelen naar het jaar 2026 om dan de oversteekplaatsen voor

voetgangers en fietsers te verbeteren met civieltechnische maatregelen, belijning en bebording. Ook is er in 2025 een verkeersveiligheidsanalyse opgesteld voor de Burgemeester van 't Hoffweg. Tot slot is er een gemeentebreed parkeerdrukonderzoek uitgevoerd.

Het ministerieel besluit van 2023 is nog steeds van kracht waardoor er landelijk beperkt capaciteit en middelen beschikbaar zijn voor nieuwe infrastructurele projecten. Alle aandacht gaat naar het groot onderhoud van kunstwerken in rijksinfrastructuur zoals bruggen en tunnels in de komende 10 jaar. In de regio rondom Zwijndrecht staan er dan ook een groot aantal onderhoudsprojecten gepland. Om die reden is er ook in 2025 nauwelijks gesproken over de Dedicated Goederenlijn en verdiepte aanleg van de A16. Er liggen mogelijk kansen met een nieuw kabinet, maar zoals bekend vraagt dit project om langjarig bestuurlijk uithoudingsvermogen.

Overige programmaonderdelen

Veilig wonen en leven

Specifiek voor rangeeremplacement Kijfhoek is een mijlpaal bereikt in 2025. Zoals opgenomen in de convenantafspraken zijn in mei 2025 de calamiteitenwegen opgeleverd. Samen met de levering van de nieuwe schuimblusvoertuigen (begin 2026) en de vernieuwing van de heuvel om de goederentreinen opnieuw samen te stellen voldoet het rangeeremplacement weer aan de actuele eisen. Aan een laatste component wordt tot 2029 nog gewerkt en dat behelst het blussysteem op het emplacement. Tot die tijd is de incidentbestrijding met tijdelijke maatregelen op orde.

Op het gebied van veiligheid is de aanpak van ondermijnende criminaliteit van groot belang. Er zijn diverse werkzaamheden binnen het veiligheidsdomein uitgevoerd. Zo is in het afgelopen jaar het Integraal Veiligheidsprogramma (IVP) 2025-2030, in samenwerking met zowel interne als externe (maatschappelijke) partners en de raad, tot stand gekomen. De prioriteiten voor 2025–2030 waren: Ondermijning, Jeugd & Veiligheid, Zorg & Veiligheid en Fysieke Veiligheid. Naast deze thema's zijn diverse overige werkzaamheden uitgevoerd. Binnen alle thema's vindt intensieve, domein overstijgende samenwerking plaats met partners zoals politie, Openbaar Ministerie (OM), Zorg- en Veiligheidshuis, scholen, jongerenwerk, woningcorporaties, Platform Veilig Ondernemen (PVO), Parkmanagement, Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC), inwoners, ondernemers, wijkpreventie en evenementorganisatoren. Ter versterking van het bewustzijn rond ondermijnende criminaliteit zijn meerdere bijeenkomsten georganiseerd over signalen, herkenning en meldingsmogelijkheden.

Ook op het gebied van zorg en veiligheid blijft de aanpak van kleine criminaliteit en overlastgevend gedrag een aandachtspunt. Het afgelopen jaar hebben wij het beleid voor de Lokale Zorg- en Veiligheidskamer (LZVK) vastgesteld. Diverse maatregelen zoals het tijdelijk aanwijzen van veiligheidsrisicogebieden met een (voorlopige) inzet van cameratoezicht heeft geleid tot een beheersbaar niveau van jeugdoverlast, hoewel achter de schermen nog aanzienlijke inzet van partners noodzakelijk blijft. De evenementen zoals Koningsdag, de kermis en de jaarwisseling zijn zonder noemenswaardige incidenten verlopen door integrale voorbereiding en inzet van diverse partijen.

Toezicht en Handhaving met buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) richten zich primair op gedragsveranderingen en vervullen een signalerende rol in de wijk. Zij ondersteunen bij de brede aanpak jeugd, bezoeken overlastlocaties en gaan in gesprek met jeugdige overlastgevers. Samenwerking met wijkpreventie is verder geïntensiveerd waardoor de herkenbaarheid en de verbinding met de Zwijndrechtse samenleving is vergroot.

Effectindicatoren

In de Monitor effectindicatoren zijn voor Programma 5 Duurzame en veilige leefomgeving de volgende effectindicatoren opgenomen:

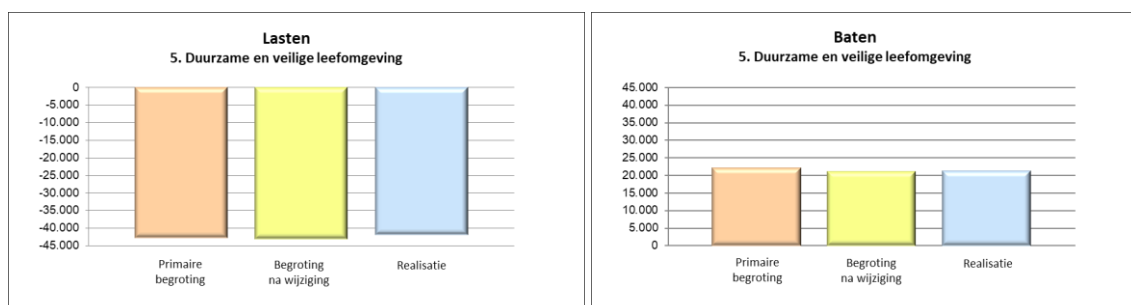
- **CO2-uitstoot gebouwde omgeving in ton**
De CO2-uitstoot moet omlaag. Met deze indicator meten we de CO2-uitstoot als gevolg van elektriciteitsgebruik, aardgas en warmte. Dit zegt daarmee iets over de energietransitie waarbij we inzetten op energiebesparing en het gebruiken van duurzame energie.
- **Energielabels woningen, kantoren en gemeentelijke gebouwen**
Energielabels geven met klassen aan hoe energiezuinig een gebouw is.
- **Aandeel duurzaam opgewekte energie**
Energienutraal zijn betekent dat de hoeveelheid benodigde energie geheel duurzaam wordt opgewekt. Het is daarom belangrijk dat de hoeveelheid duurzaam opgewekte energie toeneemt. Met deze indicator meten we het aandeel duurzaam opgewekte energie in TJ (TeraJoule). Het gaat daarbij om hernieuwbare energie: biomassa, elektriciteit uit zon en wind en warmte uit duurzame bronnen.
- **Gebruik van vervoersmiddelen**
Het bewonerspanel van het OCD wordt ingezet om het gebruik van verschillende vervoersmodaliteiten in beeld te brengen. Dit is met een 0-meting in 2023 gedaan en wordt jaarlijks een of twee keer herhaald.
- **% goedkeuringen beeldkwaliteit openbare ruimte**
Om objectief te meten of de openbare ruimte schoon, heel en veilig is, wordt geschouwd. Daarmee wordt gekeken of wordt voldaan aan het afgesproken kwaliteitsniveau. Het percentage dat voldoet, zegt dus iets over hoe de openbare ruimte er bij ligt.
- **Rapportcijfer veiligheidsgevoel**
In de Veiligheidsmonitor wordt één keer in de twee jaar gemeten welk rapportcijfers inwoners geven aan de veiligheid. Veiligheid is objectief lastig te meten. Op deze manier meten we de beleving van onze inwoners.
- **Scheidingspercentage afval**
Met het scheidingspercentage voor afval zien we hoe de afvalstromen restafval, plastic, gfte en papier worden gescheiden. Hoe lager het percentage restafval, hoe minder grondstoffen worden verspild.

Twee maal per jaar (bij de Eerste en Tweede Bestuursrapportage) wordt gerapporteerd over de stand van zaken van deze effectindicatoren.

Wat heeft het gekost?

Programma 5	Primaire begroting			Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil		
Duurzame en veilige leefomgeving	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	-40.980	21.797	-19.183	-41.247	19.687	-21.561	-40.457	19.717	-20.740	790	30	820
Mutaties reserves	-1.500	392	-1.108	-1.677	1.537	-140	-1.381	1.659	278	296	122	418
Resultaat	-42.480	22.189	-20.291	-42.924	21.224	-21.701	-41.838	21.376	-20.462	1.087	152	1.238

- = Nadelig / + = Voordelig

Doelstellingen

Programma 1 Bestuur en dienstverlening, communicatie en participatie

Doelstelling: Raad, college en ambtelijke organisatie zijn **zichtbaar, benaderbaar en betrokken** in de buurten en straten van Zwijndrecht.

Activiteit: We organiseren continue ontmoetingen tussen raad, college, ambtenaren, inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners om kennis en ervaring te delen, feedback op te halen en met elkaar te leren en te ontwikkelen.

Realisatie: We organiseren op verschillende manier het hele jaar door ontmoetingen waarbij raad, college, ambtenaren, inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners met elkaar in gesprek gaan, werken aan opgaven en met elkaar leren en ontwikkelen. Bij de verschillende doelstellingen komen deze activiteiten terug. Hieronder volgen een aantal voorbeelden:

- **Jubilea inwoners:** We besteden elk jaar aandacht aan verschillende jubilerende inwoners, bijvoorbeeld wanneer zij 60, 65 of 70 jaar getrouwd zijn of wanneer zij de leeftijd van 100 jaar of ouder bereiken:
 - o High tea 60-jarige bruidsparen (Juli, aug, sept): 9
 - o High tea 60- jarige bruidsparen (okt, nov, dec) 17
 - o 60-jarige bezoeken: Jan t/m augustus: 4
 - o 65-jarige bruidsparen: 6
 - o 70- jarige bruidsparen: 3
 - o 100-jarige 3
 - o 100 plussers: 1
- **Wijkspreekuren:** De wethouders zijn maandelijks in de wijk te vinden om in gesprek te gaan met inwoners. In 2025 hebben de volgende spreekuren plaatsgevonden:
 - o 11 spreekuren in Centrum/Walburg (combi-spreekuur)
 - o 11 spreekuren in Heerjansdam
 - o 11 spreekuren in HOA
 - o 11 spreekuren Kort Ambacht
 - o 10 spreekuren Nederhoven
 - o 11 spreekuren Noord
- **Informatieavonden:** Soms is de aanleiding van bijeenkomsten een incident in de wijk of buurt en gaat de gemeente samen met maatschappelijke partners in gesprek met inwoners. Zo is er eind september in wijkgebouw een informatieavond georganiseerd naar aanleiding van een steekincident dat grote impact heeft gehad op de buurt. Hierbij waren naast Diverz, de kinderopvang en het onderwijs ongeveer 90 inwoners aanwezig.
- **Activiteiten in de wijken en in wijkcentra:** Door verschillende maatschappelijke organisaties wordt in opdracht van de gemeente gewerkt aan activiteiten gericht op ontmoeting en verbinding (Diverz, Fitmakers, Aafje, Jong Zwijndrecht). We stimuleren en faciliteren actieve bewoners die activiteiten organiseren in hun buurt zoals Bingo's, eetmomenten, rommelmarkt, opruimen, Halloween etc. We zetten het Buurtlabb Kapitein Horsmanflat in voor laagdrempelige activiteiten waardoor bewoners elkaar ontmoeten en gaan samenwerken. Doel hiervan is het verbeteren van de zelfredzaamheid.

Activiteit: We werken aan kortere lijnen tussen raad, college, ambtenaren, inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners.

Realisatie: Ook in 2025 is geïnvesteerd in de zichtbaarheid, toegankelijkheid en betrokkenheid van college en ambtelijke organisatie. We zijn de buurten en wijken van Zwijndrecht ingegaan, zijn de dialoog met inwoners aangegaan over hun buurt, hebben gastlessen gegeven in het onderwijs en zijn in gesprek geweest met jongeren over wat hen bezighoudt en hoe zij betrokken willen zijn bij hun leefomgeving.

Activiteit: We communiceren duidelijk over wat inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners mogen verwachten van raad, college en ambtelijke organisatie. Andersom zijn wij duidelijk in wat we als lokale overheid verwachten van inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Verwachtingenmanagement is hierin essentieel.

Realisatie:

- Zie onder andere onder de doelstelling "Inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners zijn betrokken bij hun directe (leef)omgeving en de opgaven in Zwijndrecht op een manier die bij hen past"

bij de activiteit: Inwoners en ondernemers zijn en worden betrokken bij projecten en beleidsontwikkeling - Zie communicatiestrategie en dienstverlening: We werken vanuit onze communicatiestrategie aan herkenbaarheid, duidelijkheid en toegankelijkheid op basis waarvan inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners weten wat zij van ons mogen en kunnen verwachten. Dit komt terug in de trainingen voor het personeel en dit wordt onderdeel van ons denken en doen.
Activiteit: We (raad, college en ambtelijke organisatie) gaan meer in gesprek met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners (niet via mail of socials) in de buurten en straten van Zwijndrecht en vergaderen ook vaker op locatie. We sluiten aan bij bestaande activiteiten en platforms. Realisatie: We organiseren ontmoetingen in de buurten en straten van Zwijndrecht om kennis en ervaring te delen, feedback op te halen en met elkaar te leren en ontwikkelen. We willen zichtbaar en benaderbaar zijn voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners en we willen betrokken zijn bij mensen in de buurten en straten van Zwijndrecht. We organiseren daarvoor op verschillende manieren ontmoetingen, gaan gericht de buurten en straten in en gaan in op verzoeken van inwoners, maatschappelijke partners en bedrijven om langs te komen. Er zijn in 2024 verschillende bijeenkomsten, vergaderingen en gesprekken georganiseerd in de buurten en straten van Zwijndrecht. Denk hierbij aan raadsbezoeken, collegebezoeken, vergaderingen op locaties, wijkspreekuren en diverse participatietrajecten.
Doelstelling: Zwijndrecht is een responsieve en wendbare gemeente die luistert naar inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners en daar ook naar handelt.
Activiteit: Bestaande processen (zoals beantwoording van brieven, telefoon, e-mail, berichten op sociale media) organiseren we beter. Realisatie: - We werken continue aan het optimaliseren van onze website (onder andere via het mediateam) en de producten die daar beschikbaar zijn; - We hebben aandacht voor de telefonische bereikbaarheid van medewerkers in de organisatie; - We werken aan versterking van de dienstverlening aan ondernemers, in het bijzonder daar waar het werkgevers-vraagstukken betreft. - Veel van onze producten worden inmiddels digitaal aangeboden. De vernieuwde gemeentelijke website heeft geleid tot betere toegankelijkheid en vindbaarheid van onze producten. In 2025 zijn ook de gemeentelijke parkeerproducten gedigitaliseerd. - Uitgangspunt binnen Zwijndrecht is een informele wijze van klachtenafhandeling. Dat betekent dat bij een klacht altijd telefonisch contact wordt opgenomen om de inwoner de gelegenheid te geven de klacht toe te lichten en er wordt uitleg gegeven over hoe de klachtenprocedure verder zal verlopen, of waarom iets niet als klacht wordt beschouwd. In het laatste geval wordt gekeken of er via een andere route een inhoudelijke reactie kan worden gegeven op het bericht van een inwoner. Het aantal klachten tot en met november staat op 84, in 2024 waren dit er 120. Het persoonlijke contact wordt door inwoners gewaardeerd. In 2025 is de Verordening klachtbehandeling door de raad vastgesteld. Daarmee kan de organisatie klachten nog eenduidiger, transparanter en zorgvuldiger afhandelen.
Activiteit: De communicatie met de inwoners en ondernemers nemen we onder de loep en de instrumenten voor betrokkenheid gebruiken we maximaal. Realisatie: We blijven kritisch kijken naar onze brieven, onze uitingen via sociale media en de gemeentelijke websites en apps en blijven die steeds verbeteren. Hierbij letten we op toegankelijkheid en uitnodigend taalgebruik en we kijken naar de volledigheid en duidelijkheid van onze reacties.
Activiteit: Binnen de bestaande wettelijke kaders zetten we op creatieve wijze nieuwe instrumenten naast het Zwijndrechtse Pak aan! in. Realisatie: - In 2025 heeft de gemeenteraad de participatievisie en -verordening vastgesteld. Het beoogde effect hiervan is om de bestaande basis voor participatie in Zwijndrecht te versterken en verduidelijken. Dit moet leiden tot beter onderbouwde besluiten, meer draagvlak in de samenleving en een sterker

wederzijds vertrouwen tussen inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en gemeente. We willen daarmee een bredere groep inwoners betrekken en beter laten zien wat er met de inbreng uit participatieprocessen gebeurt. De participatievisie en -verordening worden in 2026 geïmplementeerd. Onderdeel van het implementatieplan wordt de wijze waarop we participatieprocessen met elkaar evalueren en hiervan met elkaar leren.

- Op basis van de participatievisie en -verordening wordt in 2026 gewerkt aan een update van Pak Aan, de inbedding van Right to Challenge (het recht om uit te dagen) en andere participatietools in Zwijndrecht.

Activiteit: We regelen met elkaar de capaciteit die nodig is om de fiximeldingen af te handelen. We controleren steekproefsgewijs of en hoe inwoners vinden dat een melding is afgehandeld, zeker wanneer meldingen zijn doorgezet naar een externe partij (zijn inwoners tevreden).

Realisatie: In 2025 zijn er 18.454 meldingen gedaan. Daarvan zijn er 3114 (16,87%) doorgezet naar HVC.

De meeste meldingen gingen over:

- Afval	7391 (40%)
- Overlast	4626 (25%)
- Groen	2181 (12%)

Doelstelling: De communicatie van de gemeente is uitnodigend, duidelijk en toegankelijk voor iedereen.

Activiteit: In deze raadsperiode werken we stapsgewijs toe naar communicatie die uitnodigend, duidelijk en toegankelijk is voor iedereen, naar communicatie die open en op maat is.

Realisatie:

- De focus heeft ook in 2025 gelegen op duidelijk en uitnodigend taalgebruik via alle gemeentelijke kanalen. Van brieven en mails tot de manier waarop we mensen in de buurten te woord staan. Belangrijk daarbij is de terugkoppeling aan inwoners over wat er met hun melding, verzoek of vraag is gedaan. Dat doen we door: Te werken aan communicatie die open, uitnodigend, duidelijk en toegankelijk is voor iedereen:
- In totaal zijn inmiddels 35 brieven in samenwerking met Bureau Taal herschreven naar B1 niveau waardoor ze voor de meeste inwoners goed leesbaar en te begrijpen zijn.
- In 2025 hebben verschillende medewerkers van de gemeente de training Begrijpelijk Schrijven van Bureau Taal gevolgd. Hierin leren medewerkers waarom begrijpelijke taal van belang is, zij leren om zelf begrijpelijke brieven te schrijven en zij leren over de nieuwe schrijfwijzer Zinnig Zwijndrechts 2.0 en het delen van werkafspraken om op eenzelfde manier naar inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers te communiceren.
- Daarnaast is het gebruik van Smart Documents inmiddels ingebed in de gemeentelijke organisatie. Zo worden alle subsidiebrieven in begrijpelijke taal geschreven. In 2026 volgen de brieven van de afdeling realisatie in het kader van herinrichting van de openbare ruimte
- Website: in 2024 is de gemeentelijke website vernieuwd en in 2025 is gewerkt aan de toegankelijkheid en het up to date houden van de informatie op onze site. Ook zijn nieuwe digitale producten op het gebied van parkeren toegevoegd. De website is gebaseerd op de kernwaarden van Zwijndrecht: Zichtbaar, Toegankelijk en Betrokken. Wanneer inwoners toch niet kunnen vinden wat zij zoeken of ergens niet uitkomen zijn zij meer dan welkom in het gemeentehuis voor hulp. De teksten zijn aangepast naar B1 niveau. Dat betekent dat voor de meeste bezoekers de teksten goed leesbaar en te begrijpen zijn.

Activiteit: We toetsen de gemeentelijke communicatie die plaatsvindt via de website, sociale media, gedrukte media en andere kanalen hierop en betrekken daar inwoners en ondernemers bij.

Realisatie:

- Bij verschillende campagnes worden ervaringsdeskundigen of mensen die niet goed kunnen lezen/schrijven betrokken (o.a. armoedebeloid, inclusiebeloid).
- Bij de vernieuwde brieven via Bureau Taal worden mensen die niet goed kunnen lezen/schrijven betrokken.

- Verschillende soorten gemeentelijke brieven zijn voorgelegd aan de seniorenraad en de inwonersadviesraad.
- Inwoners die een klacht indienen bij de gemeente worden altijd gebeld. Besproken wordt wat hun klacht inhoudt en wat de procedure erna is. Dit wordt door inwoners erg gewaardeerd.

Activiteit: We stellen samen met inwoners en ondernemers een programma van eisen op voor de verschillende vormen van communicatie van de gemeente (website, sociale media, brieven, enzovoorts) en passen onze communicatie hierop aan.

Realisatie: We betrekken inwoners en ondernemers op verschillende manieren om de communicatie van de gemeente te toetsen. Dat heeft niet geresulteerd in een programma van eisen, maar in aanpassingen van teksten op de website, aanpassing van brieven enzovoorts.

Activiteit: We maken naast bestaande middelen (website, wijksprekuren, sociale media, adviesraden- en platforms) gebruik van nieuwe middelen die aansluiten bij de manier waarop inwoners en ondernemers willen worden benaderd zoals via polls en newsrooms.

Realisatie: In 2025 is er als gevolg van de bezuinigingen weinig ruimte geweest voor de inzet van nieuwe middelen. We maken gebruik van de veelheid aan middelen/ gemeentelijke kanalen die tot onze beschikking staan en maken steeds vaker gebruik van korte filmpjes (reels) en beeldmateriaal.

Activiteit: We stroomlijnen de communicatie over activiteiten en werkzaamheden in de buurt.

Realisatie:

- Door de investeringen in de gemeentelijke website is de meeste informatie van de gemeente hier terug te vinden. De website leent zich (nog) niet voor het delen van informatie op buurtniveau, maar de wijkenwebsite en beleefzwijndrecht zijn aan onze website gelinkt en hebben een landingspagina op de gemeentelijke website.
- Inwoners worden per brief en via de wijkenwebsite geïnformeerd over werkzaamheden in hun buurt aan bijvoorbeeld riolering, de straat en de inrichting van de buitenruimte (zie ook de activiteiten onder participatie).
- Inwoners worden via www.beleefzwijndrecht.nl en bijbehorende sociale media geïnformeerd over activiteiten in de buurten en straten van Zwijndrecht. Op deze website wordt alle informatie van verenigingen, organisatoren en instellingen gedeeld.

Doelstelling: Inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners zijn **betrokken** bij hun directe (leef)omgeving en de opgaven in Zwijndrecht op een manier die bij hen past.

Activiteit: We gaan met inwoners en ondernemers verder in gesprek over hun ervaringen met de gemeente.

Realisatie: We hebben dit meegenomen in de herhaling van de Quick Scan die is uitgevoerd in 2025. De opbrengsten daarvan worden meegenomen bij de gesprekken over het vervolg van het programma in 2026. Daarnaast hebben we vooral inwoners en ondernemer betrokken bij projecten en beleidsontwikkeling (zie de activiteit hieronder).

Activiteit: Inwoners en ondernemers zijn en worden betrokken bij projecten en beleidsontwikkeling

Realisatie:

Participatietrajecten

- Er zijn vier grote trajecten in samenwerking met het OCD opgepakt: Rond de bezuinigingen, rond de omgevingsvisie, rond de warmtetransitie en rond de participatievisie.
- **Sportparticipatie bij jongeren 12+** door Sportief Besteed Groep: met de directies van de drie voortgezet onderwijs scholen in Zwijndrecht zijn ideeën en strategieën bedacht om meer jongeren betrokken te krijgen bij sport en bewegen. De rol van het onderwijs, de gemeente en andere stakeholders is daarbij besproken.
- **Bijeenkomst Routekaart Motoriek:** met professionals uit Zwijndrecht is gesproken over het thema motoriek (motorische ontwikkeling van inwoners. Doel hiervan was om gezamenlijk tot een routekaart motoriek te komen (wie doet wat wanneer). Hierbij waren 45 professionals betrokken.

- **Introductie van het Athletic Skills Model (ASM)** in Zwijndrecht: In twee interactieve sessies hebben de kinderburgemeester en kinderambassadeurs meegedacht over de introductie van het Athletic Skills Model in Zwijndrecht in de vorm van wandpanelen in verschillende gymzalen in Zwijndrecht die gebruikt worden bij het bewegend leren. Zij hebben een wandpaneel geadopteerd en vervullen een ambassadeursrol voor hun klas en het gebruik van de wandpanelen.
- **Sportbox Groote Lindt:** Samen met een ondernemende sportaanbieder Stand Strong Sport is er een traject opgestart samen met een lokale sportvereniging (Groote Lindt), gemeente, de partners van het sportakkoord, Ondernemersfonds en maatschappelijke organisaties (waaronder onderwijs) om te komen tot een samenwerking door het inzetten van een Sportbox met fitness materiaal voor alle doorgroepen.
- **Samenwerking rondom sociaal veilige sport:** Samen met het ondernemersfonds, het Sportplatform en het lokale sport- en preventieakkoord is er gewerkt aan een samenwerking rondom het thema sociaal veilige sport. Een belangrijke opbrengst in 2025 was dat er via de gezamenlijke agenda en financiering gedurende 3 jaar een vertrouwenspersoon wordt ingezet om de sport veiliger te maken in Zwijndrecht

Participatietrajecten herinrichting openbare ruimte

In 2025 had elk project waar de participatie was begonnen zijn eigen website. Daar liet de gemeente zien wat er was gedaan met ideeën van bewoners. We legden uit welke belangen we hadden afgewogen en welke keuzes er waren gemaakt. Ook vertelden we welke punten wel en niet in het plan stonden – en waarom. We houden de websites actueel met regelmatige updates, zodat iedereen kan volgen hoe het project verder ging. Bewoners kunnen altijd de stand van zaken zien en precies volgen waar we stonden. Dit doen we voor alle projecten in de openbare ruimte via onze website:

https://www.zwijndrecht.nl/Alle_onderwerpen/Werkzaamheden/Herinrichting_openbare_ruimte.

Voor alle projecten is een omgevingsanalyse gemaakt. Daarmee werd in kaart gebracht wat er speelde in de buurt. Hiervoor analyseerden we Fiximeldingen van bewoners, krantenartikelen en andere signalen. Op basis daarvan werden de kansen en knelpunten in de omgeving in kaart gebracht.

Daarnaast werkten we in 2025 intensief samen met een aantal wijkplatforms. Samen maakten we rondes door de buurt en informeerden we ze over de voortgang. Zo hoorden we wat er leefde in het projectgebied en welke signalen zij zagen bij bewoners. Dit deden we voor:

- Wijkplatform Centrum: Programma Julianadorp en Tomatenplein/ Veilingdreef
- Wijkplatform Walburg: Colijnweg en omgeving, Pruylenborg/ Hoendersekade, Slagveld, en Walburg Noord
- Heerjansdam: Molenweg, Kromme Nering en Noord

Er werden inwonersavonden georganiseerd om bewoners mee te laten denken. Zij konden tijdens deze avonden reageren op ontwerpen die voorlagen. Vooraf ontvingen zij een persoonlijke uitnodiging. Opmerkingen van eerdere meldingen en opmerkingen van wijkplatforms werden tijdens deze avonden besproken. Deze opmerkingen en meldingen kregen soms een plek in het plan, soms niet. We legden altijd uit waarom. We besteedden veel aandacht aan hoe we onze plannen presenteerden. Samen met bewoners bespraken we welke vorm het beste bij hen paste. We maakten duidelijke tekeningen en visualisaties. Zo konden bewoners in één oogopslag zien hoe de situatie was en hoe die zou worden. Met plaatjes en heldere ontwerpen maakten we het gesprek makkelijker én leuker. Voor het eerst konden bewoners ook digitaal reageren via een vragenlijst. Kon iemand niet komen? Dan was er een mogelijkheid om later te reageren of was er op een andere manier contact. De manier van reageren was steeds maatwerk. In 2025 deden we dit voor de projecten die toen in de voorbereiding zaten:

- Heerjansdam: Molenweg
- Kort Ambacht: Fase 1 en 2 en Verzetsheldenbuurt (Ds. D.A. van den Boschstraat)
- Walburg: P.J. Oudplein – Gebrandyplein en Slagveld
- Nederhoven: Vogelbuurt-West

We hadden regelmatig contact met onze professionele partners, zoals woningcorporaties. We hebben deze contacten verder geïntensiveerd. We gaven updates, vroegen om mee te denken wanneer dat kon en vertelden wat we hadden gedaan met hun input. We maakten een participatiekalender, zodat duidelijk was wanneer we aan participatie werkten. Na alle stappen hierboven organiseerde onze aannemer een kennismaking. Tijdig vóór de uitvoering namen zij met stakeholders door wat er ging gebeuren. Tijdens de

uitvoering gaven we informatie via bijvoorbeeld de BouwApp, startbrieven, updatebrieven per fase en inloopmomenten. Dit deden we voor:

- Heer Oudelands Ambacht: Heer Oudelands Ambacht (diverse fases)
- Heerjansdam: Kromme Nering
- Walburg: Slagveld
- Nederhoven: Vogelbuurt-West
- Noord: Vliegeniersbuurt
- Centrum: Willem van Oranjelaan/ Vijverweg en Westerschelde
- Kort Ambacht: Fase 3

Activiteit: We weten op welke manier en in welke mate betrokken partijen met elkaar willen samenwerken aan maatschappelijke opgaven.

Realisatie: We hebben een tijd lang gewerkt met een feedbackformulier dat kon worden ingevuld door inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners na afloop van bijeenkomsten waarbij we samen met hen werkten aan maatschappelijke en ruimtelijke vraagstukken. In praktijk bleek dit niet te werken. De formulieren werden nauwelijks ingevuld. We hebben mede om die reden in de tweede Quick Scan Lokale Democratie vragen opgenomen over hoe men aankijkt tegen de samenwerking met de gemeente. Daarnaast is dit onderwerp van gesprek in de samenwerking met maatschappelijke partners en ondernemers.

Activiteit: We werken op basis van wat inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners ons vertellen op welke wijze we er voor kunnen zorgen dat we voor hen zichtbaar, benaderbaar en betrokken kunnen zijn.

Realisatie: Dit is steeds onderwerp van gesprek in de samenwerking met maatschappelijke partners en ondernemers. Ook was dit onderdeel van de vragenlijst voor de Quick Scan Lokale Democratie waarvan we de opbrengsten verwerken in onze aanpak ‘bouwen aan vertrouwen’ in 2026.

Activiteit: We benutten de kennis en kunde uit de samenleving beter en we betrekken inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners als klankbord bij totstandkoming en uitvoering van planvorming en beleid.

Realisatie: Zie de verschillende activiteiten onder de PAK AAN, evenementen in Zwijndrecht, de wijkplatforms enzovoorts.

Activiteit: We gebruiken de participatiewijzer als middel om de belangen, beleving, ideeën van inwoners en ondernemers en de wijze waarop zij betrokken zijn bij beleids- en planvorming in beeld te brengen.

Realisatie:

- De participatiewijzer is integraal onderdeel geworden van de participatievisie en -verordening. Deze is eind 2025 vastgesteld en wordt in 2026 geïmplementeerd. Hoewel de participatievisie en – verordening zijn vastgesteld vraagt de **implementatie en uitvoering** ervan de nodige tijd en geduld. De uitgangspunten en werkwijzen moeten worden geïnternaliseerd en onderdeel worden van de manier waarop we als raad, college en organisatie werken.
- Belangrijk onderdeel van de implementatie en uitvoering van de participatievisie en -verordening is de **wijze waarop we participatietrajecten** evalueren en hier met elkaar van leren. Hierin is het van belang dat de verschillende rollen, het proces én de uitkomsten van het participatieproces onderdeel zijn van de evaluatie.

Activiteit: We waarderen en faciliteren inwoners en ondernemers die iets willen betekenen voor de samenleving. We stellen ons flexibel op bij ideeën en initiatieven en geven hiervoor de ruimte.

Realisatie:

Pak Aan: In 2025 zijn er 51 aanvragen geweest, waarvan er 40 zijn toegekend, 7 afgewezen/ doorverwezen en op 4 aanvragen is geen verdere reactie meer gekomen.

De top 3 belangrijkste aanvragen via PAK AAN!

- Activiteiten op straatniveau, zoals barbecue, speel activiteiten.
- Aanvragen plantenbakken/ planten, overige groenvoorzieningen.
- Aanvragen voor Halloween activiteiten, daar is in Zwijndrecht veel vraag naar.

Een aantal zeer actieve bewonersgroepen zijn Bewonerscommissie Walburg, Beheergroep KAZ en De Duifjes. Zij organiseren veel activiteiten door toekenning van het PAK AAN! budget.

Evenementen in Zwijndrecht:

We faciliteren evenementen die verschillend zijn van aard en omvang in Zwijndrecht. Hieronder volgt een beeld van het aantal en een paar voorbeelden van de evenementen die in 2025 hebben plaatsgevonden:

- A-categorie: aantal 82 (Voorbeelden: Winterfair Zwijndrecht, Avondvierdaagse Zwijndrecht)
- B-categorie: aantal 5 (Voorbeelden: Noordparkfestival, Verkerkloop)
- O-categorie (melding): aantal 148 (Voorbeelden: Buurt BBQ Geelgorsstraat, Huttenbouwdorp Heerjansdam)

Activiteit: De kinderburgemeester- en ambassadeurs betrekken we actief bij de maatschappelijke opgaven in Zwijndrecht.

Realisatie:

Athletic Skills Model wandpanelen

Op initiatief van het sportakkoord zijn in een aantal gymzalen ASM wandgraphics gemonteerd die geschikt zijn om in te zetten voor bewegend leren. De kinderambassadeurs hebben geleerd hoe het paneel werkt en zij hebben in de gymzaal waar zij zelf sporten een wandpaneel geadopteerd. Zij bedachten een leuke opening en mochten de panelen zelf demonstreren aan hun klas samen met de sportcoach van Fitmakers en de gymdocent.

Klimaatboekje

Er is een Klimaatboekje uitgebracht. Dit is een boekje met allerlei opdrachten en uitdagingen, die te beantwoorden zijn door op een aantal locaties de duurzame doe route te lopen. De vraag aan de kinderambassadeurs was dit te beoordelen en mee te denken over manieren om dit boekje bij hun leeftijdsgenoten te introduceren. Dit hebben ze gedaan door eerst zelf aan de slag te gaan met het boekje en de route te lopen. Daarna ontstond het idee om een workshop te organiseren door de kinderambassadeurs, voor hun eigen klasgenoten en leeftijdsgenootjes. Deze hebben ze met elkaar vormgegeven en tijdens de Groene Heldenmiddag hebben ze de workshop gegeven. Met elkaar gaven ze uitleg over het boekje, namen ze groepjes kinderen mee op de route en controleerden de antwoorden. Na afloop mochten ze aan alle deelnemers een cadeautje uitreiken.

Pesten

De kinderambassadeurs hebben zelf aangegeven meer informatie en handvaten te willen over het onderwerp pesten. In 2025 heeft er een eerste bijeenkomst plaatsgevonden over dit onderwerp. Tijdens deze bijeenkomst zijn de ambassadeurs meegenomen in waarom sommige kinderen pesten en wat je er het beste tegen kan doen. In 2026 krijgt deze bijeenkomst een vervolg.

Ceremoniële taken

- De kinderburgemeester was samen met de burgemeester aanwezig bij Koningsdag in Zwijndrecht en Heerjansdam en bij de 4 en 5 mei herdenking in Zwijndrecht. Daar droeg de kinderburgemeester een gedicht voor tijdens de ceremonie. Ook twee kinderambassadeurs droegen een gedicht voor tijdens de herdenking in de kerk in Zwijndrecht en tijdens de ceremonie in Heerjansdam waar locoburgemeester Jacqueline van Dongen bij aanwezig was.
- Op 5 mei ontstak de kinderburgemeester samen met de burgemeester het bevrijdingsvuur wat lopers uit Wageningen naar Zwijndrecht hadden gebracht om 80 jaar vrijheid te vieren.
- De kinderburgemeester werkte samen met de burgemeester aan filmpjes ter promotie van het Sinterklaasfeest. Daarnaast was hij ook aanwezig samen met de burgemeester bij het Sinterklaasfeest om sinterklaas te ontvangen.
- Dit jaar liep de kinderburgemeester zelf mee met de Avondvierdaagse en heeft daarom alleen de burgemeester gedag gezegd en niet de kinderen onthaald.

Activiteiten/evenementen

Naast de ceremoniële taken wordt de kinderburgemeester regelmatig gevraagd en ingezet om aanwezig te zijn bij diverse activiteiten/ evenementen:

- De kindermiddag van de Winterfair Zwijndrecht op 12 december. Presentatie van de karaoke party samen met een van de medewerkers van de evenementenorganisatie.

- De lancering van de Belevenistafel én de opening van de nieuwe expositie 'Speelgoed van vroeger'. De 'belevenistafel' is een heel mooi middel om mensen op een prettige en laagdrempelige manier kennis te laten maken met de geschiedenis van Zwijndrecht. Daan deed openingshandeling voor expositie over oud speelgoed en de lancering van de belevenistafel. Middels door zijn aanwezigheid werd er geprobeerd andere doelgroepen te interesseren met name de jeugd.
- Veiligheidsdag op 4 okt. Samen met burgemeester Leon Anink deed de kinderborgemeester mee aan de demonstratie van de brandweer.
- Nieuwjaarfeest AI- tentoonstelling. Aan de kinderrambassadeurs is gevraagd een wens in te dienen hoe zij Zwijndrecht in de toekomst zouden willen zien. Drie kinderrambassadeurs van de zeven hebben hun ideeën gedeeld die misschien het gemeentebestuur kunnen inspireren.

Activiteit: We betrekken jongeren actief bij beleidsontwikkeling en werken zo aan politiek bewustzijn en betrokkenheid van jongeren tot ongeveer 18 jaar.

Realisatie: In het eerste kwartaal van 2025 heeft het project HAVO-P in samenwerking met het Walburgcollege plaatsgevonden. Leerlingen hebben projectplannen gepresenteerd over hoe de gemeente Zwijndrecht jongeren en ouderen in de wijk Walburg beter met elkaar kunnen verbinden. Het winnende groepje wil flexuren van leerlingen inzetten om ouderen in de wijk te ontmoeten. Zij gaan dit plan in 2026 verder uitvoeren. Vanaf januari 2026 zal er een nieuw project met HAVO-P gestart worden, ditmaal met als thema 'veiligheid en veerkrachtige buurten'. Naast het grote project HAVO-P hebben veel PO- en VO-leerlingen het gemeentehuis van Zwijndrecht bezocht en meer geleerd over hoe de gemeente werkt. Met leerlingen van de drie leerlingenraden van de VO-scholen is in 2025 ook gesproken over gezond en veilig opgroeien. In 2025 is ook aandacht geweest voor de landelijke verkiezingen.

Activiteit: We betrekken kinderen en jongeren bij onderwerpen die hen nu of in de toekomst raken. Hierbij stijgt het aantal onderwerpen waarbij kinderen en jongeren in Zwijndrecht input hebben geleverd.

Realisatie:

- Groene heldenmiddag (mei 2025): de kinderrambassadeurs hebben een workshop voorbereid om tijdens de groene heldenmiddag te geven. Ze hebben zelf nagedacht over de invulling en praktische uitvoering. Verder waren er tijdens deze middag workshops zoals: vogelhuisje maken, insectenhotel maken, natuurspelletjes.
- E-waste race: leerlingen van groep 7/8 van de Notenbalk hebben zich gedurende een maand ingezet om e-waste in te zamelen. Zij zijn zich bewuster geworden van de impact van (elektrisch) afval op de natuur.
- Kinderklimaattop (oktober 2025): leerlingen van groep 5/6 van 3 basisscholen hebben gewerkt aan een project voor de kinderklimaattop met als thema energiebesparing. De winnende groepjes mochten hun idee presenteren tijdens de officiële kinderklimaattop in de raadzaal. Een jury beoordeelde de ideeën en koos uiteindelijk een winnaar.
- NK Tegelwippen: In het kader van NK Tegelwippen hebben leerlingen van groep 8 van het Akkoord tegels op het schoolplein gewipt en een geveltuintje aangelegd.
- Waterspelen: tijdens deze educatieve activiteitenmiddag hebben kinderen spelenderwijs kennis gemaakt met het thema water. Onderwerpen waren: wateroverlast, waterzuivering, drinkwater en de betekenis van Nederland als waterland.

Activiteit: We maken duidelijk hoe onderwerpen door inwoners geagendeerd kunnen worden.

Realisatie: We gebruiken hiervoor onze verschillende communicatiekanalen en nemen in onze communicatie richting inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners mee hoe zij betrokken kunnen zijn, kunnen meedenken, kunnen meebeslissen. Hiervoor maken we ook gebruik van drie interventies die door de raad zijn vastgesteld:

- Communicatiestrategie: Het doel van de communicatiestrategie is om de betrokkenheid van inwoners van Zwijndrecht bij de lokale politiek en hun vertrouwen hierin te vergroten. Het werk van de gemeenteraad is zichtbaar en het is duidelijk welke keuzes op welk moment worden gemaakt en hoe inwoners hierin hun stem kunnen laten horen. De raad staat in verbinding met de inwoner.
- Meespraak bij oriëntatieavonden: Het doel van meespraak bij oriëntatieavonden is dat inwoners, bij onderwerpen die zich ervoor lenen, vroegtijdiger een mening kunnen geven over een onderwerp waar de raad in de toekomst een besluit over neemt. Op deze manier kan de input daadwerkelijk worden

meegewogen in de uiteindelijke besluitvorming en zijn raadsleden beter op de hoogte van wat er leeft in de samenleving en worden inwoners actiever betrokken bij het besluitvormingsproces. - Ideeënmarkt: De ideeënmarkt heeft als doel om de band tussen inwoners en de gemeenteraad te versterken door direct en persoonlijk contact. Het geeft inwoners de kans om invloed uit te oefenen op het beleid en versterkt de zichtbaarheid en het imago van de raad.
--

Activiteit: We laten weten wat de opbrengsten zijn van de betrokkenheid van inwoners, wat er met de inbreng is gedaan en wat de vervolgstappen worden.
Realisatie: - We werken stap voor stap aan het op een goede en duidelijke manier informeren van inwoners wat er met hun inbreng is gedaan en wat de vervolgstappen zijn in het proces. Voorbeelden hiervan zijn de terugkoppeling over de stappen die zijn gezet na de uitvoering van de tweede Quick Scan Lokale Democratie, bij projecten door de omgevingsmanagers of na bewonersbijeenkomsten over uiteenlopende onderwerpen. - Zie onder andere de participatietrajecten bij de herinrichting van de openbare ruimte.

Activiteit: We organiseren ontwikkeltafels waar naast inwoners en ondernemers ook experts aan tafel komen om samen te werken aan maatschappelijke opgaven.
Realisatie: We maken hiervoor gebruik van de verschillende vormen van oriëntatieavonden met de gemeenteraad. Hiervan is gebruik gemaakt bijvoorbeeld bij de implementatie van de omgevingswet.

Doelstelling: We bouwen aan een vernieuwde **infrastructuur** die past bij de nieuwe samenwerking. Dat we **samen** leren, ontwikkelen, experimenteren en investeren.

Activiteit: We werken samen aan maatschappelijke opgaven vanuit gelijkwaardigheid en dat vraagt soms om aanvullende of nieuwe werkwijzen. We accepteren met elkaar dat we hierbij niet altijd vooraf weten wat een aanpak gaat opleveren en dragen met elkaar zorg voor ruimte om te leren, ontwikkelen en experimenteren.
Realisatie: Bij verschillende maatschappelijke of ruimtelijke opgaven werken we intensief samenwerken met inwoners en samenwerkingspartners. We doen dat onder andere bij de volgende onderwerpen: - De renovaties van speelvoorzieningen; - Duurzaamheid; - Klimaatadaptatie en groen; - De samenwerkingsagenda voor alle jeugd in Zwiindrecht (kinderopvang, onderwijs, jeugdhulp en gemeente); - Bouwopgave; - Sport-, beweeg- en preventieakkoord; - Buurtbloeiers; - Economisch programma. In deze programma's en projecten staat de samenwerking met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners aan maatschappelijke en ruimtelijke opgaven centraal. Bij verschillende programma's doen we dat vanuit een gezamenlijke visie en doelstellingen en een gezamenlijke aanpak waarin iedereen een duidelijke rol vervult.

Activiteit: We maken tijd en ruimte voor gesprekken, bijeenkomsten en betrokkenheid van inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners.
Realisatie: We geven hier op verschillende manieren invulling aan. Ondanks het feit dat veel van onze dienstverlening digitaal gebeurt geven we inwoners en ondernemers altijd de ruimte om persoonlijk met iemand van de gemeente in gesprek te gaan. Daarnaast zijn voorbeelden in onze manier van werken: - De wijkspreekuren; - Regelmatige aanwezigheid van de gemeente bij vergaderingen van de wijkplatforms; - Persoonlijke gesprekken met inwoners op basis van klachten of meldingen;

- Persoonlijke gesprekken met inwoners en ondernemers op basis van vragen of verzoeken om informatie;
- Informatiebijeenkomsten en participatietrajecten die in deze jaarverantwoording genoemd zijn.

Activiteit: We realiseren met elkaar (raad, college, ambtenaren, inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners) het 'Huis van de gemeente' door verder te bouwen aan de 1 loketfunctie in het gemeentehuis, door de inrichting van 'gastheerschap' en door een huiskamersfeer te creëren.

Realisatie:

- We werken aan verbetering van onze dienstverlening in zijn algemeenheid. Verbeterde dienstverlening en transparantie dragen bij aan minder klachten en onenigheid. Dat komt tot uiting in de manier waarop we mensen te woord staan, de brieven die worden verzonden en de manier waarop mensen in het gemeentehuis of op andere locaties in Zwijndrecht worden ontvangen.
- Er zijn in 2025 een aantal veiligheidsmaatregelen getroffen in het gemeentehuis. Deze ingrepen variëren van timers op de deuren die toegang geven tot het gedeelte voor personeel en bestuur tot een vernieuwde hoofdtoegang van het gemeentehuis. Medewerkers zijn getraind in het omgaan met emoties en agressie bij bezoekers van het gemeentehuis. Als onderdeel van het dienstverleningsconcept zijn de voorbereidingen getroffen en wervingsprocedures doorlopen voor de introductie van de medewerkers dienstverlening (gastheer, gastvrouw). Zij zullen in de loop van kwartaal 1 van 2026 inwoners op een nieuwe, warme manier zullen ontvangen en hen als gids in het gemeentehuis antwoord zullen geven op hun vragen.
- Er waren stevige ambities voor het huis van de gemeente, gebaseerd op een breder dienstverlenings- en veiligheidsconcept. Met dit bredere plan heeft de gemeenteraad niet ingestemd. Om die reden is alleen geïnvesteerd in kleine veiligheidsmaatregelen en de introductie van de medewerkers dienstverlening.
- Vanuit de opgave Krachtige Lokale Economie hebben we gewerkt aan versterking van onze dienstverlening aan ondernemers door het aanbod van voorzieningen voor ondernemers van meerdere diensten samen te brengen.

Activiteit: In het 'Huis van de gemeente' worden inwoners en ondernemers zo veel mogelijk in één keer geholpen.

Realisatie: Zie de tekst hierboven over het Huis van de gemeente.

Programma 2 Wonen, bouwen en wooncarrière

Doelstelling: Realiseren bouwambitie

Activiteit: We voeren het woonplan en onze woningbouwstrategie uit, waarbij we primair bouwen voor doorstroming. Zo realiseren we een verhuisketen en ontstaan voor starters mogelijkheden een bereikbare woning te vinden in de bestaande voorraad.

Realisatie: De actualisatie van het Woonplan Zwijndrecht 2020-2030 is in 2025 vastgesteld door de raad. De uitvoering van het Woonplan Zwijndrecht 2020-2030 en de Woningbouwstrategie vindt plaats via het Meerjarenprogramma Gebiedsontwikkeling (MPG). In dit programma bepalen wij de programmering van de woningbouw in de komende jaren en stemmen we de hierbij behorende planmonitor regionaal af. De MPG is in 2025 vastgesteld door het college.

Activiteit: We voegen gedifferentieerd woningen toe en houden hier regie op middels een meerjarenprogramma gebiedsontwikkeling (MPG), waarvan de planmonitor onderdeel is.

Realisatie: Met *Krachtig Zwijndrecht 2.0* werkt de gemeente aan een evenwichtige woningvoorraad en een betere sociaaleconomische balans. De focus ligt op uitbreiding van het midden- en hogere segment, afname van verouderde sociale huurwoningen en meer variatie in woonvormen. Dit moet leiden tot een toekomstbestendig Zwijndrecht.

Stand van zaken

De huidige programmering (peildatum 1-1-2026) tot 2030 bedraagt 1.730 woningen bruto, waarvan 55,8% harde plancapaciteit. Bij een planuitval van 30%, zoals gehandhaafd door de provincie, komen we uit onder de autonome behoefte die voorziet in 1.784 woningen. Het is ook onvoldoende om de ambitie van 3.500 tot 4.900 woningen in 2030 te halen. Daarom is de doelstelling verruimd naar 2035. De planvoorraad tot 2035 is op dit moment 2.636 woningen. Vanaf 2036 zijn nog 842 woningen geprogrammeerd, waardoor het totaal uitkomt op 3.478 woningen bruto.

Kwalitatieve invulling

Ongeveer 74% van de plancapaciteit bestaat uit koopwoningen en 26% uit huur. Binnen het huursegment gaat het vooral om sloop/nieuwbouw, wat leidt tot een daling van sociale huur tot de tweede aftoppingsgrens. Bij koopwoningen wordt gestuurd op minder goedkope woningen en meer middeldure en dure woningen.

Markontwikkelingen

Vanaf 2024 herstellde de nieuwbouwmarkt. Projecten zoals Euryza, Maasterras West en Wijk gingen succesvol in verkoop. De vraag is vooral gemengd, veel kopers zijn lokaal, maar er is ook toestroom van kopers van buiten zichtbaar. Makelaars adviseren een gedifferentieerd, kwalitatief aanbod met nadruk op grondgebonden woningen en zorgvuldige fasering van appartementen. Locaties aan het water en nabij OV zijn populair.

Belangrijkste conclusies

- Bouwprogramma sluit redelijk aan bij de vraag, vooral in middenhuur en koop vanaf € 405.000.
- Tekort aan goedkope koopwoningen door gebrek aan doorstroming.
- Overaanbod van dure appartementen vraagt om flexibiliteit en fasering.

Hoewel de koers duidelijk is, zijn effecten nog niet volledig meetbaar. Monitoring en bijsturing blijven cruciaal om de lange termijn doelstellingen te realiseren.

Activiteit: We geven uitvoering aan woningbouwprojecten (actief) en faciliteren initiatieven uit de markt waar deze bijdragen aan onze ambities. We realiseren Diztrikt in verschillende deelgebieden in het Stationskwartier (Maasterras, Stadstuinen en Indische buurt). We ronden Van 't Hoff, Euryza en de Buizerdstraat af. Daarnaast zetten we de Heer Janstraat in de markt. Noordoever gaat een volgende fase in waarbij we stappen zetten richting vaststelling van de grondexploitatie en het bestemmingsplan.

Realisatie: In het Stationskwartier wordt gebouwd in Maasterras West, Stadstuinen en de Indische Buurt. Van 't Hoff is grotendeels opgeleverd, Euryza bevindt zich in de laatste fase en Buizerdstraat (Lindesteyn) is

in aanbouw. De Wijk (Stadstuinen) wordt in 2026 opgeleverd, in De Bostuinen (Indische Buurt) is de bouw gestart en Maasterras West is gestart met de verkoop van fase 2. De ontwikkeling van Koninginneweg en Afslag vordert gestaag. Deze voortgang laat zien dat de uitvoering op stoom is, maar we lopen iets achter op de doelstelling van 150-200 nieuwe woningen per jaar.

Activiteit: We verhogen de harde plancapaciteit op de korte termijn. We zorgen voor bestemmingsplannen voor de ontwikkelgebieden Noordoevers en Diztrikt Noord en maken afspraken over de uitvoering.

Realisatie: De bestemmingplannen voor Noordoevers, Passage en Planetenbuurt zijn vastgesteld. Planetenbuurt is in ontwikkeling en de Passage in voorbereiding. Er zijn belangrijke stappen gezet in Noordoevers, waar de volgende fase bouwrijpmaken en aanbesteding wordt voorbereid.

Activiteit: De ontwikkelkaders van Walburg gaan we herzien om de culturele en economische vitaliteit van Walburg verder te ontwikkelen en initiatieven uit de markt te kunnen beoordelen.

Realisatie: Er is ambtelijk gestudeerd op een Nota van Uitgangspunten en potentiële fasering van Walburg om in 2026 WBI subsidie aan te kunnen vragen voor een eventueel project.

Activiteit: In 2025 actualiseren wij de Nota grondbeleid. Deze nota reguleert het gebruik, de ontwikkeling en de verwerving van grond. Een nota grondbeleid is het kader om een gestructureerde, duurzame en rechtvaardige ontwikkeling van het grondgebied te waarborgen en helpt bij het realiseren van ruimtelijke, sociale en economische doelen.

Realisatie: De nota grondbeleid is geactualiseerd en met uw raad besproken en ter besluitvorming voorgelegd. Daarnaast zijn in 2025 nieuwe grondexploitaties geopend, te weten Maasterras Oost en Passage.

Doelstelling: Verbeteren en gerichte transformatie sociale woningvoorraad

Activiteit: We monitoren en voeren de prestatieafspraken (PALT) uit met de woningcorporaties, waarbij het transformeren en kwalitatief verbeteren van sociale huurwoningen blijvend aandacht krijgt.

Realisatie: We zijn blijvend bezig met de uitvoering en monitoring van de Prestatieafspraken Zwijndrecht 2024-2025. Tegelijkertijd zijn we in 2025 het traject gestart voor het maken van nieuwe Prestatieafspraken voor de periode 2026-2027. Het transformeren en kwalitatief verbeteren van sociale huurwoningen krijgt in de Prestatieafspraken 2024-2025 en 2026-2027 blijvend de aandacht. Er zijn verschillende afspraken over kwaliteit en transformatie die halfjaarlijks worden gemonitord.

We zien dat de druk op de sociale voorraad in Zwijndrecht groot blijft, met name omdat er in andere regiogemeenten tekort is op de aantallen sociale huurwoningen, vooral aan de onderkant van dit segment. Er is helaas ook weinig bereidheid regionaal om dit vraagstuk op te lossen. De druk door corporaties om bij te bouwen in Zwijndrecht is dan ook hoog en staat in forse tegenstelling tot ons woonbeleid, om op de lange termijn evenwicht in de bevolkingssamenstelling te behalen. Zonder bindende regionale afspraken is het moeilijk om deze impasse te doorbreken.

Activiteit: Samen met de woningcorporaties wordt er een dashboard ontwikkeld om de ontwikkelingen van de PALT-afspraken en de sociale woningvoorraad te monitoren.

Realisatie: Het dashboard wonen is begin 2024 gerealiseerd. Jaarlijks wordt er door de woningcorporaties data aangeleverd die in het dashboard verwerkt wordt. Vanwege de bezuiniging is er voor gekozen om het dashboard niet verder door te ontwikkelen. Het dashboard is beschikbaar voor raadpleging bij collega's die toegang hebben verkregen. Realisatie van deze activiteit is compleet en het dashboard wonen is raadpleegbaar.

Activiteit: We lobbyen op regionaal en provinciaal niveau om toe te werken naar een evenwichtige verdeling van de sociale woningvoorraad in de regio Drechtsteden.

Realisatie: Vooruitlopend op de Wet versterking regie volkshuisvesting is in regionaal verband gewerkt aan het maken van afspraken over de verdeling van sociale huurwoningen, het aandeel betaalbare woningen (2/3 betaalbaar inclusief sociaal) en de huisvesting van aandachtsgroepen. Zwijndrecht heeft hierbij actief

geparticipeerd en haar positie nadrukkelijk ingebracht in regionale overleggen. Daarbij is ingezet op het niet verder toevoegen van netto sociale huurwoningen en het beperken van het aandeel betaalbare woningbouw tot maximaal 40%. Via regionale afstemming is aandacht gevraagd voor een evenwichtigere verdeling van opgaven binnen de Drechtsteden. Dit kan worden uitgewerkt in lobby richting de provincie. De gesprekken hierover zijn nog gaande, waarbij we helaas moeten vaststellen dat de onderlinge solidariteit op dit onderwerp lastig te verzilveren is. De uiteindelijke uitwerking en vaststelling van de regionale afspraken is afhankelijk van de uitkomst van de gesprekken, verdere besluitvorming en de invoering van nieuwe wet- en regelgeving.

Doelstelling: Faciliteren van specifieke woonwensen

Activiteit: We faciliteren de ontwikkeling van diverse woonvormen. Daarnaast staan we faciliterend ten opzichte van andere initiatieven uit de samenleving en markt.

Realisatie: Via de intake tafel en omgevingstafel worden initiatieven vanuit de samenleving en markt vanuit elke discipline beoordeeld. Hierbij is er vanuit Wonen aandacht voor het faciliteren van diverse woonvormen binnen de kaders van het Woonplan Zwijndrecht 2020-2030. Vanuit de Agenda Huisvesting Kwetsbare Groepen is er gewerkt aan diverse woonzorgconcepten voor aandachtsgroepen.

Activiteit: We proberen starters te faciliteren door te bouwen voor doorstroom, een bezuinigingsmaatregel betreft het stoppen met het vergunningstelsel voor de verhuur van woningen (opkoopbescherming). Dat raakt starters wel.

Realisatie: Deze bezuinigingsmaatregel is uiteindelijk niet ingevoerd. Dit houdt in dat de Opkoopbescherming in Zwijndrecht nog steeds van kracht is. Door de opkoopbescherming is het voor beleggers minder interessant om woningen op te kopen voor verhuur. Hierdoor kunnen woningen lager in de prijs blijven en blijven ze beschikbaar voor reguliere verkoop aan starters. In het Stationskwartier houden we de woningprijzen via subsidie en regelingen laag om starters mogelijkheden te bieden deze woningen te kopen. Ook de stimuleringsregelingen zijn een veelgebruikt instrument door starters. Hierdoor hebben zij een beter kans gekregen op de Zwijndrechtse woningmarkt.

De woningvoorraad in Zwijndrecht is relatief goedkoop. Door vooral aan de middeldure en dure kant van de woningmarkt te bouwen, zorgen we ervoor dat doorstroming op termijn op gang komt. Doordat verhuisketens opgang komen, zullen er meer relatief goedkope en betaalbare woningen vrijkomen voor starters.

Doelstelling: Inzicht in ontwikkelingen op de woningmarkt

Activiteit: We blijven in gesprek over de ontwikkelingen in de woningmarkt, middels thema-avonden en bouwtafels.

Realisatie: De gemeenteraad heeft in 2025 aangegeven geen behoefte te hebben aan een thema-avond of bouwtafel. Er is in de plaats daarvan een avond georganiseerd met woningbouwcorporaties.

Doelstelling: Faciliterende en dienstverlenende ruimtelijke ordening

Activiteit: We werken met de samenleving aan een update en aanscherping van de Omgevingsvisie.

Realisatie: Er is gewerkt aan een update van de Omgevingsvisie. Na aanleiding van afstemming met uw raad heeft er inmiddels een herziening van het proces plaatsgevonden en komen wij in 2026 bij u terug.

Activiteit: We zorgen dat we gesteld staan voor en uitvoering geven aan de Omgevingswet.

Realisatie: We zijn doorlopend bezig om de processen rondom de Omgevingswetgeving te verbeteren en efficiënter te maken.

Programma 3 Armoedebestrijding en versterken lokale economie

Doelstelling: Ruimhartig minimabeleid

Iedereen van jong tot oud moet kunnen meedoen in Zwijndrecht en armoede mag niet de oorzaak zijn dat dit niet kan. U wilt daarom ruimhartige ondersteuning bieden aan inwoners met financiële zorgen.

Activiteit: Met de herijking van het Minimabeleid heeft de raad lokaal keuzes gemaakt om een ruimhartig minimabeleid te voeren. Bovendien heeft de raad een nieuwe regeling ingesteld. Door middel van het 'Sport- en Cultuurfonds 18+' wordt voor volwassen minima deelname aan sport en cultuur financieel mogelijk gemaakt. Kinderen van 4 tot en met 17 jaar kunnen gebruik maken van het SMS-Kinderfonds. De wijzigingen aan het minimabeleid zijn in 2023 ingevoerd. In 2024 heeft het Nibud een nieuwe minima effectrapportage (MER) voor de gemeente Zwijndrecht uitgevoerd. Uit de MER blijkt dat we – dankzij de wijzigingen in ons beleid – een ruimhartig minimabeleid hebben en alle huishoudtypen kunnen rondkomen¹. We weten echter dat niet alle inwoners van alle regelingen waar zij recht op hebben gebruik maken. Met het Deltaplan Armoede 2.0 gaan we daarom vanaf 2025 extra inzetten op het tegengaan van het niet-gebruik van regelingen. Dit willen we doen door de bekendheid van regelingen te vergroten, de aanvraagprocedures te versimpelen en de drempel om contact op te nemen met maatschappelijke organisaties en de overheid te verkleinen. Ook vanuit het programma 'Bouwen aan vertrouwen' wordt aan dit laatste punt gewerkt.

Realisatie: In 2025 hebben we op de volgende manieren ingezet het tegengaan van niet-gebruik van regelingen:

- Eind 2024 zijn we gestart met de campagne 'Doe meer met Max'. Het doel van deze campagne is het vergroten van de bekendheid van het hulpaanbod en de minimaregelingen. Een Max helpt inwoners om MAXimaal gebruik te maken van de bestaande ondersteuning. Max is geen specifiek persoon: iedereen die anderen helpt bij het vinden en aanvragen van regelingen is een Max. Dit kan zowel een professional zijn als bijvoorbeeld een buur. Op deze manier bieden we ondersteuning zo dichtbij en laagdrempelig mogelijk aan. In 2025 is extra ingezet op het vergroten van de zichtbaarheid van Max, onder andere door levensgrote Max-figuren te plaatsen op verschillende locaties in Zwijndrecht (o.a. de bibliotheek en Hart van Meerdervoort). Daarnaast is in oktober, rondom de Internationale Dag tegen Armoedebestrijding, breed gecommuniceerd over Max. Steeds meer lokale partners willen inwoners met geldzorgen ondersteunen en dragen actief bij aan het Max netwerk. Zo hebben onder andere De Groene Buur en Het Badhuis zich aangesloten. Om ervoor te zorgen dat Maxen goed weten wat er van hen wordt verwacht en om onderlinge kennisdeling te stimuleren, zijn in 2025 twee bijeenkomsten voor Maxen georganiseerd.
- In 2025 hebben we onderzocht hoe de aanvraagprocedures voor minimaregelingen vereenvoudigd kunnen worden. Hiervoor zijn gesprekken gevoerd met maatschappelijke partners over de signalen die zij van inwoners ontvangen met betrekking tot de aanvraagformulieren. Deze inzichten zijn aangevuld met input van ervaringsdeskundigen. Op basis van de opgehaalde input gaan we in 2026 met de partners die minimaregelingen aanbieden in gesprek over de wijze waarop vereenvoudigingen kunnen worden doorgevoerd. Tegelijkertijd is niet iedere vereenvoudiging mogelijk, omdat wet- en regelgeving soms specifieke eisen stelt aan een aanvraag.
- In de zomer van 2025 werd bekend dat Groupcard, het bedrijf achter de ZwijndrechtPas, failliet was. Doordat we het platform van de ZwijndrechtPas tijdelijk in stand konden houden, hebben inwoners tot en met half november 2025 gebruik kunnen maken van de Kledingregeling. Helaas was de Kledingregeling in deze periode minder goed te gebruiken, omdat een deel van de ondernemers het vertrouwen in ZwijndrechtPas had verloren. Eind 2025 heeft het college besloten om onder andere de Kledingregeling aan te bieden via de Dordtpas. Op de Dordtpas staan niet alleen regelingen, maar ook leuke kortingsacties waar alle inwoners met een Dordtpas gebruik van kunnen maken. Dit maakt de Dordtpas interessant voor een brede groep. De Dordtpas is vanaf 1 maart 2026 beschikbaar voor inwoners. In de toekomst bestaat de mogelijkheid om het aantal regelingen op de Dordtpas verder uit te breiden. Wij verwachten dat aansluiting bij de Dordtpas ook een positief effect heeft op het gebruik van de minimaregelingen. Met één inkomenstoets kunnen namelijk alle (toekomstige) Dordtpas-regelingen automatisch worden toegekend (op de ZwijndrechtPas stond ook de Mantelzorgwaardering, voor meer informatie zie ook programma 4, Welzijn, zorg, sport en cultuur).
- In 2025 hebben we ook de Geldkrant opgesteld en via maatschappelijke partners verspreid. De Geldkrant bevat informatie over regelingen en een overzicht van organisaties waar inwoners

terecht kunnen voor hulp bij geldzorgen en administratieve ondersteuning. Daarnaast zijn in de krant praktische bespaartips opgenomen. Om een bredere doelgroep te bereiken, is de Geldkrant in overleg met de moskeeën vertaald naar het Turks en Arabisch. Daarnaast hebben we een aanvullende editie van de Geldkrant uitgebracht, speciaal gericht op professionals. In deze editie stellen verschillende professionals zich aan elkaar voor, met als doel de samenwerking en doorverwijzing binnen de armoede- en schuldenketen verder te verbeteren.

Activiteit: Met het hoofdlijnenakkoord heeft de nieuwe regering de contouren geschetst van het beleid voor de komende jaren. Daarbij gaat het ook over bestaanszekerheid. De maatregelen uit het hoofdlijnenakkoord zullen volgens het CPB resulteren in een gemiddelde lichte stijging van de koopkracht en afname van de armoede. Dit is onder andere te danken aan een stijging van de toeslagen. Tegelijkertijd hebben we in de afgelopen jaren gezien dat het stelsel van toeslagen vaak tot problemen en onzekerheden (lees: terugbetalingen) bij huishoudens leidt. Dit weerhoudt een groep inwoners van het aanvragen van toeslagen. Daarnaast wordt de afhankelijkheid van het gemeentelijk beleid niet benoemd in het hoofdlijnenakkoord. Zonder gemeentelijke inzet (en financiën) op het gebied van armoedebestrijding kunnen veel inwoners onvoldoende rondkomen. We blijven daarom bij het rijk aandacht vragen voor een solide basis van inkomensondersteuning.

Realisatie:

- De BUIG-middelen (middelen voor de bijstandsbudgetten) zijn naast de Algemene Uitkering, een van de grootste inkomstenbronnen van de gemeente. Sinds 2017 hebben we nagenoeg ieder jaar onvoldoende middelen ontvangen om de daadwerkelijke kosten van de bijstandsuitkeringen te dekken. Onze tekorten zijn te klein om in aanmerking te komen voor de Vangnetregeling van het Rijk, maar leiden wel tot een structurele druk op onze begroting. Omdat de kosten van wettelijke taken die gemeenten namens het Rijk uitvoeren in principe volledig door het Rijk vergoed dienen te worden, heeft het college besloten om in samenwerking met advocatenkantoor Stibbe bezwaar te maken tegen de voorlopige BUIG-beschikking 2025 en 2026 en het verzoek in te dienen om de BUIG-beschikkingen 2017 tot en met 2024 te herzien. In juni heeft er een hoorzitting plaatsgevonden waarin we ambtelijk en bestuurlijk onze standpunten hebben toegelicht aan het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Op dit moment heeft het ministerie nog geen uitspraak gedaan. Wij verwachten hierover op korte termijn meer duidelijkheid te krijgen. Op 30 september hebben wij de definitieve BUIG-beschikking 2025 en de voorlopige BUIG-beschikking 2026 ontvangen. Op basis van de op dat moment beschikbare informatie werd voor beide jaren een tekort verwacht. Om die reden is advocatenkantoor Stibbe opdracht gegeven om ook bezwaar te maken tegen deze beschikkingen. Eind 2025 werd duidelijk dat voor 2025 per saldo voldoende BUIG-middelen van het Rijk zijn ontvangen. Als gevolg van regionale solidariteitsafspraken ontstaat in 2025 echter alsnog een tekort op de BUIG-budgetten.
- De Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) sluit namens de Drechtstedengemeenten aan bij overleggen met de VNG over bestaanszekerheid. Het afgelopen jaar heeft de SDD onder andere een bijdrage geleverd aan de 'Verklaring Bestaanszekerheid': een gezamenlijke oproep vanuit onder andere de VNG, Divosa, UWV en de SVB aan de politiek om het thema bestaanszekerheid centraal te stellen in het nieuwe regeerprogramma. In de verklaring staan 10 verbeteringen voor de vereenvoudiging van het inkomensstelsel.

Doelstelling: Inzet op actuele ontwikkelingen

Het Deltaplan Armoede 2.0 biedt net als het Deltaplan Armoede 1.0 ruimte om in te spelen op actuele ontwikkelingen. In 2025 werken we in elk geval aan de aanpak van energiearmoede, de nieuwe Participatiewet en het Regionaal Werkcentrum.

Activiteit: Ook komend jaar zetten we in op diverse projecten waarmee we de energiearmoede in Zwijndrecht en Heerjansdam willen verminderen. Alle inwoners kunnen gebruik maken van een dienst van Diverz die energiebesparende middelen en tips geeft. Inwoners kunnen zich online voor deze dienst aanmelden. In aanvulling op de online aanmeldingen werken we met een outreachende aanpak via buurtprojecten. We focussen ons hierbij op buurten waar relatief veel inwoners een laag inkomen hebben en waar relatief veel woningen met een slecht energielabel staan. In het ontstane contact met inwoners bespreken we of we inwoners ook op andere vlakken dan energiearmoede kunnen ondersteunen. Denk hierbij aan financiële zorgen of andere sociale problematieken. Daarnaast onderzoeken we door middel van

een pilot of we in het vervolg inwoners meer kunnen betrekken bij energiebesparing en verduurzaming op buurt- of wijkniveau en lokaal een structuur rondom energie en duurzaamheid kunnen opzetten. Na de 'snelle interventies' waar we in 2022 mee gestart zijn, kiezen we sinds 2024 voor een duurzame aanpak die is belegd bij onze eigen welzijnsorganisatie. Vooralsnog ontvangen we ruimschoots middelen van het Rijk voor de aanpak van Energiearmoede, waardoor het budget Deltaplan hiervoor niet ingezet hoeft te worden.

Realisatie: Dankzij het project 'Samen Energie Besparen' van Diverz kunnen inwoners gratis hulp krijgen van een energiecoach. Deze energiecoach adviseert inwoners over mogelijkheden om energie te besparen. Wanneer tijdens het bezoek van de energiecoach blijkt dat aanpassingen in huis nodig zijn om energie te besparen, kan een vervolgbezoek worden ingepland. Een vrijwilliger komt dan langs om kleine energiebesparende maatregelen toe te passen. Indien tijdens de huisbezoeken blijkt dat inwoners ook andere hulpvragen hebben, zorgt Diverz voor een doorverwijzing naar de juiste partner. Sinds de start van het project in maart 2024 hebben er tot oktober 2025 540 huisbezoeken plaatsgevonden en zijn er 200 huishoudens bereikt via buurtbijeenkomsten. De gemiddelde besparing per huishouden bedraagt 15-20% van de energierekening per jaar. De belangstelling voor ondersteuning door een energiecoach is groot. Op dit moment is de vraag groter dan het aanbod, waardoor er een wachtlijst van 200 huishoudens is ontstaan. Om deze reden continueren we de aanpak in 2026 en 2027. Omdat de beschikbare Rijkmiddelen inmiddels beperkt zijn, is het noodzakelijk de aanpak door te ontwikkelen. Daarom zal Diverz in 2026 en 2027 de samenwerking met de woningcorporaties versterken en wordt meer ingezet op cofinanciering.

Activiteit: De landelijke Participatiewet wordt doorontwikkeld. Het terugbrengen van de menselijke maat, dienstverlening die meer uitgaat van vertrouwen en vereenvoudiging in de uitvoering zijn hierbij belangrijke kernbegrippen. De ministerraad heeft op 21 juni 2024 ingestemd met dit wetsvoorstel. Het wetsvoorstel wordt nu ter behandeling naar de Tweede Kamer gestuurd. In het verlengde hiervan vindt de lokale besluitvorming over de herijking van de Participatiewet plaats. Hierbij wordt gefocust op het onderdeel 'Ontwikkelen naar werk'. De herijking zal een vergelijkbaar proces volgen als de herijkingen van het regionaal Minima- en Wmo beleid. Zo nemen we opnieuw input vanuit inwoners en betrokken partner-organisaties mee in de besluitvorming.

Realisatie: Op 22 april heeft de Tweede Kamer ingestemd met het wetsvoorstel Participatiewet in Balans. Vervolgens heeft de Eerste Kamer op 30 september eveneens ingestemd met dit voorstel. De aangekondigde wijzigingen hebben gevolgen voor de dienstverlening van de Sociale Dienst Drechtsteden. Om deze reden is ervoor gekozen de implementatie van de Participatiewet in Balans gezamenlijk op te pakken. De eerste wijzigingen betreffen met name technische aanpassingen van de beleidsregels. In 2026 wordt verder gewerkt aan de implementatie van de nieuwe wet. Indien er ruimte is voor lokale keuzes in de uitvoering van de nieuwe wet, zullen naast de gemeenteraad, ook maatschappelijke partners en inwoners worden betrokken.

Activiteit: Vanuit het Rijk wordt nieuwe landelijke wetgeving ontwikkeld, waarmee vanaf 2026 de arbeidsmarktdienstverlening vanuit één uitvoeringsorganisatie moet worden uitgevoerd. In de praktijk betekent dit dat een aantal regionale diensten wordt samengevoegd in een nieuw op te richten Regionaal Werkcentrum. De diensten die nu worden aangeboden via het Werkgeversservicepunt Baanbrekend Drechtsteden, Kickstart en het Leerwerkloket vallen straks onder het nieuwe Regionaal Werkcentrum. In dit Regionaal Werkcentrum kunnen werkzoekenden, werkenden en werkgevers terecht met alle vragen over werken, leren en het vinden van personeel. In 2024 zijn de eerste stappen in de ontwikkeling van het Regionaal Werkcentrum gezet. Deze ontwikkeling zetten we in 2025 voort.

Realisatie: Sinds januari 2025 kunnen inwoners en werkgevers uit de Drechtsteden met vragen over werk terecht bij het Regionaal Werkcentrum. Sinds Q2 2025 wordt de woonplaats geregistreerd van iedereen die zich bij het Regionaal Werkcentrum meldt. In de periode van april tot en met december ging het om 67 inwoners uit Zwijndrecht. In de regio zijn de meeste vragen afkomstig van niet uitkeringsgerechtigden (nuggers). Dit betekent dat er een doelgroep wordt aangesproken die nog niet in beeld was. Ook inwoners die werken en opzoek zijn naar een nieuwe baan weten het Regionaal Werkcentrum relatief goed te vinden. Tot slot valt op dat relatief veel vragen afkomstig zijn van jongeren. Tot slot wordt gezocht naar een Zwijndrechtse locatie voor het Regionaal Werkcentrum, zodat inwoners ook lokaal terecht kunnen. *(zie ook opgave Versterken lokale economie).*

Doelstelling: Duurzaam perspectief uit armoede

In het raadsprogramma geeft u aan dat u zich wil blijven inzetten om het aantal kinderen dat in armoede opgroeit de komende jaren te halveren. Met het Deltaplan Armoede 2.0 continueren we onze inzet om de spiraal van intergenerationele armoede te doorbreken en gezinnen te ondersteunen die nu in armoede zitten. Kinderen worden bijvoorbeeld bereikt met o.a. het SMS-Kinder-fonds, de financieel jongerencoach en de social scout in het onderwijs. Ook vraagt u in het raadsprogramma specifiek aandacht voor het verbeteren van de kansen richting werk. Dit vanuit de gedachte dat werken en participeren de meest duurzame route uit armoede is.

Activiteit: We zetten erop in dat Zwijndrechtse werkgevers, gemeente en uitvoeringsorganisaties in toenemende mate als partners optrekken. Dit doen we onder meer door middel van het project 'Werkgeversdienstverlening'. Met dit project ondersteunen we, via de werkgever, werknemers met geldzorgen. Het contactpunt 'Geldzorgen op de werkvloer' waar werkgevers en werknemers met al hun vragen over geldzorgen terecht kunnen is opgericht. Ook zijn de eerste trainingen voor werkgevers over het signaleren en bespreekbaar maken van geldzorgen positief ontvangen. We continueren deze aanpak in 2025. Daarnaast gaan we vanaf 2025 samenwerken met Stichting Maatschappelijk Betrokken Ondernemen Drechtsteden (SMBO-D). SMBO-D stimuleert Zwijndrechtse werkgevers om maatschappelijk betrokken te ondernemen (zie ook hieronder 'Versterken van de dienstverlening en samenwerking met ondernemers').

Realisatie:

- Ook in 2025 konden werknemers en werkgevers met vragen over geld terecht bij het contactpunt 'Geldzorgen op de werkvloer'. Daarnaast zijn er in het voorjaar en najaar trainingen georganiseerd voor werkgevers over het signaleren en bespreekbaar maken van geldzorgen. 19 bedrijven hebben deelgenomen aan deze trainingen (zie ook opgave Versterken lokale economie).
- In 2025 is gestart met de samenwerking met Stichting Maatschappelijk Betrokken Ondernemen Drechtsteden (SMBO-D). Via deze samenwerking zijn Zwijndrechtse ondernemers actief gestimuleerd om maatschappelijk betrokken te ondernemen, bijvoorbeeld door aandacht te hebben voor bestaanszekerheid. Zo attendeert SMBO-D werkgevers bijvoorbeeld op de training Geldzorgen op de Werkvloer (zie ook opgave Versterken lokale economie).
- Daarnaast is in 2025 een nieuwe samenwerking gestart tussen de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal (GR Sociaal) en Leerwerkbedrijf Zwijndrecht Werkt. De GR Sociaal beschikt over onvoldoende personele capaciteit om alle inwoners met een bijstandsuitkering persoonlijk te spreken en te begeleiden richting werk. Door deze samenwerking wordt de aansluiting met de lokale infrastructuur versterkt en kunnen meer inwoners worden bereikt. Hierdoor kunnen jaarlijks tot 40 extra inwoners worden gesproken en, waar mogelijk, begeleid in hun ontwikkeling naar werk.

Activiteit: Met de lokale herijking van de Participatiewet (zie ook de kop 'inzet op actuele ontwikkelingen') willen we ook inzetten op het aanpassen van regelingen, zodat we de stap naar werk voor inwoners vereenvoudigen. Zo willen we er door middel van de pilot 'deeltijd-premie' voor zorgen dat het voor inwoners met een uitkering loont om parttime te werken. Hierbij geven we inwoners zekerheid over hun inkomen en hebben we oog voor het behouden van het recht op toeslagen. Het doel is het verbeteren van bestaans(on)zekerheid en verminderen van stress, ook bij weinig baan zekerheid. Dit zodat inwoners gemotiveerd blijven om stappen te zetten op weg naar werk.

Realisatie: De nieuwe Participatiewet in balans biedt de ruimte om deeltijd werken aantrekkelijker te maken. De wet is in het najaar 2025 door de Tweede en Eerste kamer aangenomen en treedt 1 januari 2027 in werking. De pilot 'deeltijd-premie' is één van de activiteiten uit de Participatiewet in Balans die we in 2026 willen implementeren (zie ook de kop 'inzet op actuele ontwikkelingen').

Doelstelling: Werkgelegenheid in Zwijndrecht versterken, zowel kwantitatief als kwalitatief

Activiteit: We verbinden de doelstelling om meer banen te creëren met de doelstelling om mensen uit de armoede te helpen en aan het werk te krijgen. Hierbij betrekken we lokale werkgevers (zie ook hierboven

'Duurzaam perspectief uit armoede') en zetten we de training "geldzorgen op de werkvloer" ook in 2025 voort. In deze training leren ondernemers geldzorgen bij hun personeel te signaleren en aan te pakken.

Realisatie: In 2025 is de verbinding tussen armoedebestrijding en werkgelegenheid verder versterkt. De samenwerking met lokale werkgevers is voortgezet, waarbij specifieke aandacht is besteed aan het signaleren en bespreekbaar maken van geldzorgen onder werknemers. De training 'geldzorgen op de werkvloer' is ook in 2025 aangeboden en voortgezet, voortbouwend op de positieve ervaringen en belangstelling in 2024. Zie voor nadere toelichting en samenhang ook de opgave "Armoedebestrijding".

Het versterken van de werkgelegenheid draagt bij aan de doorstroom van WW-gerechtigden naar de arbeidsmarkt en helpt instroom in de bijstand te voorkomen. Tegelijkertijd laat de praktijk zien dat een deel van de inwoners die langdurig afhankelijk is van een bijstandsuitkering te maken heeft met belemmeringen richting werk. Deze inwoners zijn vaak niet direct werkfit en kunnen niet op korte termijn instromen in nieuw gecreëerde of aanvullende banen. Voor deze groep ligt de nadruk op het ontwikkelen richting werk, onder meer via begeleiding, scholing en maatwerktrajecten. Hiermee wordt gewerkt aan een duurzaam perspectief, waarbij werkgelegenheid en armoedebestrijding elkaar versterken.

Activiteit: We maken ook in 2025 werk van de banenambitie en intensiveren de bedrijventerreinen (meer banen per hectare) volgens de bedrijventerreinenstrategie.

Realisatie: In 2025 is uitvoering gegeven aan de banenambitie door het verder uitwerken van maatregelen gericht op intensiever en toekomstbestendig gebruik van de bedrijventerreinen, conform de bedrijventerreinenstrategie en het economisch programma. Doel hierbij is het aantal banen in Zwijndrecht mee te laten groeien met het aantal woningen en de bedrijventerreinen duurzaam als banenmotor te behouden.

De ontwikkeling van de kansenkaart en het intensiveringsonderzoek vormen directe actiepunten uit het economisch programma en bieden inzicht in de mogelijkheden om het aantal banen per hectare te vergroten. Daarbij is onder andere gebruikgemaakt van inzichten uit de *banencoëfficiënt*, die zijn ingezet in gesprekken met ondernemers en bij het verkennen van concrete projecten en ontwikkelkansen op de bedrijventerreinen. Zo zijn er inmiddels meerdere bedrijven op Bakestein en Groote Lindt bezig met een optimalisatie in zowel grondgebruik als productie processen en verduurzaming. Voorbeelden hiervan zijn: Oceanco, Oliebron, Kooiman en PMP.

De focus lag in 2025 op het leggen van een inhoudelijke basis voor gerichte vervolgstappen in de komende jaren. Voor de verdere uitwerking wordt aangesloten bij de inzet en resultaten zoals beschreven onder de doelstelling 'Versterken van de bedrijventerreinen en concentratiegebieden voor retail en horeca'.

Activiteit: We werken samen met de regio binnen de human capital agenda aan initiatieven om de arbeidsparticipatie te vergroten, zoals de inrichting van het Regionaal Werkcentrum (zie "Inzet op actuele ontwikkelingen"), Een Leven Lang Ontwikkelen en Zebrapaden op de Arbeidsmarkt, met speciale aandacht voor toekomstige beroepen (zoals binnen de energie-transitie). De verdere uitwerking volgt op basis van regionale ontwikkelingen, waarna we bepalen hoe we dit op Zwijndrechts niveau invullen.

Realisatie: In 2025 is de regionale samenwerking op het gebied van human capital voortgezet en verder geconcretiseerd, met als doel een arbeidsmarkt waarin inwoners van alle leeftijden en achtergronden volwaardig kunnen meedoen en aansluiting vinden bij de behoefte van het bedrijfsleven. Het Regionaal Werkcentrum is per 1 januari 2025 operationeel geworden en functioneert sindsdien als één centraal loket voor werkzoekenden, werkenden en werkgevers met vragen over werk, ontwikkeling en scholing.

Vanuit gemeente Zwijndrecht is actief aangesloten bij dit regionale samenwerkingsverband, waarmee een belangrijke stap is gezet richting meer samenhangende dienstverlening voor inwoners en bedrijven. Binnen de regionale human capital agenda zijn meerdere programma's en initiatieven voortgezet en geïntensiveerd. Zo ligt er een gezamenlijke inzet op *banen van nu en de toekomst*, waarin onderwijs, bedrijfsleven en overheid krachten bundelen om toekomstbestendige beroepen te versterken en mensen te helpen zich blijvend te ontwikkelen. Deze samenwerking richt zich onder meer op het stimuleren van een *Leven Lang Ontwikkelen*, het verbeteren van de aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt, en het bevorderen van regionale scholing en omscholing.

In 2025 is ook in regionaal verband aandacht besteed aan het beter betrekken van ondernemers bij de human capital agenda. Dit vormt een vervolg op de eerder geïnitieerde activiteiten en is een volgende ontwikkelstap van het Regionaal Werkcentrum, met als doel werkgevers nog actiever te ondersteunen bij personeelsvraagstukken en arbeidsmarktontwikkelingen. Daarnaast is, in samenwerking met partners binnen de regio, het talentenfonds via Smart Delta Drechtsteden verder uitgerold. Dit fonds heeft tot doel regionale talentontwikkeling te stimuleren, met een focus op sectoren zoals maritieme techniek, zorg en technologie, en biedt ondersteuning aan initiatieven die bijdragen aan de instroom, ontwikkeling en behoud van talent binnen deze sectoren. Zie ook opgave "Armoedebestrijding".

De verdere uitwerking van activiteiten zoals *Een Leven Lang Ontwikkelen* en *Zebrapaden op de Arbeidsmarkt* heeft in 2025 vooral plaatsgevonden in regionaal verband, binnen de kaders van de human capital agenda en samen met regionale partners. Op basis van ervaringen en kennis uit deze regionale samenwerking wordt bepaald hoe deze initiatieven in 2026 en daarna concreet worden uitgevoerd op Zwijndrechts niveau.

Activiteit: In 2025 gaan we structureel de Bedrijvenroute en Sterk Techniek Onderwijs faciliteren en continueren, leerlingen verschillende bedrijven en/of instellingen in Zwijndrecht (en Hendrik Ido Ambacht) bezoeken. Eventueel verbreden met een open (zater)dag voor bedrijven en wellicht het basisonderwijs.

Realisatie: In 2025 zijn de Bedrijvenroute en Sterk Techniek Onderwijs structureel voortgezet. Leerlingen uit het voortgezet onderwijs kregen opnieuw de mogelijkheid om verschillende bedrijven en instellingen in Zwijndrecht en Hendrik-Ido-Ambacht te bezoeken. Hiermee is de verbinding tussen onderwijs en bedrijfsleven verder versterkt en is jongeren een concreet en realistisch beeld geboden van werken in uiteenlopende sectoren, waaronder techniek, logistiek, zorg en maritieme bedrijvigheid.

Deze activiteiten dragen bij aan de loopbaanoriëntatie van jongeren en het enthousiasmeren voor technische en andere kansrijke beroepen, die van belang zijn voor de toekomstige arbeidsmarkt in de regio. De samenwerking met onderwijsinstellingen, ondernemers en regionale partners is in 2025 voortgezet en verder bestendigd, waardoor deze initiatieven inmiddels een vaste plek hebben binnen de aanpak om jongeren te interesseren voor werken en leren in de regio.

Daarnaast is in 2025 geconstateerd dat enkele bedrijven zelfstandig een open dag of een vergelijkbare activiteit organiseren om leerlingen, studenten of andere geïnteresseerden kennis te laten maken met hun organisatie. Deze initiatieven laten zien dat er bij ondernemers bereidheid is om actief bij te dragen aan kennismaking met beroepen en bedrijven. In het verlengde hiervan is verkend of en hoe dergelijke initiatieven in de toekomst breder en meer gezamenlijk kunnen worden opgepakt, bijvoorbeeld in de vorm van een gezamenlijke open (zater)dag voor bedrijven. Deze verkenning vormt input voor mogelijke doorontwikkeling van de Bedrijvenroute in de komende jaren.

Doelstelling: Versterken van de bedrijventerreinen en concentratiegebieden voor retail en horeca

Activiteit: We starten in 2025 met de ontwikkeling van een intensiveringsaanpak voor de bedrijventerreinen, beginnend met een kanskaart. Deze aanpak omvat verschillende complexe sporen en heeft hoge prioriteit voor het bedrijfsleven vanwege de beperkte ruimte.

Realisatie: In 2025 is gestart met de ontwikkeling van een intensiveringsaanpak voor de bedrijventerreinen. Deze aanpak is opgezet als een meerjarig traject, waarin verschillende ruimtelijke, economische en organisatorische sporen samenkomen. Vanwege de beperkte beschikbare ruimte en het belang van bedrijventerreinen als banenmotor heeft deze opgave een hoge prioriteit gekregen.

Als eerste stap is gewerkt aan de voorbereiding van een kanskaart. Met deze kanskaart wordt inzicht verkregen in de mogelijkheden voor intensiever en efficiënter ruimtegebruik op bedrijventerreinen. De kanskaart vormt daarmee het inhoudelijke fundament voor vervolgstappen en besluitvorming in de komende jaren. In 2025 lag de focus op het verzamelen, ordenen en analyseren van relevante informatie, zodat in vervolgfases gerichte keuzes kunnen worden gemaakt.

Activiteit: In Zwijndrecht zetten we lokaal de intensiveringsaanpak voort, afgestemd op de provinciale ambities en beschikbare middelen. We richten ons op het optimaliseren van ruimtegebruik op locaties waar

functies niet noodzakelijkerwijs op een bedrijventerrein hoeven te liggen, zoals bij kavels en gebouwen die intensiever kunnen worden benut. We willen ook bedrijven helpen die kadefaciliteiten en milieucategorisering niet optimaal benutten, met als doel meer ruimte te creëren voor lokale bedrijvigheid. De eerste stap is het opstellen van een kanskaart met speciale aandacht voor natte bedrijventerreinen. Daarnaast brengen we de uitbreidingsmogelijkheden van de bedrijventerreinen binnen de bedrijventerreinstructuur (op Bakestein en De Geer) in kaart. Goed omgevingsmanagement is hierbij essentieel. De gemeente Zwijndrecht start met een quick-scan om potentiële locaties te identificeren.

Realisatie: In 2025 is, in het verlengde van de ontwikkelde intensiveringsaanpak, gewerkt aan de lokale verdieping van deze opgave voor Zwijndrecht. Hierbij is aangesloten bij provinciale ambities en beschikbare middelen, met specifieke aandacht voor de Zwijndrechtse bedrijventerreinen en hun kenmerken.

Om de intensiveringsopgave concreet handen en voeten te geven, is ingezet op het in beeld brengen van potentiële ontwikkel- en kanslocaties. Dit betrof onder andere locaties waar functies mogelijk efficiënter kunnen worden georganiseerd, kavels en gebouwen die intensiever kunnen worden benut, en bedrijven waarbij kadefaciliteiten of milieucategorisering nog niet optimaal worden gebruikt. Daarnaast zijn de uitbreidingsmogelijkheden binnen de bestaande bedrijventerreinstructuur.

In dit kader is gestart met een quick-scan om potentiële locaties te identificeren, met specifieke aandacht voor natte bedrijventerreinen. Goed omgevingsmanagement vormt hierbij een belangrijk uitgangspunt, waarbij de belangen van ondernemers, omgeving en overheid zorgvuldig worden afgewogen.

Ter ondersteuning van deze lokale uitwerking is strategisch accountmanagement ingezet. De strategisch accountmanager is vanuit de economische doelstellingen gericht in gesprek gegaan met ondernemers en eigenaren van potentiële ontwikkel- en kanslocaties. Deze gesprekken richtten zich onder meer op mogelijkheden voor intensiever ruimtegebruik, optimalisatie van kavels, het versterken van samenwerkingsketens en het opbouwen van duurzame relaties. Vanuit wederzijds vertrouwen wordt zo gewerkt aan het faciliteren en stimuleren van de economische doelstellingen van de gemeente.

Activiteit: We blijven nauw betrokken bij de ontwikkelingen rond PIER14, een 7,5 hectare groot terrein (voormalig Loveld) dat moet uitgroeien tot een moderne werklocatie waar werken, ontmoeten en innoveren samenkomen. Dit moet leiden tot een hoog aantal banen per hectare en een sterke profilering rond hoogwaardige, innovatieve maritieme bedrijvigheid. Dit kan de Maritieme Maakindustrie in de Drechtsteden een extra impuls geven.

Realisatie: In 2025 is de gemeente nauw betrokken gebleven bij de verdere ontwikkeling en realisatie van PIER14. De positieve versnelling die in 2024 is ingezet, heeft zich in 2025 voortgezet. Gedurende het jaar zijn verdere stappen gezet in de uitgifte en ontwikkeling van het terrein, waarbij het merendeel van de kavels is overgedragen aan eindgebruikers of in een vergevorderd contractueel stadium verkeerde. De gemeentelijke inzet richtte zich in 2025 met name op procesbegeleiding, afstemming en het bewaken van de publieke belangen binnen het project. Hierbij is samengewerkt met het ontwikkelconsortium en betrokken ondernemers, onder andere bij de voortgang van ruimtelijke procedures, de afstemming over infrastructuur en de verdere invulling van het maritieme profiel van het gebied.

Ook in 2025 bleef duurzaamheid een belangrijk uitgangspunt binnen de ontwikkeling van PIER14. De herontwikkeling van bestaande bebouwing, de gasloze inrichting en de groene opzet van het terrein zijn verder geconcretiseerd in de uitvoering. Daarmee ontwikkelt PIER14 zich tot een toekomstbestendige werklocatie met een hoge ruimtelijke kwaliteit.

De vestiging van maritieme en aanverwante bedrijven draagt bij aan een hoog aantal banen per hectare en versterkt de positionering van Zwijndrecht binnen de maritieme maakindustrie in de Drechtsteden. Met de verdere uitgifte van kavels en de daadwerkelijke vestiging van bedrijven is in 2025 een belangrijke stap gezet van planvorming naar realisatie. Naar verwachting wordt, bij voortzetting van het huidige tempo, de uitgifte van de resterende percelen in 2025 afgerond, waarna de focus verschuift naar ingebruikname en verdere gebiedsontwikkeling.

Activiteit: We gaan in 2025 in samenwerking met team Veiligheid en het parkmanagement verkennen welke kansen er zijn voor de uitrol van een veiligheidscertificering (in de vorm van KVO of ondersteuning via

Platform Veilig Ondernemen). Te beginnen met bijvoorbeeld pilotlocaties Bakestein en winkelgebied centrum Heerjansdam.

Realisatie: In 2025 is in samenwerking met team Veiligheid en het Platform Veilig Ondernemen (PVO) invulling gegeven aan de verkenning van mogelijkheden om de veiligheid en weerbaarheid van ondernemers verder te versterken. Deze inzet past binnen de bredere aanpak van ondermijning en veiligheid en sluit aan op de uitvoering en evaluatie van het Uitvoeringsprogramma Veiligheid (zie ook programma 5 – Veiligheid).

In dit kader is in 2025 een bijeenkomst georganiseerd voor winkeliers in Zwijndrecht en Heerjansdam, gericht op het voorkomen van winkeldiefstal en het vergroten van bewustwording rondom preventieve maatregelen. Ter voorbereiding is een zogeheten *Secret Scan* uitgevoerd, waarmee inzicht is verkregen in het huidige veiligheidsbewustzijn en de mate waarin preventieve maatregelen worden toegepast. Op basis van de uitkomsten is gerichte informatie ontwikkeld en gedeeld tijdens de bijeenkomst.

De winkeliersverenigingen waren actief betrokken bij de organisatie en uitvoering van dit traject, wat heeft bijgedragen aan een goede aansluiting bij de praktijk en een breed draagvlak onder ondernemers. De opgedane inzichten en ervaringen vormen belangrijke input voor het verder verkennen van passende instrumenten, zoals ondersteuning via PVO en een eventuele doorontwikkeling richting veiligheidscertificering (zoals KVO), onder meer in winkelgebieden en op bedrijventerreinen zoals Bakestein en het centrum van Heerjansdam.

Activiteit: We faciliteren de transformatie van winkelgebieden in het omgevingsplan. We kiezen ervoor om de transformatie van winkels buiten de gewenste structuur aan de markt over te laten, terwijl het omgevingsplan flexibiliteit biedt voor andere functies zoals wonen, zorg en dienstverlening. Voor supermarkten die grotere locaties nodig hebben om toekomstbestendig te blijven, zorgen we voor proactieve begeleiding om te ondersteunen bij het vinden van geschikte locaties binnen de beoogde detailhandelsstructuur, mocht hun huidige locatie niet voldoen aan de marktontwikkelingen. We zetten daarom ook de werkzaamheden in het horecaconcentratiegebied Veerplein voort en gaan verder met de transformatie van de Passage en zetten in op de revitaliseren van het wijkwinkelcentrum Boulevard Noord.

Realisatie: In 2025 is de transformatie van winkelgebieden verder gefaciliteerd via het omgevingsplan. Voor winkels buiten de gewenste detailhandelstructuur is ruimte geboden aan marktinitiatieven, terwijl flexibiliteit is gecreëerd voor andere functies zoals wonen, zorg en dienstverlening. De werkzaamheden in het horecaconcentratiegebied Veerplein zijn voortgezet. Daarnaast is verder gewerkt aan de transformatie van de Passage en de revitalisering van wijkwinkelcentrum Boulevard Noord, met als doel toekomstbestendige en vitale winkelgebieden te realiseren.

Doelstelling: Versterken van de dienstverlening en samenwerking met ondernemers

Activiteit: In 2024 hebben we het accountmanagement verstevigd en zetten we ook in 2025 stevig in op het intensiveren van onze contacten met ondernemers in deze economisch dynamische periode. In 2025 stellen we een accountmanagersplan op, dat onder andere inzoomt op de waardering van jubilerende bedrijven, een welkomstpakket voor nieuwe bedrijven, en gerichte accountbezoeken omvat.

Realisatie: In 2025 is het in 2024 verstevigde accountmanagement verder doorontwikkeld. Zoals hierboven beschreven is een strategisch accountmanager geworven, waarmee de capaciteit en professionalisering van het accountmanagement zijn vergroot. In de loop van 2025 is daarnaast gewerkt aan het opstellen van een accountmanagersplan. Bij het opstellen van het accountplan is ook input van de ondernemersverenigingen gevraagd. Dit plan is eind 2025 vastgesteld en vormt de basis voor een meer gestructureerde en planmatige benadering van ondernemers vanaf 2026.

In 2025 is, vooruitlopend op het plan, ingezet op het intensiveren van contacten met ondernemers via individuele accountbezoeken, sectorale overleggen en netwerkcontacten met doelgroepen zoals detailhandel, horeca, technische bedrijven en start-ups. Tijdens deze contacten heeft de accountmanager signalen uit het bedrijfsleven opgehaald, knelpunten besproken en input verzameld voor de verdere uitwerking van het accountmanagersplan. Dit heeft bijgedragen aan een betere afstemming tussen gemeentelijke dienstverlening en behoeften van ondernemers in een economisch dynamische periode. Verder is gewerkt aan de voorbereiding van onderdelen van het accountmanagersplan.

De Dag van de Ondernemer 2025 is op donderdag 20 november 2025 feestelijk gevierd in samenwerking met het Ondernemersfonds Zwijndrecht bij de Watertoren. Tijdens deze avond werden Zwijndrechtse en Heerjansdamse ondernemers bedankt voor hun inzet en ondernemerschap, hebben zij kunnen netwerken met collega's én met vertegenwoordigers van de gemeente, en zijn positieve ervaringen, kansen en knelpunten gedeeld. De bijeenkomst droeg bij aan het versterken van relaties met het lokale ondernemersveld en het vergroten van de zichtbaarheid van de accountmanagementfunctie. Met deze inzet is in 2025 een stevige basis gelegd voor een structurele en proactieve aanpak van accountmanagement die, vanaf 2026, verder wordt geïmplementeerd via een jaaragenda met gerichte contactmomenten en activiteiten.

Activiteit: Ook zullen we de sectorale overleggen doorzetten in 2025. Zo organiseren we bijvoorbeeld ieder kwartaal een makelaarsoverleg en horecaoverleg. En zitten we structureel aan tafel met de vertegenwoordiging van ondernemers en parkmanagement in zowel Heerjansdam en Zwijndrecht, waarin we in gesprek gaan met de sector en bedrijfsleven en knelpunten en ontwikkeling ophalen.

Realisatie: In 2025 zijn de sectorale overleggen gecontinueerd. Zo vonden er periodiek makelaars- en horeca overleggen plaats. Ook werd voor horecaondernemers een bijeenkomst over generatiemanagement georganiseerd. Daarnaast bleef de gemeente structureel in gesprek met ondernemersvertegenwoordigers en parkmanagement in Zwijndrecht en Heerjansdam. Deze overleggen boden een platform om knelpunten te bespreken en ontwikkelingen gezamenlijk te verkennen. Tot slot is voor winkeliers een bijeenkomst georganiseerd over het voorkomen van winkeldiefstal. Deze bijeenkomst vormde tevens het startpunt om de interesse van detailhandelaren te peilen voor het herinvoeren van het detailhandelsoverleg.

Activiteit: Het afgelopen jaar hebben we samen met het bedrijfsleven hard gewerkt aan het economisch programma met bijbehorend uitvoeringsplan. Via de economische tafel werken we de komende jaren gezamenlijk met verschillende sectoren aan de uitvoering van dit programma.

Realisatie: In 2025 is samen met het bedrijfsleven verder uitvoering gegeven aan het economisch programma en het bijbehorende uitvoeringsplan. Via de economische tafel is met verschillende sectoren gewerkt aan de gezamenlijke uitvoering van de ambities uit het programma, waarbij samenwerking en wederzijdse betrokkenheid centraal stonden. De economische tafel is in 2025 opnieuw georganiseerd en fungeerde als platform voor afstemming, prioritering en het delen van signalen uit het bedrijfsleven. Langs de verschillende lijnen van het economisch programma zijn in 2025 meerdere acties gestart en uitgevoerd. Deze acties richten zich onder andere op arbeidsmarkt en human capital, toekomstbestendige bedrijventerreinen en het versterken van samenwerking tussen onderwijs, ondernemers en overheid. Vanuit de economische tafel is onder meer de verkenning Sterk Zorg Onderwijs gestart, gericht op het versterken van de aansluiting tussen zorgonderwijs en de regionale arbeidsmarkt. Met deze inzet is in 2025 een concrete start gemaakt met de uitvoering van het economisch programma, waarbij de economische tafel een belangrijke rol vervult in het gezamenlijk werken aan de economische ambities van Zwijndrecht.

Activiteit: Verder gaan we aan de slag met ZoZwijndrecht. Dit platform is in de coronatijd ontwikkeld en vervulde de functie van digitale winkelstraat. Later ontwikkelde het platform zich tot een 2.0 versie. Inmiddels zijn we in de tijd verschoven en gaan we als gemeente in 2025 verder aan de slag met de verkenning van een doorontwikkeling van ZoZwijndrecht.

Realisatie: In 2025 zijn de eerste stappen gezet in de verkenning van de toekomst van ZoZwijndrecht binnen een bredere citymanagement-aanpak. Deze verkenning sluit aan bij de aanbevelingen uit de evaluatie van het Ondernemersfonds, waarin het belang van professionalisering, een gelijkwaardige rol van de gemeente en structurele inzet op citymanagement is benoemd. Er is geïnventariseerd welke rol ZoZwijndrecht kan vervullen als ondersteunend instrument voor citymanagement, onder meer op het gebied van communicatie, positionering, zichtbaarheid van het lokale aanbod en het verbinden van initiatieven binnen verschillende gebieden. De opbrengsten van deze verkenning vormen een basis voor verdere besluitvorming over de doorontwikkeling en positionering van ZoZwijndrecht binnen het toekomstige citymanagementmodel.

Activiteit: Ondernijning en illegale activiteiten vormen een grote opgave en hier wordt stevig op ingezet. We zetten in op de intensivering van de communicatie rondom ondernijning en integrale handhaving. We investeren in de bewustwording onder onze ondernemers door voorlichting. Met betrekking tot integrale

controles verbeteren we de uitleg over het waarom. Ook verbeteren we de terugkoppeling over de resultaten. Hiermee bouwen we aan vertrouwen met onze ondernemers.

Realisatie: In 2025 is ingezet op het intensiveren van de communicatie richting ondernemers over ondermijning en illegale activiteiten. Daarbij is nadrukkelijk aandacht besteed aan bewustwording en voorlichting, met als doel ondernemers beter toe te rusten om signalen van ondermijning te herkennen en bespreekbaar te maken.

Daarnaast is gewerkt aan het verbeteren van de uitleg en terugkoppeling rondom integrale controles. Ondernemers zijn beter geïnformeerd over het waarom en hoe van deze controles en over de rol die zij zelf spelen in het voorkomen van ondermijning. Deze inzet sluit aan op de uitvoering van diverse integrale controles die in 2025 onder regie van de gemeente zijn uitgevoerd, in samenwerking met toezichthouders, handhavers en ketenpartners zoals politie, OZHZ, Douane, de Nederlandse Arbeidsinspectie en de Belastingdienst, zie ook programma 5: Veiligheid.

Door de combinatie van handhaving, voorlichting en transparante communicatie is in 2025 gewerkt aan het versterken van vertrouwen tussen gemeente en ondernemers. Hiermee wordt bijgedragen aan een veilig en weerbaar ondernemersklimaat, waarin ondermijning actief wordt tegengegaan.

Activiteit: In 2025 begint de samenwerking met Stichting Maatschappelijk Betrokken Ondernemen Drechtsteden (SMBO-D) vorm te krijgen. We stimuleren Zwijndrechtse ondernemers om sociaal-maatschappelijke bedrijfsvoering te omarmen, bijvoorbeeld door middel van een quickscan, inspiratiesessies, inclusief werkgeverschap, vrijwilligersbeleid, deelname aan de Beursvloer, en kennisontwikkeling en netwerken. Samen met SMBO-D gaan we een Zwijndrechtse kopgroep op richten rondom ondernemen met impact. We richten ons op een selecte groep werkgevers en maatschappelijke organisaties als startpunt voor een lokaal netwerk. Binnen deze groep delen ondernemers hun ervaringen met ondernemen met impact, wat hen aanspreekt, en de uitdagingen die ze tegenkomen. Het doel is om samen te bepalen wat nodig is en hoe de gemeente kan ondersteunen.

Realisatie: In 2025 is de samenwerking met SMBO-D concreet vormgegeven. Zwijndrechtse ondernemers zijn gestimuleerd om sociaal-maatschappelijk ondernemen te omarmen via onder andere inspiratiesessies, kennisdeling en netwerkvorming. In 2025 werden in totaal 6 evenementen georganiseerd door SMBO-D. Daarnaast werden de voorbereidingen in gang gezet voor het organiseren van een Beursvloer in 2026. Ook is er gestart met het opzetten van een Zwijndrechtse kopgroep ondernemen met impact, waarin ondernemers en maatschappelijke organisaties gezamenlijk verkennen wat nodig is en hoe de gemeente kan ondersteunen. Per december 2025 staat het aantal toegezegde partners op 18 waarvan 6 (toegezegde) labels. Het label erkent bedrijven die actief en aantoonbaar lokale maatschappelijke impact maken. De gemeente Zwijndrecht is zelf ook begonnen met het behalen van het label en hoopt op deze manier het goede voorbeeld te kunnen geven aan ondernemers in Zwijndrecht. Naast de al aangesloten partners heeft SMBO-D onder andere door het organiseren van evenementen, veel andere Zwijndrechtse bedrijven kunnen bereiken en inspireren. Zie ook opgave "Armoedebestrijding".

Programma 4 Welzijn, zorg, sport en cultuur

Doelstelling: Zwijndrecht is een inclusieve samenleving waarin iedereen mee kan doen en waarin aandacht is voor elkaar

Activiteit: In 2025 leggen we de focus op het maken en afronden van een nieuw beleid samen met onze inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers.

Realisatie: In oktober 2025 is de Lokale Inclusie Agenda door de gemeenteraad van Zwijndrecht vastgesteld.

Activiteit: We gaan door met de doorontwikkeling en uitvoering van de nieuwe wet inburgering. We houden zoveel mogelijk rekening met de behoeften van statushouders en focussen nog meer op toeleiding naar participatie, zodat nieuwkomers zo snel mogelijk deel kunnen nemen aan de Zwijndrechtse samenleving en meer kansen op de arbeidsmarkt.

Realisatie: De DVO voor de uitvoering van de Wet Inburgering door de GR sociaal is voortgezet. In 2025 is het evaluatieonderzoek naar de uitvoering van de wet inburgering gestart, waarvan we in 2026 de uitkomsten verwachten. Op basis van dit onderzoek verwachten we een besluit te kunnen voorleggen voor het al dan niet opnemen van de uitvoering van de Wet Inburgering in de gemandateerde taken.

Activiteit: We zetten o.a. via het Gezond Actief leven Akkoord en Veerkrachtige Buurten vooral wijkgericht in op het terugdringen van gezondheidsverschillen; kansengelijkheid, ondersteuning van kwetsbare groepen en gezond en vitaal opgroeien en blijven.

Realisatie: Vanuit veerkrachtige buurten is in 2025 gestart met de Rijke ontwikkeldag op de locaties van de Dolfijn van OZHW. Dit met het oog op de investering op het vergroten van de kansengelijkheid in de focusbuurten. Daarnaast heeft de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) de bestaanszekerheidcheck uitgevoerd in de kapiteinsflats en omgeving.

Activiteit: We gaan verder met het implementeren van Veerkrachtige Buurten met de partners.

Realisatie: Om de naam Veerkrachtige buurten meer te laten aansluiten bij de inwoners, is ervoor gekozen om het programma Veerkrachtige buurten in de communicatie om te dopen tot 'Buurtbloei'. Er is door het programmateam en de coalitiepartners hard gewerkt aan de uitvoeringsplannen van de eerste drie buurten: de kapiteinsflats en omgeving, ooievaar- en vinkplein, en Vlaamsestraat en omgeving. De aanpak voor de andere buurten volgt in de periode vanaf medio 2026.

Doelstelling: Een gezonde basis voor iedereen

Activiteit: In het schooljaar 2024 – 2025 In 2025 ligt de focus van de lokale samenwerkingsagenda op de implementatie van het convenant, het opzetten van de verstevigde governance structuur en het uitvoeren van de opgestelde programmering.

Realisatie: In 2025 is de beweging rond de samenwerkingsagenda verder geprofessionaliseerd, verbreed en structureel ingebed binnen de deelnemende organisaties. Waar 2024 vooral gericht was op proeftuinen, visievorming en het formaliseren van afspraken, stond 2025 in het teken van verdieping, uitvoering en structurele borging. De ingezette koers richting afname van jeugdhulpgebruik, thuiszitters en meer regionaal aanbod in opvang en onderwijs is hierdoor aanzienlijk versterkt.

De governance is aangescherpt met een duidelijke rolverdeling tussen schakelgroep, stuurgroep en OOGO, wat leidt tot consistente besluitvorming en betere sturing op de doelstellingen richting 2030. Gezamenlijke keuzes worden sneller en consistentier gemaakt. Dit verankert de doorontwikkeling. De verbinding met programma's als Veerkrachtige Buurten en het Gelijke Kansen beleid heeft ervoor gezorgd dat preventie, onderwijs en jeugdhulp nog dichter bij elkaar zijn gekomen. Met de start van een nieuwe projectleider per 1 augustus kreeg de uitvoering van de jaarprogrammering meer samenhang en tempo.

De projecten en activiteiten uit de jaarprogrammering 2024–2025 zijn verder aangescherpt. Het jaar 2025 kenmerkte zich door concrete voortgang in de uitvoering. Naast inhoudelijke stappen is er veel aandacht besteed aan de gezamenlijke cultuur en mindset. Ook privacy kreeg nadrukkelijk een plek; de eerste stappen

richting een gezamenlijk privacy convenant zijn gezet, waarmee de samenwerking in de toekomst beter en veiliger kan worden ondersteund. Via nieuwsbrieven met nieuwsverhalen en ervaringsverhalen zijn professionals meegenomen in de beweging en de praktijkervaring die daarbij hoort.

Activiteit: Met de samenwerkingsagenda onderwijs willen we ook een significante bijdrage leveren aan het verder normaliseren van de jeugdzorg.

Realisatie: In 2025 zijn belangrijke stappen gezet om met zowel het onderwijs als de kinderopvang een betekenisvolle bijdrage te leveren aan de afname van de inzet van geïndiceerde jeugdhulp. Het jaar stond in het teken van het versterken van basisvoorzieningen, het verbeteren van de aansluiting tussen pedagogische en onderwijskundige domeinen en het creëren van gedeelde kaders die helpen voorkomen dat kinderen en jongeren onnodig in de zwaardere jeugdhulp terechtkomen.

Voor het primair onderwijs is een werkgroep ingericht die advies ontwikkelt over aanvullende ondersteuning binnen scholen. Hierbij wordt gebruikgemaakt van de inzichten uit een evaluatie van de vaste schakelfunctie door een jeugdprofessional. Deze aanbevelingen helpen om preventieve ondersteuning binnen het onderwijs te organiseren en duidelijk te maken wanneer specialistische jeugdhulp nodig is. Hiermee wordt toegewerkt naar een normalere, laagdrempeligere manier van ondersteunen in de dagelijkse schoolcontext.

In het voortgezet onderwijs is in 2025 verder gewerkt aan het projectplan voor integraal jongerenwerk, waarin jongerenwerkers, schoolteams en de leefwereld van jongeren op een structurele manier worden verbonden. Daarnaast is een grondige analyse uitgevoerd van de geldstromen rondom thuiszittende jongeren, en wordt in 2026 een gedeelde definitie vastgesteld. Deze gedeelde basis maakt gerichte beleidskeuzes mogelijk. In lijn hiermee is de pilot *jonge thuiszitters* gestart, gericht op vroegsignalering, normaliserende ondersteuning en een snelle terugkeer naar onderwijs. Deze pilot raakt nadrukkelijk ook de kinderopvang, omdat vroegtijdige ondersteuning vaak begint in de voorschoolse fase: signalering, contact met ouders en het creëren van een ontwikkelingsrijke omgeving. Dit vormen cruciale pijlers om uitval later te voorkomen.

Tot slot zijn in 2025 de eerste bouwstenen gelegd voor een visie op inclusief onderwijs en opvang. Deze visie brengt in beeld welk aanbod en welke samenwerking tussen kinderopvang, onderwijs en jeugdhulp nodig zijn om zoveel mogelijk kinderen en jongeren in hun eigen regio passende opvang en onderwijs te bieden. Dit vormt een essentiële randvoorwaarde voor normaliseren, preventie en het terugdringen van zwaardere vormen van jeugdhulp en onderwijs.

Activiteit: We starten met de opzet van nieuw onderwijs achterstandenbeleid voor Zwijndrecht.

Realisatie: In 2025 is gestart met het opstellen van het Gelijke Kansen Beleid. Dit beleid is opgesteld in samenwerking met de partners en kan worden gezien als onderdeel van onze lokale opgaven – op dit gebied – namelijk de Samenwerkingsagenda Kinderopvang, Jeugd en Onderwijs en Veerkrachtige Buurten.

Het beleid is in november 2025 door de gemeenteraad vastgesteld. In 2026 gaan we werken aan de uitvoering. Het beleid is geldig tot en met 2029.

Activiteit: Met het programma Veerkrachtige Buurten starten we in Zwijndrecht in 2025 aan een rijke ontwikkeldag in het onderwijs voor basisschoolleerlingen.

Realisatie: In 2025 is in Zwijndrecht een belangrijke stap gezet om via het programma Veerkrachtige Buurten bij te dragen aan een rijkere en meer kansrijke schooldag voor basisschoolleerlingen. Het jaar stond in het teken van het voorbereiden en starten van de rijke ontwikkeldag, waarbij onderwijs, welzijn, sport, cultuur en ondersteuning meer samenkomen in de dagelijkse leefwereld van kinderen.

Gedurende 2025 zijn de bouwstenen voor een gezamenlijke visie ontwikkeld, waarin staat beschreven hoe de rijke ontwikkeldag vorm moet krijgen, welke doelen hiermee worden nagestreefd en hoe partners samenwerken aan brede talentontwikkeling en preventieve ondersteuning. Parallel hieraan is een financiële verdeelsleutel uitgewerkt, zodat middelen op een transparante en duurzame manier ingezet kunnen worden.

Op 1 september 2025 is de rijke ontwikkeldag daadwerkelijk gestart bij basisschool De Dolfijn, waarmee

Zwijndrecht de eerste concrete uitvoeringsstap heeft gezet. De Dolfijn functioneert hierbij als voortrekker en praktijkvoorbeeld voor de verdere uitrol. Basisschool Eigenwijs sluit in 2026 aan, zodat de aanpak geleidelijk kan worden opgeschaald en op basis van de eerste ervaringen kan worden doorontwikkeld.

Activiteit: We gaan verder met de uitvoering van het sport- en beweegakkoord en het preventieakkoord.

Realisatie:

- Er wordt vanuit het armoedebelid 0,1 fte ingezet om een schakel te vormen tussen Stichting Leergeld Drechtsteden (de organisatie waar inwoners het Sport- en Cultuurfonds kunnen aanvragen) en het sport- en cultuuraanbod in de (omgeving van) de gemeente Zwijndrecht. Deze ambassadeur helpt inwoners die in aanmerking komen voor het Sport- en Cultuurfonds 18+ met hun zoektocht naar een passende besteding van het beschikbaar gestelde budget. Vanwege het succes van deze inzet is deze opdracht in 2025 verlengd.
- In de gemeente Zwijndrecht lijkt nu en in de toekomst sprake van een evenwichtige verhouding tussen het aanbod van en de behoefte aan het gebruiken van sportaccommodaties op basis van een cijfermatige analyse van het Mulier Instituut. Wel is het erg belangrijk om regie te (laten) voeren op (een efficiënt) voorzieningengebruik (lees accommodatiegebruik) om op mogelijke knelpunten in het gebruik van sportaccommodaties snel en adequaat te kunnen blijven anticiperen. Er is in 2025 een kerngroep gevormd vanuit gemeente en sportverenigingen om dit gezamenlijk op te pakken en knelpunten op te lossen.
- Vanuit de verbinding sport en preventie en het GALA (Gezond Actief Leven Akkoord) zijn in 2024 inloophmomenten "Hou je geheugen fit" gestart. Bij het ouder worden kan het geheugen minder scherp worden, maar door actief het geheugen te trainen kan het denkvermogen verbeteren. Dit jaar werden er wekelijks 2 sport inloophmomenten gehouden. In 2025 is er ook een nieuw inloophmoment met kunst en cultuur gestart in expositieruimte KunZt. Deze groep is inmiddels gegroeid van 4 naar 13 deelnemers.
- Naast deze geheugenfit inlopen is er ook meer preventief aanbod gekomen in Zwijndrecht, te weten: een prikkelarme zwemgroep en aanbod voor het begeleiden en trainen van zwangere dames.
- De klankbordgroep Sport en Preventieakkoord, Gemeente Zwijndrecht en het Ondernemersfonds hebben de handen ineengeslagen op het thema Sociaal Veilige sport en hebben vanaf 1 september 2025 een vertrouwenspersoon aangesteld voor 18 uur per maand. Deze persoon gaat sportaanbieders ondersteunen om randvoorwaarden te scheppen om ongewenste situaties tegen te gaan en hen te stimuleren om te voldoen aan de 4 basiseisen sociaal veilige sport. Ook behoort het realiseren van een vereniging overstijgende gedragscode en doorverwijzen van meldingen tot de taken. De pilot heeft een looptijd van 3 jaar.
- Er is een samenwerking rondom motoriek ontstaan tussen Gemeente en professionals, zoals het onderwijs, JongJGZ, de fysio en Fitmakers. In concept ligt er nu een routekaart Motoriek en een Zwijndrechts beweegrapport. In 2026 zal dit concept verder uitgerold worden.
- Om (jonge) kinderen te prikkelen met moderne innovatieve middelen is een pilot ingezet om ASM-wandpanelen op te hangen in de verschillende gymzalen. ASM staat voor Athletic Skills Model, dit zijn de 10 grondvormen van bewegen. De kinderambassadeurs hebben zich ingezet om de wandpanelen te "adopter", zodat ze ingezet kunnen worden bij de gymles, Toppie les, of bijvoorbeeld door verenigingen ter bevordering van het bewegend leren.
- Het Zwijndrechts Sport- en Preventieakkoord 2.0 organiseert minimaal twee keer per jaar bijeenkomsten, clinics of brainstormsessies om input en feedback op te halen. Dit jaar waren dit inspiratie bijeenkomsten over: Inclusie in de sport, goed sportbestuur, sportparticipatie bij jongeren, subsidies en sociaal veilige sport, workshops aangepast sporten voor kinderen en voorlichtingen aan de inwonersadviesraad en verenigingsbijeenkomst Heerjansdam en deelname aan de bedrijvenroute.
- Wij hebben de ambitie om onze sportparken open te stellen als toegankelijke ontmoetingsplekken voor inwoners van Zwijndrecht met open sportverenigingen en andere maatschappelijke functies. Het is een mijlpaal is dat er voor het eerst een ondernemende sportaanbieder Stand Strong Sport, samen met een lokale sportvereniging (Groote Lindt), gemeente en maatschappelijke organisaties (waaronder onderwijs) een samenwerking is aangegaan om een bijdrage te leveren aan sport en bewegen in Zwijndrecht door het inzetten van een Sportbox, een fitness container op het terrein van voetbalvereniging Groote Lindt.

Activiteit: In 2025 blijven wij inzetten op cultuureducatie middels de verbinding met Veerkrachtige Buurten, en de regeling CMK, Toppie en de combinatiefunctionaris. En we organiseren 3x per jaar cultuurontwikkelavonden.

Realisatie:

- Vanuit Toppie cultuur, CMK en met de combinatiefunctionaris zijn er diverse activiteiten georganiseerd op zowel het primair als het secundair onderwijs. Denk hierbij aan workshops theater en dans in het voortgezet onderwijs. Of aan muziek, beeldend of erfgoed via het cultuurmenu voor basisscholen. Een deel van deze activiteiten vond plaats in samenwerking met expositieruimte KunZt.
- In 2025 zijn er zes tentoonstellingen in expositieruimte KunZt georganiseerd. Bij vrijwel alle tentoonstellingen werd er verbinding gezocht met diverse partijen voor de versterking van de Zwijndrechtse culturele sector. Zo vond de tentoonstelling Vrijheid (omtrekt 80 jaar Vrijheid) plaats in combinatie de middelbare -en alle Zwijndrechtse schilderscholen, ook werd de verbinding gezocht met het 4-5 mei comité. Bij de expositie van Ties Poeth bezochten groepen 5-6 de workshop schimmelspel die door de kunstenaar zelf gegeven werd bij Theaterhuis Drechtsteden. Ook bij de tentoonstelling van kinderboekenuitgeverij Lemniscaat bezochten diverse groepen 3-4 vanuit CMK de tentoonstelling en kregen een creatieve workshop van een Zwijndrechtse kunstdocent.
- Ook werd er verbinding gezocht met speciale doelgroepen; zo bezochten ouderen vanuit Stichting Vier het Leven diverse keren een tentoonstelling in combinatie met een activiteit in de ruimte.
- We zijn gestart met de wekelijkse cultuur inloop in KunZt 'Houd je geheugen fit'. De Inloop Kunst & Cultuur is een gratis wekelijkse, laagdrempelige inloop voor ouderen uit de wijk, mensen met (beginnende) geheugenproblemen en mantelzorgers. Iedere maand is er een andere Kunst & Cultuur activiteit.
- De cultuurambassadeur heeft diverse inwoners geholpen om een passende culturele invulling te vinden vanuit het Sport en Cultuurfonds.
- De georganiseerde cultuurontwikkelavond heeft zich gericht op netwerken en daarmee de versterking van de culturele infrastructuur.

Activiteit: We stellen accommodatie-en voorzieningenbeleid op. Hierin is aandacht voor maatschappelijke voorzieningen (waaronder wijkcentra), medische voorzieningen en sport- en beweegvoorzieningen.

Realisatie: Specifieke maatregelen om de fysieke toegankelijkheid te verbeteren van maatschappelijk vastgoed moeten nog worden uitgewerkt.

Activiteit: In 2024 gaan we verder aan de slag met de acties uit de opgestelde ontwikkelagenda Opvang en Ondersteuning. Regionaal gaan we in 2024 verder met het concretiseren van de visie van Opvang naar Wonen. Het Dashboard Beschermd Wonen & Opvang is in het 1e kwartaal van 2024 gereed.

Realisatie: In 2025 zijn we aan de slag gegaan met de deelprojecten voortkomend uit de opgestelde ontwikkelagenda van 'van Opvang naar Wonen'. Verder is een start gemaakt met twee experimenten in de regio (Wonen Eerst en Onder de Pannen). In 2025 is gewerkt aan een nieuw uitvoeringsplan voor 2026. Dit richt zich op het voorkomen van dakloosheid en maatschappelijke opvang, wonen eerst in plaats van maatschappelijke opvang en meer fysieke woonplekken.

Verder is de regiovisie van beschermd wonen lokaal aangeboden, is het product 'beschermd thuis' doorontwikkeld, toewerkt aan een nieuwe regionale samenwerkingsovereenkomst en een regionale investeringsagenda voor benodigde woon-zorgvoorzieningen binnen Beschermd Wonen en Opvang.

Activiteit: We blijven inzetten op vaardigheden die inwoners nodig hebben om mee te kunnen doen in de maatschappij: vaardigheden op het gebied van taal en leesvaardigheid (lezen, schrijven en mondelinge en digitale taalvaardigheid), rekenen, gezondheid en burgerschap (sociale & maatschappelijke vaardigheden). Om meer inwoners te bereiken wordt er steviger ingezet op een integrale aanpak, bijvoorbeeld met economie zodat werkenden met beperkte vaardigheden ook worden bereikt.

Realisatie: In de pilot Bibliotheek op school (in het kader van de samenwerkingsagenda jeugd, onderwijs en opvang) werd ook in 2025 gewerkt aan het bevorderen van het leesplezier en taalvaardigheid. Hierbij wordt ook expliciet aandacht besteed aan de leesvaardigheid van ouders.

We werkten aan een regionaal plan “Aanpak basisvaardigheden Wet educatie en beroepsonderwijs” dat per 2026 van kracht zal worden. Met deze aanpak worden inwoners geholpen om beter te leren te lezen, rekenen en omgaan met digitale vaardigheden.

Doelstelling: Inwoners die dat nodig hebben kunnen rekenen op een steuntje in de rug, zorg en ondersteuning

Activiteit: Inwoners die ondersteuning nodig hebben, kunnen op één plek terecht met hun verhaal en vragen. Hiervoor werken we aan de 1-loket functie in het gemeentehuis (zie programma dienstverlening). We verlenen maatwerk waar nodig en zorgen voor tijdige ondersteuning bij complexe problematiek (0-99).

Realisatie: Vivera Sociaal Wijkteam (VSWT), de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) en gemeente zijn partners in de uitvoering van de 1-loket functie in het gemeentehuis. Ook in 2025 waren vaste gezamenlijke spreekuren beschikbaar. In 2025 werkten de SDD en de uitvoeringpartners van de lokale wijkteams aan een verbetering van de integrale toegangsfunctie, op basis van een gezamenlijke opdracht van de gemeente Dordrecht en Zwijndrecht. De opdracht loopt nog.

Activiteit: We gaan verder met de aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld.

Realisatie: In 2025 zijn verschillende activiteiten aangeboden:

- Adviespunt scheiden, kind en ouderschap. Op een laagdrempelige manier is aan ouders voorlichting/ondersteuning aangeboden op vragen rondom scheiding. Cijfers over 2025 worden pas in de loop van 2026 gerapporteerd.
- Buurtgezinnen: laagdrempelige ondersteuning ter voorkoming van uitval bij gezinnen. Op 1 januari 2025 vierde Buurtgezinnen haar 5-jarig bestaan in Zwijndrecht. Nu cijfers over 2025 nog niet beschikbaar zijn, geldt ter indicatie dat in 2024 15 vraaggezinnen gekoppeld zijn aan 15 steungezinnen.
- SMI: inzet van kinderdagverblijf of naschoolse opvang op medische/ sociale indicatie ten behoeve van behandeling ouder, die niet in aanmerking komt voor kinderopvangtoeslag. In 2025 zijn 5 huishoudens ondersteund met SMI.

Activiteit: In 2025 investeren we verder aan ‘Wmo naar de voorkant’. Met nog meer versterkte lokale algemene voorzieningen, een nog betere aansluiting met ons Vivera Sociaal Wijkteam en initiatieven voor lichte vormen van begeleiding en dagbesteding.

Realisatie: Het investeren aan ‘Wmo aan de voorkant’ vroeg ook in 2025 weer blijvende aandacht en afstemming met de SDD en ons Vivera Sociaal Wijkteam.

Verder is in 2025 gekeken naar innovatiemogelijkheden en betaalbare alternatieven voor dure maatwerkvoorzieningen. We hebben in samenwerking met de SDD onderzocht of bepaalde maatwerkvoorzieningen, nu vertrekt vanuit de SDD, een algemene voorziening kunnen worden. Dat is erg lastig gebleken. Als een voorziening individuele beoordeling vereist, mag deze niet als algemene voorziening worden ingericht. De voorziening ‘scootmobiel’ mag wel een algemene voorziening worden.

Activiteit: De impact en opgaven van de Hervormingsagenda Jeugd worden in 2025 op regionaal en lokaal niveau verder uitgewerkt.

Realisatie: In 2025 werd onder verantwoordelijkheid van het Algemeen Bestuur van de Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ gewerkt aan het Verbeterprogramma Beschikbare en Betaalbare Jeugdhulp ZHZ. Dit programma bevat diverse maatregelen die regionaal en lokaal worden uitgewerkt. Contracten met jeugdhulpaanbieders werden aangescherpt, een verplichte samenwerking tussen aanbieders in de hoogspecialistische zorg werd uitgewerkt in een transformatieplan. Lokaal werd een aangescherpte verordening jeugdhulp in november 2025 door de gemeenteraad vastgesteld. Ook werd de samenwerking met de huisartsen voortgezet in relatie tot jeugdhulp. In 2025 werd een evaluatie naar de Praktijkondersteuner GGZ-Jeugd bij de huisartsen, afgerond. Door het toevoegen van een praktijkondersteuner, gericht op 0-18 jaar, zien we dat huisartsen minder snel doorverwijzen naar de specialistische jeugdhulp. Op basis van de positieve resultaten uit de evaluatie werd de capaciteit POH-Jeugd uitgebreid.

Activiteit: We blijven structureel gebruik maken van de monitor sociaal domein.

Realisatie: De monitor sociaal domein is een instrument dat ook in 2025 structureel werd benut bij duiding van resultaten en ontwikkelingen.

Activiteit: We blijven ons inzetten voor een goede basis voor alle opgroeiende kinderen en jeugd in Zwijndrecht, met name door de samenwerking tussen gemeente, jeugd en onderwijs.

Realisatie: Met de Samenwerkingsagenda kinderopvang, onderwijs en jeugd werken we samen met alle betrokken partners (van 0 tot 18 jaar) aan een stevige basis voor de jeugd. In 2025 voerden we het samenwerkingsconvenant uit dat in 2024 is opgesteld. Daarin bundelen we onze krachten rond drie belangrijke doelstellingen: minder inzet van jeugdzorg, minder thuiszitters en meer opvang en onderwijs in de eigen regio. Deze doelen versterken de basis voor kinderen en jongeren in Zwijndrecht. Alle partijen zijn gecommitteerd aan de uitgangspunten en dragen gezamenlijk de verantwoordelijkheid om deze te realiseren. Dit komt tot uiting in gezamenlijke vormgeving en uiten uitvoering voering van dienstverlening, effectieve samenwerking, cofinanciering, evaluatie en aanpassing van (bestaande) interventies naar actuele ondersteuningsbehoeften.

Programma 5 Duurzame en veilige leefomgeving

Doelstelling: Veilig wonen en leven

Activiteit: We geven uitvoering aan het Integraal Veiligheidsplan (IVP) en de daarin geprioriteerde thema's. Dit zijn: ondermijning, jeugd & veiligheid, zorg & veiligheid, fysieke veiligheid en digitale veiligheid.

Realisatie: In 2025 is het Integraal Veiligheidsplan (IVP) door uw raad vastgesteld. Het IVP is tot stand gekomen met inspraak van inwoners, ondernemers professionals en externe partners. In het IVP zijn per geprioriteerd thema de doelstellingen en prioriteiten voor de periode 2025-2030 vastgesteld. De thema's zijn Ondermijning, Jeugd & Veiligheid, Zorg & Veiligheid en Fysieke Veiligheid. Doelstellingen op de diverse thema's zijn onder andere bewustwording creëren bij inwoners en professionals, verstevigen van de informatiepositie en handhaven (integrale controles).

Activiteit: Vanaf 2025 wordt per thema een uitvoeringsplan opgesteld, gekoppeld aan het IVP, waarin beschreven staat wat we gaan doen, met welke partners en welke middelen daarvoor nodig zijn.

Realisatie: Gekoppeld aan het IVP wordt jaarlijks een uitvoeringsplan (UVP) door het college vastgesteld. In het UVP staat per thema de activiteiten beschreven die bijdragen aan de doelstellingen. Ook staat beschreven welke partners (in- & extern) hierbij betrokken zijn. Jaarlijks wordt een evaluatie van het UVP opgesteld en aan het college en uw raad toegezonden. Ook is het jaarplan Toezicht & Handhaving aan de Raad gepresenteerd. (Vanaf 2026 wordt het jaarplan Toezicht & Handhaving geïntegreerd in het Uitvoeringsplan Veiligheid.)

Activiteit: We verstevigen de ketensamenwerking op het gebied van zorg en veiligheid. Er is een escalatiemodel (AVE-model) in ontwikkeling wat helpt de juiste partner(s) in de juiste fase in te zetten. Daarnaast blijven we inzetten op de samenwerking met onze in- en externe partners op de gebieden als risicojongeren, complexe jeugdzaken, personen met onbegrepen gedrag, ex-gedetineerden en woonoverlast.

Realisatie: De ketensamenwerking op het snijvlak van zorg en veiligheid is het afgelopen jaar aantoonbaar verstevigd en verder geprofessionaliseerd. Met de inrichting van de lokale Zorg- en Veiligheidskamer (LZVK) is een structureel en effectief samenwerkingsplatform gerealiseerd waarin alle relevante partners binnen de kaders van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en Wet Politiegegevens (WPG) gezamenlijk casuïstiek bespreken en besluiten nemen.

Op 15 juli 2025 heeft het college 'het beleid Lokale Zorg en Veiligheidskamer Zwijndrecht' vastgesteld. Hiermee is een zeer belangrijke stap gezet in het integraal en zorgvuldig aanpakken van complexe zorg- en veiligheidsvraagstukken. Binnen de LZVK wordt gewerkt volgens het AVE-model, dat inmiddels is verankerd in de dagelijkse praktijk. Dit model biedt duidelijke kaders voor het organiseren van procesregie, het tijdig betrekken van de juiste partners en het doelgericht op- en afschalen waar nodig. Door deze werkwijze is er meer grip ontstaan op lopende casuïstiek en kan sneller en effectiever maatwerk worden geleverd, afgestemd op de aard en ernst van de problematiek. De toepassing van het AVE-model draagt er concreet aan bij dat escalaties worden voorkomen of vroegtijdig worden doorbroken. Situaties worden sneller beheerst en waar mogelijk genormaliseerd, met oog voor zowel veiligheid als zorgcontinuïteit. De LZVK behandelt casuïstiek integraal van zowel meerder- als minderjarigen en fungeert daarmee als een breed inzetbaar instrument binnen het lokale zorg- en veiligheidsdomein. In het afgelopen jaar zijn ruim 70 casussen in de LZVK besproken en opgepakt.

Alle casuïstiek rondom jeugdproblematiek is in het afgelopen jaar behandeld in de LZVK. In de LZVK is de casuïstiek integraal besproken en zijn interventies integraal afgestemd. Dit heeft geleid tot zichtbare en concrete interventies, waaronder het opleggen van 19 lasten onder dwangsom en één gebiedsverbod. Ook werden er 4 gebieden aangewezen tot veiligheidsrisicogebied en werd door de duur van één jaar een camera geplaatst.

Daarnaast zijn, vanwege de zwaarte en complexiteit, acht casussen opgeschaald en doorverwezen naar het Zorg- en Veiligheidshuis Zuid-Holland Zuid. Deze doorgeleiding onderstreept de kwaliteit van de lokale triage en de goede aansluiting op de regionale keten. Met deze resultaten laat de gemeente zien dat zij regie voert

op complexe zorg- en veiligheidsvraagstukken en samen met ketenpartners effectief optreedt waar dat nodig is, met als doel het waarborgen van veiligheid, leefbaarheid en passende zorg voor inwoners.

Activiteit: We blijven wijkpreventie ondersteunen. Dit buurtinitiatief verdient onze onverminderde aandacht. De extra ogen en oren in de wijk vormen een belangrijke ondersteuning van onze professionals.

Realisatie: De samenwerking met wijkpreventie is verder verstevigd en vormt een waardevolle aanvulling op de inzet van professionals in de wijk. Wijkpreventie ondersteunt actief bij het signaleren van fietswrakken en weesfietsen en draagt meldingen over aan handhaving, waardoor gerichter en sneller kan worden opgetreden. Daarnaast is wijkpreventie ingezet bij gezamenlijke preventieve acties, zoals het Donkere Dagen Offensief en fietsverlichtingsacties. Deze samenwerking vergroot de zichtbaarheid van preventie in de wijk en draagt bij aan een veilige en leefbare openbare ruimte.

Activiteit: Voor het voeren van regie op onze lokale veiligheid en het handhaven van de openbare orde, is een goede informatiepositie essentieel. Door analyseren en combineren van informatie is effectief en efficiënt sturen op veiligheid steeds meer mogelijk. Hiervoor zijn we afhankelijk van onze partners en de wettelijke kaders m.b.t. informatiedeling.

Realisatie: Informatie wordt, binnen de geldende wettelijke kaders, actief gedeeld en gecombineerd met ketenpartners. Hierdoor beschikt de gemeente over een stevige informatiepositie en blijft goed zicht op wat er leeft en speelt binnen de gemeente. Deze gezamenlijke informatiebasis maakt het mogelijk om samen met onder andere de politie gericht op te treden bij overlastsituaties en waar nodig bestuurlijke instrumenten en burgemeestersbevoegdheden effectief in te zetten.

De informatie-uitwisseling vindt plaats binnen vaste overlegstructuren, zoals het woonoverlastoverleg, het jeugdoverleg en de Lokale Zorg- en Veiligheidskamer. Deze overlegvormen zorgen voor samenhang, tijdige signalering en een gecoördineerde aanpak van veiligheidsvraagstukken, waardoor regie op lokale veiligheid en openbare orde wordt versterkt.

Activiteit: We blijven op zoek gaan naar mogelijkheden om onze informatiepositie op zijn minst te consolideren. Wij blijven wel de ambitie houden om dit te verstevigen. Hoe dat vorm te geven wordt onderzocht waarbij het reëel is dat we meer afhankelijk zijn/worden van onze partners.

Realisatie: In 2025 is het registratiesysteem ATLAS in gebruik genomen. Met ATLAS is een belangrijke stap gezet in het consolideren en versterken van de informatiepositie. Het systeem ondersteunt de procesregie op lopende casuïstiek, bewaakt de voortgang van interventies en maakt analyse mogelijk op basis van beschikbare gegevens. De implementatie van ATLAS vindt plaats binnen de kaders van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en Wet Politiegegevens (WPG). Hierdoor kan informatie zorgvuldig worden verwerkt, gecombineerd en geanalyseerd. Dit stelt de gemeente beter in staat om gerichte aanpakken te ontwikkelen, keuzes te onderbouwen en beleidsnotities op te stellen, in nauwe samenwerking met ketenpartners.

Activiteit: Ook in 2025 worden integrale controles uitgevoerd. Samen met onze toezichthouders en handhavers pakken we hierin de regie waarbij partners als politie, OZHZ, Douane, Nederlandse Arbeidsinspectie en de belastingdienst betrokken worden.

Realisatie: In het afgelopen jaar zijn diverse integrale controles uitgevoerd onder regie van de gemeente, in nauwe samenwerking met het Bestuurlijk Interventie Team (BIT), toezichthouders, handhavers en ketenpartners zoals politie, OZHZ, Douane, de Nederlandse Arbeidsinspectie en de Belastingdienst. De controles zijn uitgevoerd bij bedrijven, horecagelegenheden, 195 opslagboxen, ruim 777 garageboxen en op alle vier de scholen voor voortgezet onderwijs. Tijdens deze controles zijn meerdere overtredingen geconstateerd en door de betrokken partners afgehandeld, waaronder overtredingen van de Vreemdelingenwet. Naar aanleiding van de uitkomsten zijn, waar de ernst van de situatie dat vereiste, bestuurlijke maatregelen getroffen. In enkele gevallen zijn panden op last van de burgemeester tijdelijk gesloten vanwege de aanwezigheid van verdovende middelen en/of vuurwapens. Hiermee is daadkrachtig (en integraal) opgetreden ter bescherming van de openbare orde en veiligheid.

Activiteit: Op het gebied van evenementen werken we nauw samen met in- en externe partners en de organisatoren om de veiligheid tijdens evenementen te waarborgen.

Realisatie: Vergunningaanvragen voor evenementen worden integraal behandeld in het evenementenoverleg, waarbij in- en externe partners en organisatoren betrokken zijn. Hierbij zijn in- en externe partners betrokken zoals politie, GHOR en de brandweer betrokken. Vanuit de verschillende disciplines wordt gezamenlijk geadviseerd over vergunningsvoorwaarden en de benodigde inzet van hulpdiensten. Deze integrale afstemming zorgt ervoor dat evenementen veilig en beheersbaar kunnen plaatsvinden en dat risico's tijdig worden onderkend.

Door vroegtijdig integraal samen te werken met onze partners zijn evenementen als de kermis en Koningsdag zonder noemenswaardige incidenten verlopen. Ook de integrale voorbereiding van de jaarwisseling 2025-2026 heeft duidelijk een positief effect gehad op de jaarwisseling. Door vroegtijdig integraal op te trekken met partners als politie, brandweer, HVC, woningcorporaties, handhaving en straat- en jongerenwerkers kan teruggekeken worden op een beheersbare jaarwisseling.

Activiteit: We zetten toezicht en handhaving niet alleen in voor de aanpak van kleine ergernissen (schoonhouden Stationsgebied, veilig in en om scholen, afvalproblematiek) en afhandeling van Fixi-meldingen, maar bijvoorbeeld ook voor Stop Heling (DOR/DOL), brede aanpak van jeugd-problematiek en voor de aanpak van ondermijning.

Realisatie: In 2025 is toezicht en handhaving breed en doelgericht ingezet, zowel op het terugdringen van dagelijkse ergernissen in de openbare ruimte als op complexe veiligheidsvraagstukken. In totaal zijn 18.454 Fixi-meldingen afgehandeld waarvan circa 5.000 door team toezicht en handhaving. Daarnaast is actief bijgedragen aan integrale controles en is toezicht en handhaving structureel betrokken bij de realisatie van de geprioriteerde thema's uit het IVP (zoals bij de aanpak van jeugdoverlast, overlastsituaties en ondermijnende criminaliteit).

Eind 2025 heeft het college besloten om de kosten voor het opruimen van bijplaatsingen waar mogelijk te verhalen op de vervuiler, waarmee een duidelijk normerend signaal is afgegeven. Met dit besluit is het vanaf januari 2026 mogelijk om spoedeisende bestuursdwang toe te passen in die gevallen waar de dader van het bijplaatsen van afval kan worden achterhaald.

Ook zijn ondernemers die handelen in tweedehands goederen bezocht in het kader van Stop Heling (DOR/DOL). Deze inzet draagt bij aan het voorkomen en verstoren van heling en ondermijning en versterkt de naleving van regelgeving binnen de gemeente.

Doelstelling: Een schone, functionerende en aantrekkelijke buitenruimte

Activiteit: We houden het beheer en onderhoud van onze buitenruimte op orde, volgens de afspraken die gemaakt zijn in het integraal beheerplan openbare ruimte (IBOR), rekening houdend met de bezuinigingen.

Realisatie: In 2025 heeft er beheer en onderhoud plaatsgevonden aan de openbare ruimte. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen is meer informatie te vinden over de werkzaamheden die in 2025 zijn uitgevoerd. Het integraal beheerplan openbare ruimte (IBOR) is met twee jaar verlengd (2025-0073051).

Activiteit: Een belangrijk instrument om de openbare ruimte (aan het eind van de levenscyclus) op te knappen is het integraal vervangen. De kosten van een dergelijke vervanging worden als investering opgevoerd in het investeringsprogramma infra/riolering (IP). Voor de investerings-producten infra, riool en groen staan ook voor de komende jaren behoorlijke opgaven gepland. Als gevolg van de bezuinigingen op het IP zal vaker gekozen worden voor het vervangen van de huidige inrichting ('nieuw voor oud'), zonder dat er een extra kwaliteitsimpuls wordt toegevoegd. Als we kijken naar enkele projecten die in 2025 in uitvoering gaan, zijn dat bijvoorbeeld Verzetsheldenbuurt Noord, Vogelbuurt-West en Heerjansdam-Noord. Een aantal noemenswaardige projecten die in 2025 worden voorbereid en na 2025 uitgevoerd worden, zijn Colijnweg, Walburg Noord en Kort Ambacht fase 1 en 2.

Realisatie: Het project Vogelbuurt-West is in mei 2025 in uitvoering gegaan. Vanwege de netcongestie en schaarste op de arbeidsmarkt is het project Verzetsheldenbuurt Noord doorgeschoven naar 2026. Het project Heerjansdam Noord is in 2025 aanbesteed, de realisatie vindt vanaf 2026 plaats. In het Veerplein is de damwand aangebracht welke de kade zal beschermen bij hoog water. Ook is een duikerleiding

aangebracht voor de verbinding tussen de vijver langs de Willem van Oranjelaan en de Rembrandtstraat. Verder is de Pieter d' Hontfontein opgeleverd, is het riool in het Slagveld aangelegd en is in HOA fase 3 opgeleverd, fase 4a gerealiseerd en is gestart met fase 4b.

Activiteit: We monitoren de kwaliteit van de openbare ruimte door te schouwen op beeldkwaliteit.

Realisatie: In 2025 heeft er in elk kwartaal een technische schouw plaatsgevonden op beeldkwaliteit. De resultaten hiervan worden net zoals vorig jaar opgenomen in de monitor effectindicatoren.

Activiteit: We geven uitvoering aan het gemeentelijk rioleringsplan en we implementeren het waterbeheerplan.

Realisatie: Het beheer en onderhoud van de riolering en gemalen is in 2025 grotendeels uitgevoerd conform hetgeen we in het gemeentelijk rioleringsplan hebben afgesproken. Ook het beheer en onderhoud van de watergangen en bijbehorende voorzieningen is in 2025 grotendeels uitgevoerd conform hetgeen we in het waterbeheerplan hebben afgesproken. Alleen het baggeren van het landelijk deel van de Munnikendevel moet nog gedeeltelijk in 2026 worden afgerond. Extra is dit jaar het calamiteitenplan riolering geëvalueerd en geconcludeerd dat de aanpak van calamiteiten zoals in de plan beschreven volstaat.

Activiteit: We faciliteren inwoners die zelf actief zijn om hun leefomgeving prettig te maken, onder andere middels PAK AAN!.

Realisatie: In 2025 hebben we 51 afgeronde PAK AAN! initiatieven ondersteund. Elk jaar komen een aantal initiatieven weer terug zoals Keti Koti en de aanvragen voor Halloween. Ook hebben we vanuit PAK AAN! een Anjerperkje gerealiseerd. Dit hebben we gedaan op aanvraag van het veteranencomité. We krijgen aanvragen voor een barbecue met de buurt of het huren van een springkussen voor buitenspeeldag. Ook zijn er verschillende initiatieven in Zwijndrecht waar inwoners met elkaar de plantjes in de straat bij houden. Het Walburgcollege heeft in 2025 een theatervoorstelling gegeven voor de senioren uit de buurt. Al deze activiteiten worden gefinancierd vanuit het PAK AAN! budget.

Activiteit: We handelen meldingen over de openbare ruimte af via het meldingsstelsel Fixi binnen de gestelde normen. In 2025 wordt gewerkt aan de verdere procesoptimalisatie van Fixi.

Realisatie: In 2025 zijn in totaal 18.454 meldingen gemaakt. Dit is een stijging ten opzichte van voorgaande jaren. Ter vergelijking: in 2024 waren er 15.588 meldingen gemaakt en in 2023 16.668. Ondanks de stijging in het aantal meldingen is het streven om meer dan 90% van de meldingen af te handelen binnen de daarvoor geldende servicenormen behaald. In 2025 is namelijk 92% van de meldingen tijdig afgehandeld. Ter vergelijking in 2024 was dat 91% en in 2023 80%. De tijdige afhandeling van de meldingen wordt gemonitord via maand- en kwartaalrapportages. Deze rapportages worden verspreid onder medewerkers en geagendeerd in managementoverleggen. Indien nodig wordt hierop bijgestuurd.

Doelstelling: Duurzame mobiliteit en bereikbaarheid

Activiteit: In 2025 wordt verder uitvoering gegeven aan de deelname aan de concessie voor de laadpaleninfrastructuur.

Realisatie: In 2024 heeft het college besloten om per 1 september 2024 aan te sluiten bij de regionale concessie van openbare elektrische laaddiensten. We zijn toen aangesloten bij een lopende concessie waarvoor in 2021 een collectieve aanbesteding had plaatsgevonden. In de huidige concessie zijn in totaal 24 laadpalen bijgeplaatst. De plaatsingsperiode voor nieuwe laadpalen binnen dit contract is per 1 januari 2026 afgelopen en kon niet verlengd worden. De instandhouding en exploitatie van bestaande laadpalen is de komende jaren contractueel geborgd. Deze blijven gewoon staan. Voor de plaatsing van nieuwe laadpalen heeft het college in mei 2025 besloten deel te nemen aan de nieuwe collectieve aanpak en concessie Publieke laadinfrastructuur Zuidwest Nederland. De planning hiervan is dat de aanbesteding 9 april 2026 is afgerond (definitief gunningsbesluit) en per 1 juli 2026 de plaatsingstermijn ingaat voor een periode van 3,5 jaar (t/m 31 december 2030) met twee aanbieders voor het plaatsen van nieuwe laadpalen.

Activiteit: De uitvoering van het GVVP wordt onverminderd voortgezet waarin verkeersacties en optimalisaties van loop- en fietsroutes worden opgepakt. Er blijft altijd gezocht worden naar meekoppelkansen met projecten in het investeringsprogramma openbare ruimte.

Realisatie: Er is een gemeentebreed parkeerdrukonderzoek uitgevoerd om in kaart te brengen hoe het gesteld staat met de parkeerplaats capaciteit versus de geparkeerde auto's in de wijken. Er is een separate verkeersveiligheidsanalyse opgesteld voor de Burgemeester van 't Hoffweg.
In 2025 zijn de onderzoeken en voorbereidingen getroffen om de oversteekplaatsen voor voetgangers en fietsers op de Lindtsedijk te accentueren en te verbeteren. Dit wordt in 2026 verder uitgevoerd.

Activiteit: In 2025 kijken we verder of er met bestaand budget een optimalisatie kan plaatsvinden van de bereikbaarheid van bedrijventerreinen.

Realisatie: In 2025 is nader contact gezocht met Zuid-Holland Bereikbaar om een bereikbaarheidsaanpak voor een aantal bedrijventerreinen te onderzoeken. Dit is in 2025 niet afgerond en krijgt in 2026 een vervolg.

Doelstelling: Een duurzame gemeente, voorbereid op de toekomst

Activiteit: In 2025 voeren we de acties uit van het programma duurzaamheid 2024-2027.

Realisatie: In 2025 hebben we op de verschillende pijlers: energie, klimaatadaptatie en groen, circulariteit, en natuur- en duurzaamheidseducatie verschillende activiteiten uitgevoerd. Middels een raadsinformatiebrief wordt uw raad hierover jaarlijks geïnformeerd.

Activiteit: We voeren de RES en de TVW uit. In 2025 gaan we verder met de uitrol van het warmtenet en de daarbij horende warmtebronnen. Ook faciliteren we de ontwikkeling van een zonnepark bij Kijfhoek-Noord en zetten we in op het vergroten van het aandeel zon op dak in Zwijndrecht. Naar aanleiding van de subsidie voor de collectieve ontzorgingsaanpak isolatie gaan we inwoners ondersteunen bij het isoleren van hun woning. Daarnaast gaan we aan de slag met een aanpak voor de verduurzaming van de VvE's in Zwijndrecht en starten we met het wijkuitvoeringsplan voor Kort Ambacht.

Realisatie: Een van de grootste mijlpalen afgelopen jaar was het vaststellen van het Warmteprogramma, dat de Transitievisie Warmte uit 2021 herijkt, de buurtgerichte voorkeursrichtingen voor warmteoplossingen vastlegt en de uitvoeringsstrategie voor de komende tien jaar beschrijft. De uitrol van het warmtenet speelt hierin een cruciale rol, en daarom is Zwijndrecht samen met warmtebedrijf HVC en met de woningcorporaties, gestart met de aanleg van een warmtenet in Kort-Ambacht, Walburg en Noord. In Kort-Ambacht en Walburg ligt al een stuk warmtenet en zijn er plannen om dit uit te breiden. Voor Noord geldt dat we in 2025 hard hebben gewerkt aan de randvoorwaarden om het warmtenet hier, en dan specifiek in de Planetenbuurt, mogelijk te maken. In 2025 hebben we 246 woningen aardgasvrij kunnen maken en bevinden 784 woningen zich in de ontwikkelfase.

Afgelopen jaar hebben we ook ruim € 6,9 miljoen aan rijksmiddelen en subsidies ontvangen voor de uitvoering van de energietransitie. Met deze middelen hebben we onder andere het meerjarig collectief ontzorgingsprogramma verder kunnen uitrollen en hebben we via dit programma in 2025 177 woningen voorzien van vloerisolatie, dakisolatie of isolatieglas, wat leidt tot een geschatte CO₂-reductie van 8 miljoen kilogram.

Ook de prestatieafspraken met de woningcorporaties dragen zichtbaar bij aan de verduurzaming van de sociale woningvoorraad. We liggen goed op koers: van de 6.673 sociale huurwoningen met een slecht energielabel (E, F, G), zijn er inmiddels 6.283 verduurzaamd. In lijn met wet- en regelgeving is voor de resterende woningen een planning opgesteld tot en met 2028, waarna alle woningen met een slecht energielabel zijn verduurzaamd.

Op het gebied van duurzame opwek loopt er momenteel een bezwaarprocedure tegen de vergunningverlening van het zonnepark Kijfhoek-Noord waardoor het park nog niet gerealiseerd kan worden.

Ook is er een Wijkuitvoeringsplan (WUP) opgesteld voor Kort-Ambacht, waarin de wijk, de beoogde warmteoplossing en de betrokkenheid van bewoners zijn beschreven. Tijdens het proces bleek echter dat uitvoering nu niet haalbaar is, vooral vanwege onvoldoende betaalbaarheid voor particuliere inwoners. Hierover wordt actief richting het Rijk gelobbyd. Daarnaast is het wijkuitvoeringsplan voor de gehele wijk te omvangrijk door grote verschillen tussen buurten, waardoor het opzetten van één participatietraject voor de hele wijk niet haalbaar is. Desondanks heeft het traject waarde gehad: het gebied is scherper in beeld gebracht en er is een stevige basis gelegd. Een volgend wijkuitvoeringsplan zal zich richten op een kleiner, aaneengesloten gebied waar een betaalbare en haalbare warmteoplossing mogelijk is.

Activiteit: In 2025 komt er nog meer focus op het energiesysteem. We stellen hiervoor een kansen & initiatievenkaart energiesysteem Drechtsteden op. Hiermee vergroten we het inzicht in het regionale energiesysteem en kunnen we onze inbreng leveren op provinciale en landelijke trajecten (pMIEK en nMIEK). We werken vanuit de twee sporen die nodig zijn: het verzwaren van het elektriciteitsnetwerk en het verslimmen van het gebruik van het netwerk. In dat kader ondersteunen we energyhubs bij bedrijventerreinen (een initiatief van Werkgevers Drechtsteden) met o.a. de simulatietool Digital Twin. Bedrijven onderzoeken of ze samen kunnen werken op het gebied van energie-uitwisseling, opwek en opslag en richten hiervoor coöperaties op. Gezamenlijk worden energiemanagementsystemen en een handelsplatform aangeschaft.

Realisatie: In 2025 voerden we waar mogelijk regie op de ontwikkeling van het energiesysteem, onder andere door inbreng te leveren bij nMIEK en pMIEK. We verbinden de energietransitie met de regionale ruimtelijke puzzel en overige beleidsvelden.

Vanuit de Innovatietafels van Werkgevers Drechtsteden is op bedrijventerreinen het oprichten van energiecoöperaties gestimuleerd en zijn inmiddels al 20 energiecoöperaties opgericht. We hebben dit traject ondersteund met kennis, onder andere vanuit Energieke Regio, en het voor onze regio ontwikkelde simulatiemodel Digital Twin. Hiermee hebben we gewerkt om slim in te zien waar duurzame energie in de regio kan groeien, hoe we energie kunnen opslaan en hoe we het net beter kunnen gebruiken.

Binnen een samenwerkingsproject met Rijkswaterstaat, Rijksvastgoedbedrijf, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Provincie Zuid-Holland en gemeenten Schiedam, Rotterdam, Zwijndrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht en Dordrecht, wordt gezocht naar mogelijkheden om duurzame energie langs de snelwegen (A16, A20 en N3) op te wekken rondom Rotterdam en de Drechtsteden.

Samen met het Rijk en andere regio's zijn we in 2025 begonnen met het onderzoeken van clusterdeals. Dit is een nieuwe manier om grootschalige warmtenetten te financieren en sneller betaalbare, duurzame warmte mogelijk te maken.

Activiteit: We stimuleren onze inwoners om hun eigen tuin te vergroenen. In 2025 doen we wel mee aan het NK Tegelwippen. Ook bieden we onze inwoners een handelingskader voor het vergroenen van hun tuinen.

Realisatie: Hoewel de uitvoering van de stimuleringsregelingen (groene daken, groene schoonpleinen en regentonnen) in 2025 door de bezuinigingen is gestopt, hebben we afgelopen jaar toch de nodige stappen kunnen zetten om inwoners te stimuleren om hun eigen tuin te vergroenen.

In 2025 deed Gemeente Zwijndrecht voor het eerst mee aan het NK Tegelwippen, de landelijke strijd om zoveel mogelijk tegels te vervangen door groen. Inwoners konden ook gebruik maken van een tegeltaxi die hun tegels ophaalde en konden in ruil voor een tegel een gratis plant ophalen bij een tuincentrum. In 2025 zijn er 4.294 tegels gewipt, goed voor circa 390 m² vergroening, en heeft de tegeltaxi 279 m² tegels opgehaald. Hiermee eindigde Zwijndrecht in de categorie 'kleine gemeente' op plek 81 van 131.

In het verlengde van het NK Tegelwippen is er in het kader 'Het vergeten plantseizoen' nog een plantactie gedaan, waarbij inwoners een plantpakket konden afhalen in ruil voor een of meerdere tegels tijdens de Nationale Klimaatweek. Hiervoor hebben 87 inwoners zich aangemeld en daarmee zijn er 696 planten uitgedeeld.

In 2025 is ook gewerkt met het handelingskader om uitvoering te geven aan het stimuleren van groene tuinen. Het NK tegelwippen en de daaraan gekoppelde activiteiten zijn ook opgenomen in het handelingskader.

Activiteit: We werken aan de Omgevingsvisie Zwijndrecht 2040, waarin het versterken van onze groene en blauwe verbindingen één van de opgaven is. Onze parken krijgen daarin speciale aandacht.

Realisatie: In 2025 is er gewerkt aan de Omgevingsvisie 2.0 en zijn er gesprekken gevoerd met de gemeenteraad over de opgaven & dilemma's en over proces en planning. Momenteel wordt er gewerkt aan een conceptversie van de Omgevingsvisie 2.0. De Omgevingsvisie is dus nog in ontwikkeling en daarom is het programma groenblauw er nog niet. Gezien de naderende gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026, zal de conceptversie van de omgevingsvisie aan de volgende raad worden voorgelegd. Daarin zal ook een groenblauw Zwijndrecht verder zijn vormgegeven. Wanneer vaststelling medio 2026 mogelijk is, dan zal de Omgevingsvisie rond 1 januari 2027 gepubliceerd kunnen worden.

Met betrekking tot groenblauw is er in 2025 wel gewerkt aan een impuls voor het Develpark. Via de Regiodeal zijn middelen beschikbaar gesteld voor het Develpark. Deze bijdrage is gelabeld aan de opgave om bij te dragen aan de groenblauwe dooradering van de regio. We maken vaart om de middelen voor de deadline van 31 december 2028 te benutten.

Activiteit: We willen de biodiversiteit verbeteren en benutten daarom kansen die zich via gebiedsontwikkelingen en IP projecten aandienen en die met weinig middelen gerealiseerd kunnen worden. Daarbij maken we gebruik van de in 2023 vastgestelde natuurwaarden en -kansenkaart.

Realisatie: Als gevolg van de bezuinigingen worden projecten soberder uitgevoerd. Waar mogelijk worden wel koppelkansen verzilverd. Een voorbeeld hiervan zijn de natuurvriendelijke oevers die zijn aangelegd en in 2025 zijn afgerond. Deze hebben een positieve invloed op de biodiversiteit.

Activiteit: Als gevolg van de bezuinigingen is het jaarlijks beschikbare budget voor het investeringsprogramma infra/riolering verlaagd van € 15 miljoen naar € 12,5 miljoen. Dat betekent dat projecten soberder worden ingericht volgens het principe 'nieuw voor oud'. Dit gaat ten kosten van ambities op o.a. duurzaamheid. Alleen waar met beperkte middelen meekoppelkansen kunnen worden benut wordt ingezet om de openbare ruimte klimaatadaptief in te richten, waarbij we de effecten van hevige neerslag, droogte en hittestress beperken.

Realisatie: Het aanbrengen van een apart riool om het hemelwater direct af te voeren naar het oppervlaktewater of wanneer mogelijk te infiltreren wordt in de meeste gevallen als koppelkans meegenomen in de uitvoering. Immers wanneer het bestaande riool vervangen moet worden, moet de straat toch al worden opengemaakt. Daarnaast wordt in de projecten de overvloedige verharding weggehaald en komt hiervoor groen in de plaats. Naast dat dit een fraaier straatbeeld geeft, draag dit ook bij aan het afnemen van de hittestress en wateroverlast.

Activiteit: We nemen als gemeente onze voorbeeldrol serieus en gaan door met het verduurzamen van de eigen organisatie.

Realisatie: Afgelopen jaar hebben we met een intern team onderzocht hoe we als organisatie verder konden verduurzamen om zo onze voorbeeldrol te vervullen. Denk hierbij aan:

- Het organiseren van een kledingruilbeurs als duurzame tegenhanger van Black Friday, om collega's bewust te maken van de hoeveelheid nieuwe kleding die tijdens Black Friday wordt gekocht en de bijbehorende milieubelasting;
- Stimuleren van werknemers om met de fiets te gaan en om liftgebruik te verminderen;
- Aandacht besteed aan afvalvermindering en mogelijke oplossingen door samen met verschillende raads(commis)sieleden een bezoek te brengen aan afvalverwerker HVC;
- Aandacht besteed aan het tegengaan van voedselverspilling in de keukens door zo min mogelijk weg te gooien en restproducten te hergebruiken, bijvoorbeeld in soepen voor de volgende dag.

Daarnaast verduurzamen we waar mogelijk het gemeentelijk vastgoed. Zo is bijvoorbeeld in 2025 de regeltechniek vervangen in het gemeentehuis. Hierdoor is de samenwerking tussen verschillende installaties geoptimaliseerd.

Activiteit: Door middel van communicatiecampagnes en natuur- en duurzaamheidseducatie stimuleren we inwoners duurzamer te gaan leven. We geven lessen op het basis en voortgezet onderwijs om het bewustzijn van kinderen te vergroten op de verschillende duurzaamheidsthema's. Daarnaast doen we mee aan duurzame dagen en zorgen we voor educatieve uitingen in de openbare ruimte.

Realisatie: In 2025 hebben meer dan 2500 kinderen in de basisschoolleeftijd uit Zwijndrecht en Heerjansdam deelgenomen aan de natuurlessen van Stichting Natuur en Landschap Zwijndrechtse Waard (SNLZW). Nog eens 10 klassen namen deel aan waterlessen vanuit de regionale samenwerking Watereducatie Drechtsteden. Verder hebben twee basisscholen met zes klassen deelgenomen aan het project Kinderklimaatop en één school aan de E-waste race.

Op het Voortgezet Onderwijs hebben twee klassen van het Develstein college een duurzaam leiderschapstraject doorlopen van Planeet in Actie. Een groepje leerlingen van het Technasium Walburg College zijn in 2025 gestart met een keuzeproject waarbij ze een repair-café gaan opzetten.

Er zijn een aantal educatieve activiteitendagen georganiseerd rondom natuur en duurzaamheid, zoals de Waterspelen (rondom de landelijke Week van ons Water), de groene heldenmiddag en een workshop egelhuisje maken (rondom de Nationale Klimaatweek). In totaal zijn daarmee zo'n 100 kinderen bereikt.

Activiteit: In 2025 wordt in een deel van de gemeente het elektriciteitsnetwerk verzwaaard door onze externe partner Stedin. De verzwaring loopt over meerdere jaren.

Realisatie: Begin 2025 is Stedin via de buurtaanpak gestart in de wijk Nederhoven. Nederhoven is verdeeld in twee fases (Bolenstein en Bereveld). In de fase 1 (Bolenstein) zijn twee verdeelstations bijgeplaatst (aan de Laan van Nederhoven en de Moermond). Naast het bijplaatsen van verdeelstations is het elektriciteitsnetwerk verzwaaard. Deze werkzaamheden in fase 1 zijn eind oktober 2025 afgerond en inmiddels is er gestart aan fase 2 (Bereveld). Naar verwachting zal fase 2 halverwege 2026 afgerond zijn.

BBV-indicatoren

Voor BBV-indicatoren geldt dat hier geen streefwaarden aan verbonden zijn, de indicatoren kennen immers geen specifieke relatie met de Zwijndrechtse doelstellingen. Wel is een vergelijking opgenomen met het landelijke cijfer en het gemiddelde van gemeenten met dezelfde (historische) economische specialisatie (Type F). Daarnaast kunt u via de website www.waarstaatjegemeente.nl de BBV-indicatoren van Zwijndrecht per thema vergelijken met een selectie naar keuze (o.a. Nederland, provincie- of regionaalniveau).

Programma 1 Bestuur en dienstverlening, communicatie en participatie

Onderstaande indicatoren dient de gemeenten uit de eigen gegevens of de eigen begroting over te nemen, omdat daar geen landelijke bron voor beschikbaar is. Deze indicatoren worden dus niet ontsloten via waarstaatjegemeente.nl maar uit de personele en financiële administratie.

Naam indicator	Jaarstukken 2024	Jaarstukken 2025
Formatie (Fte per 1.000 inwoners)	5,80	5,75
Bezetting (Fte per 1.000 inwoners)	5,26	5,25
Apparaatskosten (Kosten per inwoner)	€ 783	€ 838
Externe inhuur (Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur)	17,9%	14,6%
Overhead (% van de totale lasten)	9,5%	9,3%

Definities

- *Formatie: De formatie vermeldt het aantal FTE (voltijdbanen) in vaste dienst binnen de organisatie (exclusief college van B&W), zoals dat in de financiële begroting is goedgekeurd. Als medewerkers parttime werken, dan wordt dat in een formatieplanning omgerekend naar het aantal FTE.*
- *Bezetting: Tot de bezetting worden alle medewerkers die in dienst zijn van de gemeente met een vaste of tijdelijke aanstelling gerekend.*
- *Apparaatskosten zijn alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur. Apparaatskosten bestaan onder meer uit de loonkosten voor het gehele ambtelijke apparaat inclusief externe inhuur, ICT- kosten, huisvestings- en facilitaire kosten. De apparaatskosten in 2024 zijn gestegen ten opzichte van de jaarstukken 2023 door onder meer gestegen loonkosten (o.b.v. de CAO 2024) en overige inflatie.*
- *Externe inhuur: Externe inhuur onderscheidt zich van 'uitbesteden' doordat bij externe inhuur het gevraagde product of de dienstverlening tot stand komt onder aansturing van de opdrachtgever (de gemeente). Dit is niet het geval bij uitbesteding; daar levert de externe partij (opdrachtnemer) een kant-en-klaar product of dienst.*
- *De overhead bestaat voor een groot gedeelte uit bijdragen aan de Service Gemeente Dordrecht, die veel van de PIJOFACH taken voor de gemeente Zwijndrecht uitvoert. Daarnaast draagt de gemeente zelf de directe kosten van huisvesting en facilitaire zaken. Tot slot bestaat de overhead uit eigen personeelskosten voor staf- en leidinggevende functies en de daaraan verbonden algemene kosten.*

Programma 2 Wonen, bouwen en wooncarrière

Naam indicator	Omschrijving	Jaartal	Landelijk	Vergelijking gemeenten	Zwijndrecht
Gemiddelde WOZ waarde	Gemiddelde WOZ waarde (in duizenden euro's)	2025	€ 398	€ 403	€ 340
Nieuw gebouwde woningen	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties (per 1.000 inwoners).	2024	8,4	8,8	2,7
Demografische druk	Aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder per 100 personen van 10 tot 65 jaar.	2025	70,7 %	78,8 %	80,7 %
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Het gemiddelde bedrag in euro's per jaar dat een eenpersoonshuishouden betaald voor woonlasten.	2025	€ 957	€ 918	€ 1.054
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde bedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishoudens betaald voor woonlasten.	2025	€ 1.050	€ 1.002	€ 1.098

Programma 3 Armoedebestrijding en versterken lokale economie

Naam indicator	Omschrijving	Jaartal	Landelijk	Vergelijking gemeenten	Zwijndrecht
Funcziemenging	De funcziemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert van 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	2024	54,5%	51,5%	50,8%
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 tot en met 64 jaar.	2024	191,4	179,6	156,5
Banen	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers en uitzendkrachten.	2024	850,2	754,9	786,2
Kinderen in uitkeringsgezin	Percentage kinderen tot 18 jaar die een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	2024	6 %	4%	8%
Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de potentiële beroepsbevolking.	2024	73,2 %	74,2 %	72,3 %
Werkloze jongeren	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie.	2024	2 %	2%	1%
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal personen met een uitkering (per 10.000 inwoners) op grond van Wet werk en bijstand (t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015).De uitkeringen aan personen in een instelling, de elders verzorgende, en dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.	2025	281,2	178	322,3

Programma 4 Welzijn, zorg, sport en cultuur

Naam indicator	Omschrijving	Jaartal	Landelijk	Vergelijking gemeenten	Zwijndrecht
Absoluut verzuim	Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige of kwalificatie plichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven. (Aantal per 1.000 leerlingen).	2023	6,3	9	0,8
Relatief verzuim	Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimd. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. (Aantal per 1.000 leerlingen).	2024	28	23	14
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 tot 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	2024	2,3 %	2,1 %	2,4 %
Niet-sporters	Het percentage niet wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder.	2024	42,5%	43,8%	53,1%
Lopende re-integratievoorziening	Het aantal re-integratie voorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar Aantal per 10.000 inwoners.	2024	203,1	162,9	200,6
Jongeren met jeugdhulp	Percentage van alle jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp.	2024	14%	14,3%	16,5%
Jongeren met jeugdbescherming	Percentage van alle jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming	2024	1%	1%	1,5%
Jongeren met jeugdreclassering	Percentage van alle jongeren tot 18 jaar met jeugdreclassering.	2024	0,4%	0,3%	0,3%
Cliënten een maatwerkvoorziening WMO	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de WMO. Aantal per 10.000 inwoners.	2025	660	644	810

Programma 5 Duurzame en veilige leefomgeving

Naam indicator	Omschrijving	Jaartal	Landelijk	Vergelijking gemeenten	Zwijndrecht
Verwijzing Halt (aantal per 1.000 jongeren)	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaar naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt straf.	2025	10	9	5
Winkeldiefstallen (aantal per 1.000 inwoners)		2025	2,1	1,1	1,2
Jongeren met delict voor de rechter	Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor een rechter is verschenen.	2023	1,0%	1,0%	1,0%
Geweldd misdrijven (aantal per 1.000 inwoners)	Voorbeelden van geweldd misdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag, en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling e.d.).	2025	4,6	3	3,5
Diefstallen uit woning (aantal per 1.000 inwoners)		2025	1,2	1,1	1,6
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven ten de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van valse aangifte.	2025	5,7	4	4,7
Omvang fijn huishoudelijk restafval (kg/inwoner)	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval	2024	148	103	105
Hernieuwbare elektriciteit (%)		2023	40%	43%	37,5%

Financiën

Onder dit deel van de jaarstukken worden voornamelijk de uitgaven verantwoord, die samenhangen met de algemene dekkingsmiddelen. De kosten van heffing en inning van de OZB valt hieronder voor € 0,6 miljoen. Naast de lasten voor de heffing en inning van OZB, staan hier nog de volgende onderdelen:

Beleggingen

Zwijndrecht neemt met andere gemeenten deel in het aandelenkapitaal van instellingen met een zeker nut voor de gemeente, zoals nutsbedrijven (Stedin, Oasen en Evides), de BNG en ROM-D. Onder deze post worden de rentelasten verantwoord die zijn verbonden aan het houden van beleggingen (€ 32.000).

Onvoorzien

Dit product bevat het budget voor onvoorziene uitgaven. Alleen de raad is bevoegd tot het nemen van besluiten over de besteding van deze post. Hier worden geen lasten geboekt. In 2025 zijn geen voorstellen ingediend welke ten laste van dit budget komt. Bij de Tweede Bestuursrapportage 2025 is dit budget dan ook vrijgevallen.

Overige baten en lasten

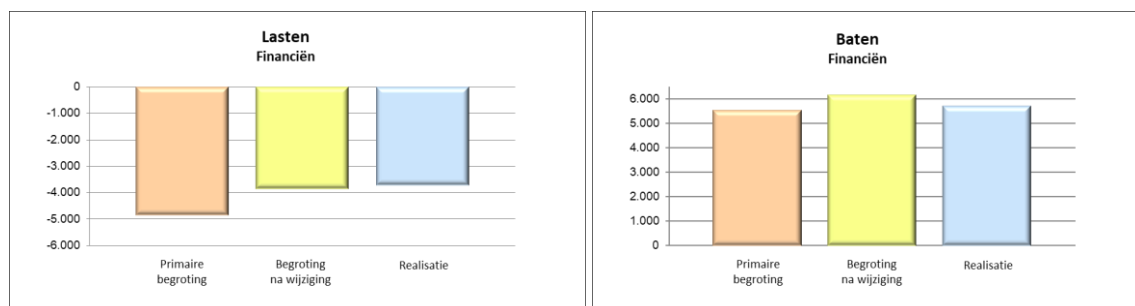
De overige baten en lasten omvat voornamelijk posten die vanuit een wettelijke kader muteren zoals eindheffing werkkostenregeling (WKR), verkoop verlofuren, generatiepact inclusief mutaties op voorzieningen Regeling Vervroegd Uittreden, bovenwettelijk verlof en dubieuze debiteuren.

Mutaties reserves

De lagere baten van deze post bestaan uit mutaties op de Dekkingsreserve die voor het opvangen van het begrotingstekort in 2025 incidenteel gebruik mocht worden gemaakt van de dekkingsreserve. Voor een aantal geraamde uitgaven (tot € 2,64 miljoen) was ook in 2025 dekking uit deze reserve voorzien. Omdat deze uitgaven uiteindelijk lager zijn uitgevallen, onder andere doordat sommige activiteiten goedkoper zijn uitgevoerd, zijn uitgesteld of niet zijn doorgegaan, is € 365.000 minder aan de reserve onttrokken dan begroot. Dit betekent dat de reserve minder is aangesproken dan verwacht. Een nadere specificatie is opgenomen in het overzicht van de reserves.

Financiën	Primaire begroting			Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	-2.160	272	-1.889	-744	472	-273	-980	740	-240	-236	268	33
Mutaties reserves	-2.677	5.296	2.619	-3.103	5.721	2.619	-2.738	4.991	2.254	365	-730	-365
Resultaat	-4.837	5.567	730	-3.847	6.193	2.346	-3.718	5.731	2.014	129	-462	-332

- = Nadelig / + = Voordelig

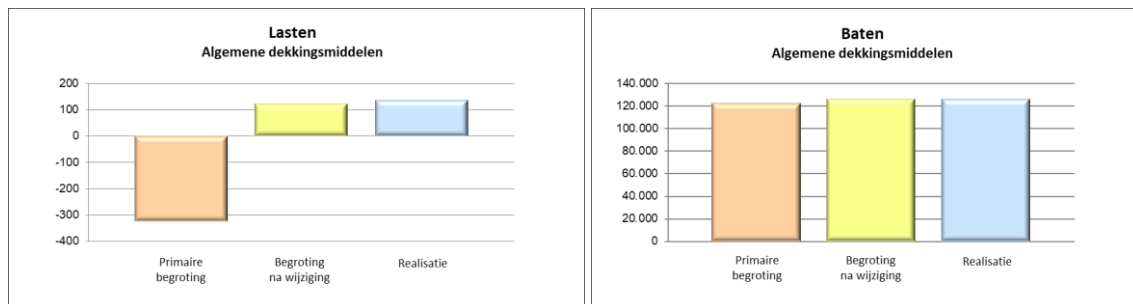
Algemene dekkingsmiddelen

Het programma algemene dekkingsmiddelen betreft de gemeentelijke baten die vrij besteedbaar zijn, zoals de uitkering uit het gemeentefonds van het Rijk en de OZB. Het totaalbedrag (saldo) van dit programma bedraagt € 126,6 miljoen, waarvan de grootste inkomstenbronnen bestaan uit:

- Uitkering uit het gemeentefonds (€ 113 miljoen);
- OZB (€ 12,9 miljoen);
- Dividend (€ 0,7 miljoen).

Algemene dekkingsmiddelen	Primaire begroting			Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	-324	122.569	122.246	125	126.508	126.634	137	126.674	126.811	12	165	177
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-324	122.569	122.246	125	126.508	126.634	137	126.674	126.811	12	165	177

- = Nadelig / + = Voordelig

Overhead

In het Besluit Begroting Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is gedefinieerd welke lasten en baten onderdeel uitmaken van het onderdeel Overhead. Dit onderdeel beoogt het inzicht in de overhead te verbeteren en de onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten te bevorderen.

Volgens het BBV is de overhead: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van het primaire proces.

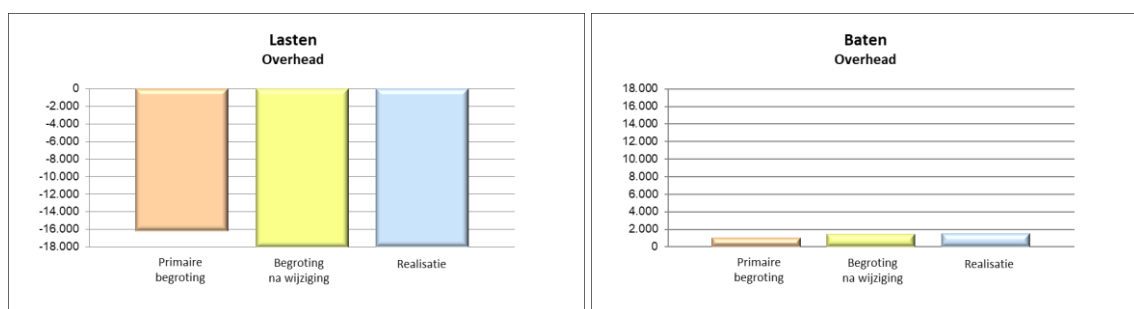
De overhead bestaat voor een groot gedeelte uit bijdragen aan de Bedrijfsvoering Drechtsteden die veel van de PIJOFACH-taken voor de gemeente Zwijndrecht uitvoert. Daarnaast draagt de gemeente zelf de directe kosten van huisvesting en facilitaire zaken. Tot slot bestaat de overhead uit eigen personeelskosten voor staf-, leidinggevende- en ondersteunende functies en de daaraan verbonden algemene kosten.

Overheadkosten	Realisatie
Bijdrage aan Bedrijfsvoering Drechtsteden	6.230
Huisvesting en facilitaire zaken	1.813
Algemene bedrijfsvoerings- en personeel gebonden kosten	10.469
Totale overheadkosten	18.512
Doorberekening overhead en uren aan grondexploitatie en IP-projecten	-1.255
Onttrekkingen aan reserves	-858
Saldo overheadkosten (exclusief verrekening met reserves)	16.399

De overheadkosten mogen binnen BBV niet verdeeld worden over de taakvelden/programma's, met uitzondering van de overhead die toerekenbaar is aan de grondexploitatie en IP-projecten (zie hierboven). Dit heeft tot gevolg dat de programma's worden gepresenteerd zonder overheadkosten.

Overhead	Primaire begroting			Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	-16.193	53	-16.140	-17.804	230	-17.574	-17.676	420	-17.256	128	190	318
Mutaties reserves	0	1.028	1.028	-295	1.283	988	-295	1.153	858	0	-130	-130
Resultaat	-16.193	1.081	-15.112	-18.099	1.513	-16.587	-17.971	1.572	-16.399	128	60	188

- = Nadelig / + = Voordelig

Vennootschapsbelasting

In 2015 is het wetsvoorstel modernisering vennootschapsbelastingplicht voor overheidsondernemingen aangenomen door de Tweede Kamer. Het achterliggende doel van het wetsvoorstel is het scheppen van een gelijk speelveld tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen. Vanaf 1 januari 2016 is de gemeente verplicht vennootschapsbelasting te betalen over haar ondernemingsactiviteiten.

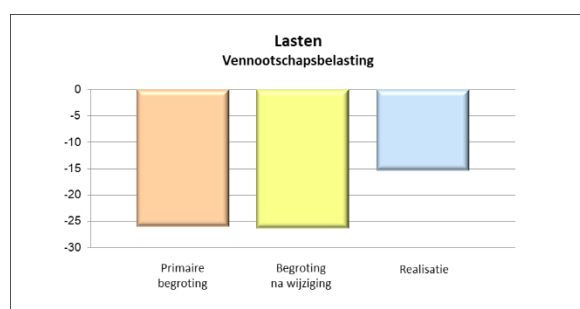
Uit de inventarisatie van de ondernemingsactiviteiten bij de ingangsdatum van de wet is gebleken dat bouwgrondexploitaties, straatparkeren, reclameactiviteiten en de verkoop van afvalreststromen fiscale ondernemingen voor de vennootschapsbelasting zijn. Voor het straatparkeren is er een vrijstelling en als zodanig opgenomen in de aangifte. Landelijk is er onzekerheid over de fiscale positie van reclameactiviteiten, maar deze activiteit wordt vooralsnog opgenomen in de aangifte om belastingrente te voorkomen. Bij het opleggen van de aanslag is wel bezwaar gemaakt. Hieruit volgt dat alleen uit de activiteiten van de bouwgrondexploitaties en de verkoop van afvalreststromen een vennootschapsbelastinglast volgt.

Ten aanzien van de bouwgrondexploitaties kan worden geconstateerd dat, na het afronden van de bouwgrondexploitatie Bakestein en het vaststellen van de bouwgrondexploitatie Maasterras-West, het totaal van de bouwgrondexploitaties per 31 december 2023 structureel verlieslatend is en vanaf dat moment geen fiscale onderneming meer is. Dit is als zodanig worden verwerkt in de aangifte 2023.

In 2025 is de aangifte over het belastingjaar 2023 en 2024 ingediend. Bij de aangifte 2025 is het laatste deel van het verrekenbare verlies opgemaakt. Er zijn dan geen verrekenbare verliezen meer om de fiscale winsten te compenseren. Hieruit volgt dat we in 2025 een vennootschapsbelastinglast hebben van € 15.000.

Vennootschapsbelasting	Primaire begroting			Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	-26	0	-26	-26	0	-26	-15	0	-15	11	0	11
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-26	0	-26	-26	0	-26	-15	0	-15	11	0	11

- = Nadelig / + = Voordelig

Paragrafen

Lokale heffingen

Inleiding

In deze paragraaf wordt ingegaan op de lokale heffingen, de onderbouwing en het bijbehorende beleid. De lokale heffingen kunnen worden onderscheiden in gebonden en niet-gebonden heffingen. Gebonden wil zeggen dat de besteding gerelateerd is aan een direct aanwijsbare tegenprestatie van de gemeente. Dit zijn retributies, ook wel rechten genoemd (bijvoorbeeld leges, marktgeld, begraafplaatsrecht of reinigingsrecht) en bestemmingsheffingen (bijvoorbeeld afvalstoffenheffing en rioolheffing). Deze heffingen worden verantwoord op de betreffende gemeentelijke programma's en worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend. Niet-gebonden lokale heffingen zijn zogenaamde zuivere belastingen/ algemene dekkingsmiddelen, waar geen directe tegenprestatie tegenover staat. De opbrengsten hieruit kunnen door uw raad vrij binnen het werkterrein van de gemeente worden ingezet. Het gaat hierbij om de onroerendezaakbelastingen (OZB), precariobelasting en (van nature) de hondenbelasting. De hondenbelasting is met ingang van 2023 afgeschaft naar aanleiding van een amendement van de gemeenteraad.

Deze paragraaf heeft betrekking op beide type heffingen en bevat conform Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten de onderdelen:

- uitgangspunten van het tarievenbeleid
- overzicht van de geraamde opbrengst gemeentelijke heffingen
- kostendekkendheid van de heffingen en het beleid
- aanduiding van de lokale lastendruk
- beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Uitgangspunten tarievenbeleid

Voor 2025 was een opbrengstverhoging met maximaal het prijsindexcijfer het uitgangspunt:

Omschrijving	Percentage	Basis voor hogere heffing
Leges reinigingsrecht, bouwen en publiekszaken	3,8%	Inflatiepercentage waarmee in de begroting 2025 rekening is gehouden.
OZB	5,6%	Gemiddeld inflatiepercentage over de afgelopen drie jaar (2022 tm 2024).
Marktgelden	3,8%	Inflatiepercentage waarmee in de begroting 2025 rekening is gehouden.
Rioolheffing	3,8%	Inflatiepercentage waarmee in de begroting 2025 rekening is gehouden.
Afvalstoffenheffing	3,8%	Inflatiepercentage waarmee in de begroting 2025 rekening is gehouden.
Leges begraafplaatsrechten	3,8 %	Met dit inflatiepercentage is in de begroting 2025 rekening gehouden.

Inkomsten uit de gemeentelijke heffingen

Onderstaande tabel geeft een overzicht met de geraamde en de werkelijke inkomsten over 2025 ten opzichte van 2024. Factoren als ontwikkelingen in de WOZ-waarde en areaaluitbreiding spelen bij de onroerendezaakbelastingen een belangrijke rol. Daarom geven de verschillen tussen 2025 en 2024 geen indicatie van de stijging van de tarieven, maar van de totale inkomsten uit heffingen.

Totaaloverzicht opbrengst gemeentelijke heffingen

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Rekening 2025
Heffingssoort (bedragen x € 1.000)				
Ongebonden heffingen				
<i>(algemene dekkingsmiddelen)</i>				
A. Onroerende zaakbelastingen	11.552	12.661	12.808	12.806
B. Precariobelasting	107	102	102	95
Subtotaal ongebonden heffingen	11.659	12.762	12.909	12.901
Gebonden heffingen				
1. Afvalstoffenheffing	7.436	7.485	7.485	7.532
2. Rioolheffing	7.039	7.357	7.357	7.398
3. Begraafplaatsrechten	792	864	713	647
4a. Leges Publiekscontacten (incl. rijksleges)	1.055	1.633	1.633	1.431
4b. Leges vergunningverlening (bouwleges)	2.116	1.458	2.858	3.725
5. Binnenhavengelden	60	83	83	42
6. Marktgelden	44	70	70	34
7. Bijdrage Investeringszone Groote Lindt	89	89	89	100
8. Parkeerinkomsten - straatparkeren	162	217	217	175
Subtotaal gebonden heffingen	18.793	19.257	20.506	21.083
TOTAAL	30.452	32.019	33.416	33.984

De leges vergunningverlening (bouwleges) zijn fors hoger dan begroot (€ 859.000). Dit betreft een aantal grote(re) omgevingsvergunningen, die in de laatste maanden van 2025 zijn verleend. De leges Publiekscontacten vallen lager uit dan begroot doordat door de vertraging in de aanleg van glasvezel, verzwaring van het elektriciteitsnetwerk en aanleg warmtenet minder legesinkomsten zijn ontvangen.

A. Onroerendezaakbelasting (OZB)

De OZB is na de algemene uitkering uit het Gemeentefonds de belangrijkste inkomstenbron en bestaat uit een eigenarenbelasting voor zowel woningen als niet-woningen en een gebruikersbelasting voor de niet-woningen (bedrijven, enz.). De opbrengst vloeit naar de algemene middelen van de gemeente. De heffingsgrondslag is de waarde van de onroerende zaak, de WOZ-waarde. Deze waarde wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld met als waarde peildatum 1 januari van het jaar ervoor. Dat wil zeggen dat de WOZ-waarde van 1 januari 2024 is gebruikt voor de berekening van de belastingaanslag voor 2025.

Uitgangspunt bij het bepalen van de tarieven voor 2025 was de geraamde opbrengst 2024. Bij vaststelling van de tarieven is, naast de beleidsuitgangspunten voor 2025 (prijsinflatie), rekening gehouden met de ontwikkeling van de WOZ waarden. Bij een waardestijging wordt het tarief verlaagd voor een gelijkblijvende opbrengst.

B. Precariobelasting

Precariobelasting wordt geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Het is een zuivere belasting, ofwel een ongebonden heffing. De opbrengst is sterk afhankelijk van wisselende activiteiten in de openbare buitenruimte.

De kostendekkendheid van de heffingen

De opbrengsten van de afvalstoffenheffing, de rioolheffing, de marktgelden, de begraafplaatsrechten en de leges zijn niet vrij besteedbaar. Deze opbrengsten horen aangewend te worden voor de daaraan gerelateerde prestaties. Hier geldt een wettelijke norm van maximaal 100% kostendekkendheid. De overhead is apart inzichtelijk gemaakt en bestaat uit de kosten van afdelingshoofden, teamleiders en alle bedrijfsvoeringsfuncties (huisvesting, ICT, facilitaire zaken, bestuurszaken, inkoop, communicatie,

juridische zaken en personeelszaken). Bij de berekening van de kostendekkendheid is gebruik gemaakt van de voorschriften van de commissie BBV.

1. Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven ter dekking van de kosten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. De heffing komt ten laste van gebruikers van percelen waarvoor de gemeente een inzamelingsverplichting voor huishoudelijk afval heeft. Vanaf 2023 wordt de afvalstoffenheffing opgesplitst in twee delen: een vast bedrag voor de inzameling van papier, glas, papier-metaal- en drinkafval (pmd) en groente-fruit- en tuinafval (gft) en een variabel bedrag voor restafval. Wettelijk uitgangspunt is dat de opbrengst niet hoger mag zijn dan de kosten voor inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval. Het streven is maximaal 100% kostendekking. In de volgende tabel is de berekening van de kostendekkendheid opgenomen.

Berekening kostendekkendheid Afvalstoffenheffing	Jaarstukken 2025
Kosten taakveld(en)	
Kosten ophalen, afvoeren en verwerken van huisvuil	€ 7.035
Toerekening 44% kosten straatreiniging	€ 301
Kwijtschelding	€ 563
Totaal bruto kosten	€ 7.898
Overhead	€ 286
Bijdrage Nedvang voor gescheiden afval	€ -472
Toevoeging aan reserve reiniging	€ -122
Totaal netto kosten	€ 7.591
Opbrengst afvalstoffenheffing	€ 7.532
Dekking	99%

2. Rioolheffing

Rioolheffing is een vergoeding ter dekking van kosten die gemeenten maken voor haar rioolstelsel. Ook de kosten van de wettelijke watertaken, zoals zorgplicht voor stedelijk afvalwater, hemelwater en structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand kunnen hiermee bekostigd worden. Welke kosten worden verhaald is met het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) vastgesteld. Er is sprake van 100% kostendekkendheid. Dit blijkt uit onderstaande berekening:

Berekening kostendekkendheid Rioolheffing	Jaarstukken 2025
Kosten taakveld(en)	
- Riolering algemeen	€ 5.053
- Rioolbemaling	€ 676
- Reinigen kolken en lijngoten	€ 120
- Kwijtschelding	€ 497
Inkomsten taakveld(en), excl heffingen	-€ 193
Directe (netto) kosten taakveld	€ 6.153
Indirecte (overige toe te rekenen) kosten:	
Baggeren	-€ 45
Overhead	€ 927
BTW	€ 1.031
Onttrekking aan voorziening	-€ 685
Totale kosten	€ 7.382
Opbrengst heffingen	€ 7.398
Dekking	100%

3. Begraafplaatsrechten

De begraafplaatsrechten worden geheven ter dekking van de kosten van de openbare begraafplaatsen Jeroen Boschlaan, Munnikensteeg en Heerjansdam en het rouwcentrum Uranusstraat. Voor deze heffing is het uitgangspunt kostendekkendheid. Er is sprake van gedeeltelijke kostendekkendheid. Dit blijkt uit onderstaande berekening:

Berekening kostendekkendheid begraafplaatsrechten	Jaarstukken 2025
Kosten taakveld(en)	
Loonkosten eigen personeel	€ 396
Overige ambtelijke kosten	€ 46
Kapitaallasten (rente en afschrijving)	€ 30
Exploitatiekosten van de 3 begraafplaatsen en het rouwcentrum	€ 405
Inkomsten taakveld(en), excl heffingen	-€ 108
Directe (netto) kosten taakveld	€ 769
Indirecte (overige toe te rekenen) kosten:	
- overhead	€ 349
- BTW	€ 0
Totale kosten	€ 1.117
Opbrengst heffingen	€ 647
Dekking	58%

4. Leges

Leges worden geheven voor door de gemeente verleende diensten. Het uitgangspunt voor de berekening van de kostendekkendheid is toetsing op verordeningenniveau, waarbij de geraamde lasten van alle genoemde activiteiten worden gedekt door de gezamenlijke baten uit de te heffen belastingen.

Onderstaand is de kostendekkendheid aangegeven van de leges voor algemene dienstverlening en de leges voor vergunningverlening.

4a. Leges Algemene dienstverlening/Publiekscontacten

Conform de uitgangspunten zijn de tarieven verhoogd met de inflatie. Een deel van de tarieven zijn echter door het Rijk gemaximeerd. Dat is onder andere het geval bij de reisdocumenten en bij de rijbewijzen. Er is sprake van beperkte kostendekkendheid. Dit blijkt uit onderstaande berekening:

Berekening kostendekkendheid Alg. dienstverlening en Dienstverlening vallend onder de dienstenrichtlijn en niet vallend onder Hoofdstuk 2 (Hoofdstuk 1 en 3)	Jaarstukken 2025
Rijksdeel leges	€ 413
Loonkosten personeel	€ 1.585
Overige kosten	€ 321
Inkomsten taakveld(en), excl heffingen	€ 0
Directe (netto) kosten taakveld	€ 2.318
Indirecte (overig toe te rekenen) kosten:	
- overhead afdeling	€ 1.244
Totaal overige kosten	€ 1.244
Totale kosten	€ 3.562
Opbrengst leges	€ 1.431
Dekking	40%

4b. Leges Vergunningverlening (Omgevingsvergunning)

Voor de aanvraag van bouwvergunningen worden leges geheven. De inkomsten uit leges is afhankelijk van zowel het aantal vergunningaanvragen als de hoogte van de bouwsom waar een aanvraag betrekking op heeft. De kostendekkendheid is voor 2025 groter dan 100% als gevolg van een aantal grote(re) omgevingsvergunningen, die in de laatste maanden van 2025 zijn verleend. Onderstaand de kostendekkendheidsberekening voor 2025:

Berekening kostendekkendheid Dienstverlening en besluiten in het kader van de omgevingswet (Hoofdstuk 2)	Jaarstukken 2025
Kosten taakveld(en):	
Loonkosten personeel	€ 1.869
Overige kosten	€ 165
Inkomsten taakveld(en), excl heffingen	€ 0
Directe (netto) kosten taakveld	€ 2.034
Indirecte (overige toe te rekenen) kosten:	
Overhead	€ 1.310
Totale kosten	€ 3.344
Opbrengst WABO	€ 3.725
Dekking	111%

5. Binnenhavengeld

Binnenhavengeld wordt geheven voor binnenschepen die gebruik maken van de haven. Deze heffing dient als vergoeding voor door de gemeente verstrekte diensten, waaronder het in stand houden van goed begaanbare havens. De gemeenten Dordrecht, Zwijndrecht en Papendrecht hebben een samenwerkingsovereenkomst met het Havenbedrijf Rotterdam. Conform de opgestelde overeenkomst stelt ons college jaarlijks de tarieven van het binnenhavengeld vast conform de algemene voorwaarden van het Havenbedrijf Rotterdam NV. Dit met als doel een effectieve samenwerking en een eenduidige tariefstelling te realiseren in het havengebied van Rotterdam, Dordrecht, Zwijndrecht en Papendrecht.

6. Marktgelden

We kennen in Zwijndrecht twee weekmarkten, namelijk Heer Oudelands Ambacht en Winkelcentrum Walburg. De tarieven zijn bepaald naar ingenomen vierkante meters op het marktterrein. De marktgelden worden geheven ter dekking van de kosten voor het beschikbaar stellen van marktlocaties op gemeentegronden. Er is sprake van beperkte kostendekkendheid. Dit blijkt uit onderstaande berekening:

Berekening kostendekkendheid marktgelden	Jaarstukken 2025
Kosten taakveld(en)	
- Energiekosten	€ 15
- Overige kosten	€ 19
- Kosten ambtelijke inzet	€ 72
Inkomsten taakveld(en), excl heffingen	-€ 8
Directe (netto) kosten taakveld	€ 98
Indirecte (overige toe te rekenen) kosten:	
Overhead	€ 74
Totale kosten	€ 172
Opbrengst heffingen	€ 34
Dekking	20%

7. Bedrijven InvesteringsZones (BIZ)

Zowel ondernemers als gemeenten hebben belang bij investeringen in de bedrijfsomgeving. Voor het bedrijfsleven is de kwaliteit en veiligheid van de bedrijfsomgeving een belangrijke factor voor de aantrekkelijkheid van een onderneming voor klanten. Voor de lokale overheid is een veilige en leefbare openbare ruimte van belang om bedrijven (werkgelegenheid) en bezoekers aan te trekken. Een leefbare bedrijfsomgeving heeft invloed op de leefbaarheid van het omliggende gebied; burgers willen een veilige en leefbare omgeving om in te werken, te wonen en te winkelen. Het collectieve belang van de ondernemers valt op deze punten samen met het algemene belang van een kwalitatief hoogwaardige bedrijfsomgeving. Gezamenlijke investeringen liggen voor de hand omdat dit synergievoordelen oplevert en het effect van de investeringen groter wordt.

Gemeenten hebben met de Wet op de bedrijveninvesteringszones (Wet BIZ) de bevoegdheid om een gebied aan te wijzen (de bedrijveninvesteringszone (BIZ)) waarbinnen een bestemmingsbelasting (de BIZ-bijdrage) mag worden geheven ter financiering van door een meerderheid van de bijdrageplichtigen gewenste extra voorzieningen. De voorzieningen dienen zowel het gezamenlijk belang van de ondernemers als het algemeen belang. De BIZ kan echter niet worden ingezet voor de financiering van concrete verantwoordelijkheden die de wetgeving exclusief aan de gemeente opdraagt. De BIZ is alleen bedoeld om een hogere kwaliteit aan voorzieningen tot stand te brengen die de gemeente op grond van een optimale verdeling van de beschikbare middelen zelf niet kan en hoeft te realiseren.

Zwijndrecht kent sinds 2011 de heffing BIZ voor het industrieterrein Groote Lindt. De heffing en de tariefstelling waren voor de duur van vijf jaar vastgesteld. Alvorens te komen tot een verlenging dient, conform een voorgeschreven procedure, een draagvlakmeting te worden uitgevoerd onder de in dit gebied gevestigde ondernemers. Zij bleken in 2015 en opnieuw in 2020 tevreden over het functioneren van de BI-Zone en de Stichting BI-zone Groote Lindt. Daarom heeft zij in 2020 opnieuw een verzoek ingediend om de heffing voor wederom vijf jaar voort te zetten. Per eind 2025 loopt de Bedrijveninvesteringszone (BIZ) Groote Lindt af. Daarmee komt een periode van vijftien jaar samenwerking via de BIZ in een nieuwe fase. Vanaf 2026 wordt Groote Lindt als volwaardig trekkingsgebied onderdeel van het Ondernemersfonds Zwijndrecht.

Naast de BIZ kent Zwijndrecht sinds 2016 het gemeentebrede Ondernemersfonds. Het doel is om ondernemers een structurele financiële positie te bieden om activiteiten en maatregelen van algemeen

belang van het bedrijfsleven in gang te kunnen zetten. Na een proefperiode van 3 jaar is in 2018 na een evaluatie besloten het Ondernemersfonds voor onbepaalde tijd voort te zetten.

8. Parkeerbelasting

De parkeerbelasting heeft een regulerend karakter. Met de parkeerbelasting wordt het parkeergedrag van bewoners of bezoekers van een gemeente gereguleerd. De opbrengsten uit parkeerbelasting vallen toe aan de algemene middelen van de gemeente en draagt daardoor bij aan het voorzieningenniveau van de gemeente.

Lokale lastendruk/woonlasten

Tot de woonlasten worden gerekend de OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. In de volgende tabel wordt over de laatste vijf jaren de ontwikkeling van de woonlasten voor een meerpersoonshuishouden weergegeven, zowel die voor eigenaren-bewoners (dus met een eigen huis) als die van huurders.

Gemeentelijke heffingen	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025
OZB-lasten gezin bij gemiddelde WOZ-waarde koopwoningen	€ 307	€ 302	€ 319	€ 333	€ 353
Rioolheffing gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	€ 302	€ 306	€ 322	€ 322	€ 334
Afvalstoffenheffing voor een gezin	€ 386	€ 373	€ 351	€ 363	€ 375
Woonlasten Zwijndrecht (totaal)	€ 995	€ 981	€ 992	€ 1.018	€ 1.062
Eventuele heffingskorting voor een gezin	€ -22	€ -	€ -35	€ -	€ -

Gemeentelijke heffingen huurders	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025
Rioolheffing gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	€ 302	€ 306	€ 322	€ 322	€ 334
Afvalstoffenheffing voor een gezin	€ 386	€ 373	€ 351	€ 363	€ 375
Woonlasten Zwijndrecht (totaal)	€ 688	€ 679	€ 673	€ 685	€ 709
Eventuele heffingskorting voor een gezin	€ -22	€ -	€ -35	€ -	€ -

Vergelijking met andere gemeenten

Vergelijking van woonlasten kan worden gemaakt met de Drechtstedengemeenten. Deze is gebaseerd op de gegevens van de Digitale Atlas van de lokale lasten 2025 op www.coelo.nl en geeft de woonlasten van een meerpersoonshuishouden voor zowel eigenaren en huurders weer.

De woonlasten in 2025 in Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht laten zich samenvatten in onderstaande schema's (x € 1) voor zowel eigenaren als huurders.

Vergelijking met andere gemeenten - Eigenaren-bewoners								
Gemeente	Gemiddelde WOZ-waarde	Tarief OZB	OZB eigenaar	Rioolheffing eig/gebr	Afvalstoffen- heffing	Totaal	Tegemoet- koming	Rangnr. Meerpers.hh
Alblasserdam	€ 418.000	0,1032	€ 431	€ 185	€ 497	€ 1.113	-€ 40	214
Dordrecht	€ 407.000	0,0905	€ 344	€ 238	€ 364	€ 946	€ 0	73
Hardinxveld-Giessendam	€ 425.000	0,1077	€ 457	€ 221	€ 413	€ 1.091	€ 0	230
Hendrik-Ido-Ambacht	€ 494.000	0,0883	€ 436	€ 224	€ 414	€ 1.074	-€ 32	184
Papendrecht	€ 425.000	0,1088	€ 462	€ 174	€ 450	€ 1.086	€ 0	226
Sliedrecht	€ 407.000	0,0736	€ 299	€ 305	€ 375	€ 979	€ 0	110
Zwijndrecht	€ 415.000	0,0857	€ 356	€ 334	€ 408	€ 1.098	€ 0	236
Landelijk gemiddelde	€ 506.000	0,0924	€ 453	€ 235	€ 364	€ 1.052		
De indicatie in de laatste kolom betekent hoe lager het rangnummer hoe lager de woonlasten.								

Vergelijking met andere gemeenten - Huurders					
Gemeente	Rioolheffing eig/gebr	Afvalstoffen-heffing	Totaal	Tegemoet-koming	Rangnr. Meerpers.hh
Alblasserdam	€ 0	€ 497	€ 497	-€ 40	150
Dordrecht	€ 112	€ 364	€ 476	€ 0	165
Hardinxveld-Giessendam	€ 207	€ 344	€ 551	€ 0	249
Hendrik-Ido-Ambacht	€ 71	€ 414	€ 485	-€ 32	147
Papendrecht	€ 0	€ 450	€ 450	€ 0	144
Sliedrecht	€ 103	€ 375	€ 478	€ 0	167
Zwijndrecht	€ 334	€ 408	€ 742	€ 0	335
Landelijk gemiddelde	€ 115	€ 364	€ 479		
De indicatie in de laatste kolom betekent hoe lager het rangnummer hoe lager de woonlasten.					

Kwijtscheldingsbeleid

Als een belastingplichtige wegens financiële omstandigheden niet in staat is een belastingaanslag geheel of gedeeltelijk te betalen, kan gehele of gedeeltelijke kwijtschelding worden verleend. De regels voor het toekennen worden bepaald door de rijksoverheid. Deze regels komen erop neer dat kwijtschelding mag worden verleend aan belastingplichtigen die een inkomen hebben dat niet hoger is dan 90% van de bijstandsnorm. Gemeenten mogen hier in die zin van afwijken, dat deze inkomensgrens wordt verruimd naar 100% van de bijstandsnorm. Onze gemeente hanteert de 100%-norm, wat betekent dat inwoners met een inkomen op bijstandsniveau in beginsel voor kwijtschelding in aanmerking komen. Wel vindt een vermogenstoets plaats. Een groot deel van de kwijtscheldingen is geautomatiseerd getoetst. Het doel hiervan is om zo de administratieve lasten voor de burger te verminderen. Gemeenten mogen wel zelf bepalen voor welke belastingen kwijtschelding wordt verleend. Er kan kwijtschelding worden aangevraagd voor:

- Afvalstoffenheffing
- Rioolheffing woningen

De specificatie van de totale kwijtschelding 2025, evenals die van de werkelijke cijfers over 2024 en de begroting 2025 is als volgt:

Kwijtscheldingen (bedragen x 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Rekening 2025
Afvalstoffenheffing	€ 584	€ 600	€ 600	€ 563
Rioolheffing	€ 482	€ 540	€ 540	€ 497
TOTAAL	€ 1.066	€ 1.140	€ 1.140	€ 1.060

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de volgende onderwerpen:

- Risicobeheersing
- Weerstandsvermogen
- Financiële kengetallen
- Beschouwing van de financiële positie

Risicomanagement gaat over risico's die zich hebben voorgedaan, maar (juist) ook over risico's die zich nog kunnen voordoen. Het is een continue proces zonder einde. Dat betekent dat in deze paragraaf vaak vooruit wordt gekeken, in plaats van alleen terug naar het afgelopen jaar, zoals gebruikelijk in jaarstukken. Omgekeerd kan ook: in begrotingen wordt dan teruggekeken op risico's die zich hebben voorgedaan. Dit is de reden dat in de onderstaande tekst zowel toekomstige- als verleden tijd voorkomen.

Risicobeheersing

Als gemeente zijn we betrokken bij activiteiten waar mogelijk risico's aan verbonden zijn. Ook worden we soms geconfronteerd met autonome ontwikkelingen waar risico's aan verbonden zijn. Deze risico's kunnen van juridische, financiële, maatschappelijke of inhoudelijke aard zijn.

Risicomanagement is daarom een belangrijk onderdeel van onze overheidsverantwoordelijkheid.

Binnen de gemeente Zwijndrecht is structureel aandacht voor risicomanagement.

Er worden verschillende typen van risico's onderkend die de gemeente wil beheersen.

Risicobeheersing kent dan ook vier deelonderwerpen:

- Fraude-risicomanagement
- Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O)
- Integriteitsbeleid
- Risicomanagement ("klassiek") en het bijbehorende weerstandsvermogen

In deze paragraaf geven wij informatie over hoe deze vier onderwerpen in onze gemeente zijn belegd. We laten zien wat er op dat gebied al gedaan is en hoe het onderwerp blijvend onder de aandacht wordt gehouden. Daarmee geven we vorm aan het risicomanagement.

Voor het deelonderwerp 'Risicomanagement' geven we vervolgens inzicht in de omvang van het risicoprofiel en de grootste risico's met de daarbij behorende beheersmaatregelen. De paragraaf over dit onderwerp laat ook zien hoe het weerstandsvermogen en de daarbij behorende ratio zich ontwikkelen of hebben ontwikkeld.

Tenslotte hebben we ook een aantal financiële kengetallen opgenomen. Dit doen we enerzijds om het inzicht in onze financiële positie te vergroten en anderzijds om deze te kunnen vergelijken met andere gemeenten.

Frauderisico's

De aandacht voor fraude en de preventie van fraude is steeds meer op de radar komen te staan. Incidenten in het bedrijfsleven en in de publieke sector, hebben de afgelopen jaren bijgedragen aan aanscherping van de normen voor goed bestuur, toezicht en verantwoording. Goed bestuur vereist van zowel college als ambtelijke organisatie een voortdurende, 'gezonde', alertheid op kwetsbare handelingen of risico's. Met ingang van de jaarrekening 2022 geeft het college apart aandacht aan fraude en frauderisico-management in de paragraaf Risico's en weerstandsvermogen.

Wat verstaan wij onder fraude?

In 2022 is na overleg in auditcommissie gekozen om de definitie van 'fraude' in Zwijndrecht als volgt te formuleren:

"Fraude: een medewerker of bestuurder doet iets of laat iets na in ruil voor een wederdienst of als een vriendendienst. Fraude is ook: doorbreking van de administratieve organisatie/interne beheersing door de leiding ('management override of internal controls')."

In het verleden ging de definitie van fraude alleen uit van het opzettelijk doen of nalaten in ruil voor een wederdienst of als vriendendienst. Nu we in Zwijndrecht de definitie verbreed hebben kunnen we beter invulling (gaan) geven aan fraudepreventie. We richten ons daarbij op de *mogelijkheden tot fraude in processen* die van andere aard kunnen zijn dan geldelijk gewin behalen door een fraudehandeling.

Preventie van fraude

Uiteraard is preventie beter dan reparatie achteraf. Ter preventie wordt een frauderisico analyse uitgevoerd. Deze fraude risico analyse en de beheersmaatregelen om die risico's te verkleinen wordt ook betrokken bij de interne Verbijzonderde interne Controle (VIC) voor de beoordeling van het rechtmatig handelen van de gemeentelijke organisatie. De controlfunctie en de vakafdelingen inventariseren de frauderisico's voor de eigen afdeling periodiek, zodat dit onderdeel van risicomangement blijvend op de agenda staat. De gemeentelijke frauderisico-analyse wordt vanaf 2023 jaarlijks geactualiseerd zodat overzicht behouden blijft op de risico's op fraude en fraude preventie.

Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O)

Onder misbruik wordt verstaan het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte gemeentelijke subsidies of uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de gemeente te betalen. Misbruik van gemeentegelden wordt geregeld aangeduid met het plegen van fraude om zich onrechtmatig gemeentegelden toe te eigenen. Misbruik van regelingen moet echter wel duidelijk worden onderscheiden van fraude waarbij veelal één of meerdere medewerkers betrokken zijn. Bij misbruik is altijd sprake van het door derden onrechtmatig gebruiken van een regeling/faciliteit die de gemeente biedt.

Onder oneigenlijk gebruik wordt verstaan het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van gemeentelijke bijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de gemeente, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan.

Misbruik is onrechtmatig, oneigenlijk gebruik niet. Wanneer sprake is van misbruik van gemeentelijke gelden zal de gemeente deze gelden terugvorderen. Ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) van wet- en regelgeving is er de toets op juistheid en volledigheid die de gemeente toepast op de gegevens die een belanghebbende (inwoner, ondernemer of organisatie) verstrekt om op een regeling aanspraak te maken. Aanvullende beheersmaatregelen conform het M&O-beleid zijn onder andere het actueel houden van regelingen, voorlichting, misbruikpreventie, handhaving, misbruikopsporing en sanctionering. Ook de VIC (verbijzonderde interne controle) besteedt aandacht aan de risico's op M&O en beoordeelt de beheersmaatregelen die M&O moeten tegengaan.

Overkoepelend beleidskader risicomanagement

In de managementletter 2022 heeft de accountant het college geadviseerd een overkoepelend beleidskader vorm te gaan geven. Dit beleid is in 2025 door het college vastgesteld. De raad is via de auditcommissie geïnformeerd over voortgang en het uiteindelijk vastgestelde beleid. Het beleid borgt een samenhangende aanpak met de andere risico's genoemd in deze paragraaf.

Integriteitsbeleid

Onze visie op integriteit is:

Gemeente Zwijndrecht is een integere en veilige organisatie waar je een bijdrage levert aan de Zwijndrechtse samenleving. We streven naar een open, ethische cultuur waar mensen zich uit (durven) spreken, kritiek (durven) uiten en (mogelijke) integriteitsschendingen (durven te) melden.

We zetten in Zwijndrecht in op de gezamenlijke verantwoordelijkheid van onze medewerkers en bestuurders. Integriteit doen we samen! Medewerkers die in dienst komen, dienen een VOG of een VOG-P (een “strengere” versie van de Verklaring Omtrent Gedrag) te overleggen.

Iedere maand deelt de integriteitscoördinator op het intranet een dilemma om ook op die manier de bewustwording te blijven triggeren en de aandacht voor het onderwerp op de agenda te houden. Jaarlijks houdt elk team of afdeling een herhaalsessie morele oordeelsvorming waarbij vraagstukken of dilemma's die specifiek voor dat team of die afdeling zijn samen worden besproken.

We houden onze regelgeving (o.a. gedragscode, meldregelingen ongewenst gedrag / vermoedens van misstanden, onderzoeksprotocol) actueel. Uiteraard houden we de ontwikkelingen op het gebied van integriteit in de gaten en communiceren hierover naar de organisatie. Onze leidinggevenden worden getraind om met ongewenst gedrag en dilemma's om te gaan, vooral gespreksvoering krijgt daarbij de aandacht. Het jaarverslag integriteit gemeente Zwijndrecht geeft inzicht in wat er in een jaar op het gebied van integriteit is gebeurd en doet aanbevelingen voor de toekomst. Het integriteitsplan 2019-2023 wordt in 2024 geactualiseerd. Besluitvorming staat in 2024 gepland.

Daarnaast is een screeningsbeleid in ontwikkeling. Bij het screeningsbeleid worden alle kwetsbare functies en kwetsbare processen in kaart gebracht en wordt op basis daarvan een passend screeningsbeleid opgesteld. Dit beleid is in 2024 opgesteld.

Bij het uitrollen van het integriteitsbeleid over de organisatie wordt steeds meer aansluiting gezocht bij de behoefte van een afdeling of team (afhankelijk van de aard van de werkzaamheden en het aantal kwetsbare functies/processen). Integriteit is ook daar maatwerk en geen eenheidsworst. Tot slot heeft Zwijndrecht vier (geschoolde) vertrouwenspersonen voor de ambtelijke organisatie. Zij zijn een belangrijke voorwaarde voor medewerkers om veilig een melding te kunnen doen.

Verklaring over 2025

Er zijn geen gevallen bekend van fraude en misbruik/oneigenlijk gebruik. Voor een nadere toelichting kan de paragraaf Bedrijfsvoering gelezen worden.

Risicomanagement

Het college draagt zorg voor een organisatie die in control is en blijft. Een van de hulpmiddelen hierbij is het uitvoeren van een voldoende risicomanagement. Risicomanagement is een werkmethode die de organisatie helpt om op een gestructureerde manier tijdig risico's in kaart te brengen, te evalueren en te beheersen.

Twee maal per jaar wordt een risico-inventarisatie uitgevoerd: bij de jaarrekening en de begroting. De inventarisatie vindt plaats aan de hand van gesprekken tussen de vakafdelingen (management) en de controllers. Het totaaloverzicht van de geïnventariseerde risico's en de beheermaatregelen wordt centraal besproken en bewaakt.

In de praktijk wordt op vier manieren omgegaan met risico's:

- risico verkleinen,
- risico vermijden,
- risico overdragen (bijvoorbeeld door het te verzekeren)
- risico accepteren.

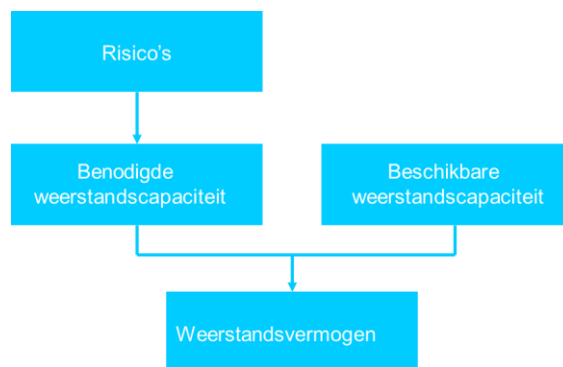
In de praktijk kan een mix tussen deze manieren van beheersen bestaan. Zo is vaak de intentie om een risico te verkleinen, maar blijft nog steeds een reservering in het weerstandsvermogen nodig om bij tegenslag de eventuele financiële gevolgen te kunnen opvangen (= risico accepteren), omdat het risico niet geheel vermeden of verkleind kan worden.

Als het risico voldoende helder beschreven is en de wijze van beheersen bekend, dan vindt uiteindelijk de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen plaats. Ofwel: voor welke omvang accepteren we dat het risico zich kan voordoen? Onder het kopje [Geïnventariseerde risico's](#) kunt u lezen wat de uitkomst is van dit proces.

Weerstandsvermogen

In deze paragraaf geven we inzicht in de cijfermatige techniek en de concrete risico's zelf vanuit het risicomanagement. Allereerst gaan we in op de definitie van “weerstandsvermogen”. Wat is dat nu eigenlijk?

Weerstandsvermogen: is het vermogen van de gemeente om (incidentele) financiële tegenvallers op te kunnen vangen. De omvang van het weerstandsvermogen volgt uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (algemene reserve) en de benodigde weerstandscapaciteit (risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten). Onder een risico in relatie tot het weerstandsvermogen verstaan wij de kans dat een gebeurtenis zich voordoet die (de hoeveelheid beschikbare financiële middelen voor) het realiseren van doelstellingen in positief of negatief opzicht beïnvloedt.

In de tabel hieronder wordt de minimaal benodigde weerstandscapaciteit aangegeven,.

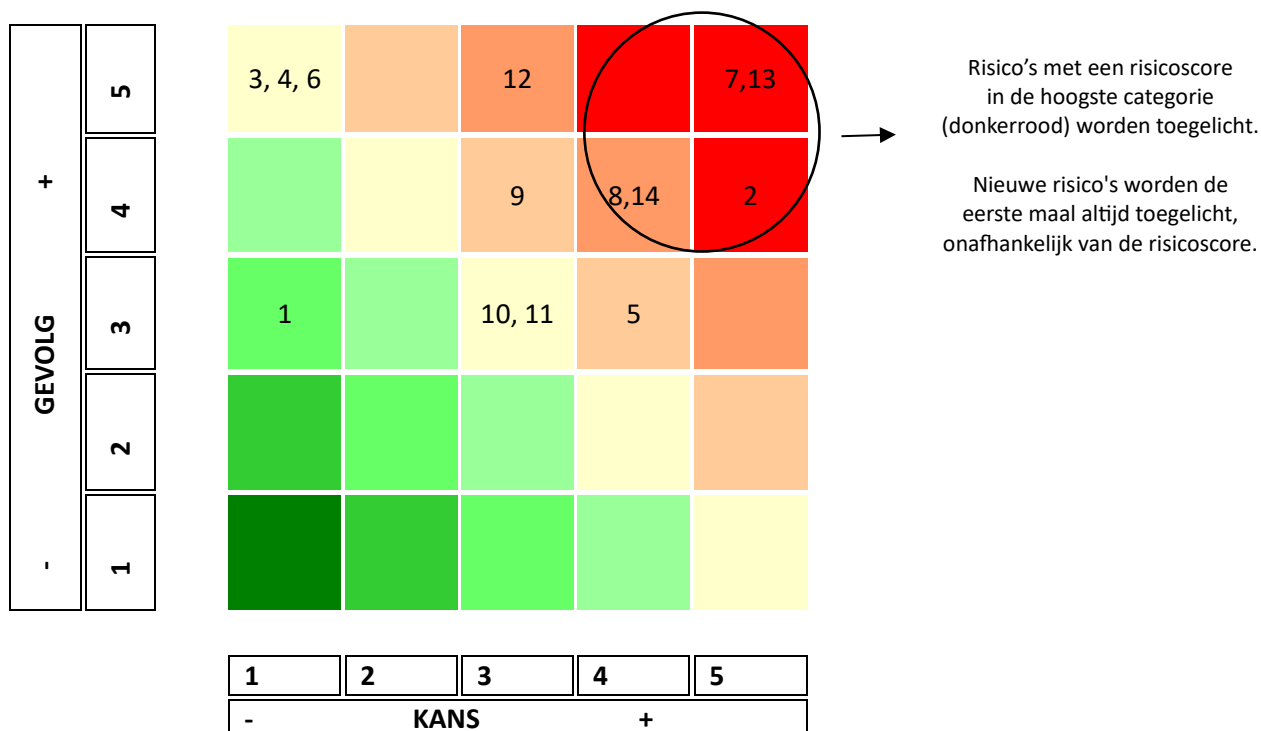
Benodigd Weerstandsvermogen	Ultimo 2025	Toelichting
Risicoprofiel Gemeente	€ 9.727.000	Zie verderop in deze paragraaf
Risicoprofiel Grondbedrijf	€ 1.271.000	Zie paragraaf grondbeleid

In het weerstandsvermogen maken wij onderscheid tussen het weerstandsvermogen van de reguliere exploitatiebegroting en het weerstandsvermogen van het grondbedrijf. Qua aard en risicoprofiel verschillen deze beide activiteiten namelijk wezenlijk van elkaar en is de benaderingswijze enigszins verschillend. De provincie beoordeelt, als toezichthouder, het weerstandsvermogen van de gemeente wel als één bedrag.

Geïnterpreteerde risico's:

We hebben onze risico's voor de exploitatie geactualiseerd en dit zijn op dit moment de belangrijkste risico's:

	Risico	Risicoprofiel (kans x effect)	Kwantificering B26	Bruto Bedrag update R25	Kwantificering update R25
1	Mede-eigenaar ROM-D	Laag	€ 286.000	€ 286.000	€ -
2	Fin. aansprakelijkheid GR'en (excl. Jeugddeel DGJ)	Hoog	€ 1.210.000	€ 883.000	€ 706.000
3	Borg- en garantstellingen excl. HVC	Laag-gemiddeld	€ 1.720.000	€ 1.361.000	€ 68.000
4	Garantstellingen HVC	Laag-gemiddeld	€ 7.600.000	€ 8.300.000	€ 415.000
5	Oplopende rente geld- en kapitaalmarkt	Gemiddeld-hoog	€ 820.000	€ 770.000	€ 308.000
6	Achternvang leningportefeuille woningcorporaties	Laag-gemiddeld	€ 112.800.000	€ 126.000.000	€ 3.150.000
7	Jeugddeel DGJ: sturing reguliere casussen	Hoog	€ 1.332.000	€ 1.332.000	€ 1.066.000
8	Herijking gemeentefonds	Gemiddeld-hoog	€ 690.000	€ 690.000	€ 414.000
9	Plotselinge verzakkingen / riool- en persleidingen	Gemiddeld	€ 750.000	€ 750.000	€ 300.000
10	Meerkosten ICT Beweegt	Gemiddeld	pm	vervalt	vervalt
11	Krapte op de arbeidsmarkt	Gemiddeld	pm	pm	pm
12	Informatiebeveiliging	Hoog-gemiddeld	pm	pm	pm
13	Wegvallen Overschot Beschermd Wonen & Opvang	Hoog	€ 1.300.000	€ 2.700.000	€ 2.700.000
14	BUIG-uitkering niet kostendekkend	Gemiddeld-hoog	€ 1.721.000	€ 1.000.000	€ 600.000
	Totaal gekwantificeerde risico's		€ 130.229.000	€ 144.072.000	€ 9.727.000

Risico's in de hoogste risicoscore, vervallen risico's en nieuwe risico's

2. (Hoog risico) Financiële aansprakelijkheid Verbonden partijen

Dit risico betreft alle verbonden partijen (met uitzondering van jeugd) . De omvang wordt rekenkundig bepaald door het totaal van de gekwantificeerde risico's per gemeenschappelijke regeling op te nemen, structureel met een kans van voordoen van 20% ($4 \times 20\% = 80\%$ van het bruto risico) Bij de betreffende verbonden partijen zijn de gekwantificeerde risico's in hun P&C documenten opgenomen. In iedere regeling dragen wij bij volgens een bepaald percentage waardoor ons aandeel in het totaal van de risico's van alle gemeenschappelijke regelingen € 883.000 is. Dit is lager dan bij de begroting 2026 ingeschat, omdat enkele GR'en een toegenomen eigen weerstandscapaciteit hebben gecreëerd. Het risico is inhoudelijk ongewijzigd.

7. (Hoog risico) Jeugd

De middelen die Zwijndrecht ontvangt in het gemeentefonds voor de uitvoering van de Jeugdwet (2015) zijn in principe taakstellend voor het uitvoeren van de taken van de Jeugdwet. Deze taken worden grotendeels uitgevoerd door de onder de Dienst Gezondheid en Jeugd vallende Service Organisatie Jeugd (SOJ). In de afgelopen jaren is gebleken dat het budget niet altijd toereikend was om de noodzakelijke hulp te verlenen. Hoewel er extra middelen vanaf 2023 zijn toegezegd, blijft de vraag of de kostenstijgingen binnen het budgettaire kaders kunnen worden uitgevoerd. Belangrijke opmerking hierbij is dat de solidariteit is losgelaten. Dit verhoogt het risico voor ons als deelnemende gemeente. Om het risico te beperken sturen we op de toegang en voortgang van jeugdzorg casuïstiek. Dit risico is inhoudelijk ongewijzigd.

13. (Hoog risico) Wegvallen terugbetaling van Beschermd wonen

De taken in het kader van Beschermd Wonen en Opvang (BWO) worden voor de regio uitgevoerd door de centrumgemeente Dordrecht. Zij voert ook de (financiële) administratie voor de regiogemeenten. Op basis van de gemaakte afspraken tot en met 2025 wordt een onderbesteding op de rijksmiddelen voor BWO naar rato uitgekeerd naar de deelnemende gemeenten. Vanaf 2026 wenst Dordrecht tot andere en aanvullende afspraken te komen met de regiogemeenten. De twee belangrijkste zijn enerzijds het (correct) doorberekenen van de indirecte kosten (overhead) aan de middelen, wat nu niet of onvoldoende zou gebeuren en anderzijds het voornemen om

onderuitputting niet meer uit te keren, maar als reserve bij de centrumgemeente achter te houden. Beide afspraken zullen leiden tot een fors lagere terugbetaling of zelfs het geheel stoppen ervan. Inmiddels zijn de afspraken bekend geworden, waardoor het te verwachten nadeel anders is ingeschat. In 2025 zijn de beschermd wonen middelen (conform afspraak) teruggevloeid naar de deelnemende gemeenten.

Financiële kengetallen

Hierna volgt eerst een samengevat overzicht van de financiële kengetallen met toelichting. Verderop volgt een nadere duiding en beschouwing van de financiële positie als geheel.

Financiële kengetallen	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025
Netto schuldquote	98,1%	130,6%	105,6%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	94,4%	129,3%	102,4%
Solvabiliteitsratio	22,1%	14,5%	21,6%
Grondexploitatie	0,6%	8,5%	0,8%
Structurele exploitatieruimte	0,3%	0,9%	4,4%
Belastingcapaciteit	107,8%	106,5%	106,8%

De getallen voor 2024 en 2025 zijn gebaseerd op respectievelijk de definitieve Jaarstukken 2024 en de primaire Begroting 2025.

Netto schuldquote

Deze is uitgekomen op 105,6% ten opzichte van 98,1% vorig jaar. Voor deze indicator geldt: hoe lager, hoe beter de schuldpositie, hoe lager het risico op een schuld die we niet kunnen afbetalen.

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Een hoge netto schuldquote hoeft op zichzelf geen probleem te zijn. Of dat het geval is, valt niet direct af te leiden uit deze quote zelf, maar hangt af van andere factoren. Factoren zoals het voorzieningenniveau in Zwijndrecht en welk aandeel rentelasten in de exploitatie we acceptabel vinden. De schuldquote wordt berekend door de schulden te delen door baten in een jaar.

De stijging van de schuldquote komt door het daadwerkelijk stijgen van de schuldenlast: om onze investeringen te financieren is het totaal aan langlopende geldleningen gestegen met een kleine 20 miljoen euro. Daartegenover staat het toenemen van onze activa: met name infra (wegen) en riolering.

Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

In 2024 is deze uitgekomen op 102,4%, ten opzichte van 94,4% vorig jaar. Hoe hoger, hoe meer risico want de schuldpositie is dan slechter.

Een hoge schuld kan worden veroorzaakt doordat er leningen zijn afgesloten en die gelden vervolgens worden doorgeleend aan bijvoorbeeld woningbouwcorporaties, die op hun beurt weer jaarlijks aflossen. In dat geval hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn. Deze correctie vindt plaats door de netto schuld te verminderen met verstrekte leningen aan de woningcorporaties en overige verstrekte leningen. Deze correctie heeft een beperkte invloed op de ontwikkeling van de schuldquote van enkele procentpunten.

Hierdoor zijn de beschreven ontwikkelingen bij de netto schuldquote hierboven, dezelfde als bij dit kengetal.

Solvabiliteitsratio

Deze is uitgekomen op 21,6% in 2025, ten opzichte van 22,1% voor 2024.

Wanneer de indicator daalt, betekent dat, dat we ons bezit met meer geleend geld dan eigen geld hebben gefinancierd.

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als een percentage van het totale vermogen. Het geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. Indien er sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen, hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn.

De VNG hanteert als advies een minimumomvang van 20%. Hier zitten we nog net boven. Onder de norm van 20% heeft geen directe consequenties, maar geeft wel aan dat onze vermogenspositie ("eigen geld in de reserves") relatief krap is.

De daling is dit jaar beperkt gebleven, doordat er een beter resultaat is behaald dan in vorige jaren. Het positieve resultaat van 5,9 miljoen telt mee als "eigen geld" met een positieve invloed op de solvabiliteitsratio. Een belangrijk woord van waarschuwing is wel dat dat resultaat grotendeels uit eenjarige meevallers bestaat; de negatieve trend blijft ongewijzigd.

Grondexploitatie

Deze is uitgekomen op 0,8% ten opzichte van 0,6 % in 2024. Hoe lager, hoe minder risico.

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe de waarde van de bouwgronden in exploitatie zich verhoudt tot de geraamde baten. De boekwaarde van de gronden is van belang, omdat de waarde moet worden terugverdiend uit de grondverkoop. Hoe hoger het kengetal hoe hoger het risico voor de exploitatie indien het terugverdienen onverhoopt niet geheel lukt.

De VNG geeft als advies dat een omvang van dit kengetal boven de 10% als kwetsbaar gezien kan worden. De boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie is ook van invloed op de netto schuldquoten en de solvabiliteitsratio, omdat de bouwgronden zijn gefinancierd met vreemd vermogen. Met een uitkomst van maximaal 0,6 % is het risico op dit punt te overzien.

Het kengetal is nauwelijks gewijzigd en laat een lage risico-omvang zien vwb de grondexploitaties. Voor een inhoudelijke en meer uitgewerkte toelichting verwijzen wij naar de paragraaf grondbeleid.

Structurele exploitatieruimte

Deze is uitgekomen op 4,4% ten opzichte van de rekening 2024 van 0,3%.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten (excl. reserves) en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoeging aan reserves te delen door de totale baten (excl. reserves) en uit te drukken in een percentage. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Dit getal is belangrijk om te kunnen zien of wij onze structurele uitgaven ook dekken vanuit structurele inkomsten. Structurele uitgaven ten laste brengen van reserves levert immers een financieel probleem op als de reserve op is.

Het positieve getal geeft aan dat we in 2025 een structureel sluitende realisatie hadden. Er zijn meer incidentele lasten dan incidentele baten.

Omdat er in 2025 veel eenmalige meevallers op structurele budgetten zijn geweest, laat dit kengetal een forse plus zien. Dit betekent niet, dat we de komende jaren dus ook deze positieve resultaten

kunnen verwachten. Aan de hand van deze jaarrekening worden meevallers die wel meerjarig van aard zijn, via de BURAP 2026 en begroting 2027 meegenomen in het kader van realistisch ramen.

Belastingcapaciteit

Deze is uitgekomen op 106,8% ten opzichte van 107,8 % in 2024.

De belastingcapaciteit wordt bepaald door onze woonlasten te vergelijken met het landelijk gemiddelde van het vorige begrotingsjaar.

De daling van dit percentage geeft aan, dat onze lokale lasten minder hard gestegen zijn, dan het landelijk gemiddelde. Dat is positief nieuws voor onze inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers.

Beschouwing financiële positie

Voor deze beschouwing bezien we drie onderdelen van de financiële positie:

- De kengetallen ten aanzien van de balans (verhouding schuld/bezit)
- Ons financiële resultaat over 2025 (hoe gezond is ons huishoudboekje geweest)
- Risico's en weerstandsvermogen (hebben we genoeg buffer bij tegenvallers)

Kengetallen

We zien een tweetal rode draden.

Ten eerste dat de kengetallen **minder verslechteren** dan op basis van onze begroting werd verwacht. Hierin zien we het bekende fenomeen terug van zowel onderuitputtingen (we geven niet zo veel uit als we dachten, en moeten minder lenen) als ook baten die hoger worden gedurende het jaar (denk aan extra uitkeringen gemeentefonds in december, of een nabetaling beschermd wonen). 2025 was wel een groot investeringsjaar, we zien zelfs fors hogere investeringen op het IP infra riool, dan eerder voorzien. Dat is een gevolg van de toegenomen uitvoeringskracht, waarmee we ons basisinfrastructuur (nog) beter op niveau houden en beter berekend maken op de toekomst. Bijzondere aandacht verdienen ook de WABO leges, die ondanks een aangepaste begroting toch hoger zijn uitgevallen. Deze leges bieden wellicht ook enig soelaas in het sluitend krijgen van toekomstige begrotingen.

Er is echter nog steeds geen (financiële) reden tot juichen, dat is de tweede rode lijn.

Want we zien we dat ten opzichte van 2024 **onze financiële positie** op basis van de kengetallen, **even kwetsbaar is gebleven**: de solvabiliteit blijft langzaam afnemen, de schulden lopen in absolute zin op, en de verhouding tussen bezit en schuld wordt minder goed. Hiertegenover staat wel een (eenmalig) fors positief resultaat en het -relatief- lager worden van de lokale lasten. In meerjarig perspectief blijven we zien dat de gemeente nog altijd moet bijlenen om aan de investeringsopgave te kunnen voldoen.

In stoplichtkleuren is en blijft de schuldpositie "oranje". Dit betekent dat we kritisch moeten blijven op het doen van investeringen en op de langere termijn streven naar een houdbaar evenwicht tussen investeringsniveau en schuldniveau.

Resultaat 2025

Het resultaat laat zich het best duiden door de volgende drieslag te maken:

- Gerealiseerd totaal van saldo van baten en lasten (het resultaat voor reservemutaties)
- Resultaat na reservemutaties (welke uitgaven betalen we uit reserves?)

- Het structurele resultaat (welk gedeelte van het resultaat is incidenteel, en wat is het échte verschil tussen inkomsten en uitgaven)

Op basis van uitspraken van de commissie BBV presenteren we dit in de volgende, standaard, tabel.

Presentatie van het gerealiseerd structureel Resultaat (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025
Gerealiseerd totaal van saldo baten en lasten	-14.745	-194	5.122
Gerealiseerde Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves (saldo)	16.340	2.025	761
Gerealiseerd resultaat	1.595	1.830	5.882
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-1.238	-1.244	3.286
Gerealiseerd structureel resultaat	357	586	8.408

Bedragen x € 1.000

Let op: Hier wrekt zich de terminologie van structureel en incidenteel. Een “structureel” resultaat betekent niet dat we dit resultaat dus ook de komende jaren kunnen verwachten, het geeft alleen aan of we geen structurele uitgaven met incidentele middelen dekken. Voorbeeld: zo is de dotatie aan de voorziening wethouderspensioenen van € 2,3 miljoen in 2025 eenmalig van deze grootte, maar volgend jaar zal deze post er niet zijn, of zeker niet van deze grootte. Het zorgt wel voor een groot deel van het structurele effect op het resultaat (de € 3.286.000 zoals genoemd in de tabel).

Het reguliere bedrijfsresultaat is dit jaar € 5,1 miljoen positief. Dit komt grotendeels door hogere baten die pas laat of zelfs na het sluiten van het jaar bekend werden: Waboleges, Beschermd Wonen (BWO) en achteraf ontvangen subsidie voor woningbouw. Hierbij geldt dat de Waboleges én Beschermd Wonen wel gedurende het jaar zijn aangeraamd, maar de uiteindelijke ontvangst was nog hoger. Omdat WABO en BWO al vaker tot meerinkomsten hebben geleid, betekent dit dat deze afwijking zal worden meegewogen in de kaderbrief en de komende begroting. We zien deze afwijking als meerjarig. De reserves nemen licht toe (met 0,7 miljoen) door vele mutaties; in het oog springend is de eenmalige storting in de Reserve Sociaal domein vanuit de onderuitputting jeugdmiddelen. Tenslotte blijkt uit de staat van incidentele baten en lasten dat wij verantwoord om gaan met ons geld : wij hebben meer structurele inkomsten dan structurele uitgaven.

Risico's en weerstandsvermogen

Tenslotte is voor de beschouwing van de financiële positie is het van belang om een oordeel te vormen of ons weerstandsvermogen voldoende blijft om risico's op te kunnen vangen. Met andere woorden: de continuïteit op korte termijn van de gemeente moet verzekerd zijn. De continuïteit van de gemeente kan goed beoordeeld worden door te kijken naar de omvang (en de groei- of afname) van de Algemene Reserve. Deze Reserve moet minimaal bevatten een bedrag dat gelijk is aan de omvang van de geïnventariseerde risico's. Formeel: de weerstandsratio moet minimaal 1 zijn.

Weerstandsratio	2025
Stand Algemene Reserve per 31-12-2025	€ 23.843.000
Omvang Risicoprofiel Jaarstukken 2025	€ 9.727.000
Weerstandsratio	2,5

De benodigde minimale weerstandscapaciteit is € 9.727.000 De omvang van de Algemene Reserve is ultimo 2025 € 23.843.000 We komen dan uit op een gerealiseerde weerstandsratio van 2,5:1. We hanteren in Zwiindrecht een streefwaarde van minimaal een ratio van 1:1. We voldoen dus per einde 2025 aan die norm.

Met ingang van de begroting 2024 stuurt de raad op het aanhouden van een 'buffer' in de algemene reserve. Deze is bedoeld om een tijdelijk tekort op te kunnen vangen op het moment dat het niet lukt om een begroting in 1 jaar met behulp van maatregelen sluitend te krijgen. Deze buffer is oorspronkelijk gesteld op € 3,5 miljoen. Op basis van de (verbeterde) stand van de Algemene reserve is de beschikbare buffer in de Algemene reserve.

Conclusie

De uitvoering (van met name investeringen) is versneld, exploitatiebudgetten zijn grosso modo uitgeput en ook zijn de ombuigingen die effect hadden op 2025 uitgevoerd.

Er is een relatief groot positief resultaat behaald van € 6 miljoen. Het resultaat wordt niet alleen veroorzaakt door eenmalige meevallers aan de inkomsten kant. Er is namelijk sprake van hogere baten en lasten met een meerjarig effect. De kleinere afwijkingen die met bedrag genoemd zijn in het onderdeel "Verschillenanalyse", worden meegenomen in de Eerste Bestuursrapportage 2026. Voor twee posten, Beschermd Wonen en WABO geldt dat we deze meenemen in de kaderbrief en begroting 2027 omdat deze niet alleen groot van omvang, maar ook ruimtescheppend zijn als we deze inkomsten meerjarig kunnen opnemen in onze begroting. Het meer dan anders in kaart brengen van meerjarige consequenties is een gevolg van het nog scherper analyseren van verschillen.

De exploitatie in 2025 laat een positief resultaat zien. Desondanks is de financiële positie niet verbeterd. Dat komt in hoofdmoot, doordat we nog steeds meer investeren in wegen, groen, projecten, (school)gebouwen dan dat we afschrijven. We lenen meer dan dat we aflossen. Zo is de (langlopende) schuldenlast weer gestegen en deze moet ooit afgelost of herfinancierd worden. Dit brengt onzekerheid met zich mee vanwege de rente die de gemeente betaalt over het geleende geld. Tegenover deze schuld staat weliswaar steeds meer (maatschappelijk) bezit; maar financieel gezien staan de schuldindicatoren op oranje en is de trend richting rood.

Deze situatie is vooralsnog houdbaar, maar er dient de komende jaren wel tot bewuste keuzes gekomen gaan worden ten aanzien van de doelstellingen voor de financiële positie op de middellange termijn. Dat leidt tot het verder maken van keuzes voor ofwel investeren in de gemeentelijke voorzieningen, ofwel in de gemeentelijke financiële positie.

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De openbare ruimte is het infrastructurele netwerk van wegen, straten, pleinen, parken, plantsoenen, waterpartijen en alle daarbij behorende voorzieningen, zoals openbare verlichting, speelplekken, civiele kunstwerken (bruggen), riolering en dergelijke. De openbare ruimte is de ruimte waarin de bewoners, ondernemers en bezoekers van de gemeente zich verplaatsen, verblijven, recreëren, sporten en elkaar ontmoeten. Bovenal draagt de inrichting en het beheer van de openbare ruimte – samen met de functionaliteit en uitstraling van de gebouwen – bij aan de identiteit van de gemeente Zwijndrecht. Onderhoud aan kapitaalgoederen is nodig om kapitaalgoederen gedurende de levensduur in goede staat te houden en bekostigen we uit exploitatiebudgetten. Vervangingen en levensduur verlengend onderhoud bekostigen we uit investeringsbudgetten.

Definitie kapitaalgoederen (assets)

Kapitaalgoederen zijn de spullen die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen die zij aan haar inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers levert te produceren.

Kapitaalgoederen zijn grote zaken die vaak veel waarde hebben en meerdere jaren meegaan zoals gemeentelijk vastgoed en andere gemeentelijke eigendommen in de openbare ruimte (bron: VNG).

Al deze kapitaalgoederen moeten zo lang mogelijk een bijdrage leveren aan het doel waarvoor zij zijn aangebracht of vervaardigd. Dit vergt een duurzaam en goed onderhoudsbeheer op basis van beleidskaders en actuele/correcte informatie over de assets.

Actueel beleidskader

De beleidskaders zijn verwoord in de vastgestelde beleids- en beheerplannen. Het beschreven beleidskader is voor het grootste deel actueel en toereikend om aan het fysieke beheer en onderhoud van de openbare ruimte richting te geven. Via onderstaand beleidskader zetten we de beschikbare middelen in om de verschillende doelstellingen hierbij te realiseren.

- Waterbeheer- en beleidsplan 2024-2029; vastgesteld op 10 december 2024.
- Laadpalenbeleid 2023-2026; vastgesteld op 23 januari 2024.
- Gemeentelijk Rioleringsplan 2024-2029; vastgesteld op 28 november 2023.
- Programma Duurzaamheid 2024-2027; vastgesteld op 26 september 2023.
- Beleidskader inrichting en beheer openbare ruimte 2023-2032; vastgesteld op 18 april 2023.
- Uitvoeringsplan vastgoed 2023-2026; vastgesteld door B&W op 6 december 2022.
- Integraal Beheerplan Openbare Ruimte 2022-2025 e.v.; vastgesteld op 25 januari 2022*.
- Beheerplan buitensportaccommodaties 2022-2025; vastgesteld op 25 januari 2022**.
- Beheerplan gemeentelijk vastgoed 2022-2025; vastgesteld op 21 december 2021**.
- Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan 2022-2025; vastgesteld op 14 december 2021.
- Vastgoedstrategie 2021-2030; vastgesteld op 23 november 2021.
- Bomenbeleidsplan 2021-2030; vastgesteld op 28 september 2021.
- Beheerplan begraafplaatsen 2019-2022 e.v.; vastgesteld op 13 november 2018***.
- Omgevingsvisie Zwijndrecht; vastgesteld 8 december 2020.
- Integraal groenbeleid Zwijndrecht; vastgesteld 15 oktober 2019.
- Speelruimteplan 2017-2026 gemeente Zwijndrecht; vastgesteld op 31 oktober 2017.

*Het integraal beheerplan openbare ruimte is met twee jaar verlengd (tot en met 31 december 2027). Zie daarvoor de raadsinformatiebrief met kenmerk 2025-0073051.

**De actualisatie van beheerplan buitensportaccommodaties en het beheerplan vastgoed start in 2026 in het licht van het op te stellen voorzieningenbeleid.

***In 2026 worden de laatste acties uit het lopende beheerplan uitgevoerd binnen de daarvoor beschikbare middelen.

Assetmanagement

Op basis van beschikbare data kunnen we onze assets op een efficiënte en planmatige wijze onderhouden en beheren. Door per vakdiscipline (meerjaren)onderhoudsplannen op te stellen kunnen we de benodigde onderhoudsbudgetten voor de korte (0-5 jaar) en langere termijn (6-10 jaar) inzichtelijk maken en binnen de begroting hiervoor de benodigde middelen reserveren. Door alle onderhoudsplannen op elkaar af te stemmen geven we invulling aan integraal beheer van de openbare ruimte.

Integraal beheer openbare ruimte

De openbare ruimte is voortdurend in ontwikkeling. Het planmatig beheren en onderhouden van kapitaalgoederen vormt daarbij een stevige basis. Tegelijkertijd zien we dat de samenleving de openbare ruimte intensiever benut, waardoor de verwachtingen veranderen: niet alleen ten aanzien van de inrichting en de kwaliteit, maar ook over de wijze waarop het onderhoud wordt uitgevoerd. De openbare ruimte is namelijk gevoelsmatig steeds meer 'eigendom' geworden van iedereen. Daarnaast zien we dat de openbare ruimte letterlijk hetgeen is wat ons verbindt. Door deze verbindingfunctie is de openbare ruimte ook uitermate geschikt als instrument om sociale doelstellingen te realiseren. De integrale werkwijze is in Zwijndrecht de afgelopen jaren als gevolg hiervan verder doorontwikkeld en is inmiddels gebaseerd op drie pijlers:

1. Het benutten van de openbare ruimte als instrument voor het realiseren van sociale doelstellingen.
2. Het realiseren van een leefbare, klimaatadaptieve en aantrekkelijke omgeving waar inwoners tevreden mee zijn.
3. Het uitvoeren van efficiënt (planmatig) onderhoud.

Beeldkwaliteiten

In het Beleidskader inrichting en beheer openbare ruimte 2023-2032 zijn de kwaliteitsniveaus voor de openbare ruimte vastgesteld. Er is gekozen voor gedifferentieerd beheer waarbij de buitenruimte in ieder geval op basisniveau wordt onderhouden. Een aantal plekken heeft een hoger ambitieniveau meegekregen. Als gevolg van de bezuinigingen in 2025 en verder is het kwaliteitsniveau van de openbare ruimte en het voorzieningenniveau ingeperkt. Dat betekent dat we het grootste gedeelte van de openbare ruimte op basisniveau onderhouden en een aantal elementen op basis-min-niveau. De begraafplaatsen blijven op een hoger kwaliteitsniveau (basis-plus) onderhouden.

Gemeentelijk vastgoed

Voor wat betreft het gemeentelijk vastgoed is het volgende beleidsuitgangspunt van toepassing:

"Het vastgoed wordt op een efficiënte, effectieve en transparante wijze ingezet ten behoeve van het verwezenlijken van maatschappelijke en organisatorische (beleids)doelstellingen; hierbij wordt gestreefd naar een optimale balans tussen het maatschappelijke en het financiële rendement."

Vanuit beheerperspectief zijn hierin vier onderhoudscategorieën te onderscheiden. Variërend van proactief onderhoud naar risico gestuurd onderhoud en uiteindelijk de categorie panden die vanwege bijvoorbeeld een herbestemming alleen schoon, heel en veilig worden onderhouden (D). Daar waar zich mogelijkheden voordoen worden maatregelen genomen op het gebied van energetische verbetering of waar een reductie is te behalen in de CO₂-uitstoot. Deze maatregelen worden zoveel mogelijk gecombineerd met reeds geplande onderhoudswerkzaamheden. Ook voor de komende jaren liggen er nog kansen om het gemeentelijk vastgoed verder te verduurzamen.

In 2021 is de vastgoedstrategie vastgesteld waarin een kader wordt gesteld hoe de gemeentelijke vastgoedportefeuille eruit zou moeten zien. Het vastgoed is een middel om maatschappelijke beleidsdoelstellingen te verwezenlijken, zoals het huisvesten van sport-, cultuur-, recreatie-, welzijns-

en onderwijsactiviteiten. Telkens is het van belang om te beoordelen of de vastgoedportefeuille nog aansluit bij de doelstellingen, behoeften en activiteiten. Aan de keuzes die hieraan ten grondslag liggen, ligt de vraag in welke mate de gemeente voorzieningen (buitensport- en vastgoedaccommodaties) wil faciliteren. Vanuit het Uitvoeringsplan vastgoed en de Routekaart 'Verduurzamen maatschappelijk vastgoed' worden de vastgoedobjecten weer getoetst en kan de objectstrategie worden gewijzigd. E.e.a. is ook ingegeven om de (financiële) vertaalslag, middels een meerjarig investeringsplan, te maken naar de noodzakelijke vastgoedportefeuille.

Uitvoering 2025

Hierna wordt per kapitaalgoed beschreven wat er in 2025 is uitgevoerd. Hierbij wordt ook een vergelijking gemaakt met de in de begroting 2025 genoemde onderhoudswerken. In 2025 zijn op de verscheidene beheerdisciplines de volgende onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd:

Beheerdiscipline	Activiteit (overgenomen uit begroting 2025)	Uitgevoerd?
Riolering	In 2025 wordt de riolering in Heerjansdam en industrieterrein Groote Lindt gereinigd en voor een groot deel geïnspecteerd. Ook wordt bij diverse gemalen het riool onderzocht op aantasting, afhankelijk van de resultaten volgen hier dan verdere acties op. Op meerdere locaties worden naar aanleiding van eerdere inspecties maatregelen uitgevoerd om de riolering te verbeteren.	Ja
Gemalen	We plegen jaarlijks onderhoud aan alle grote en middelgrote gemalen en drukrioolgemalen. Ook zijn, zoals elk jaar, de grote en middelgrote gemalen gereinigd.	Ja
Baggeren	In het najaar van 2025 worden de watergangen op bedrijventerrein Bakestein (tussen Bakesteinsezoom en Middellijn) en het landelijk gelegen deel van de Munnikendevl gebaggerd.	Deels, zie toelichting onder deze tabel.
Havens/Natte kunstwerken	In 2025 staat de renovatie van de keermuren bij de watergangen aan de Europaweg en Plutostraat/Maagdstraat op de planning. Ook zijn de Swinhaven en Schokhaven gebaggerd.	Deels, zie toelichting onder deze tabel.
	We realiseren een stalen damwand in het talud van de Uilenhaven. Dit talud bevindt zich achter de bedrijvenunit. Aansluitend baggeren we de Uilenhaven uit.	Ja
Voetveren	In 2025 staat groot onderhoud aan de pontons van de veerpont Putterhoek-Zwijndrecht op de planning. Daarnaast wordt vanuit het project Veerplein de kade Zomerlust/Maasplein aangepakt.	Deels, zie toelichting onder deze tabel.
Vastgoed	We renoveren de sanitaire ruimte (waterleidingsstelsel) in de Develsteinhal en we reinigen de gevel van sportzaal Den Dam in Heerjansdam.	Ja
Begraafplaatsen	We ruimen graven en herinrichten de begraafplaatsen aan de Jeroen Boschlaan, Heerjansdam en de Munnikensteeg.	Deels, zie toelichting onder deze tabel.
	We vervangen parkgroen op de gemeentelijke begraafplaatsen Jeroen Boschlaan, Munnikensteeg en Heerjansdam	Deels, zie toelichting onder deze tabel.
Sportaccommodaties	Bij V.V. Groote Lindt is het natuurgrasveld (veld G) aan renovatie toe. Daarnaast zal er bij V.V.G.Z. een totaalrenovatie plaatsvinden van veld B inclusief toegangspaden en omrastering bij de velden A/B. Tot slot wordt de aanleg van ledverlichting op de laatste sportvelden afgerond.	Deels, zie toelichting onder deze tabel.
Groen	Jaarlijks wordt een derde van ons bomenareaal geïnspecteerd en vervolgens het beoogde snoeionderhoud uitgevoerd. Voor boomonderhoud worden o.a. de volgende wijken opgepakt: de Componistenbuurt, De Geer en Kort Ambacht.	Deels, zie toelichting onder deze tabel.
Elementenverharding	In 2025 vindt wegonderhoud plaats in Prinsessenbuurt. Verder vernieuwen we de bestrating op de volgende locaties:	Deels, zie toelichting onder deze tabel.

	Develsingel (voetpaden), Kreeftstraat (rijbaan en voetpaden), Steenbokstraat (rijbaan en voetpaden) en gedeeltelijk in een deel van de Eemstein en de Kloosstraat.	
Asfalt	Op verschillende locaties, zoals op de rotonde Plantageweg en op de Burgemeester Pijl Hogeweglaan, is asfaltonderhoud uitgevoerd.	Ja
Beschoeiing	De beschoeiing wordt vervangen langs de oevers van de watergangen aan de Abraham Kuypersingel, Burgemeester Slobbelaan en bij V.V. Groote Lindt.	Ja
Civiele kunstwerken	Voor 2025 staan er geen noemenswaardige onderhoudswerken gepland. Wel worden diverse objecten gereinigd, worden houten (dek)planken van een aantal bruggen vervangen, worden er herstelwerkzaamheden aan metselwerk/betonwerk uitgevoerd, vindt onderhoud plaats aan een aantal dijktrappen en wordt een aantal kleine houten keerwanden vervangen.	Ja
Openbare verlichting	Door de hele gemeente vervangen we circa 400 verouderde armaturen voor LED. Hiermee geven wij invulling aan onze doelstelling om in 2030 het gehele areaal van LED te hebben voorzien.	Ja
Kabels en Leidingen	We coördineren de onderhoudswerkzaamheden van nutsbedrijven, de aanleg van glasvezel en een warmtenet en de verzwarende van het elektriciteitsnetwerk in Zwijndrecht.	Ja
Speelvoorzieningen	We vervangen de speelplekken in HOA fase 4, de speelplekken in/nabij de Primulastraat Lindelaan en Juliana van Stolbergstraat. Aan de Gerrit van der Veenstraat wordt een natuurlijke speelplek gerealiseerd.	Deels, zie toelichting onder deze tabel

Toelichting

Hieronder worden enkele activiteiten toegelicht die succesvol zijn uitgevoerd in 2025. Tevens worden alle activiteiten toegelicht die niet of deels zijn uitgevoerd in 2025.

Enkele activiteiten toegelicht die succesvol zijn uitgevoerd in 2025

Groen

Naast de projectmatige vervanging van bomen zijn er dit jaar op diverse locaties in Zwijndrecht 80 bomen aangeplant. Om de bomen goed door hun eerste moeilijke groei-jaren heen te helpen is er bodemverbetering toegepast en krijgen de bomen drie jaar nazorg (o.a. water geven).

Bruggen, viaducten en tunnels

In 2025 zijn de twee voetgangersbruggen aan de Geerweg, die bedrijventerrein De Geer en de wijk Nederhoven met elkaar verbinden, vervangen. Tevens zijn in 2025 succesvol vervangen de houten dekken van de bruggetjes aan De Lus en op het volkstuincomplex aan de Oude Stationsweg.

Sportaccommodaties

In 2025 is een groot deel van Sportpark Noordpark gerenoveerd. Bij V.V.G.Z is een groot deel van de verouderde asfaltpaden rondom de voetbalvelden en de kantine verwijderd en vervangen door anti-slipplaten. Hierdoor kunnen bezoekers en sporters zich veilig en droog over het complex verplaatsen. Daarnaast is rondom de natuurgrasvelden A en B al het hekwerk vervangen, zijn nieuwe ballenvangers geplaatst en is de sportinrichting vervangen, waaronder nieuwe doelen. Natuurgrasveld B is in zijn geheel gerenoveerd en voorzien van nieuwe drainage en beregeningsinstallaties. Met deze renovatie is het veld voor minimaal de komende tien jaar weer veilig en goed speelbaar voor de ruim 700 sportende leden en bezoekers.

Alle activiteiten toegelicht die niet of deels zijn uitgevoerd in 2025

Baggeren

In 2025 zijn de watergangen op bedrijventerrein Bakestein (tussen Bakesteinsezoom en Middellijn) en het grootste gedeelte van het landelijk gelegen deel van de Munnikendevl gebaggerd. Het overige gedeelte van het landelijk gelegen deel van de Munnikendevl wordt in 2026 gebaggerd.

Havens/natte kunstwerken

De Schokhaven en de Swinhaven zijn gebaggerd in 2025. De renovatie van de keermuren Europaweg is doorgeschoven naar 2026 in verband met de capaciteit bij de aannemer. Voor de keermuren aan de watergang tussen de Plutostraat en Maagdstraat loopt nog een onderzoek naar wijze waarop deze kosteneffectief vervangen kunnen worden.

Voetveren

Het grootonderhoud aan de pontons van de waterbus (bij het Veerplein) en veerpont Puttershoek-Zwijndrecht is uitgesteld vanwege de gesprekken die worden gevoerd over de toekomst van het personenvervoer over het water.

Begraafplaatsen

Vanwege het uitvoeren van aanvullende grondonderzoeken is de ruiming van algemene graven op de begraafplaats Heerjansdam uitgesteld naar januari 2026. De herinrichting van de grafakker vindt medio maart 2026 plaats.

Op de begraafplaats Jeroen Boschlaan is een gedeelte van het parkgroen vervangen en is er een nieuwe urnenheuvel gecreëerd. Ook is de algemene herdenkingsplaats opnieuw ingericht. Het uitvoeren van het laatste deel Vervangen parkgroen op de gemeentelijke begraafplaatsen Heerjansdam, Jeroen Boschlaan en Munnikensteeg wordt in 2026 uitgevoerd.

Sportcomplexen

De renovatie van het natuurgrasveld (G) bij V.V. Groote Lindt is niet uitgevoerd in 2025. Het renoveren van het veld leidt niet tot een structurele kwaliteitsverbetering door de aanwezigheid van een rij met Italiaanse populieren langs het veld. Samen met alle voetbalverenigingen op Sportpark Bakestein onderzoeken we de mogelijkheid om het veld om te vormen naar een kunstgrasveld. Mede door de extra capaciteit die we daarmee realiseren, bekijken we of het mogelijk is een ander veld te laten vervallen ten gunste van het bedrijventerrein. Hierdoor is het mogelijk om het kunstgrasveld te realiseren zonder dat aanvullende financiële middelen nodig zijn.

Groen

Het boomonderhoud op De Geer is in 2025 uitgevoerd. In plaats van onderhoud aan bomen in de componistenbuurt en Kort Ambacht is boomonderhoud uitgevoerd op de volgende locaties: Walburg, Bakestein, De Were en Molenvliet.

Elementverharding

De vervanging van elementverharding in de Prinsessenbuurt is doorgeschoven naar 2026 in verband met werkzaamheden aan kabels en leidingen door derden.

Speelvoorzieningen

In 2025 zijn de speelplekken aan de Wagenmaker en Mendelssohnplantsoen in Heer Oudelands Ambacht (fase 4A) vervangen. Als gevolg van het raadsbesluit om in het kader van de bezuinigingen het investeringsbudget voor speelvoorzieningen door te schuiven van 2025 naar 2026 vervangen we de speelplekken aan de Primulastraat, Lindelaan, Juliana van Stolbergstraat in 2026. De speelplekken

binnen de projecten Verzetsheldenbuurt (Gerrit van der Veenstraat) en Heer Oudelands Ambacht fase 4B (Brahmsstraat), P.J. Oudplein (Gerbrandyplein) en Slagveld (Dokter Lelystraat) worden ook in 2026 vervangen.

Financiering

Inleiding

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot de gemeentelijke financieringsfunctie. De gemeentelijke financieringsfunctie wordt ook wel met de term 'treasury' aangeduid. Het begrip treasury kan worden gedefinieerd als het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Meer concreet gaat het om financiering van het beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden, het zorgen voor voldoende liquide middelen en het daarbij afdekken van met name rente- en kredietrisico's.

De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie dient plaats te vinden binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) en het lokaal vastgestelde Financieringsstatuut. In 2014 heeft de gemeenteraad het huidige Financieringsstatuut vastgesteld. De treasuryfunctie fungeert goed binnen de afspraken van het statuut; daarom is herziening niet noodzakelijk of voorzien, uiteraard onder voorbehoud van verplichte wijzigingen volgend uit de wettelijke regelgeving.

Binnen de financiële functie van de gemeente is het van belang het onderscheid te herkennen tussen de treasury- en de controlfunctie. Treasury zorgt voor de beschikbaarheid van geldmiddelen; de controlfunctie is belast met het toezicht en de bewaking van de aanwending ervan.

De gemeente Zwijndrecht heeft de advisering over en de uitvoering van haar treasurybeleid opgedragen aan Bedrijfsvoering Drechtsteden, waarbij de gemeente de uiteindelijke beslissingsbevoegdheid heeft.

Externe ontwikkelingen

Economische ontwikkelingen

De tarieven op de geldmarkt (kortlopende leningen) volgen het tarief dat de ECB hanteert met haar depositorente. Na enkele jaren van stijgingen is dit tarief in stappen van een kwart procentpunt verlaagd tot 2% op dit moment. De verwachting is dat de geldmarktrente voor 2026 ongeveer gelijk zal blijven op dit niveau uit 2025.

Het rentetarief op langlopende gemeenteleningen is de laatste maanden gestegen. De duurste leningen op dit moment zijn 30- tot 50-jarige aflossingsvrije leningen waarvan het tarief circa 4% is inclusief een liquiditeitsopslag van circa 0,9%. Kortere looptijden zoals 5 jaar met lineaire aflossing zijn een stuk goedkoper met een rentetarief van circa 2,6% inclusief een liquiditeitsopslag van circa 0,20%. De liquiditeitsopslagen zijn historisch gezien erg ruim. Een mogelijke verklaring is de toenemende overheidsschuld wereldwijd waardoor er veel vraag is naar financiering. Daarnaast bouwt de ECB zijn portefeuille staatsobligaties af.

Interne rente

In de rentenotitie van de Commissie BBV is bepaald dat de aan de taakvelden toe te rekenen omslagrente, ofwel de rekenrente, gebaseerd dient te worden op de werkelijke rentelasten en rentebaten. Voor 2025 was de berekende omslagrente 1,94% waardoor het begrote renteresultaat na de Tweede Bestuursrapportage 2025 in euro's € 192.000 is. De notitie schrijft voor dat bij het bepalen van de omslagrente een bandbreedte van 0,5% mag worden aangehouden dus liggend tussen 1,5% en 2,5%. We hebben in 2025 het afgeronde percentage van 2% gehanteerd.

De berekening van de omslagrente wordt bepaald door de boekwaarde van de vaste activa en de aan de taakvelden toe te rekenen rente. De werkelijk rentelasten voor zowel kortlopende geldleningen als langlopende geldleningen mogen niet meer dan 25% afwijken van de aan de taakvelden toe te rekenen rente. Bij het opstellen van de begroting zal jaarlijks bezien worden welke omslagrente gehanteerd wordt.

Ter duiding van de volgende tabel:

Het bedrag bij het renteresultaat wil je zo dicht mogelijk bij de nul hebben omdat het betekent dat de berekende omslagrente zo goed mogelijk aansluit bij de werkelijke rentelasten. De definitieve nacalculatie is 1,93%. De afwijking van € 224.000 is dus ongeveer 0,07% ten opzichte van renteomslag als percentage en past binnen de toegestane afwijkingsmarge van 0,5%. Ten opzichte van het begrote renteresultaat van € 192.000 is er sprake van een gering verschil van € 32.000.

nacalculatie 2025			
a1.	De externe rentelasten over de lange financiering		4.545.733
a2.	De externe rentelasten over de korte financiering	+/+	520.203
b.	De externe rentebaten	-/-	-85.330
	Saldo rentelasten en rentebaten		4.980.607
c1.	De rente die aan de facilitaire grondexploitaties (kostenverhaal) moet worden doorberekend	-/- € -	
c2/C3	De rente van projectfinanciering of doorverstrekte leningen die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/- nvt	
		-/-	-
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		4.980.607
d1.	Rente over eigen vermogen	+/+	-
d2.	Rente over voorzieningen	+/+	277.106
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		5.257.712
e.	Aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	-5.481.255
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury (bruto)		-223.542
	Stelpost rentelasten	+/+	-
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury (netto) - = voordeel / + = nadeel		-223.542

Tabel 1 - Renteschema 2025 (bedragen x € 1)

Uitzettingen

Onder uitzettingen worden verstrekte langlopende geldleningen en deposito's verstaan. Voor de gemeente Zwijndrecht is alleen de eerstgenoemde categorie van toepassing. Onderstaand totaalbedrag betreft leningen aan een woningbouwcorporatie, sportvereniging O&O en gelden die in het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting ondergebracht zijn en van waaruit startersleningen verstrekt worden.

Omschrijving	Bedrag
Verstrekte geldleningen:	
Stand per 1 januari 2025	€ 7.101
Nieuwe leningen	€ 188
Reguliere aflossingen	€ 741-
Vervroegde aflossingen	€ -
Rente-aanpassing (oud percentage)	€ -
Rente-aanpassing (nieuw percentage)	€ -
Stand per 31 december 2025	€ 6.548

Tabel 2 - Mutaties uitzettingen 2025 (bedragen x € 1.000)

In tabel 7 van deze paragraaf worden deze bedragen naar kredietrisico gespecificeerd.

Financiering

De activa van de gemeente Zwijndrecht zijn per eind 2025 als volgt gefinancierd:

Omschrijving	Bedrag per 31-12-2025	
Totale boekwaarde investeringen		€ 290,4
<i>Vaste financieringsmiddelen:</i>		
Reserves	€ 65,0	
Voorzieningen	€ 22,2	
Langlopende leningen	€ 170,4	
		€ 257,6
Financieringstekort		€ 32,8

Tabel 3 - Financieringspositie per 31-12-2025 (bedragen x € 1 miljoen)

Het financieringstekort wordt gedekt via middelen met een looptijd korter dan één jaar zoals o.a. kasgeldleningen, crediteuren en ontvangen maar nog niet bestede subsidies.

Voor de financiering op de lange termijn zijn in 2025 vier nieuwe langlopende leningen aangetrokken voor een totaalbedrag van € 25 miljoen. Het gaat daarbij om :

- een lening van € 10 miljoen voor 9 jaar fixe (aflossing einde van de looptijd 2034);
- een lening van € 4 miljoen voor 30 jaar fixe (aflossing einde van de looptijd 2055);
- een lening van € 5 miljoen voor 35 jaar fixe (aflossing einde van de looptijd 2060);
- een lening van € 6 miljoen voor 40 jaar fixe (aflossing einde van de looptijd 2065).

Deze bedragen waren nodig ter financiering van aflossingen (herfinanciering) en investeringen.

Omschrijving	Bedrag	Gemiddeld percentage
Stand per 1 januari 2025	€ 151.435	2,65%
Nieuwe leningen	€ 25.000	
Reguliere aflossingen	€ 5.983	
Vervroegde aflossingen	€ -	
Rente-aanpassing (oud percentage)	€ -	
Rente-aanpassing (nieuw percentage)		
Stand per 31 december 2025	€ 170.452	2,65%

Tabel 4 - Mutaties leningenportefeuille onderhandse geldleningen 2025 (bedragen x € 1.000)

Risicobeheer

Zoals eerder is benoemd vormt risicobeheersing één van de pijlers van de Wet fido. In de navolgende onderdelen gaan we in op de risicoaspecten die verbonden zijn aan de uitvoering van de gemeentelijke treasuryfunctie. In beginsel kunnen deze worden onderscheiden in renterisico's, kredietrisico's, koersrisico's en valutarisico's. Voor ons zijn de twee laatstgenoemde risico's niet van toepassing. Daarnaast kunnen we een informatierisico benoemen, te weten het risico dat relevante informatie niet tijdig of volledig bij de treasuryafdeling onder de aandacht wordt gebracht.

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de gemeente haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd <1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten vóór bestemming, dus met uitzondering van stortingen in reserves. Indien hierbij de kasgeldlimiet bij herhaling wordt overschreden dient er geconsolideerd te worden ofwel moet één en ander worden omgezet in langlopende financiering. Voor 2025 kan onze kasgeldlimiet als volgt worden bepaald:

Omschrijving	Kasgeldlimiet	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Begrotingstotaal	€ 202.885				
Relevant percentage	8,5%				
Kasgeldlimiet	€ 17.245				
Gemiddeld netto vlottende schuld (+) of gemiddeld netto vlottend overschot (-)		€ 25.282	€ 10.095	€ 12.429	€ 23.276
Kasgeldlimiet		€ 17.245	€ 17.245	€ 17.245	€ 17.245
Overschrijding kasgeldlimiet		€ 8.037	-	-	€ 6.031
Ruimte onder de kasgeldlimiet		-	€ 7.150	€ 4.816	-

Tabel 5 - Berekening kasgeldlimiet 2025 (bedragen x € 1.000)

In 2025 is de kasgeldlimiet in 2 kwartalen overschreden. Dat is ruim binnen de norm van maximaal 3 opeenvolgende kwartalen overschrijding.

Renterisiconorm

Wij lopen renterisico op het moment dat we nieuwe leningen moeten aantrekken, bij herfinanciering of als een renteherziening van toepassing is. Om het renterisico te beheersen is in de Wet fido de renterisiconorm geformuleerd. Deze norm bedraagt 20% van het begrotingstotaal aan lasten vóór bestemming, dus met uitzondering van stortingen in reserves. Het doel van deze norm is om overmatige afhankelijkheid van het renteniveau in één bepaald jaar te voorkomen. Dit is ter bescherming van de gemeentelijke financiële positie. Met deze norm bevordert de Wet fido een solide financieringswijze bij openbare lichamen.

Volgens voorschrift van de Wet fido wordt het renterisico in onderstaande tabel bepaald. Uit deze opstelling blijkt dat wij binnen de grenzen van de renterisiconorm hebben geopereerd.

	2025
Renterisico's	
Renteherzieningen	€ -
Aflossingen	€ 5.983
Renterisico	€ 5.983
Berekening renterisiconorm	
Begrotingstotaal	€ 202.885
Percentage cf. regeling	20%
Renterisiconorm	€ 40.577
Toetsing renterisico aan norm	
<i>Alleen begrotingsjaar</i>	
Renterisico	€ 5.983
Renterisiconorm	€ 40.577
Ruimte binnen norm	€ 34.594

Tabel 6 - Berekening renterisiconorm 2025 (bedragen x € 1.000)

Kredietrisico's

Kredietrisicobeheersing richt zich op de kredietwaardigheid (en dus het risicoprofiel) van de tegenpartijen bij financiële transacties. Kredietrisico's kunnen worden gelopen vanuit uitzettingen (verstrekte geldleningen, beleggingen) of uit verleende garanties.

Uitzettingen

Het in voorgaande tabel 4 aangegeven totaalbedrag aan uitgezette middelen kan als volgt worden gespecificeerd naar risicogroep:

Categorie	ultimo 2024	% per eind 2024	ultimo 2025	% per eind 2025
Woningcorporaties met borging WSW	€ 889	12,5%	€ 707	10,8%
Woningcorporaties zonder borging WSW	€ 1.014	14,3%	€ 958	14,6%
Semi-overheidsinstellingen	€ 4.389	61,8%	€ 4.107	62,7%
Overige toegestane instellingen volgens				
Treasurystatuut	€ 808	11,4%	€ 776	11,9%
Niet-toegestane instellingen volgens				
Treasurystatuut	€ -	0,0%	€ -	0,0%
Totaal	€ 7.100	100,0%	€ 6.548	100,0%

Tabel 7 - Specificatie verstrekte geldleningen naar risicocategorie (bedragen x € 1.000)

Het in bovenstaande tabel weergegeven bedrag aan uitzettingen per 31 december 2025 van € 6.548.000 kan als volgt worden gespecificeerd:

- Leningen aan woningcorporaties: € 1.665.000 (€ 707.000 en € 958.000)
- Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (fondsdeelnamen + startersleningen): € 4.107.000
- Lening Stichting Oefening & Ontspanning: € 776.000

Bij de lening aan Stichting Oefening & Ontspanning heeft in 2025 een renteaanpassing plaatsgevonden in overeenstemming met de overeenkomst.

Borgstellingen

De borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd naar risicogroep.

Categorie	ultimo 2024	% verdeling per eind 2024	ultimo 2025	% verdeling per eind 2025
Directe borgstellingen (m.b.t. lokale instellingen, verenigingen e.d.)	€ 9.136	7,6%	€ 9.617	7,1%
Achternvangpositie in waarborgfondsen (bijv. Waarborgfonds Sociale Woningbouw)	€ 111.691	92,4%	€ 126.213	92,9%
Totaal	€ 120.827	100,0%	€ 135.830	100,0%

Tabel 8 - Specificatie borgstellingen naar risicocategorie (bedragen x € 1.000)

Het bedrag aan directe borgstellingen bedroeg per eind 2025 circa € 9,6 miljoen. De belangrijkste directe borgstellingen worden gevormd door:

- HVC Alkmaar (1,45%-belang; 'getrapt' via GR Gevudo) € 8,3 miljoen
- Diverse woningcorporaties € 1,3 miljoen (3 leningen)

Het bedrag aan indirecte borgstellingen bedroeg per eind 2025 circa € 126,2 miljoen. De indirecte borgstelling verloopt via de achternvangpositie in het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Gezien de rond dat fonds gebouwde zekerheidsstructuur is hieraan een relatief laag risico verbonden.

Voor de specificatie van de borgstellingen verwijzen wij naar de Staat van borg- en garantstellingen elders in deze jaarstukken.

Vanuit wettelijke bepalingen hebben we een algemene garantstelling gegeven aan de gemeenschappelijke regelingen waarin we deelnemen. Voor een totaaloverzicht van de gemeenschappelijke regelingen verwijzen we naar de paragraaf Verbonden Partijen.

In het financieringsstatuut is een korte passage opgenomen ten aanzien van het verstrekken van borgstellingen (garanties). Het beleidskader (nota borgstellingen) is op 14 oktober 2014 vastgesteld door de gemeenteraad.

Schatkistbankieren

Bij het verplicht schatkistbankieren mag de gemeente een bedrag van 2 procent van het begrotingstotaal buiten de Schatkist houden, het zogenoemde drempelbedrag. Het drempelbedrag mag als gemiddeld creditbedrag per kwartaal niet overschreden worden. Wanneer de gemeente het drempelbedrag overschrijdt dient het meerdere afgestort te worden in de schatkist van het rijk. Over dit saldo wordt op dit moment rente vergoed van ongeveer 1,9%. Dit tarief beweegt mee met de depositorente van de ECB en kan in een tijdsbestek van maanden sterk stijgen of dalen.

Het drempelbedrag voor de gemeente Zwijndrecht voor 2025 kan als volgt worden berekend:

	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Drempelbedrag schatkistbankieren	€ 4.058	€ 4.058	€ 4.058	€ 4.058
Gemiddeld positieve banksaldi	€ 904	€ 1.032	€ 251	€ 685
Ruimte onder het drempelbedrag	€ 3.153	€ 3.025	€ 3.806	€ 3.372

Tabel 9 – Drempelbedrag schatkistbankieren 2025 (bedragen x € 1.000)

Banken

Bedrijfsvoering Drechtsteden verzorgt de inrichting van het betalingsverkeer (het beheer van het gemeentelijke rekeningstelsel, het coördineren van bevoegdheden en het verrichten van feitelijke betalingen) en de saldo regulatie. De gemeente is en blijft daarbij overigens eigenaar van de betreffende bankrekeningen. Onze gemeente onderhoudt bankrelaties met de Bank Nederlandse Gemeenten en Rabobank.

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is onze huisbankier. Naast de BNG houdt de gemeente een rekening aan bij de Rabobank.

Treasurycomité

Op grond van het gemeentelijke Financieringsstatuut beschikt Zwijndrecht over een Treasurycomité waaraan ook de portefeuillehouder Financiën deelneemt. In dit overleg staat de voortgang en uitvoering van de treasuryzaken centraal.

Vanuit haar uitvoerende, gemandateerde taken én adviserende rol neemt Treasury van Bedrijfsvoering Drechtsteden deel aan dit overleg. Indien wij of Treasury daartoe behoefte of noodzaak voelen, vindt daarnaast ook contact op incidentele basis plaats. Voor zover relevant levert Treasury rapportages op voor in- of extern gebruik. Het Treasury Comité is in 2025 tweemaal bijeengeweeest.

Bedrijfsvoering

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op ontwikkelingen binnen de organisatie, die gericht zijn op een zo goed mogelijke dienstverlening aan de inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners en het garanderen van een zorgvuldige besluitvorming. We beschrijven in deze paragraaf relevante cijfers en de activiteiten op het gebied van organisatieontwikkeling en bedrijfsvoering.

Wendbare organisatie om raadsprogramma 'Krachtig Zwijndrecht' te realiseren

Een 'krachtig Zwijndrecht' is een Zwijndrecht waarin inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en gemeenten in vertrouwen met elkaar werken aan maatschappelijke opgaven. Vanaf 2018 ontwikkelt het management, onderschreven door het college, met de start van 'Krachtig Zwijndrecht 1.0' onze organisatie zoveel mogelijk in lijn met de opgaven waarvoor Zwijndrecht staat. Een koers en werkwijze die vanaf 2022 met het raadsprogramma 'Krachtig Zwijndrecht 2.0' wordt voortgezet. Maatschappelijke opgaven die in het raadsprogramma zijn geformuleerd en leidend zijn voor de inrichting van onze organisatie. Het herstel van onderling vertrouwen "bouwen aan vertrouwen" is één van onze belangrijkste gezamenlijke opgaven in het huidige raadsprogramma en staat daarmee ook centraal in onze bedrijfsvoering. Parallel daaraan loopt een raadstraject rondom participatie "Zwijndrecht maken we samen". Omdat opgaven onze organisatiegrenzen overstijgen en vragen om integrale oplossingen, werken we in co-creatie met partners. We richten ons op de ontwikkeling van de bijbehorende vaardigheden, competenties en (digitale) instrumenten. Om bedrijfsvoering op deze wijze maximaal te richten naar de opgaven waar Zwijndrecht voor staat.

Samenwerking op de bedrijfsvoeringstaken (Bedrijfsvoering Drechtsteden, gemeente Dordrecht)

Vanaf januari 2022 werken we in een andere vorm samen met onze partners in de Drechtsteden. Voorheen via de GR Drechtsteden in het 'Service Centrum Drechtsteden'. De gemeente Dordrecht heeft als 'dienstverlener' de organisatie van de bedrijfsvoeringstaken op zich genomen. Het betreft onder andere ICT, inkoop, communicatie, juridische zaken, personeelszaken, de gemeentelijke belastingdienst en het onderzoekscentrum. Ten grondslag aan deze overgang lag de ambitie van de gemeente Dordrecht (en de afnemende gemeenten) om ruimte te vinden voor efficiëntie, flexibiliteit, kwaliteitsverbetering en innovatie van de dienstverlening. Om de gemeente Dordrecht daar ruimte voor te geven is afgesproken om de diensten gedurende een periode van 4 jaar (2022- 2025) 'as-is' bij Dordrecht onder te brengen. Om vanaf 2026 daar waar gewenst wijzigingen aan te brengen. De gewenste beweging is nog niet gerealiseerd en bij collegebesluit verlengd met één jaar tot 1 januari 2027. Afgesproken is om in 2026 aan de hand van een transparante producten en dienstencatalogus, sturingsmodel en financieringsmodel de afnemers in de gelegenheid te stellen keuzes in de dienstverlening te maken. Daarbij is de inzet vanuit gemeente Zwijndrecht om op de bedrijfsvoeringstaken input aan te leveren die aansluit bij de dienstverlening die we in Zwijndrecht nodig hebben en die daar qua kosten bij aansluit. Aandachtig dit uitgangspunt is de dienstverlening Communicatie halverwege 2025 beëindigd en ondergebracht in de Zwijndrechtse organisatie. Daarnaast heeft u met vaststelling van de Kadernota 2026 (voorstel H5 dienstverlening GBD) het college opdracht gegeven onderzoek te laten uitvoeren naar het mogelijk efficiënter en anders organiseren van de belastingtaken. Ook wordt de basisdienstverlening van het Onderzoekscentrum Drechtsteden beëindigd (voorstel H6 Kadernota 2026) en de komende jaren meer op opdrachtgever – opdrachtnemer basis vormgegeven.

'De mens achter de medewerker'; bevlogen en duurzame inzetbare medewerkers

Vanwege demografische en maatschappelijke ontwikkelingen is duurzame inzetbaarheid van werknemers een belangrijk aandachtspunt binnen onze organisatie. Vanuit onze HR-filosofie

"Samenwerkt!" stelt het management (onderschreven door het college) binnen onze organisatie niet de medewerker, maar de mens centraal". Door vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid aandacht te geven aan de mens en te sturen op werkgeluk, gedrevenheid en gezondheid, halen we het beste uit onze mensen naar boven. Hierdoor worden zowel werkplezier als werkprestaties vergroot. Deze lijn zetten we als onderdeel van onze besturingsfilosofie voort. Dit uit zich onder andere in het faciliteren van het "hybride werken" door middel van een personeelsregeling 'flexibel werken' (om privé omstandigheden zo goed mogelijk af te stemmen op werk), een personeelsregeling 'generatie pact' (om vitaliteit onder oudere medewerkers te behouden en gelijktijdig instroom van jongeren te bevorderen), (persoonlijke) vorming en ontwikkeling en allerlei initiatieven op dit vlak. Maar ook door talenten en passie zo goed mogelijk te koppelen aan de opgaven waarvoor Zwijndrecht staat en daarop de professionele ontwikkeling maximaal te faciliteren. Tenslotte wordt ook geïnvesteerd in een werkomgeving die hybride, veilig en productief werken faciliteert.

Formatie

De organisatie bestaat uit 260 medewerkers exclusief bestuur, exclusief inhuur (formatie 257,82 fte, de bezetting is 235,22 fte) per 31 december 2025.

In 2023 is samen met Bedrijfsvoering Drechtsteden gestart met een regionale arbeidsmarktaanpak met als primaire doel de structureel toenemende wervingsbehoefte beter te kunnen invullen. En zo ook te besparen op wervingskosten en inhuur van dure werving en selectie bureaus. Vanuit een professionele HR-dienstverlening op basis van een moderne, toekomstgerichte en strategische arbeidsmarktaanpak, passend bij de krappe arbeidsmarkt nu en in de komende jaren, en inclusief een focus op campus recruitment (contacten met het onderwijs, vraag/aanbod stages en inzet trainees) en arbeidsmarktcommunicatie (gericht op schaarse doelgroepen en op de lokale/regionale arbeidsmarkt).

Met de continuering van deze arbeidsmarktaanpak van Bedrijfsvoering Drechtsteden vanuit Werving & Selectie is het ook in 2025 gelukt om het de vacatures op vaste formatie in te vullen zonder externe inhuur. Ten opzichte van 2024 zien we echter wel een stijging in de inzet van inhuur, met name voor piek- en ziektevervanging, tijdelijke specialistische functies en gemeente-overstijgende taken. Inhuur zal in zekere mate altijd noodzakelijk blijven voor dergelijke tijdelijke of specifieke inzet. Inhuur kosten worden overigens bekostigd uit de vacature ruimte of projectbudgetten vanwaaruit de noodzaak ontstaat.

Vaste vacatures zijn ingevuld via eigen wervingskanalen, waardoor geen externe werving- en selectiebureaus hoefden te worden ingeschakeld en hoge fee- en mediakosten zijn vermeden. Op deze manier kon de continuïteit van de dienstverlening worden geborgd tegen lagere kosten.

Ziekteverzuim

Ziekteverzuim blijft een belangrijk aandachtspunt, zowel preventief als curatief. Het verzuimpercentage binnen Zwijndrecht is in 2025 gestegen naar gemiddeld 6,5%, waarmee het boven de norm van 5% ligt. Het grootste deel van het verzuim betreft langdurig verzuim (tot één jaar). De sterkste stijging is zichtbaar in de zomermaanden juli, augustus en september, met in deze periode een gemiddeld verzuimpercentage van 7,1%. De meldingsfrequentie is licht gedaald van 1,12 naar 1,09. De belangrijkste verzuimredenen blijft mentaal verzuim.

De samenwerking met arbodienst Bezig is in 2025 aanzienlijk verbeterd en verloopt inmiddels naar tevredenheid. Het preventieve spreekuur van de praktijk ondersteuner bedrijfsarts (POB) wordt sinds 2025 ook op het gemeentehuis aangeboden en wordt goed bezocht door medewerkers. Daarnaast blijven de verzuimoverleggen tussen HR en de POB constructief. Sinds het derde kwartaal wordt meer

aandacht besteed aan specifieke verzuimthema's tijdens de inzetbaarheidsoverleggen, met als doel dat alle leidinggevenden beschikken over dezelfde informatie en kennisdeling wordt bevorderd.

Regelingen t.b.v. de oudere medewerker:

Generatiepact

In het kader van duurzame inzetbaarheid voor oudere medewerkers wordt sinds 1 juli 2018 de generatiepactregeling aangeboden aan medewerkers van 60 jaar en ouder. Deze regeling biedt de mogelijkheid om minder te werken en de arbeidsintensiteit te verlagen, terwijl kennis en ervaring behouden blijven voor de organisatie.

Uit de in 2025 uitgevoerde evaluatie blijkt dat de generatiepactregeling aantoonbare meerwaarde heeft voor zowel medewerkers als de organisatie, met positieve effecten op werkdruk, inzetbaarheid, tevredenheid en continuïteit. Op basis van deze uitkomsten en de beschikbare financiële ruimte binnen de bestaande exploitatie is de regeling per 1 juli 2025 verlengd voor een periode van vier jaar.

Per 1 januari 2025 waren er **3 actieve deelnemers** aan het Generatiepact en **15 voormalig deelnemers**. In het 2^e kwartaal is er 1 actieve deelnemer ingestroomd en in het 3^e kwartaal is er ook 1 actieve deelnemer ingestroomd. In het 4^e kwartaal is er 1 actieve deelnemer uitgestroomd vanwege RVU-CAO en in het 3^e kwartaal is er 1 actieve deelnemer uitgestroomd vanwege het bereiken van de AOW-leeftijd. Per 31 december 2025 waren er **3 actieve deelnemers** en **17 voormalig deelnemers**.

RVU

De Regeling Vervroegde Uittreding (RVU) biedt medewerkers de mogelijkheid om met een uitkering de periode tot pensioen of AOW te overbruggen. Voor deze regeling geldt dat de werkgever in principe een RVU-heffing van 52% verschuldigd is. In de periode 2021 tot en met 2025 is echter een drempelvrijstelling van toepassing, waardoor geen heffing hoeft te worden betaald tot een brutobedrag ter hoogte van de netto AOW voor een alleenstaande; boven dit bedrag geldt de heffing wel.

Binnen de organisatie wordt gebruikgemaakt van twee tijdelijke RVU-regelingen: de RVU CAO en de RVU landelijk (maatwerk). De RVU CAO betreft een recht voor medewerkers die aan de voorwaarden voldoen, terwijl de RVU landelijk een maatwerkregeling is. Per 1 januari 2025 is er **1 deelnemer** aan de RVU Cao. Met **5 voormalig medewerkers** is een vaststellingsovereenkomst afgesloten m.b.t. RVU landelijk. Per 31 december 2025 zijn er **3 deelnemers** aan de RVU Cao. Met **6 voormalig medewerkers** is een vaststellingsovereenkomst afgesloten met betrekking tot RVU landelijk.

Onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid

De verschillende organisatieonderdelen onderzoeken periodiek de doelmatigheid en doeltreffendheid van de uitvoering van de gemeentelijke taken en het beleid. De kaders voor dit soort onderzoek liggen vast in de Verordening onderzoek doelmatigheid en doeltreffendheid gemeente Zwijndrecht, gebaseerd op artikel 213a Gemeentewet. Doelmatigheid betekent het behalen van gewenste resultaten met zo min mogelijk middelen. Doeltreffendheid betekent dat de beoogde resultaten daadwerkelijk worden bereikt. Periodiek onderzoek door het college vergroot de transparantie en versterkt de publieke verantwoording.

Overigens onderzoekt ook de lokale rekenkamer de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid en beheer. Zij kan gebruik maken van de onderzoeksresultaten van het college en een onafhankelijk oordeel geven indien nodig. Daarnaast voert het Onderzoekcentrum Drechtsteden (OCD) onderzoeken uit. Tevens biedt het OCD advies en ondersteuning bij het opstellen van beleidsindicatoren en het inzichtelijk maken van beleidsdoelstellingen.

De verordening schrijft geen vast jaarplan voor. Onderzoeksbehoeften ontstaan gedurende het jaar. Onderzoekskosten worden betaald uit exploitatiebudgetten en zo nodig extra aangevraagde budget.

In 2025 zijn geen formele artikel 213a onderzoeken uitgevoerd, in de zin dat het college daartoe formeel opdracht heeft gegeven. Er zijn wel werkzaamheden verricht die inhoudelijk dicht tegen artikel 213a onderzoeken aanliggen: de eindevaluatie van het raadsprogramma 2022-2026 is opgesteld (inclusief een actualisatie en doorontwikkeling van de monitor effectindicatoren), en er worden verschillende scenario's onderzocht in relatie tot het uitbesteden dan wel binnen de gemeente organiseren van het maaien in de openbare ruimte. Ook is er ambtelijke capaciteit ingezet voor het verzamelen van informatie, voeren van gesprekken en tegenlezen van concept-rapportages op de twee huidige rekenkameronderzoeken. Het onderwerp Woonbeleid zit in een ambtelijk afrondende fase en het onderzoek naar Jeugdhulp is recent opgestart. Beide onderzoeken zullen via de Rekenkamer in 2026 aan de raad worden aangeboden.

Onderzoeken financiële rechtmatigheid

De afdeling Concern Control voert gedurende het jaar onderzoek uit in het kader van de verbijzonderde interne controle (VIC) op financiële rechtmatigheid. De VIC richt zich op het toetsen van de baten, lasten en balansmutaties. De nadruk ligt op het toetsen of beheersmaatregelen die de organisatie neemt om fouten in de uitvoering van werkzaamheden te voorkomen, voldoende werken. Daarnaast wordt onderzocht of de organisatie bij de uitvoering van de werkzaamheden de interne en externe regelgeving heeft nageleefd. Deze regelgeving is vastgelegd in de door de raad vastgestelde beleidsnota rechtmatigheid inclusief normenkader. De VIC-uitkomsten worden gebruikt om risico's en verbeterpunten te signaleren, beheersmaatregelen aan te passen en de rechtmatigheidsverantwoording op te stellen.

De afwijkingen die de rechtmatigheidsverantwoording zijn vermeld, worden hier nader toegelicht. Daarbij wordt ook aangegeven welke acties zullen worden ondernomen om soortgelijke afwijkingen in de toekomst te voorkomen. Verder besteedt deze paragraaf aandacht aan een aantal verplicht voorgeschreven onderwerpen.

Toelichting op de in de rechtmatigheidsverantwoording gemelde afwijkingen

Afwijkingen kunnen betrekking hebben op drie rechtmatigheidscriteria: het begrotingscriterium, het voorwaarden criterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium. De rapportagegrens voor het toelichten van afwijkingen is vastgelegd in de beleidsnota rechtmatigheid en bedraagt € 80.000,-. Bij de toelichting hoort ook een beschrijving van de maatregelen die zullen worden genomen om de afwijkingen in de toekomst te voorkomen en om het handelen conform wet- en regelgeving nog beter in processen te borgen.

Begrotingsrechtmatigheid

Bij drie programma's was sprake van meer exploitatie-uitgaven dan begroot:

- Bestuur en dienstverlening, communicatie en participatie (€ 883.000)
- Armoedebestrijding en versterken lokale economie (€ 1.639.000)
- Financiën (€ 236.000)

Lastenoverschrijdingen zijn volgens het begrotingscriterium per definitie onrechtmatig, maar kunnen op basis van de beleidsnota rechtmatigheid wel acceptabel zijn. Dat laatste is hier het geval. Voor een toelichting op de overschrijdingen wordt naar de betreffende programma's elders in de jaarstukken verwezen.

Daarnaast was er bij twee programma's sprake van meer investeringsuitgaven dan begroot:

- Wonen, bouwen en wooncarrière (€ 423.000)
- Duurzaamheid en veilige leefomgeving (€ 3.255.000)

De overschrijding op het eerstgenoemde programma is onrechtmatig maar acceptabel, omdat deze eerst na de tweede Burap, bij het opmaken van de jaarrekening, is gebleken en niet eerder kon worden voorzien. Bij de overschrijding op het andere programma ligt dit anders. In de tweede Bestuursrapportage 2025 is namelijk aan de raad gemeld dat de verwachting was dat de realisatie van de projecten in 2025 zich zou ontwikkelen naar een bedrag tussen € 20 en € 23 miljoen. Dit op basis van inzichten per september 2025. Het beschikbaar gestelde krediet is toen opgetrokken tot € 20 miljoen, dus aan de onderkant van de genoemde bandbreedte. Bij het opmaken van de jaarrekening 2025 bleek de daadwerkelijke realisatie te zijn uitgekomen op € 23,3 miljoen, dus net iets boven de genoemde bandbreedte in de tweede Bestuursrapportage 2025. In vergelijking met de naar € 20 miljoen gewijzigde begroting is de overschrijding echter 3,3 miljoen en deze begrotingsonrechtmatigheid geldt volgens de regels dan als niet acceptabel. Zou er zijn gekozen voor het ophogen van de begroting tot de bovenkant van de bandbreedte, dan zou slechts een beperkt deel als niet acceptabel zijn aangemerkt.

Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed

Middels een spendanalyse is beoordeeld of de inkoopopdrachten die de Europese aanbestedingsgrens overschreden, rechtmatig zijn aanbesteed. Zo'n spendanalyse bestaat uit een integraal deel en een steekproef. Het integrale deel omvatte € 33,1 miljoen aan uitgaven, het restant € 25,7 miljoen. De getrokken steekproef uit de resterende € 25,7 miljoen had een omvang van € 6,0 miljoen.

Uit de integrale analyse kwamen twee – reeds bekende - onrechtmatige uitgavenposten naar voren. Beiden contracten voldeden in 2024 al niet aan het voorwaarden criterium van Europees aanbesteden. De ene uitgavenpost (€ 524.000 in 2025) betrof het contract rondom de boot waarop vluchtelingen uit Oekraïne werden opgevangen. De boot moest na het aflopen van het contract per 31 december 2024 in oorspronkelijke staat worden teruggebracht, een verplichting die voortvloeide uit het in 2022/2023 afgesloten contract. Bij de andere onrechtmatige uitgavenpost (€ 57.000 in 2025) ging het om het contract voor tankpassen (levering brandstof) daterend uit 2018. In 2025 is geprobeerd de levering van brandstof Europees aan te besteden om zo de onrechtmatigheid op te heffen die bij de spendanalyse 2024 was geconstateerd.

Die aanbesteding leverde één inschrijving op. Deze inschrijving bleek echter niet te voldoen aan de gestelde voorwaarden uit het programma van eisen. Op 1 december 2025 zijn de aanbestedingsstukken wederom op TenderNed gepubliceerd. Dit zal naar verwachting in de loop van 2026 leiden tot een nieuwe tankpassenovereenkomst die rechtmatig is aanbesteed.

Uit de steekproef kwam één onrechtmatigheid naar voren, namelijk een in 2024 tot stand gekomen contract voor het bouwrijp maken van grond ter waarde van € 6,6 miljoen, dat ten onrechte niet Europees maar nationaal openbaar was aanbesteed en waarop in 2025 € 2.367.000 is uitgegeven. De keuze om een nationale openbare aanbestedingsprocedure te starten werd in 2022 gemaakt. Aan de keuze lag een voorstel van een extern begeleidingsbureau ten grondslag, opgesteld in 2020 en gebaseerd op een raming uit de GREX die onder de Europese aanbestedingsgrens voor werken van (toen) € 5.350.000 lag. Bij de start van de nationaal openbare aanbestedingsprocedure in 2022 is een maximale opdrachtwaarde van € 6.720.000 gepubliceerd. Dit bedrag lag boven de in dat jaar geldende Europese aanbestedingsgrens van € 5.382.000. Er zijn in 2022 dus aanbestedingsstukken gepubliceerd op basis van een verouderde raming waardoor een aanbestedingsprocedure is gestart die niet gevolgd had moeten worden.

De kans dat een dergelijke fout zich bij toekomstige aanbestedingen zal voordoen, is aanmerkelijk kleiner geworden doordat er de laatste jaren intern meer alertheid en controle is op het kiezen van de juiste aanbestedingsprocedure. Onvermijdelijk is wel dat de uitgaven die na 2025 nog gedaan worden op het betreffende 'bouwrijp maken' contract als onrechtmatig aangemerkt zullen worden. Dit betekent dat de resterende € 4,2 miljoen (contractwaarde van € 6,6 miljoen minus de in 2025 gedane uitgaven van € 2,4 miljoen)) zal doorwerken in de rechtmatigheidsverantwoordingen ná 2025.

Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O)

Het college heeft het in 2024 geactualiseerde M&O beleid in 2025 vastgesteld. Het beleid is nageleefd. Er zijn geen gevallen van misbruik en daarmee geen onrechtmatigheden geconstateerd.

Fraudepreventie

Ook het met het M&O samenhangende fraudepreventiebeleid is in 2025 door het college vastgesteld. Evenals vele voorgaande jaren is in 2025 geen fraude door eigen medewerkers geconstateerd.

Niet-financiële onrechtmatigheden

Van formele onrechtmatigheden, zoals het niet naleven van de wet Fido of van de wet Markt en Overheid, is niets gebleken.

Informatieveiligheid

We werken als gemeenten steeds meer digitaal en delen daarbij belangrijke informatie. Het is daarom belangrijk dat we zorgvuldig met deze informatie omgaan. Onze systemen moeten veilig zijn en weerstand kunnen bieden aan pogingen tot misbruik en aanvallen van binnen en buiten af. We moeten ons daarom steeds meer focussen op "cyberweerbaarheid". Op basis van wettelijke normenkaders, zoals de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) en de NIS2 (Directive for Security of Network and Information Systems). Aan de hand van de normenkaders wordt getoetst of we onze informatieveiligheid en privacy op orde hebben. Overheden moeten gedegen risicoanalyses uitvoeren en maatregelen nemen om de tekortkomingen in cybersecurity op te lossen. De organisatie moet betrouwbaar zijn en een digitaal veilige infrastructuur hebben. In de ICT diensten die vanuit Dordrecht worden geleverd worden allerlei beveiligingsmaatregelen genomen die tot doel hebben te voorkomen dat gegevens in verkeerde handen komen. Daarbij wordt ook expliciet aandacht besteedt aan bewustzijn van gebruikers om zorgvuldig met de aan hen beschikbaar gestelde ICT middelen en de afspraken rondom gebruik van informatie om te gaan.

De ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit), BIO en NIS2 vragen veel inzet van onze organisatie, ondanks de regionale aanpak waarin war mogelijke gedeelde activiteiten gezamenlijk worden opgepakt. ENSIA, BIO en NIS2 hebben tot doel het ontwikkelen en implementeren van een zo veilig, effectief en efficiënt mogelijk verantwoordingsstelsel voor onze informatiehuishouding. Die verantwoording vindt plaats aan de gemeenteraad (horizontale verantwoordingsproces). Deze vormt de basis voor de verantwoording aan nationale partijen die een rol hebben bij het toezichthouden op informatieveiligheid (verticaal verantwoordingsproces).

De samenwerking op de bedrijfsvoeringsfuncties vanuit de gemeente Dordrecht voorziet in een Chief Information Security Officer (CISO). De CISO is de eindverantwoordelijke voor de informatiebeveiliging en cyberveiligheid binnen de gemeentelijke organisaties. De CISO ontwikkelt strategisch beleid, awareness, beheert risico's, zorgt voor naleving van wet- en regelgeving (zoals AVG en NIS2) en de respons bij beveiligingsincidenten. Binnen de gemeentelijke organisatie is een Information Security Officer (ISO) ingeregeld die verantwoordelijk is voor het implementeren en beheren van het informatiebeveiligingsbeleid en genoemde wet- en regelgeving.

Privacy

Privacy en gegevensbescherming zijn specifieke aandachtsgebieden binnen onze informatiehuishouding. We willen voldoen aan de wettelijke verplichtingen die de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en andere wet- en regelgeving van ons vragen. Het beschermen van de privacy en de persoonsgegevens van onder andere inwoners, medewerkers en samenwerkingspartners vraagt voortdurende en organisatie brede aandacht en inzet. We geven prioriteit aan het vergroten van bewustwording, actualiseren van beleid en protocollen, het uitvoeren van Basis Risico Analyses (BRA) en Data Protection Impact Assessments (DPIA) op hoog-risico processen. De vakafdelingen zijn verantwoordelijk voor het borgen van gegevensbescherming binnen hun processen. Daar ligt het initiatief voor het in kaart brengen van de risico's van gegevensverwerkingen en het aantoonbaar voldoen aan wet- en regelgeving. De privacy coördinator ondersteunt hierbij en adviseert over de technische of organisatorische maatregelen die nodig zijn om risico's te mitigeren.

Onze interne toezichthouder, de functionaris voor de gegevensbescherming (FG), adviseert college, raad en burgemeester en is het aanspreekpunt voor inwoners en de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). De FG is aangesteld door de gemeenteraad en voert onafhankelijk toezicht uit en controle op de kwaliteit van de uitvoering van het privacy beleid. De organisatie van de FG functie vindt plaats vanuit de gemeente Dordrecht voor de bij de samenwerking op de bedrijfsvoeringstaken aangesloten Drechtsteden gemeenten. De werkzaamheden die een FG uitvoert hebben een wettelijke grondslag (artikelen 37 tot en met 39 AVG).

In het kader van toezicht voert de functionaris voor de gegevensbescherming jaarlijks een privacy audit uit. Ook worden interne en externe audits uitgevoerd die op grond van de Wet Politiegegevens verplicht zijn. Daarnaast voeren we een jaarlijkse privacy self assessment uit waarmee we inzicht creëren in de wijze waarop we privacy geborgd hebben en waar ruimte is voor verbetering.

Budgetoverzichten

Huisvestingskosten	lasten	baten	saldo
gemeentehuis	1.381	28	1.353
gemeentewerf	394	21	373
Totaal	1.775	49	1.726

Automatiseringskosten	Realisatie
Investeringsbudget	0
Exploitatiebudgetten	312
Bijdrage aan Servicegemeente Dordrecht	2.125
Totaal	2.438

Omschrijving	Primitieve Begroting	Begrotingswijzigingen	Totaal Begroot	Realisatie	Restant
Gemeenteraad	774	74	848	839	9
Accountantscontrole	81	0	81	111	-30
Rekenkamer	51	0	51	41	9
Griffie	670	-84	586	578	8
Burgemeester en wethouders	836	1.724	2.560	3.253	-693
Totaal Algemeen Bestuur	2.412	1.714	4.126	4.823	-696

De hogere lasten van € 30.000 bij de accountantscontrole komen voornamelijk door meerwerk van de accountant door het hoge aantal SiSa-regelingen. De hogere lasten van € 6930.000 bij Burgemeester en Wethouders wordt voornamelijk veroorzaakt door de aanvullende storting in de voorziening wethouderspensioenen.

Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente Zwijndrecht is actief in netwerken van beleids- en uitvoeringsorganisaties. Bij een deel van die organisaties is de gemeente ook bestuurlijk en financieel betrokken. In dat geval is sprake van een “verbonden partij”. Grofweg heeft Zwijndrecht te maken met twee typen verbonden partijen. Een bijzondere vorm hiervan zijn de samenwerkingsverbanden die in het leven zijn geroepen om gemeentelijke taken in gezamenlijkheid uit te voeren. Dit soort samenwerkingsverbanden (gemeenschappelijke regelingen) levert een grote bijdrage aan het realiseren van maatschappelijke doelen, maar levert door zijn aard ook bestuurlijke en financiële risico's op.

Deze paragraaf verschaft inzicht in beleidsmatige en financiële betrokkenheid van de gemeente Zwijndrecht bij door verbonden partijen uit te voeren taken en processen. Volgens artikel 15 lid 1 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bevat de paragraaf De paragraaf betreffende de verbonden partijen bevat ten minste:

- de visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
- de lijst van verbonden partijen, die wordt onderverdeeld in:
 - o gemeenschappelijke regelingen;
 - o vennootschappen en coöperaties;
 - o stichtingen en verenigingen;
 - o overige verbonden partijen.

Verbonden partijen

De gemeente Zwijndrecht heeft met de volgende verbonden partijen een relatie:

- Gemeenschappelijke regeling Sociaal (GRS, voorheen SDD)
- Gemeenschappelijke regeling Dienst Gezondheid en Jeugd (DGJ, RAV SOJ)
- Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ)
- Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (VRZHZ)
- Gemeenschappelijke regeling voor het Natuur- en recreatiegebied IJsselmonde (NRIJ)
- Gemeenschappelijke regeling Vuilverwerking Dordrecht en omstreken (Gevudo)
- ROM-D Groep
- Stedin Holding N.V.
- Oasen N.V.
- B.V. Gemeenschappelijk Bezit Evides
- N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
- Sportbedrijf Zwijndrecht B.V.
- Leerwerkbedrijf Zwijndrecht Werkt B.V.

De samenwerking met de gemeente Dordrecht (Bedrijfsvoering Drechtsteden, voorheen Service-gemeente Dordrecht) valt niet onder de definitie van verbonden partijen en valt buiten de scope van deze paragraaf. In de paragraaf bedrijfsvoering kunt u meer lezen over deze samenwerking.

Visie ten aanzien van verbonden partijen / samenwerking

In 2025 is de [nota verbonden partijen](#) vernieuwd. Hierin stellen wij dat:

- wij kritisch zijn op het aangaan of voortzetten van samenwerking en we doen dit alleen wanneer het direct of indirect meerwaarde oplevert voor onze gemeente en onze inwoners.
- wij als gemeente willen bereiken dat de verbonden partij de taken uitvoert binnen de inhoudelijke en financiële kaders.

Het bepalen of samenwerking in een verbonden partij voldoende meerwaarde oplevert een gegeven situatie, doen we aan de hand van het afwegingskader in de [nota verbonden partijen](#) (Hoofdstuk 3). De sturing op kaders gebeurt op basis van het sturingsarrangement (Hoofdstuk 4).

Op de volgende pagina's worden de basisgegevens per verbonden partij gepresenteerd, op de vertrouwde wijze. Enkele onderdelen zijn toegevoegd als gevolg van de nieuwe nota verbonden partijen. Het betreft de link tussen een verbonden partij en de doelstellingen in onze programmabegroting en afsluitend de risicoschatting en het sturingsmodel. Voor de leesbaarheid laten we hieronder in tabelvorm zien wat een sturingsarrangement inhoudt.

Sturingsarrangement 1	Sturingsarrangement 2	Sturingsarrangement 3
<i>Dit pakket wordt gebruikt voor verbonden partijen die in het risicoprofiel 'laag' vallen. Dit arrangement betreft de meest standaard wijze van sturen en informeren en heeft de volgende uitgangspunten:</i> • Agenda's van vergaderingen en tussentijdse rapportages worden ambtelijk gevolgd; • Bestuurlijke advisering vindt plaats aan de portefeuillehouder die deelneemt aan de vergadering en in geval van calamiteiten; • Wanneer er belangrijke tussentijdse ontwikkelingen zijn, informeren wij de raad via een raadsinformatiebrief, mondeling in de raadsvergadering bij de terugkoppeling vanuit het college of schriftelijk via email; • Indien daartoe volgens de wet Gemeenschappelijke Regelingen de mogelijkheid bestaat, is de raad in de gelegenheid om een zienswijze in te dienen. Dit omvat dus naast de begroting ook toetreding, wijziging of beëindiging van een GR; • De begroting en eventueel de jaarrekening van de gemeenschappelijke regelingen worden ter zienswijze voorgelegd aan de raad. Het college draagt daarbij zorg voor een conceptzienswijze voorzien van wensen en bedenkingen die effectief zijn en daadwerkelijk	<i>Dit pakket wordt gebruikt voor verbonden partijen die in het risicoprofiel 'gemiddeld' vallen. Dit arrangement betreft de meest standaard wijze van sturen en informeren en heeft de volgende uitgangspunten:</i> Arrangement 1 met aanvullend • Andere (P&C) documenten van de gemeenschappelijke regelingen worden, voor zover dit is afgesproken in de gemeenschappelijke regeling, voor zienswijze voorgelegd aan de raden, bijvoorbeeld een meerjarenbeleidsplan; • Indien noodzakelijk wordt tussentijds om extra informatie verzocht.	<i>Dit pakket wordt gebruikt voor verbonden partijen die in het risicoprofiel 'hoog' vallen. Dit arrangement betreft de meest standaard wijze van sturen en informeren en heeft de volgende uitgangspunten:</i> Arrangement 1 en 2 met aanvullend • Voorstel doen tot instellen van een regionale raadsadviescommissie; • Gebruik maken van de mogelijkheden tot onderzoek die de Wgr stelt; recht van enquête, onderzoek door rekenkamer; • Alle P&C documenten bespreken in college en zo nodig aanbieden aan de raad; • Rechtstreekse dialoog tussen de raad en de verbonden partij, door bijvoorbeeld de directie uit te nodigen in de raad.

verschil kunnen uitmaken voor de verbonden partij. Dit geldt ook voor wijzigingen van de begroting die tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage leidt; • Op grond van artikel 169 lid 4 van de gemeentewet stelt het college de raad in de gelegenheid wensen en bedenkingen te geven op voorgenomen besluiten van deelnemingen die belangrijke gevolgen kunnen hebben voor de gemeente; • Vaststellen van (aanvullende) kaders voor de uitgangspuntennotitie die de gemeenschappelijke regeling jaarlijks vaststelt, een zogenaamde kaderbrief.		
---	--	--

	Gemeenschappelijke regeling Sociaal <i>Sturingsarrangement 3 als gevolg van een hoog risicoprofiel</i>										
Vestigingsplaats	Dordrecht.										
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling.										
Onderdelen	Sociale Dienst Drechtsteden										
Doel	De GRS heeft tot doel [...] bij te dragen aan de beleidsontwikkeling van de gemeenten op de gebieden van het sociaal domein en sociale werkvoorziening en uitvoering te geven aan het op deze gebieden vastgestelde beleid. Ter verwezenlijking van de [...] genoemde doelstelling behartigt de GRS de gemeenschappelijke regionale belangen op de terreinen van sociaaleconomische versterking, sociaal domein en sociale werkvoorziening. (Artikel 3, besluit Gemeenschappelijke Regeling Sociaal)										
Bijdrage aan de programma's (van onze begroting)	De deelname in de GRS draagt bij aan programma 3 'Armoedebestrijding en versterken lokale economie' middels de doelstellingen: - Ruimhartig minimabeleid; - Inzet op actuele ontwikkelingen; - Duurzaam perspectief uit armoede. De deelname in de GRS draagt bij aan Programma 4 'Welzijn, zorg, sport en cultuur' middels de doelstellingen: - Zwijndrecht is een inclusieve samenleving waarin iedereen mee kan doen en waarin aandacht is voor elkaar; - Inwoners die dat nodig hebben kunnen rekenen op een steuntje in de rug, zorg en ondersteuning.										
Openbaar belang	Het in algemene zin behartigen van regionale belangen zoals hiervoor aangegeven onder 'doel'.										
Activiteiten	Deze zijn opgesomd in de vastgestelde regeling (GRS), Hoofdstuk 2.										
Financieel belang gemeente	De bijdrage* aan de GRS voor 2025 is** <table> <tr> <td>Bestaanszekerheid versterken (Bijstand en minimabeleid)</td><td>€ 25.311</td></tr> <tr> <td>Ontwikkelen naar werk (Participatie en Drechtwerk)</td><td>€ 5.599</td></tr> <tr> <td>Zorgen voor ondersteuning (Wmo)</td><td>€ 14.205</td></tr> <tr> <td>Bedrijfsvoering (van GRS inclusief voormalig Drechtwerk)</td><td>€ 9.487</td></tr> <tr> <td>TOTAAL</td><td>€ 54.602</td></tr> </table> * We hanteren voor de herkenbaarheid de programma indeling van de GRS ** De cijfers zijn gebaseerd op de concept Jaarstukken 2025.	Bestaanszekerheid versterken (Bijstand en minimabeleid)	€ 25.311	Ontwikkelen naar werk (Participatie en Drechtwerk)	€ 5.599	Zorgen voor ondersteuning (Wmo)	€ 14.205	Bedrijfsvoering (van GRS inclusief voormalig Drechtwerk)	€ 9.487	TOTAAL	€ 54.602
Bestaanszekerheid versterken (Bijstand en minimabeleid)	€ 25.311										
Ontwikkelen naar werk (Participatie en Drechtwerk)	€ 5.599										
Zorgen voor ondersteuning (Wmo)	€ 14.205										
Bedrijfsvoering (van GRS inclusief voormalig Drechtwerk)	€ 9.487										
TOTAAL	€ 54.602										
Financieel risico	Het financiële risico voor de gemeente is haar bijdrage in het exploitatietekort op het moment dat de GRS niet meer over reserves beschikt.										
Bestuurlijk belang	Gemeente wordt vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur door wethouder R. de Meij. De stemverhouding is gebaseerd op het inwoneraantal van elke gemeente afgezet tegen het totaal. Op dit moment heeft Zwijndrecht 15/100 stemrecht. Op basis van artikel 25 van de GR kan de raad blijk van zijn gevoelens geven bij de begroting. (zienswijze)										

Beleidsvoornemens	Het behouden van onze stevige bestuurlijke positie in de GRS. Dit aangezien de GRS financieel en inhoudelijk gezien taken binnen het meest omvangrijke beleidsveld uitvoert, zoals: werk en inkomen, sociale basis, participatie en wmo.	
Kerncijfers verbonden partij		
Eigen vermogen		
Vreemd vermogen		
Jaarresultaat		
	De cijfers zijn gebaseerd op de concept Jaarstukken 2025.	

Gemeenschappelijke regeling Dienst Gezondheid & Jeugd Sturingsarrangement 3 als gevolg van een hoog risicoprofiel									
Vestigingsplaats	Dordrecht.								
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling.								
Onderdelen	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zuid-Holland Zuid (GGD), Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten (BLVS), Regionale Ambulance Voorziening (RAV), Serviceorganisatie Jeugd.								
Doel	De regeling heeft tot doel een bijdrage te leveren aan het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten en een evenwichtige ontwikkeling van het gebied te bevorderen, in het bijzonder op het terrein van publieke gezondheid, onderwijs, jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning, ambulance zorg, meldkamer ambulancevervoer en geneeskundige hulpverlening								
Bijdrage aan de programma's (van onze begroting)	De deelname in de DG&J draagt bij aan Programma 4 Welzijn, zorg, sport en cultuur, middels de doelstellingen: - Een gezonde basis voor iedereen; - Inwoners die dat nodig hebben kunnen rekenen op een steuntje in de rug, zorg en ondersteuning.								
Openbaar belang	Het in algemene zin behartigen van belangen op het terrein van: <i>volksgezondheid, onderwijs, jeugdzorg en welzijn</i> .								
Activiteiten	Zie artikelen 3 tot en met 7 van de GR.								
Financieel belang gemeente	De bijdrage per onderdeel van de GR DG&J*: DG&J (gezondheidszorg): € 3.163 SOJ (Uitvoering Jeugdwet): € 20.436 € 23.599 <i>*De cijfers zijn gebaseerd op de concept Jaarstukken 2025.</i>								
Financieel risico	Het financiële risico voor de gemeente is haar bijdrage in het exploitatietekort op het moment dat de dienst Gezondheid & Jeugd niet meer over reserves beschikt.								
Bestuurlijk belang	Gemeente wordt vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door wethouder R. de Meij. Het algemeen bestuur vergadert vier maal per jaar. Op basis van artikel 25 van de GR kan de raad blijk van zijn gevoelens geven bij de begroting (zienswijze).								
Beleidsvoornemens	Het blijven behartigen van het belang van de inwoners van Zwijndrecht op bestuurlijk (college) niveau, waaronder het belang van het in control blijven op de uitgaven in het kader van jeugdhulp. Aanvullend heeft de Zwijndrechtse raad in zienswijzen uitgesproken om in 2025 een Raadsadviescommissie (RAC) te vormen, om ook op dat niveau aan de Zwijndrechtse sturing verdere invulling te kunnen geven.								
Kerncijfers verbonden partij	<table><tr><th>31-12-2024</th><th>31-12-2025</th></tr><tr><td>€ 3.989</td><td>€ 4.041</td></tr><tr><td>€ 29.356</td><td>€ 28.656</td></tr><tr><td>€ 1.128</td><td>€ 1.994</td></tr></table> De cijfers zijn gebaseerd op de concept Jaarstukken 2025.	31-12-2024	31-12-2025	€ 3.989	€ 4.041	€ 29.356	€ 28.656	€ 1.128	€ 1.994
31-12-2024	31-12-2025								
€ 3.989	€ 4.041								
€ 29.356	€ 28.656								
€ 1.128	€ 1.994								

	Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid <i>Sturingsarrangement 1 als gevolg van een laag risicoprofiel</i>													
Vestigingsplaats	Dordrecht.													
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (wettelijke verplicht).													
Doel	De regeling wordt getroffen ter ondersteuning van de deelnemers bij de uitvoering van hun taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede de taken op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.													
Bijdrage aan de programma's (van onze begroting)	De deelname in de OZHZ draagt (vanwege de aard van de taken van de ozhz, die op het vlak van vergunningverlening, toezicht en handhaving vallen) indirect bij aan Programma 5 'Veiligheid en Leefomgeving en duurzaamheid' middels de doelstellingen: - Een schone, functionerende en aantrekkelijke buitenruimte - Een duurzame gemeente, voorbereid op de toekomst													
Openbaar belang	(Milieu)veiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid.													
Activiteiten	Zie artikel 4 van de GR.													
Financieel belang gemeente	De gemeente betaalt jaarlijks een inwonerbijdrage. De bijdrage voor 2025 bedroeg € 1.548.000													
Financieel risico	Afhankelijk van de exploitatieresultaten.													
Bestuurlijk belang	Gemeente wordt vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door wethouder J. van Dongen. Het algemeen bestuur vergadert vier maal per jaar. Op basis van artikel 33 van de GR kan de raad zijn zienswijze geven bij de ontwerpbegroting.													
Beleidsvoornemens	Het blijvend behartigen van de Zwiindrechtse belangen ten aanzien van de taken die bij de OZHZ zijn ondergebracht, met name de taken op het gebied van vergunningverlening en -toezicht in het kader van het omgevingsrecht.													
Kerncijfers verbonden partij	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th><th>31-12-2024</th><th>31-12-2025</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td><td>€ 988</td><td>€ 2.745</td></tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td><td>€ 13.240</td><td>€ 14.925</td></tr> <tr> <td>Jaarresultaat</td><td>€ 604</td><td>€ 1.756</td></tr> </tbody> </table>			31-12-2024	31-12-2025	Eigen vermogen	€ 988	€ 2.745	Vreemd vermogen	€ 13.240	€ 14.925	Jaarresultaat	€ 604	€ 1.756
	31-12-2024	31-12-2025												
Eigen vermogen	€ 988	€ 2.745												
Vreemd vermogen	€ 13.240	€ 14.925												
Jaarresultaat	€ 604	€ 1.756												
	De cijfers zijn gebaseerd op de concept Jaarstukken 2025.													

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid Sturingsarrangement 1 als gevolg van een laag risicoprofiel									
Vestigingsplaats	Dordrecht.								
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (wettelijk verplicht).								
Onderdelen	- Regionale Brandweer Zuid-Holland Zuid: Dordrecht (oranjepark, leerpark, noordendijk). - Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR).								
Doel	Het openbaar lichaam heeft tot doel de brandweezorg, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen met behoud van lokale verankering bestuurlijk en operationeel op regionaal niveau te integreren, teneinde een doelmatige en slagvaardige hulpverlening te verzekeren, mede op basis van een gecoördineerde voorbereiding.								
Openbaar belang	Het in algemene zin behartigen van belangen op het terrein van: <i>regionale brandweer, geneeskundige hulpverlening, openbare orde en veiligheid.</i>								
Bijdrage aan de programma's (van onze begroting)	De deelname in de VRZHZ draagt bij aan Programma 5: 'Veiligheid en Leefomgeving en duurzaamheid' middels de doelstelling Veilig wonen en leven.								
Activiteiten	Uitvoering van de eisen die de Wet Veiligheidsregio's aan de gemeenschappelijke regeling stelt, alsmede regulier werk op gebied van rampenbestrijding, crisisbeheersing, brandweezorg en GHOR.								
Financieel belang gemeente	De gemeente betaalt jaarlijks een bijdrage. De bijdrage was in 2025 € 4.741.044.								
Financieel risico	Het financiële risico voor de gemeente is haar bijdrage in het exploitatietekort op het moment dat de Veiligheidsregio niet meer over reserves beschikt.								
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten, waarin elk lid één stem heeft. Sinds 2024 is dat burgemeester L. Anink. Het algemeen bestuur vergadert vier maal per jaar. Op basis van artikel 29 van de GR kan de raad blijk van zijn gevoelens geven bij de begroting (zienswijze).								
Beleidsvoornemens	Het blijvend behartigen van de Zwijndrechtse belangen ten aanzien van de taken die bij de VRZHZ zijn ondergebracht, met name de taken op het gebied van brandweer, crisisbeheersing en openbare veiligheid.								
Kerncijfers verbonden partij	<table><tr><th>31-12-2024</th><th>31-12-2025</th></tr><tr><td>€ 9.673</td><td>€ 9.168</td></tr><tr><td>€ 91.468</td><td>€ 93.847</td></tr><tr><td>€ 2.229</td><td>€ 1.946</td></tr></table>	31-12-2024	31-12-2025	€ 9.673	€ 9.168	€ 91.468	€ 93.847	€ 2.229	€ 1.946
31-12-2024	31-12-2025								
€ 9.673	€ 9.168								
€ 91.468	€ 93.847								
€ 2.229	€ 1.946								
Eigen vermogen									
Vreemd vermogen									
Jaarresultaat									
De cijfers zijn gebaseerd op de definitieve Jaarstukken 2025.									

Gemeenschappelijke regeling voor het Natuur- en recreatiegebied IJsselmonde Sturingsarrangement 2 als gevolg van een gemiddeld risicoprofiel									
Vestigingsplaats	Schiedam.								
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Albrandswaard, Barendrecht, Hendrik-Ido Ambacht, Ridderkerk en Zwijndrecht.								
Doel / Openbaar belang	Het in onderlinge samenhang behartigen van het gemeenschappelijke belang van de deelnemers voor wat betreft de ontsluiting, de ontwikkeling, aanleg en beheer in het kader van de openluchtrecreatie en toerisme en waar mogelijk van natuur en landschap in het gebied.								
Openbaar belang	Bevorderen van openluchtrecreatie met behoud van natuur en landschap.								
Bijdrage aan de programma's (van onze begroting)	De deelname in de NRIJ draagt bij Programma 5 Veiligheid en Leefomgeving en duurzaamheid middels de doelstelling 'Een duurzame gemeente, voorbereid op de toekomst'.								
Activiteiten	De GR NRIJ vervult een trekkersrol in het realiseren en beheren van het bestaande en geplande recreatieve aanbod in de groene buitenruimte van IJsselmonde dat in onderlinge samenhang wordt afgestemd op de brede maatschappelijke vraag en mogelijkheden met een marktgerichte oriëntatie.								
Financieel belang gemeente	De inwonerbijdrage bedroeg: € 372.518								
Financieel risico	Het financiële risico voor de gemeente is haar bijdrage in het exploitatietekort op het moment dat het Natuur- en Recreatieschap niet meer over een algemene reserve beschikt.								
Bestuurlijk belang	Gemeente wordt vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur door wethouder J. van Dongen. In het algemeen bestuur hebben twee leden zitting: een wethouder en een raadslid. Het algemeen bestuur vergadert twee maal per jaar. Op basis van artikel 34 lid 3 van de GR kan de raad blijk van zijn gevoelens geven bij de ontwerpbegroting.								
Beleidsvoornemens	Door bestuurlijke deelname van zowel wethouder als raadslid in het AB, alsmede de wethouder J. van Dongen in het DB, beoogt Zwijndrecht haar belangen maximaal te behartigen. Dit is extra van belang gelet op de ontwikkelingen door (mogelijke) uittreders.								
Ontwikkelingen	In 2025 is duidelijk geworden dat de provincie Zuid-Holland en de gemeente Rotterdam ook op de middellange termijn (in ieder geval tot en met 2031) nog financiële bijdragen aan de NRIJ zullen leveren. De bijdragen worden vanaf 2026 wel substantieel minder. In verband met de continuïteit van de NRIJ op langere termijn, is er onder aansturing van het AB/DB via het Programma Toekomstbestendig NRIJ hard verder gewerkt aan de benodigde meerjarige ombuigingen om de NRIJ ook in de toekomst haar taken te kunnen laten verrichten. Ook is de samenwerking met Staatsbosbeheer geëvalueerd, in voorbereiding op de herziening van de samenwerkingsovereenkomst in 2026.								
Kerncijfers verbonden partij	<table><tr><th>31-12-2024</th><th>31-12-2025</th></tr><tr><td>€ 4.701</td><td>€ 4.532</td></tr><tr><td>€ 3.435</td><td>€ 3.817</td></tr><tr><td>-/- € 205</td><td>€ 73</td></tr></table>	31-12-2024	31-12-2025	€ 4.701	€ 4.532	€ 3.435	€ 3.817	-/- € 205	€ 73
31-12-2024	31-12-2025								
€ 4.701	€ 4.532								
€ 3.435	€ 3.817								
-/- € 205	€ 73								
Eigen vermogen									
Vreemd vermogen									
Jaarresultaat	De cijfers zijn gebaseerd op de concept Jaarstukken 2025.								

Gemeenschappelijke regeling Vuilverwerking Dordrecht en omstreken (Gevudo) Sturingsarrangement 1 als gevolg van een laag risicoprofiel									
Vestigingsplaats	Dordrecht.								
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling.								
Doel	Gevudo bezit 529 aandelen van de N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC) te Alkmaar en behartigt en coördineert de aandeelhoudersbelangen van de deelnemende gemeenten richting HVC.								
Openbaar belang	Afvalinzameling (huisvuil), - verwerking en straatreiniging.								
Bijdrage aan de programma's (van onze begroting)	De deelname in Gevudo draagt bij aan programma 5 'Duurzame en veilige leefomgeving' middels de doelstelling 'een duurzame gemeente, voorbereid op de toekomst'.								
Activiteiten	Beheer van aandelen. Gevudo heeft met ingang van 2007 het karakter van een 'houderstermaatschappij': zij voert geen operationele taken meer uit.								
Financieel belang gemeente	Gevudo is aandeelhouder in de HVC met 529 aandelen. Het aandelenbezit is vanwege aandelenemissies voor nieuwe aandeelhouders in de afgelopen jaren teruggegaan van 18,15% naar 14,28% van het totaal van de aandelen A. Ons aandeel in GR Gevudo is 10,03% (op basis van het aantal inwoners per 01-01-2025), wat neerkomt op 1,43% aandelen HVC. Dit percentage fluctueert jaarlijks enigszins.								
Financieel risico	De gemeente waarborgt de betaling van de rente en aflossing van de door HVC te sluiten geldleningen en in rekening-courant op te nemen gelden naar rato van het financieel belang van 1,43%. De gemeente kan aangesproken worden voor dit deel. Dit is als risico meegenomen bij de bepaling van het weerstandsvermogen. De gemeente ontvangt hiervoor jaarlijks een garantstellingsprovisie (2025: € 71.000).								
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur door wethouder J. van Dongen. Het algemeen bestuur vergadert twee maal per jaar. Op basis van artikel 22 van de GR kan de raad zijn zienswijze geven bij de ontwerpbegroting.								
Beleidsvoornemens	Blijven deelnemen aan Gevudo om via Gevudo inspraak te blijven houden in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van HVC ten behoeve van de afvalinzameling en -verwerking in de gemeente.								
Kerncijfers verbonden partij	<table><tr><th>31-12-2024</th><th>31-12-2025</th></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 30</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 401</td></tr><tr><td>Jaarresultaat</td><td>€ 0</td></tr></table>	31-12-2024	31-12-2025	Eigen vermogen	€ 30	Vreemd vermogen	€ 401	Jaarresultaat	€ 0
31-12-2024	31-12-2025								
Eigen vermogen	€ 30								
Vreemd vermogen	€ 401								
Jaarresultaat	€ 0								
	De cijfers zijn gebaseerd op de definitieve Jaarstukken 2025.								

ROM-D Groep Sturingsarrangement 1 als gevolg van een laag risicoprofiel												
Vestigingsplaats	Dordrecht.											
Rechtsvorm	Binnen de ROM-D groep participeert gemeente Zwijndrecht direct in de: - naamloze vennootschap ROM-D holding (ROM-D Holding NV); - commanditaire vennootschap ROM-D Dordtse Kil III (ROM-D Dordtse Kil III CV).											
Doel	Versterken en uitbouwen regionale economie.											
Openbaar belang / activiteiten	Versterken en uitbouwen van de regionale economie door: de uitgifte van kavels, de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen, de revitalisering van bestaande bedrijventerreinen en de promotie van de regio Drechtsteden.											
Bijdrage aan de programma's (van onze begroting)	De deelname in ROM-D draagt bij aan programma 3 'Armoedebestrijding en versterken lokale economie' middels de doelstellingen 'werkgelegenheid in Zwijndrecht versterken, zowel kwantitatief als kwalitatief' en 'versterken van de bedrijventerreinen en concentratiegebieden voor retail en horeca'.											
Financieel belang gemeente	De gemeente heeft een kapitaalinbreng in totaal van € 1.227.604. - ROM-D Holding NV van € 941.228 - ROM-D Dordtse Kil III CV € 286.376 Er is geen dividend uitgekeerd.											
Financieel risico	ROM-D Holding NV heeft het ingebrachte aandelenkapitaal 'doorgestort' in het (risicodragende) commanditair kapitaal van ROM-D Capital BV. De kapitaalinbreng in ROM-D Holding NV is gewaardeerd voor € 1. Het financiële risico omvat hierdoor de balanswaarde van in totaal € 286.377. Dit is als risico meegenomen bij de bepaling van het weerstandsvermogen.											
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in de aandeelhoudersvergadering vertegenwoordigd door wethouder T. Jansen voor het uitoefenen van het stemrecht van de gemeente Zwijndrecht binnen de ROM-D Holding NV en ROM-D Dordtse Kil III CV.											
Beleidsvoornemens	Behoud van aandelen om inspraak te blijven houden in het versterken en uitbouwen van de regionale economie.											
Ontwikkelingen	Naar verwachting zal het uittreden van de gemeente Rotterdam plaatsvinden na het afronden van het project Kil III en het liquideren van die CV.											
Kerncijfers verbonden partij	<table><tr><th>31-12-2024</th><th>31-12-2025</th></tr><tr><td>Eigen vermogen (ROM-D Hold. NV)</td><td>€ 4.603</td><td>€ 4.974</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen (ROM-D Hold. NV)</td><td>€ 2.201</td><td>€ 2.201</td></tr><tr><td>Jaarresultaat (ROM-D Hold. NV)</td><td>-/- € 143</td><td>€ 370</td></tr></table> De cijfers zijn gebaseerd op de definitieve Jaarstukken 2025.	31-12-2024	31-12-2025	Eigen vermogen (ROM-D Hold. NV)	€ 4.603	€ 4.974	Vreemd vermogen (ROM-D Hold. NV)	€ 2.201	€ 2.201	Jaarresultaat (ROM-D Hold. NV)	-/- € 143	€ 370
31-12-2024	31-12-2025											
Eigen vermogen (ROM-D Hold. NV)	€ 4.603	€ 4.974										
Vreemd vermogen (ROM-D Hold. NV)	€ 2.201	€ 2.201										
Jaarresultaat (ROM-D Hold. NV)	-/- € 143	€ 370										

Eigen vermogen (ROM-D KiI III CV) Vreemd vermogen (ROM-D KiI III CV) Jaarresultaat (ROM-D KiI III CV)	31-12-2024	31-12-2025
	€ 14.555	€ 16.678
	€ 183	€ 46
	€ 298	€ 2.123

De cijfers zijn gebaseerd op de definitieve Jaarstukken 2025.

	Stedin Holding N.V. <i>Sturingsarrangement 1 als gevolg van een laag risicoprofiel</i>													
Vestigingsplaats	Rotterdam.													
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap.													
Doel	Het op een betrouwbare, veilige en maatschappelijk verantwoorde wijze mogelijk maken van het leveren van energie door het beheren en onderhouden van de energienetten (infrastructuur) in het grootste deel van Zuid-Holland, Utrecht en Zeeland.													
Openbaar belang / activiteiten	Stedin Groep concentreert zich op alle activiteiten die samenhangen met het aanleggen, beheren en onderhouden van energienetten in het grootste deel van Zuid-Holland, Utrecht en Zeeland.													
Bijdrage aan de programma's (van onze begroting)	De deelname in Stedin draagt bij aan programma 5 'Duurzame en veilige leefomgeving' middels de doelstelling 'een duurzame gemeente, voorbereid op de toekomst'.													
Financieel belang gemeente	De gemeente is aandeelhouder van 0,99% van de aandelen. De gemeente ontvangt hiervoor jaarlijks dividend (2025: € 496.000).													
Financieel risico	Het ingebrachte aandelenkapitaal is gewaardeerd op € 1.184.000. Het financiële risico omvat de balanswaarde van het ingebrachte aandelenkapitaal. Gezien de financiële positie van Stedin is hiervoor geen risico meegenomen bij de bepaling van het weerstandsvermogen.													
Bestuurlijk belang	De gemeente is vertegenwoordigd in de Algemene vergadering van Aandeelhouders door wethouder T. Jansen. Wij hebben de gemeente Dordrecht gemachtigd ons te vertegenwoordigen in de aandeelhouderscommissie. De AvA vindt minimaal één maal per jaar plaats.													
Beleidsvoornemens	Behoud van aandelen om inspraak te blijven houden in het beheer en onderhoud van de energienetten in de gemeente.													
Ontwikkelingen	In het kader van de energietransitie staat Stedin voor een grote opgave om de infrastructuur efficiënter te gebruiken, te verzwaren en uit te breiden. Door middel van het project Nachtwacht (Rijk) en project Omega (Provincies en gemeenten, nog geen aandeelhouders) probeert Stedin het noodzakelijke kapitaal voor de investeringen in de energietransitie te verwerven.													
Kerncijfers verbonden partij	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th><th>31-12-2024</th><th>31-12-2025</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td><td>€ 2.864.000</td><td>€ 3.080.000</td></tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td><td>€ 5.704.000</td><td>€ 6.489.000</td></tr> <tr> <td>Jaarresultaat</td><td>€ 180.000</td><td>€ 278.000</td></tr> </tbody> </table>			31-12-2024	31-12-2025	Eigen vermogen	€ 2.864.000	€ 3.080.000	Vreemd vermogen	€ 5.704.000	€ 6.489.000	Jaarresultaat	€ 180.000	€ 278.000
	31-12-2024	31-12-2025												
Eigen vermogen	€ 2.864.000	€ 3.080.000												
Vreemd vermogen	€ 5.704.000	€ 6.489.000												
Jaarresultaat	€ 180.000	€ 278.000												
	De cijfers zijn gebaseerd op de definitieve Jaarstukken 2025.													

	N.V. Waterbedrijf OASEN <i>Sturingsarrangement 1 als gevolg van een laag risicoprofiel</i>													
Vestigingsplaats	Gouda.													
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap.													
Doel	Leveren van helder en betrouwbaar drinkwater.													
Openbaar belang / activiteiten	Drinkwatervoorziening.													
Financieel belang gemeente	De gemeente is aandeelhouder van 43 van de 748 aandelen (5,7%). Dit aandeel is al jaren gelijk. De aandeelhouders ontvangen al jaren geen dividend.													
Bijdrage aan de programma's (van onze begroting)	De deelname in Oasen draagt bij aan programma 3 'Armoedebestrijding en versterken lokale economie' waarbij het voorzien in de basisbehoeften een belangrijk element is. Er is geen specifieke doelstelling benoemd.													
Financieel risico	Het ingebrachte aandelenkapitaal is gewaardeerd op € 19.000. Het financiële risico omvat de balanswaarde van het ingebrachte aandelenkapitaal. Gezien de financiële positie van Oasen en de omvang van het bedrag is hiervoor geen risico meegenomen bij de bepaling van het weerstandsvermogen.													
Bestuurlijk belang	De gemeente is vertegenwoordigd in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) door wethouder T. Jansen. De AvA vindt één keer per jaar plaats.													
Beleidsvoornemens	Behoud van aandelen om inspraak te blijven houden in de drinkwatervoorziening en de tarifiering hiervan in de gemeente.													
Kerncijfers verbonden partij	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th><th>31-12-2024</th><th>31-12-2025</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td><td>€ 136.041</td><td>€ 149.991</td></tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td><td>€ 263.335</td><td>€ 279.788</td></tr> <tr> <td>Jaarresultaat</td><td>€ 7.892</td><td>€ 13.950</td></tr> </tbody> </table>			31-12-2024	31-12-2025	Eigen vermogen	€ 136.041	€ 149.991	Vreemd vermogen	€ 263.335	€ 279.788	Jaarresultaat	€ 7.892	€ 13.950
	31-12-2024	31-12-2025												
Eigen vermogen	€ 136.041	€ 149.991												
Vreemd vermogen	€ 263.335	€ 279.788												
Jaarresultaat	€ 7.892	€ 13.950												
	De cijfers zijn gebaseerd op de definitieve Jaarstukken 2025.													

	B.V. Gemeenschappelijk Bezit Evides <i>Sturingsarrangement 1 als gevolg van een laag risicoprofiel</i>													
Vestigingsplaats	Rotterdam.													
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap.													
Doel	Het houden en beheren van aandelen in Evides NV en het uitoefenen van stemrecht daarop ten behoeve van de aandeelhouders.													
Openbaar belang	Drinkwatervoorziening.													
Bijdrage aan de programma's (van onze begroting)	De deelname in Evides draagt bij aan programma 3 'Armoedebestrijding en versterken lokale economie' waarbij het voorzien in de basisbehoeften een belangrijk element is. Er is geen specifieke doelstelling benoemd.													
Activiteiten	Beheer van aandelen. B.V. Gemeenschappelijk Bezit Evides is een zuivere houdstermaatschappij en voert geen operationele taken uit.													
Financieel belang gemeente	B.V. Gemeenschappelijk Bezit Evides heeft 50% van de aandelen van Evides N.V. in handen. De overige 50% is in handen van GBE Aqua B.V. De deelname van de gemeente Zwijndrecht in B.V. Gemeenschappelijk Bezit Evides is zeer bescheiden te noemen, namelijk 3.325 aandelen op een totaal van 1.850.000 aandelen, ofwel 0,18%. Dit aandeel is al jaren gelijk. De gemeente ontvangt hiervoor jaarlijks dividend (2025: € 11.000).													
Financieel risico	Het ingebrachte aandelenkapitaal is gewaardeerd op € 3.000. Het financiële risico omvat de balanswaarde van het ingebrachte aandelenkapitaal. Gezien de financiële positie van B.V. Gemeenschappelijk Bezit Evides en Evides N.V. en de omvang van het bedrag is hiervoor geen risico meegenomen bij de bepaling van het weerstandsvermogen.													
Bestuurlijk belang	De gemeente is vertegenwoordigd in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) door wethouder T. Jansen. De AvA vindt twee keer per jaar plaats.													
Beleidsvoornemens	Behoud van aandelen in B.V. Gemeenschappelijk Bezit Evides om inspraak te blijven houden in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Evides N.V. ten behoeve van de drinkwatervoorziening en de tarifiering hiervan in de gemeente.													
Kerncijfers verbonden partij	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th><th>31-12-2024</th><th>31-12-2025</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td><td>€ 312.780</td><td>€ 337.854</td></tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td><td>€ 20</td><td>€ 44</td></tr> <tr> <td>Jaarresultaat</td><td>€ 26.571</td><td>€ 31.024</td></tr> </tbody> </table>			31-12-2024	31-12-2025	Eigen vermogen	€ 312.780	€ 337.854	Vreemd vermogen	€ 20	€ 44	Jaarresultaat	€ 26.571	€ 31.024
	31-12-2024	31-12-2025												
Eigen vermogen	€ 312.780	€ 337.854												
Vreemd vermogen	€ 20	€ 44												
Jaarresultaat	€ 26.571	€ 31.024												
	De cijfers zijn gebaseerd op de definitieve Jaarstukken 2025.													

	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten <i>Sturingsarrangement 1 als gevolg van een laag risicoprofiel</i>													
Vestigingsplaats	Den Haag													
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap.													
Doelstelling	Kredietverlening aan de publieke sector.													
Openbaar belang / activiteiten	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.													
Bijdrage aan de programma's (van onze begroting)	De deelname in BNG draagt niet bij aan een specifiek programma, maar aan de begroting als geheel. De BNG is essentieel voor de financiële dienstverlening aan overheden en zorgt daarmee voor de financiering van de totale begroting. Er is geen specifieke doelstelling benoemd.													
Financieel belang gemeente	Aandeelhouder van 47.541 aandelen (0,085%). Dit aandeel is al jaren gelijk. De gemeente ontvangt hiervoor jaarlijks dividend (2025: € 119.000).													
Financieel risico	Het ingebrachte aandelenkapitaal is gewaardeerd op € 108.000. Het financiële risico omvat de balanswaarde van het ingebrachte aandelenkapitaal. Gezien de financiële positie van BNG N.V. en de omvang van het bedrag is hiervoor geen risico meegenomen bij de bepaling van het weerstandsvermogen.													
Bestuurlijk belang	De gemeente is vertegenwoordigd in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) door wethouder T. Jansen. De AvA vindt één maal per jaar plaats.													
Beleidsvoornemens	Gelet op de wijze waarop BNG N.V. het openbaar belang behartigt ligt het voor de hand het aandelenbezit in BNG N.V. als een duurzame belegging te zien.													
Kerncijfers verbonden partij	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th><th>31-12-2024</th><th>31-12-2025</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td><td>€ 4.777.000</td><td>€ 4.863.000</td></tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td><td>€ 123.164.000</td><td>€ 110.701.000</td></tr> <tr> <td>Jaarresultaat</td><td>€ 294.000</td><td>€ 172.000</td></tr> </tbody> </table>			31-12-2024	31-12-2025	Eigen vermogen	€ 4.777.000	€ 4.863.000	Vreemd vermogen	€ 123.164.000	€ 110.701.000	Jaarresultaat	€ 294.000	€ 172.000
	31-12-2024	31-12-2025												
Eigen vermogen	€ 4.777.000	€ 4.863.000												
Vreemd vermogen	€ 123.164.000	€ 110.701.000												
Jaarresultaat	€ 294.000	€ 172.000												
	De cijfers zijn gebaseerd op de definitieve Jaarstukken 2025.													

Sportbedrijf Zwijndrecht B.V. Sturingsarrangement 3 als gevolg van een hoog risicoprofiel									
Vestigingsplaats	Zwijndrecht								
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap.								
Doelstelling	De exploitatie van gemeentelijke sport- en recreatievoorzieningen in de ruimste zin van het woord alsmede in algemene zin om voorwaarden te scheppen voor maatschappelijke ontplooiing en vrijetijdsbesteding.								
Openbaar belang	Sport en recreatie.								
Bijdrage aan de programma's (van onze begroting)	De deelname in Sportbedrijf draagt bij aan programma 4 'Welzijn, zorg, sport en cultuur' middels de doelstelling 'een gezonde basis voor iedereen'.								
Activiteiten	De exploitatie en het beheer van zwembad De Hoge Devel.								
Financieel belang gemeente	Aandeelhouder van 100% van de aandelen. Er is geen dividend uitgekeerd.								
Financieel risico	Het ingebrachte aandelenkapitaal is gewaardeerd op € 18.000. Het financiële risico omvat de balanswaarde van het ingebrachte aandelenkapitaal. Gezien de omvang van het bedrag is hiervoor geen risico meegenomen bij de bepaling van het weerstandsvermogen.								
Bestuurlijk belang	De gemeente is vertegenwoordigd in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) door wethouder T. Jansen. De AvA vindt één maal per jaar plaats.								
Beleidsvoornemens	Behoud van aandelen om inspraak te blijven houden in het Sportbedrijf Zwijndrecht B.V.								
Kerncijfers verbonden partij	<table><tr><th>31-12-2024</th><th>31-12-2023</th></tr><tr><td>€ 128</td><td>€ 107</td></tr><tr><td>€ 1.249</td><td>€ 1.006</td></tr><tr><td>€ 21</td><td>-/- € 396</td></tr></table>	31-12-2024	31-12-2023	€ 128	€ 107	€ 1.249	€ 1.006	€ 21	-/- € 396
31-12-2024	31-12-2023								
€ 128	€ 107								
€ 1.249	€ 1.006								
€ 21	-/- € 396								
	De cijfers zijn gebaseerd op de definitieve Jaarstukken 2024.								

Leerwerkbedrijf Zwijndrecht Werkt B.V. Sturingsarrangement 2 als gevolg van een gemiddeld risicoprofiel									
Vestigingsplaats	Zwijndrecht								
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap.								
Doelstelling	Het bevorderen van de werkgelegenheid voor groepen in de samenleving met afstand tot de arbeidsmarkt.								
Openbaar belang / activiteiten	Het bevorderen van de werkgelegenheid voor groepen in de samenleving met afstand tot de arbeidsmarkt, alsmede het verrichten van alle verdere handelingen.								
Bijdrage aan de programma's (van onze begroting)	De deelname in Leerwerkbedrijf draagt bij aan programma 3 'Armoedebestrijding en versterken lokale economie' doordat zij hun participanten helpen meedoen in de maatschappij en ook dragen zij bij aan het vergroten van de kans op werk middels de doelstelling 'Werkgelegenheid in Zwijndrecht versterken, zowel kwantitatief als kwalitatief'.								
Financieel belang gemeente	Aandeelhouder van 100% van de aandelen. Er is geen dividend uitgekeerd.								
Financieel risico	Het ingebrachte aandelenkapitaal is niet gewaardeerd. Het financiële risico omvat de balanswaarde van het ingebrachte aandelenkapitaal. Gezien de omvang van het bedrag is hiervoor geen risico meegenomen bij de bepaling van het weerstandsvermogen.								
Bestuurlijk belang	De gemeente is vertegenwoordigd in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) door wethouder T. Jansen. De AvA vindt één maal per jaar plaats.								
Beleidsvoornemens	Behoud van aandelen om inspraak te blijven houden in het Leerwerkbedrijf Zwijndrecht Werkt B.V.								
Kerncijfers verbonden partij	<table><tr><th>31-12-2024</th><th>31-12-2023</th></tr><tr><td>-/- € 44</td><td>-/- € 22</td></tr><tr><td>€ 175</td><td>€ 114</td></tr><tr><td>-/- € 22</td><td>-/- € 84</td></tr></table>	31-12-2024	31-12-2023	-/- € 44	-/- € 22	€ 175	€ 114	-/- € 22	-/- € 84
31-12-2024	31-12-2023								
-/- € 44	-/- € 22								
€ 175	€ 114								
-/- € 22	-/- € 84								
Eigen vermogen									
Vreemd vermogen									
Jaarresultaat									
De cijfers zijn gebaseerd op de concept Jaarstukken 2024.									

Grondbeleid

Inleiding

In deze paragraaf geven wij een toelichting op de uitvoering van het grondbeleid en krijgt u inzicht in de vermogenspositie van het grondbedrijf en het Uitvoeringsprogramma gebiedsontwikkeling (deels actief en deels faciliterend grondbeleid) met een prognose van de projectresultaten en de verwachte ontwikkelingen in de reserves en voorzieningen.

Resultaten 2025 in hoofdlijnen

Om invulling te kunnen geven aan de woningbouwambitie die voortvloeit uit het raadsprogramma 'Krachtig Zwijndrecht' produceren we zelf ook bouwgrond (actief grondbeleid). In dat kader zijn in 2025 twee nieuwe grondexploitaties vastgesteld (Maasterras Oost en De Passage). Eind 2025 hebben we tien gemeentelijke bouwgronden in exploitatie met een nog resterende (bruto, er worden ook woningen gesloopt) productiecapaciteit van 1.120 aan nog op te leveren woningen in de periode 2026-2034.

De woningmarkt was ook in 2025 een 'verkopersmarkt' waarbij ondanks het stijgende aanbod van nieuwbouwwoningen de vraag nog steeds groter is dan het aanbod. Zowel het aantal verkopen als de verkoopprijzen van de woningen zijn sterk gestegen in Nederland. Tezamen met een minder hoge inflatie heeft dit de verwachte financiële resultaten van onze grondexploitaties verbeterd. Het totaal aan verwachte verliezen is met € 2,7 miljoen afgenomen en de verwachte winsten zijn met € 0,7 miljoen toegenomen.

Daarnaast spelen er nog diverse faciliterende projecten in Zwijndrecht en Heerjansdam, die bij gaan dragen aan de raadsambities.

Vermogenspositie grondbedrijf

De reserves van het grondbedrijf zijn een instrument om stedelijke ontwikkelingen te financieren en daarmee beleidsdoelstellingen te realiseren door de uitvoering van projecten c.q. productie van bouwgronden. Uitgangspunt is dat de totale exploitatie van bouwgronden met de inzet van de reserves minimaal kostendekkend moet zijn. De reserves vormen tezamen met de verwachte exploitatieresultaten van de lopende projecten het vermogen van het grondbedrijf.

Bij de bepaling van de vermogenspositie van het grondbedrijf beschouwen we het vermogen in drie onderdelen:

- A. Winstpotentie.
De winstpotentie omvat het saldo van de toekomstige exploitatieresultaten van de actieve, c.q. door uw raad vastgestelde, grondexploitaties plus de eventueel getroffen verliesvoorzieningen in de voorziening Stedelijke ontwikkeling;
- B. Reserve Gerealiseerde winstpotentie.
De al gerealiseerde winsten worden aan de reserve Gerealiseerde winstpotentie toegevoegd;
- C. Reserve Weerstandsvermogen grondbedrijf.
Deze reserve dient als buffer voor het opvangen van de risico's.

Het grondbedrijf van de gemeente Zwijndrecht functioneert als een zogenaamd gesloten systeem. Dat betekent dat de winsten en verliezen die tussentijds en/of bij de afsluiting van grondexploitaties ontstaan worden verrekend binnen het grondbedrijf. Vrijvallende bedragen uit winstgevende exploitaties worden toegevoegd aan de reserve Gerealiseerde winstpotentie. Het resultaat van een verlieslatende exploitatie wordt verrekend met de verliesvoorziening in de voorziening Stedelijke Ontwikkeling. Financiële tegenvallers (risico's die zich manifesteren) kunnen gedekt worden vanuit de reserve Weerstandsvermogen grondbedrijf. Gedurende het proces is, binnen de gestelde kaders,

geen separate besluitvorming van uw raad noodzakelijk over de resultaatbestemming. Er zijn, met uitzondering van de financieringskosten (renteresultaat op het taakveld treasury) en de vennootschapsbelasting, in beginsel geen financiële gevolgen voor het reguliere begrotingsresultaat.

In 2025 is de vermogenspositie van het grondbedrijf vrijwel ongewijzigd gebleven met een voordelig saldo van € 5,3 miljoen (inclusief € 1,2 miljoen risicodekking).

De opbouw van de vermogenspositie van het grondbedrijf per 1 januari 2026 is in onderstaande figuur aangegeven (zie figuur 1). Een eventuele belastingplicht voor de vennootschapsbelasting is hier niet inbegrepen. Deze belasting wordt over het totaal aan belaste activiteiten van de gemeente, waaronder de grondexploitaties, geheven. De verwachte belastingdruk lichten we in het jaarverslag bij punt 9 Vennootschapsbelasting toe.

figuur 1: vermogenspositie grondbedrijf per 1 januari 2026
(bedragen x € 1.000)

opbouw vermogenspositie grondbedrijf (netto contante waarde 1-1-2026)		
A) winstpotentie grondbedrijf		179
B) saldo reserve Gerealiseerde winstpotentie	4.077	
af: toekomstige onttrekkingen ⁽¹⁾	<u>-220</u>	
beschikbaar saldo reserve Gerealiseerde winstpotentie		3.857
Totaal (potentieel eindsaldo)		<u>4.036 voordelig</u>

C) risicodekking in reserve weerstandsvermogen grondbedrijf	1.271
---	-------

⁽¹⁾ in het kader van de bezuinigingen is besloten om de jaarlijkse dotatie van 2% rente aan de verliesvoorzieningen vanaf 2025 aan deze reserve te onttrekken.

De in figuur 1 aangegeven winstpotentie omvat de exploitatieresultaten van de actieve grondexploitaties (onderhanden werk). Deze berekenen wij op een voordelig saldo van € 0,2 miljoen (netto contante waarde per 1 januari 2026). Een winstpotentie moet nog daadwerkelijk gerealiseerd worden en is vooralsnog een theoretisch bedrag want dit saldo wordt immers pas concreet wanneer de exploitatiebegrotingen conform de voorcalculaties gerealiseerd zijn. Deze winstpotentie bestaat uit de contant gemaakte saldi van de in 2026 en verdere jaren nog te realiseren winsten in de projecten Van 't Hofflocatie, Heer Janstraat en de verwachte nadelige exploitatieresultaten van de projecten Buizerdstraat en Euryza die gedekt worden door de getroffen verliesvoorzieningen in de voorziening Stedelijke Ontwikkeling. In figuur 2 is de opbouw van de winstpotentie weergegeven. We vermelden daarin naast de netto contante waarde (dit is de huidige waarde, prijspeil 1 januari 2026) ook de eindwaarde (dit is het bedrag dat na afronding van de projecten in de toekomst vrijvalt).

figuur 2: winstpotentie per 1 januari 2026

- = voordelig (V); + = nadelig (N)

onderdeel	verwacht projectresultaat	
	n.c.w. 1-1-2026	eindwaarde
Bouwgronden in exploitatie	€ 5.436.379 N	€ 5.659.664 N
Voorziening Stedelijke Ontwikkeling	€ -5.615.469 V	€ -5.842.335 V
Winstpotentie grondbedrijf.....	€ -179.090 V	€ -182.671 V

Uitvoeringsprogramma gebiedsontwikkeling

Voor de gebiedsontwikkelingen in de Spoorzone/DiZtrikt (onderverdeeld in drie gebieden: Stationskwartier, Noord en Walburg) en Noordoever heeft uw raad in 2019 een bedrag van € 20 miljoen gereserveerd. Dit bedrag is in een aparte reserve genaamd 'Uitvoeringsprogramma gebiedsontwikkeling' vastgelegd en behoort niet tot het gesloten systeem van het grondbedrijf. Voor- en nadelige mutaties in de projecten die behoren tot de gebiedsontwikkelingen Spoorzone/DiZtrikt en Noordoever worden verrekend met de reserve Uitvoeringsprogramma gebiedsontwikkeling. Deze reserve functioneert dan als een apart gesloten systeem specifiek voor de gebiedsontwikkelingen in de Spoorzone/DiZtrikt en Noordoever. Om die reden maken we in deze paragraaf bij de bepaling van de vermogenspositie onderscheid tussen het grondbedrijf en de reserve Uitvoeringsprogramma gebiedsontwikkeling.

In 2021 ontvingen wij een subsidie Woningbouwimpuls (Wbi) van maximaal € 4,7 miljoen voor het Stationskwartier. Deze subsidie wordt als 50% cofinanciering ingezet bij de dekking van de exploitatieverliezen in het Stationskwartier.

Inmiddels zijn vijf grondexploitaties binnen het Stationskwartier vastgesteld: Stadstuinen, Indische Buurt (beide in 2021), Maasterras West (in 2023) en Maasterras Oost (in 2025). In het afgelopen jaar is (ook) een grondexploitatie voor de herontwikkeling van De Passage vastgesteld. Daarnaast is budget beschikbaar voor het faciliteren van projecten van derden in het Stationskwartier (waarbij de kosten, voor zover mogelijk binnen de wettelijke kaders, via kostenverhaal verhaald worden op de private partijen). De grondexploitatie Maasterras Oost kent o.a. door het programma met meerdere appartementsgebouwen een doorlooptijd langer dan 10 jaar. Een dergelijke lange looptijd maakt de grondexploitatie gevoeliger voor economische- en maatschappelijke fluctuaties zoals prijsontwikkelingen en veranderende wet- en regelgeving. Daarom hebben we een drietal risicobeperkende maatregelen opgenomen in de grondexploitatie, namelijk 1) de verwachte grondopbrengsten zijn na 2036 niet meer geïndexeerd, 2) er is een hogere post onvoorzien opgenomen dan gebruikelijk en 3) gerekend is met een neerwaartse programmatische marge van 10% van het aantal woningen.

Analoog aan de presentatie van het gesloten systeem van het grondbedrijf kan de vermogenspositie voor het Uitvoeringsprogramma opgedeeld worden in dezelfde drie onderdelen:

- Winstpotentie: het saldo van de toekomstige exploitatieresultaten van de actieve, c.q. door uw raad vastgestelde, grondexploitaties plus de eventueel getroffen verliesvoorzieningen in de voorziening Stedelijke ontwikkeling;
- Reserve Uitvoeringsprogramma gebiedsontwikkeling: de middelen die nog niet ingezet zijn als dekking voor de gebiedsontwikkelingen in de Spoorzone/DiZtrikt en Noordoever;
- Reserve Weerstandsvermogen grondbedrijf: buffer voor het opvangen van de risico's.

In onderstaande figuur is de vermogenspositie per 1 januari 2026 weergegeven. De bedragen van de drie onderdelen lichten we daarna kort toe.

figuur 3: vermogenspositie Uitvoeringsprogramma gebiedsontwikkeling per 1 januari 2026 (bedragen x € 1.000)

opbouw vermogenspositie Uitvoeringsprogramma gebiedsontwikkeling (netto contante waarde 1-1-2026)	
A) winstpotentie	3.732
B) beschikbaar in reserve per 1-1-2026 ⁽¹⁾	13.800
20.000 start saldo	
-5.014 af: dekking verwachte verliezen ⁽²⁾	
-385 af: afboeken voorbereidingskosten ⁽²⁾	
-110 af: dekking risico's	
221 bij: dotatie winstnemingen t/m 2025	
14.712 saldo per 1-1-2026	
-912 af: geraamde onttrekkingen na 1-1-2026	
13.800 beschikbaar per 1-1-2026	
Totaal	17.532 voordelig
C) risicodekking in reserve weerstandsvermogen grondbedrijf	110

- (1) Beschikbaar voor faciliteren van projecten van derden in het Stationskwartier plus de gebiedsontwikkelingen in de twee overige ontwikkelgebieden in DiZtrikt (Noord en Walburg).
(2) Daarnaast is € 2,3 miljoen gedekt door de ontvangen subsidie Woningbouwimpuls (WBI)

De in figuur 3 bij A) aangegeven winstpotentie bestaat uit het contant gemaakte saldo van de in 2026 en verdere jaren nog te realiseren winsten in de projecten Stadstuinen, Indische Buurt en Noordoevers en de verwachte nadelige exploitatieresultaten van de projecten Maasterras West, Maasterras Oost en De Passage die gedekt worden door de getroffen verliesvoorzieningen in de voorziening Stedelijke Ontwikkeling. De opbouw van deze winstpotentie is in figuur 4 weergegeven.

figuur 4: winstpotentie Uitvoeringsprogr. per 1 januari 2026 - = voordelig (V); + = nadelig (N)

onderdeel	verwacht projectresultaat	
	n.c.w. 1-1-2026	eindwaarde
Bouwgronden in exploitatie	€ 3.364.804 N	€ 3.812.808 N
Verliesvoorziening	€ -7.096.660 V	€ -7.831.637 V
Eindsaldo, winstpotentie.....	€ -3.731.856 V	€ -4.018.829 V

De reserve Uitvoeringsprogramma gebiedsontwikkeling heeft eind 2025 een saldo van € 14,7 miljoen. Hiervan is € 0,9 miljoen bestemd voor de dekking van de lopende projecten in 2026 en verder. Het gaat hierbij voornamelijk om de jaarlijkse dotatie van 2% rente aan de verliesvoorzieningen. In het kader van de bezuinigen is besloten om deze dotatie met ingang van 2025 aan deze reserve te

onttrekken. Aldus is per 1 januari 2026 nog een saldo van € 13,8 miljoen beschikbaar voor de dekking van het faciliteren van projecten van derden in het Stationskwartier plus de twee overige ontwikkelgebieden in DiZtrikt, te weten Noord en Walburg inclusief de benodigde risicoreservering.

Het beschikbare saldo per 1 januari 2026 is in 2025 met € 4,1 miljoen toegenomen. Dit komt voornamelijk door de afname van het verwachte verlies in Maasterras West en de afname van de risico's voor dit project als gevolg van de projectvoortgang waardoor een lagere risicodekking nodig is. Hierdoor vallen bedragen vrij uit de voorziening Stedelijke ontwikkeling en de reserve Weerstandsvermogen grondbedrijf ten gunst van de reserve Uitvoeringsprogramma gebiedsontwikkeling.

Voor de gebiedsontwikkelingen van Noord en Walburg zijn eind 2021 eerste verkenningen opgesteld. Deze eerste verkenningen geven nog veel ruimte voor nader onderzoek waardoor het op dit moment niet te zeggen is wat de financiële uitkomsten hiervan zijn.

Onderhanden werk

Het saldo van de productiekosten en de opbrengsten van de bouwgronden die in exploitatie genomen zijn (c.q. de vastgestelde grondexploitaties) voegen we jaarlijks toe aan de boekwaarde van de betreffende projecten. Op de balans zijn de boekwaarden van alle in exploitatie genomen bouwgronden opgenomen onder de post 'Onderhanden werk'. Afhankelijk van de ontwikkelingen in het begrotingsjaar leidt dit tot een stijging dan wel daling van de boekwaarde. Na afronding van een project sluiten we die exploitatie af en verrekenen we het eindresultaat met een reserve of met de voorziening 'Stedelijke Ontwikkeling' (dit laatste indien het een exploitatieverlies betreft waarvoor al een verliesvoorziening gevormd is).

De totale boekwaarde (het saldo van de gemaakte kosten en opbrengsten) van de in exploitatie genomen gronden is in het afgelopen jaar door projectinhoudelijke activiteiten met € 4,3 miljoen toegenomen. Het bedrag aan investeringen in 2025 beslaat € 11,3 miljoen, waarvan € 7,2 miljoen betrekking heeft op de verwervingskosten van de woningen van Woonkracht10 in Maasterras West. De gerealiseerde inkomsten in boekjaar 2025 bedragen € 6,9 miljoen waarvan € 1,2 miljoen aan subsidies en € 5,7 miljoen aan grondverkoop opbrengsten (o.a. de projecten Maasterras West, Buizerdstraat, Van 't Hofflocatie en Stadstuinen) en ontvangen rentevergoedingen bij de projecten Buizerdstraat en Indische Buurt.

Daarnaast neemt de boekwaarde nog af met € 0,2 miljoen door verrekeningen met de reserves en voorzieningen en andere administratieve boekingen.

Ultimo 2025 bedraagt de boekwaarde 'Onderhanden werk' € 13.244.995,-. In onderstaande tabel (figuur 5) geven wij een specificatie van de mutaties in de boekwaarden.

figuur 5: mutatie boekwaarden onderhanden werk (alle bouwgronden in exploitatie)
(bedragen x € 1.000)

boekwaarde 31-12-2023	8.681
Investeringskosten	
- verwerving/verplaatsingskosten	7.623
- sloopwerkzaamheden	-50
- bouwrijp maken	1.423
- woonrijp maken	846
- planontwikkeling	1.238
- overig	9
- rentekosten	183
	<u>11.272</u>
Inkomsten	
- grondverkopen	-5.689
- subsidies (a)	-1.242
	<u>-6.931</u>
<i>mutatie boekwaarde door projectactiviteiten:</i>	4.341
Overig	
- verrekening met reserves en voorzieningen (b)	73
- administratieve boekingen	150
boekwaarde 31-12-2024	<u>13.245</u>

- (a) De bijdragen vanuit de subsidie Woningbouwimpuls niet inbegrepen. Deze subsidie wordt ingezet als cofinanciering bij de dekking van de investeringen in het Stationskwartier vanuit de reserve Uitvoeringsprogramma gebiedsontwikkeling.
- (b) Winstuitname Van 't Hofflocatie, Heer Janstraat (negatief) en Stadstuinen en afboeken nagekomen kosten afronding Bakestein.

De totale geraamde investeringsomvang van de onderhanden projecten (alle in exploitatie genomen gronden), inclusief het deel van de investeringen die vanwege de verslagleggingregels/BBV niet aan de grondexploitaties toegerekend mogen worden (te activeren), omvat afgerond € 115 miljoen aan investeringen en € 104,0 miljoen aan opbrengsten. Eind 2025 is hiervan 57% respectievelijk 55% als gerealiseerd in de boekwaarden opgenomen. Om tot een afronding van alle onderhanden projecten te komen verwachten wij nog € 49,3 miljoen aan investeringen (waarvan € 8,8 miljoen buiten de grondexploitaties, te activeren kosten) en € 46,4 miljoen aan opbrengsten te realiseren (waarvan € 2,2 miljoen buiten de grondexploitaties, toegerekende subsidies aan de te activeren investeringen).

De in figuur 5 aangegeven boekwaarde die op de balans onder de post 'Onderhanden werk' is opgenomen heeft betrekking op de bouwgronden die in exploitatie genomen zijn. Er is sprake van in exploitatie genomen bouwgrond vanaf het moment dat de grondexploitatie door de gemeenteraad is vastgesteld. In de periode vóór de vaststelling van een grondexploitatie worden voorbereidingskosten gemaakt. Deze kosten behoren niet tot het 'Onderhanden werk' en kunnen onder voorwaarden geactiveerd worden onder 'Immateriële vaste activa'.

Met de vaststelling van de grondexploitatie Maasterras Oost in 2025 zijn de tot en met 2024 gemaakte voorbereidingskosten voor dit project opgenomen in de grondexploitaties waardoor de post Immateriële vaste activa met een bedrag van bijna € 1 miljoen is verminderd. Ultimo 2025 zijn er geen projecten in voorbereiding waaruit kosten worden geactiveerd op de post Immateriële vaste activa.

In samenhang met de ontwikkeling van gemeentegronnen in het Stationskwartier en Noordoevers (actief grondbeleid) faciliteert de gemeente ook de ontwikkeling op gronden van derden (faciliterend grondbeleid) in deze ontwikkelgebieden. Vanwege de verslagleggingsregels (BBV) zijn de kosten van het faciliterend grondbeleid niet in de gemeentelijke grondexploitaties opgenomen. De kosten die toegerekend worden aan het faciliterend grondbeleid dienen in beginsel te worden verhaald op de private grondeigenaren. Het kostenverhaal wordt daarbij beperkt tot het zogenaamd opbrengend vermogen; er kunnen niet meer kosten verhaald worden dan er aan batig saldo gerealiseerd wordt. De kosten die naar verwachting verhaald kunnen worden mogen vijf jaar onder de overige nog te ontvangen bedragen op de balans van de gemeente komen te staan. Als na maximaal vijf jaar de kosten nog niet verhaald zijn dienen deze kosten te worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat, of te worden gedekt met een verliesvoorziening.

In 2025 rekenen wij van de gemaakte plankosten, na aftrek van € 21.115 aan subsidies, een bedrag van € 203.447 toe aan het faciliterend grondbeleid in het Stationskwartier en Noordoevers. Voor Noordoevers hebben we in 2024 een anterieure overeenkomst gesloten en is 2/3e van de overeengekomen bijdrage al ontvangen. De gemaakte kosten tot eind 2025 zijn hiermee gedekt en het surplus, waaruit de nog te maken kosten gedekt kunnen worden, staat als voordelig saldo op de balans onder Nog te verrekenen kosten. Daarnaast is € 187.470 verrekend met de reserve Uitvoeringsprogramma en de Wbi subsidie omdat het opbrengend vermogen van enkele ontwikkellocaties (met de bouw van sociale huurwoningen) onvoldoende is om alle kosten te kunnen verhalen. Het resterende bedrag van € 15.977 wordt op de balans toegevoegd als nog te verrekenen kosten onder de post 'Overige nog te ontvangen bedragen'.

Reserves en voorzieningen

Bij een strategische inzet van het vermogen is niet alleen de financiële dekking van het totaal aan investeringen van belang maar ook de mogelijkheid om tegenvallers op te vangen (weerstandsvermogen) en de tijdige beschikking over een vrije reserve om tot realisatie van nieuwe verlieslatende projecten te kunnen besluiten (op dat moment moet een verliesvoorziening getroffen kunnen worden). Om hierop te kunnen sturen hebben we het vermogen van het grondbedrijf, naast de voorziening Stedelijke Ontwikkeling, onderverdeeld in twee reserves met ieder een eigen doel (zie figuur 6). Daarnaast is er een reserve Uitvoeringsprogramma gebiedsontwikkeling voor de gebiedsontwikkelingen Noordoevers en Spoorzone/DiZtrikt.

In dit hoofdstuk geven wij u per reserve of voorziening een korte toelichting op de belangrijkste mutaties in het afgelopen jaar en de omvang ultimo 2025. Daarna geven wij een toelichting op enkele relevante verschillen in de mutaties ten opzichte van de (gewijzigde) begroting 2025.

figuur 6: reserves en voorzieningen grondbedrijf plus reserve Uitvoeringsprogramma gebiedsontwikkeling

onderdeel	type	doel/functie	rente bijschrijven
voorziening Stedelijke Ontwikkeling	voorziening	Dient als dekking van de geprognosticeerde verliezen (op basis van een netto contante waarde) van bestuurlijk vastgestelde grondexploitaties. Conform de voorschriften (BBV) treffen wij een verliesvoorziening op het moment dat besloten wordt tot uitvoering van een verlieslatend project. Daarnaast kan er een verliesvoorziening getroffen worden voor de bestede voorbereidingskosten die naar alle waarschijnlijkheid niet gedekt zullen worden door de nog vast te stellen grondexploitatie. De benodigde bedragen voor een nieuwe verliesvoorziening komen in beginsel uit een vrije reserve. Bij het afsluiten van een boekjaar worden de bestaande verliesvoorzieningen, indien nodig, aangepast aan de geactualiseerde exploitatieresultaten van de betreffende projecten. Deze mutaties worden in beginsel verrekend met de reserve Weerstandsvermogen grondbedrijf (of een vrije reserve als het om voorbereidingskosten gaat).	ja
reserve Gerealiseerde winstpotentie	bestemmings reserve	Bevat vrij beschikbare middelen voor nieuwe investeringen (voor het treffen van een verliesvoorziening bij een besluit tot realisatie van een verlieslatend project). Vrijvallende exploitatiewinsten worden aan deze reserve toegevoegd. Overigens is de vrije beschikbaarheid wel beperkt in die zin dat er rekening gehouden moet worden met toekomstige claims op deze reserve door verlieslatende projecten als dergelijke projecten in voorbereiding zijn en waarvan op enig moment het besluit tot uitvoering genomen zal worden (op dat moment een verliesvoorziening treffen ten laste van de vrije reserve). Daarnaast wordt jaarlijks de rentetoevoeging aan de verliesvoorzieningen onttrokken uit deze reserve. Ook moet er rekening gehouden worden met de mogelijkheid dat een deel van de tussentijds bijgeschreven winsten uit nog niet afgesloten grondexploitaties weer gecorrigeerd kan worden als verwachte winst afneemt (een zogenaamde negatieve tussentijdse winst leidt tot een dotatie aan de betreffende grondexploitatie). Tot slot is het noodzakelijk het risicoprofiel van het grondbedrijf, inclusief de nieuwe investering, en de omvang van de reserve Weerstandsvermogen grondbedrijf in de afweging mee te nemen als bedragen uit de vrije reserve aangewend worden.	nee
reserve Weerstandsvermogen grondbedrijf	risico reservering	Dient als financiële buffer voor het opvangen van (negatieve) risico's die niet in de exploitatieberekeningen voorzien zijn. Vanuit het weerstandsvermogen kan bij een toename van een verwacht verlies de bestaande verliesvoorzieningen aangevuld worden of een nieuwe verliesvoorziening getroffen worden indien een verwacht exploitatiewinst omslaat in een verwacht exploitatieverlies. De benodigde omvang van het weerstandsvermogen is gerelateerd aan het risicoprofiel van het grondbedrijf. Het risicoprofiel wordt jaarlijks, bij het opmaken van de begroting, geactualiseerd.	nee
reserve Uitvoeringsprogramma gebiedsontwikkeling	bestemmings reserve	Bestemd voor de gebiedsontwikkelingen in de Spoorzone/DiZtrikt (deelgebieden: Stationskwartier, Noord en Walburg) en Noordoever. De reserve is bedoeld ter bekostiging van het actief grondbeleid in deze gebieden (het saldo van de gemeentelijke grondexploitaties Stadstuinen, Indische Buurt, Maasterras West en Maasterras Oost en het eventueel afboeken van voorbereidingskosten indien niet - tijdig - een grondexploitatie wordt vastgesteld) en de bekostiging van het faciliterend grondbeleid (het saldo van de niet verhaalbare kosten). De reserve Uitvoeringsprogramma gebiedsontwikkeling behoort niet tot het gesloten systeem van het grondbedrijf. Voor- en nadelige mutaties binnen de grondexploitaties die behoren tot de gebiedsontwikkelingen DiZtrikt en Noordoever worden verrekend met deze reserve.	nee

Toelichting

Voorziening Stedelijke ontwikkeling

Door een verbetering in de verwachte exploitatieresultaten van de projecten Euryza en Maasterras West en Maasterras Oost kunnen de verliesvoorzieningen voor deze projecten in totaal met € 2,56 miljoen afnemen. Met de vaststelling van de grondexploitatie De Passage in 2025 voegden we een nieuwe verliesvoorziening toe van € 0,18 miljoen voor dekking van het verwachte verlies.

De verliesvoorzieningen zijn gebaseerd op de contante waarde van de verwachte exploitatieverliezen (het eindsaldo wordt met een disconteringsvoet van 2% teruggerekend naar huidig prijspeil). De verliesvoorziening dekt dus de huidige waarde van de verwachte verliezen. Om in de toekomst de werkelijke waarde (eindwaarde) te kunnen verrekenen voegen we jaarlijks 2% rente toe. In 2025 is € 0,27 miljoen rente aan de voorziening Stedelijke ontwikkeling toegevoegd.

De voorziening Stedelijke Ontwikkeling heeft eind 2025 een saldo van € 12,71 miljoen. Dit saldo vertegenwoordigt de contante waarde van het verwachte exploitatieverliezen van de projecten Euryza, Buizerdstraat, Maasterras West, Maasterras Oost en De Passage.

Reserve Gerealiseerde winstpotentie

Conform de regelgeving (BBV) onttrekken wij bij een winstgevende gebiedsontwikkeling vanaf het moment dat er grondverkoop opbrengsten gerealiseerd zijn jaarlijks, naar rato van de projectvoortgang, een deel van de verwachte winst aan de grondexploitatie. Deze tussentijdse winst dient volgens een voorgeschreven methode van 'percentage of completion' te worden bepaald. Omdat het verwachte exploitatieresultaat van het project Heer Janstraat in 2025 substantieel is afgenomen was een correctie op de al in 2024 onttrokken winst nodig in de vorm van een negatieve winst in 2025. Tezamen met de bijgeschreven winst van het project Van 't Hofflocatie is het saldo aan winstnemingen in 2025 vrijwel nihil.

Door de verbetering van het risicoprofiel kan een bedrag van € 0,14 miljoen toegevoegd worden vanuit de reserve Weerstandsvermogen grondbedrijf. Daarnaast is een bedrag van € 0,11 miljoen onttrokken voor de dotatie van 2% rente aan de verliesvoorzieningen in de voorziening Stedelijke ontwikkeling.

In totaal neemt het saldo van de reserve Gerealiseerde winstpotentie met € 0,03 miljoen toe tot een bedrag van € 4,08 miljoen eind 2025. Van dit bedrag is € 0,22 miljoen gereserveerd voor de jaarlijkse dotatie van 2% rente aan de verliesvoorzieningen in de jaren 2026 en verder.

Reserve Weerstandsvermogen grondbedrijf

Door een verbetering van de verwachte exploitatieresultaten van de projecten Euryza en Maasterras West en Maasterras Oost kunnen de verliesvoorzieningen voor deze projecten met in totaal € 3,25 miljoen verlaagd worden ten gunste van de reserve Weerstandsvermogen. Omdat daarnaast op basis van de geactualiseerde risicoanalyse het risicoprofiel met € 1,20 miljoen verbeterd is, is er eind 2025 een surplus van € 4,46 miljoen die toegevoegd kan worden aan de reserves Gerealiseerde winstpotentie (+ € 0,14 miljoen) en Uitvoeringsprogramma gebiedsontwikkeling (+ € 4,32 miljoen).

Zo blijft neemt het saldo van de reserve Weerstandsvermogen eind 2025 af tot € 1,38 miljoen. Hiermee zijn de risico's van de projecten van het grondbedrijf (€ 1,27 miljoen) en de projecten van het uitvoeringsprogramma (€ 0,11 miljoen) gedekt.

Reserve Uitvoeringsprogramma gebiedsontwikkeling

In 2025 voegen we een winstneming aan deze reserve toe (€ 0,07 miljoen uit project Stadstuinen) en een bedrag van € 4,32 miljoen uit de reserve Weerstandsvermogen (zie de toelichting hierboven).

Daarnaast onttrekken we € 0,09 miljoen door een verrekening van de niet verhaalbare kosten van het faciliterend grondbeleid, € 0,18 miljoen voor de dekking van het verwachte verlies van de nieuwe grondexploitatie De Passage en € 0,17 miljoen voor de dotatie van 2% rente aan de verliesvoorzieningen in de voorziening Stedelijke ontwikkeling.

Eind 2025 heeft de reserve Uitvoeringsprogramma gebiedsontwikkeling een saldo van € 14,7 miljoen. Hiervan is € 0,73 miljoen gereserveerd voor de jaarlijkse dotatie van 2% rente aan de verliesvoorzieningen in de jaren 2026 en verder en € 0,17 miljoen voor de dekking van niet verhaalbare kosten de komende jaren. Per 1 januari 2026 is er een bestedingsruimte van € 13,8 miljoen.

In onderstaand figuur geven wij een samenvattend overzicht van alle hiervoor beschreven mutaties in de reserves en voorzieningen in het boekjaar 2025. Omdat bij de verrekeningen met de reserve Uitvoeringsprogramma ook cofinanciering vanuit de Wbi subsidie ingezet wordt is ook de inzet vanuit de Wbi subsidie in figuur 7 opgenomen.

figuur 7: mutaties reserves en voorzieningen in 2025 en inzet Wbi subsidie (x € 1 miljoen)

	'vrije' reserve Gereal. Winst- potentie GB	reserve Weerstands- vermogen GB	voorziening Stedelijke Ontwikkeling	reserve Uitvoeringsprogr. gebiedsontw.	beschikbare Wbi subsidie
saldo 31-12-2024	4,05	2,58	14,82	10,77	3,25
toevoeging rente aan voorziening S.O. in 2025	-0,11		0,28	-0,17	
winstnemingen in 2025	0,02			0,07	
verlagen verliesvoorziening		3,26	-2,56		-0,70
nieuwe verliesvoorziening			0,18	-0,18	
afboeken niet verhaalbare kosten faciliterend grondbeleid				-0,09	-0,09
verrekening kosten afronding project	-0,02				
verlaging risicodekking		-4,46			
surplus weerstandsvermogen	0,14			4,32	
mutaties in 2025:	0,03	-1,20	-2,10	3,95	-0,79
saldo 31-12-2025	4,08	1,39	12,71	14,71	2,46

Belangrijkste verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting 2025

Reserve Gerealiseerde winstpotentie (€ 0,38 miljoen nadelig)

De toevoeging aan deze reserve is € 0,38 miljoen lager, voornamelijk door de lager winst die in 2025 onttrokken is aan de grondexploitaties Heer Janstraat en Van 't Hofflocatie.

Reserve Weerstandsvermogen grondbedrijf (€ 2,7 miljoen nadelig)

Door de verbetering van het risicoprofiel van het project Maasterras West kan de risicodekking verlaagd worden met € 0,6 miljoen.

Daarnaast kan de risicodekking voor Maasterras Oost komen te vervallen. In de vorig jaar vastgestelde grondexploitatie voor dit project is, vanwege de zeer lange looptijd (meer dan tien jaar) en de hoge mate van complexiteit, als risicobeperkende maatregel een grotere financiële buffer opgenomen dan gebruikelijk is binnen grondexploitaties. Daarnaast is een risicoprofiel voor dit project bepaald met een risicobedrag van € 2,1 miljoen als resultaat wat in de gewijzigde begroting als risicodekking in de reserve Weerstandsvermogen grondbedrijf is verwerkt. Bij de jaarrekening wordt het risicoprofiel over alle projecten geactualiseerd. Hierbij constateren we dat bij de bepaling van het genoemde risicobedrag onvoldoende rekening gehouden is met de risicobeperkende maatregelen die al in de grondexploitatie voor Maasterras Oost verwerkt zijn en het risicobedrag daardoor te conservatief is gepresenteerd. Met andere woorden de genoemde risico's kunnen op dit moment nog in de grondexploitatie zelf opgevangen worden, waardoor er geen aparte risicoreservering nodig is in de reserve Weerstandsvermogen grondbedrijf.

Voorziening Stedelijke ontwikkeling (€ 3,0 miljoen nadelig)

Er is in 2025 € 3,0 miljoen meer onttrokken aan de voorziening dan begroot. Dit komt voornamelijk door de verbetering van het verwachte exploitatieresultaat (afname verlies) van het project Maasterras West.

Reserve uitvoeringsprogramma gebiedsontwikkeling (€ 5,7 miljoen voordelig)

De bovengenoemde mutaties in de Reserve Weerstandsvermogen grondbedrijf en de Voorziening Stedelijke ontwikkeling is er in 2025 geen € 1,8 miljoen onttrokken zoals begroot maar € 3,9 miljoen toegevoegd. Dit geeft een voordelig verschil van € 5,7 miljoen.

Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) regelt het recht van burgers op overheidsinformatie, om hen meer inzicht te geven in het handelen van de overheid. Het algemeen belang van openbaarheid van publieke informatie voor de samenleving staat daarbij centraal. De Woo stelt het aanwijzen van een Woo-contactpersoon verplicht en maakt onderscheid tussen passieve openbaarheid en actieve openbaarheid.

Woo-contactpersoon

De rol van Woo-contactpersoon is belegd bij de stafafdeling. Deze contactpersoon heeft als taak burgers op laagdrempelige wijze te informeren over de beschikbaarheid van publieke informatie.

Passieve openbaarheid

Op grond van de Woo kan één ieder een verzoek indienen tot openbaarmaking van informatie vastgelegd in documenten. Het verzoek kan worden ingediend per post of door middel van een online formulier op onze website. De verzochte informatie moet verband houden met de publieke taak.

Actieve openbaarheid

De Woo treedt gefaseerd in werking. Naast de verstrekking van informatie op verzoek, zal ook meer informatie uit eigen beweging openbaar gemaakt moeten worden. In totaal gaat het om zeventien categorieën van informatie. Uiteindelijk is het doel dat alle informatiecategorieën toegankelijk worden via de Woo-index. Dit is een landelijke website, waarop alle bestuursorganen zijn aangesloten, die verwijst naar de daadwerkelijke vindplaatsen van de informatie.

Sinds 1 november 2024 moeten de eerste vijf informatiecategorieën van de Woo verplicht openbaar gemaakt worden. Hier voldoet gemeente Zwijndrecht aan. In nauwe samenwerking met de andere Drechtsteden zijn wij bezig met de verdere systeemtechnische implementatie van de actieve openbaarmaking. Via een aanbesteding is een software oplossing aangeschaft die het mogelijk maakt om documenten en meta data uit diverse bronsystemen op te halen en te publiceren naar de Woo index. Daardoor wordt de transparantie van de overheid bevorderd en de informatiehuishouding van de betrokken organisaties verbeterd. Deze nieuwe tool draagt zo bij aan het verder automatiseren en stroomlijnen van het proces om informatie zo sneller actief te delen met de samenleving. Om zo ook de impact op de organisatie van deze wetgeving zo beperkt mogelijk te houden. Het daadwerkelijk openbaar maken van de informatie is een lokale verantwoordelijkheid.

Jaarrekening

Overzicht van baten en lasten

	Primaire begroting			Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
<i>Programma's</i>												
1 Bestuur en dienstverlening, communicatie en participatie	-7.885	2.486	-5.399	-9.893	3.891	-6.002	-10.776	4.796	-5.980	-883	905	22
2 Wonen, bouwen en wooncarrière	-33.112	21.268	-11.843	-28.682	17.228	-11.454	-24.887	16.873	-8.015	3.795	-355	3.439
3 Armoedebestrijding en versterken lokale economie	-39.201	21.501	-17.700	-40.491	22.767	-17.724	-42.130	24.937	-17.193	-1.639	2.170	531
4 Welzijn, zorg, sport en cultuur	-55.589	2.138	-53.451	-64.178	10.131	-54.047	-63.144	10.894	-52.250	1.033	764	1.797
5 Duurzame en veilige leefomgeving	-41.121	21.941	-19.180	-41.247	19.687	-21.561	-40.457	19.717	-20.740	790	30	820
Financiën	-2.161	272	-1.890	-744	472	-273	-980	740	-240	-236	268	33
<i>Subtotaal programma's</i>	<i>-179.070</i>	<i>69.607</i>	<i>-109.463</i>	<i>-185.235</i>	<i>74.175</i>	<i>-111.060</i>	<i>-182.374</i>	<i>77.956</i>	<i>-104.418</i>	<i>2.861</i>	<i>3.782</i>	<i>6.643</i>
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>												
Lokale heffingen	0	12.763	12.763	0	12.909	12.909	0	12.898	12.898	0	-11	-11
Algemene uitkering	0	109.161	109.161	0	112.824	112.824	0	112.996	112.996	0	172	172
Dividend	0	579	579	0	708	708	0	694	694	0	-13	-13
Saldo van de financieringsfunctie	-324	68	-256	125	68	193	137	85	223	12	18	30
<i>Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen</i>	<i>-324</i>	<i>122.571</i>	<i>122.247</i>	<i>125</i>	<i>126.508</i>	<i>126.634</i>	<i>137</i>	<i>126.674</i>	<i>126.811</i>	<i>12</i>	<i>165</i>	<i>177</i>
<i>Overhead</i>	<i>-16.193</i>	<i>53</i>	<i>-16.140</i>	<i>-17.804</i>	<i>230</i>	<i>-17.574</i>	<i>-17.676</i>	<i>420</i>	<i>-17.256</i>	<i>128</i>	<i>190</i>	<i>318</i>
<i>Vennootschapsbelasting</i>	<i>-26</i>	<i>0</i>	<i>-26</i>	<i>-26</i>	<i>0</i>	<i>-26</i>	<i>-15</i>	<i>0</i>	<i>-15</i>	<i>11</i>	<i>0</i>	<i>11</i>
Saldo van baten en lasten	-195.613	192.231	-3.383	-202.940	200.913	-2.028	-199.928	205.049	5.122	3.013	4.137	7.149
<i>Mutaties reserves</i>												
1 Bestuur en dienstverlening, communicatie en participatie	0	0	0	0	1.665	1.665	0	1.665	1.665	0	0	0
2 Wonen, bouwen en wooncarrière	-1.199	1.731	533	-6.458	5.883	-575	-9.650	6.446	-3.204	-3.192	563	-2.629
3 Armoedebestrijding en versterken lokale economie	0	0	0	-130	80	-50	-130	80	-50	0	0	0
4 Welzijn, zorg, sport en cultuur	0	388	388	-948	388	-560	-1.428	388	-1.040	-480	0	-480
5 Duurzame en veilige leefomgeving	-1.500	392	-1.108	-1.677	1.537	-140	-1.381	1.659	278	296	122	418
Financiën	-2.677	5.296	2.619	-3.103	5.721	2.619	-2.738	4.991	2.254	365	-730	-365
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overhead	0	1.028	1.028	-295	1.283	988	-295	1.153	858	0	-130	-130
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Subtotaal mutaties reserves</i>	<i>-5.376</i>	<i>8.835</i>	<i>3.459</i>	<i>-12.611</i>	<i>16.557</i>	<i>3.947</i>	<i>-15.621</i>	<i>16.382</i>	<i>761</i>	<i>-3.011</i>	<i>-176</i>	<i>-3.186</i>
Resultaat	-200.988	201.065	77	-215.551	217.470	1.919	-215.549	221.431	5.882	2	3.961	3.963

- = Nadelig / + = Voordelig

Balans

ACTIVA	2024		2025	
VASTE ACTIVA				
Immateriële vaste activa		1.030		57
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	960			
Bijdragen aan activa van derden	70		57	
Materiële vaste activa		262.222		288.765
Investerings met een economisch nut				
Gronden uitgegeven in erfpacht	9.039		9.039	
Overige investeringen met een economisch nut	113.356		117.037	
Investerings met een economisch nut met heffing	78.725		89.244	
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	61.102		73.444	
Financiële vaste activa		8.720		8.167
Kapitaalverstrekkingen aan:				
Deelnemingen	1.619		1.619	
Leningen aan:				
Woningbouwcorporaties	1.903		1.665	
Overige langlopende leningen	5.198		4.883	
TOTAAL VASTE ACTIVA		271.972		296.988
VLOTTENDE ACTIVA				
Voorraden		1.133		1.739
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	1.133		1.739	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		19.563		23.326
Vorderingen op openbare lichamen	15.055		18.938	
Rekening-courantverhouding met het Rijk	35			
Rekening-courantverhouding met niet financiële instellingen	381		677	
Overige vorderingen	4.092		3.710	
Liquide middelen		17		21
Banksaldi	6		8	
Kassaldi	11		13	
Overlopende activa		6.799		8.135
Overlopende activa	4.186		5.430	
Nog te ontvangen voorschotbedragen van:				
Europese overheidslichamen				
Rijk	1.801		2.214	
Overige Nederlandse overheidslichamen	811		491	
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		27.512		33.222
TOTAAL ACTIVA		299.484		330.210
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet Vpb		257		0

PASSIVA	2024		2025	
VASTE PASSIVA				
Eigen vermogen		66.162		71.283
Algemene reserves (Weerstandsvermogen)	27.761		25.225	
Overige bestemmingsreserves	36.570		40.176	
Gerealiseerd Resultaat	1.830		5.882	
Voorzieningen		16.033		10.928
Voor verplichtingen, verliezen en risico's	11.723		7.305	
Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	4.310		3.623	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer		151.435		170.452
Onderhandse leningen van:				
Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	4.538		3.048	
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	111.346		122.329	
Openbare lichamen	36.929		45.075	
TOTAAL VASTE PASSIVA		233.629		252.663
VLOTTENDE PASSIVA				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		29.633		40.698
Kasgeldleningen bij Openbare Lichamen			14.000	
Overige Kasgeldleningen	23.000		17.000	
Banksaldi	195		3.638	
Overige schulden	6.438		6.060	
Overlopende passiva		36.222		36.849
Overlopende passiva	10.153		12.090	
Ontvangen maar nog niet bestede voorschotbedragen van:				
Europese overheidslichamen				
Rijk	25.286		24.222	
Overige Nederlandse overheidslichamen	783		538	
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		65.855		77.547
TOTAAL PASSIVA		299.484		330.210

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Garantstellingen direct	9.136	9.617
Garantstellingen indirect	111.691	126.213
Totaal garantstellingen	120.827	135.830

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet.

De bedragen in de overzichten en tabellen zijn x € 1.000 tenzij anders aangegeven.

Algemene waarderingsgrondslagen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten zijn slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, zijn in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Dividendopbrengsten van deelnemingen zijn als bate genomen op het moment waarop het recht op het ontvangen van het dividend bestaat.

Personeelslasten zijn toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume is geen voorziening getroffen of op een andere wijze een verplichting opgenomen.

Onderhoudskosten komen ten laste van de exploitatie. Achterstallig onderhoud leidt tot kapitaalvernietiging en afwaardering wanneer sprake is van duurzame waardevermindering. Bij een tijdelijke waardevermindering vanwege achterstallig onderhoud worden de lasten van het wegwerken van achterstallig onderhoud ineens ten laste van de exploitatie gebracht.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Kosten van onderzoek en ontwikkeling

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in vijf jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan in het jaar volgend op gereedkomen van het gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

De bijdragen aan activa in eigendom van derden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met afschrijvingen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen. Specifieke investeringsbijdragen van derden zijn op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen is op het saldo afgeschreven. Afschrijvingen geschieden lineair

met inachtneming van de verwachte gebruiksduur. Er is afgeschreven vanaf het eerste jaar volgend op het jaar van gereed komen. Op grondbezit wordt niet afgeschreven.

Op grond van artikel 65 van het BBV is bij de waardering van de vaste activa rekening gehouden met een vermindering van hun waarde, indien deze vermindering naar verwachting duurzaam is. De afschrijvingsmethode is vastgelegd in de door de raad vastgestelde verordening ex art. 212. Indien er extra is afgeschreven is dit toegelicht.

Bij de waardering en afschrijving van het vastgoed is rekening gehouden met een restwaarde. Deze restwaarde is gebaseerd op de WOZ-waarde. Daarbij is de volgende differentiatie gehanteerd:

- Categorie 1: kantoren afschrijven tot 50% van de WOZ waarde
- Categorie 2: ateliers, bedrijfsruimten, sportcomplexen, MFA's, Wijk/buurtcentra en woningen afschrijven tot 25% van de WOZ waarde
- Categorie 3: bedrijfsruimten overige, garageboxen, gymlokalen, parkeergarages, specifiek vastgoed (onder andere kerktoren, schouwburg) en vastgoed overig (onder andere poort, schuur) afschrijven tot 0% van de WOZ-waarde.

De ingeschatte restwaarde wordt niet jaarlijks aanpast op grond van de bijgestelde WOZ-waarde. Wel zal jaarlijks aan de hand van de WOZ-waarde worden getoetst of de inschatting van de restwaarde nog reëel is. De verwachting is immers dat de WOZ-waarde in de periode vanaf moment inschatting restwaarde (jaar t) tot het einde van de gebruiksduur zal dalen tot respectievelijk 50%, 25% en 0% van de WOZ-waarde uit jaar t. Indien nodig vindt aanpassing van de restwaarde plaats.

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (in casu de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Infrastructuurle werken in de openbare ruimte, zoals bijvoorbeeld wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken worden, overeenkomstig de nota waardering en afschrijving, geactiveerd en afgeschreven. De ondergrond van deze werken is daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven).

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn opgenomen tegen nominale waarde. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ('kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen' in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Vlottende activa

Vorraden

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging zijn toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden

zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

- het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat;
- de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht;
- de kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar de rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gereed product

Gereed gekomen producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening is statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen kent geen eigen waarderingsgrondslag. Feitelijk vormt het eigen vermogen de resultante van alle overige in de balans opgenomen posten, die wel een eigen waarderingsgrondslag kennen.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting dan wel het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting voor de wethouders is echter op de contante waarde van de (al opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. Ook de voorziening stedelijke ontwikkeling is op contante waarde gewaardeerd.

Rechtmatigheid

De rechtmatigheid vindt zijn grondslag in het door de raad op 28 oktober 2025 vastgestelde normenkader (raadsbesluit 2025-0100579).

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Analyse van de afwijkingen

Het resultaat na reservemutaties is **€ 5,9 miljoen positief** en is ten opzichte van de gewijzigde begroting bij de tweede bestuursrapportage **€ 4,0 miljoen positiever** uitgevallen.

De afwijking ten opzichte van de begroting van € 4,0 miljoen wordt hieronder toegelicht, in overeenstemming met de verordening ex. artikel 212 van de Gemeentewet. We lichten toe:

- alle afwijkingen op programmaniveau, groter dan € 80.000;
- kleinere samenhangende afwijkingen wanneer deze tezamen per saldo meer bedragen dan € 200.000 op programmaniveau;
- afwijkingen, ongeacht de omvang, die bestuurlijk relevant zijn.

Nummer	Programma	Omschrijving	Lasten	Baten	Mutaties reserves	Saldo	Waarvan meerjarig effect
1	1	Hogere baten omgevingsvergunningen		860		860	Kaderbrief
2	1	Hogere storting voorziening wethouderspensionen	-710			-710	
3	1	Hogere doorberekening personeelskosten	-327			-327	
	1	Verschillen < € 80.000	154	45	0	199	
		<i>Subtotaal Programma 1</i>	-883	905	0	22	0
4	2	Lagere lasten en lagere baten bouwgrondexploitatie	3.989	-455	-2.603	931	
5	2	Hogere lasten en hogere baten vastgoed	-141	97		-44	-50
	2	Verschillen < € 80.000	-53	3	-26	-76	
		<i>Subtotaal Programma 2</i>	3.795	-355	-2.629	811	-50
6	3	Hogere lasten en baten toeslagenproblematiek (SiSa B2)	-1.227	1.227		0	
7	3	Hogere lasten en hogere baten Werk en Inkomen	-681	795		114	
8	3	Lagere lasten Participatiewet	249			249	
9	3	Hogere baten erfpacht industriegronden		80		80	
	3	Verschillen < € 80.000	20	68	0	88	
		<i>Subtotaal Programma 3</i>	-1.639	2.170	0	531	0
10	4	Lagere lasten en lagere baten SPUK Stimulering Sport (SiSa H4)	80	-80		0	
11	4	Lagere lasten en lagere baten opvang ontheemden uit Oekraïne	248	-71		177	
12	4	Hogere baten Beschermd Wonen		515		515	Kaderbrief
13	4	Lagere lasten Dienst Gezondheid & Jeugd	188			188	
14	4	Lagere lasten Serviceorganisatie Jeugd	452		-412	40	
15	4	Hogere lasten en hogere baten lokaal jeugdbeleid	-124	101		-23	
16	4	Hogere baten Onderwijsachterstandenbeleid	21	219		240	
17	4	Lagere lasten en lagere baten SPUK Bibliotheekvoorziening (SiSa D23)	116	-116		0	
	4	Verschillen < € 80.000	52	196	-68	180	
		<i>Subtotaal Programma 4</i>	1.033	764	-480	1.317	0
18	5	Hogere lasten en hogere baten afvalinzameling	-182	195	122	135	
19	5	Lagere lasten en lagere baten begraafplaatsen	118	-65		53	-65
20	5	Lagere lasten aanleg kabels en leidingen	178		261	439	
21	5	Lagere lasten en lagere baten riolering	987	-730		257	
22	5	Hogere baten havens		142		142	20
23	5	Hogere lasten en hogere baten programma Duurzaamheid	-315	315		0	
24	5	Hogere doorberekening personeelskosten	124			124	
	5	Verschillen < € 80.000	-120	173	35	88	
		<i>Subtotaal Programma 5</i>	790	30	418	1.238	-45
25	Financiën	Hogere lasten storting voorzieningen bovenwettelijk verlof en RVU	-247			-247	
26	Financiën	Hogere baten vrijval voorziening dubieuze debiteuren		208		208	
27	Financiën	Lagere onttrekking dekkingsreserve			-365	-365	
	Financiën	Verschillen < € 80.000	11	60	0	71	
		<i>Subtotaal Financiën</i>	-236	268	-365	-333	0
28	Alg. Dekkingsm.	Hogere baten Algemene uitkering gemeentefonds		172		172	
	Alg. Dekkingsm.	Verschillen < € 80.000	12	-7	0	5	
		<i>Subtotaal Algemene Dekkingsmiddelen</i>	12	165	0	177	0
29	Overhead	Hogere lasten onderhoud gemeentehuis	-115			-115	-100
30	Overhead	Lagere lasten personeel	191			191	
31	Overhead	Hogere lasten en hogere baten bezwaarprocedure Participatiewet	-71	71		0	
32	Overhead	Lagere onttrekking reserve Bouwen aan vertrouwen			-130	-130	
33	Overhead	Hogere doorberekening personeelskosten	230			230	
	Overhead	Verschillen < € 80.000	-107	119	0	12	
		<i>Subtotaal Overhead</i>	128	190	-130	188	-100
	Vpb	Verschillen < € 80.000	11	0	0	11	
		<i>Subtotaal Vennootschapsbelasting (Vpb)</i>	11	0	0	11	0
		Totaal	3.011	4.137	-3.186	3.962	-195

- = Nadelig / + = Voordelig

1. Hogere baten omgevingsvergunningen

De leges voor omgevingsvergunningen worden in rekening gebracht op het moment dat een aanvraag is afgehandeld. Bij sommige aanvragen kan de doorlooptijd tussen aanvraag en afhandeling flink oplopen. Het is niet eenvoudig om het moment van daadwerkelijk in rekening brengen te voorspellen, daarnaast was er in 2025 sprake van een toegenomen vraag naar vergunningen, waardoor er relatief veel in de behandelingsfase waren. Richting het eind van het jaar zijn er veel vergunningen na afhandeling ook in facturatie gekomen waardoor er sprake is geweest van meer baten dan bij de Tweede Bestuursrapportage ingeschat. In het kader van scherper begroten onderzoeken we welke budgettaire effecten dit heeft voor de komende jaren en nemen dit effect mee in kaderbrief en begroting 2027.

2. Hogere storting voorziening wethouderspensioenen

In de Tweede Bestuursrapportage is aangekondigd dat we de hoogte van de voorziening wethouderspensioenen bij de jaarrekening bijstellen op basis van de dan actuele actuariële berekeningen. Bij het bepalen van de voorziening hebben we, zoals landelijk afgesproken, rekening gehouden met de beleidsdekkingsgraad van het ABP (125%). Op basis van de nieuwe actuariële berekeningen en de genoemde beleidsdekkingsgraad van het ABP is een extra storting in de voorziening van € 710.000 gedaan. Vanwege de verplichte overgang van de wethouderspensioenen naar het ABP per 1-1-2028, verwachten we alleen nog in de jaren 2026 en 2027 bijstellingen op deze voorziening.

3. Hogere doorberekening personeelskosten

Doorberekeningen zorgen ervoor dat kosten op de juiste plek in onze begroting terechtkomen. Het betreft de directe personeelslasten die betrekking hebben op het programma. Deze worden eerst centraal geboekt en vervolgens naar het juiste programma doorberekend. Als binnen het programma kosten worden geboekt door een doorberekening, worden op die centrale plek precies evenveel kosten afgeboekt. Het totaal verandert dus niet. Omdat we uit efficiëntie de doorberekening in één keer aan het einde van het jaar uitvoeren, kunnen afwijkingen eerder in het jaar nog niet worden gemeld. We tonen in de verschillenanalyse wanneer er op een programma het verschil boven de € 80.000 uitkomt. Dit helpt de lezer te beoordelen of de analyse volledig is.

4. Lagere lasten en lagere baten bouwgrondexploitaties

De lagere lasten van (afgerond) € 4 miljoen worden hoofdzakelijk veroorzaakt door een verschuiving van werkzaamheden bouw- en woonrijp maken van 2^e helft 2025 naar 2026, grotendeels betreft dit Maasterras West. Er is echter geen materieel effect op de eindwaarde door deze beperkte verschuiving in tijd.

De lagere baten van in totaal € 0,5 miljoen worden voor een belangrijk deel veroorzaakt doordat de grondverkoop van het project Indische Buurt die gepland stond voor eind 2025 niet meer in 2025 maar begin 2026 heeft plaatsgevonden. Ook hier geldt, dit zegt niets over de totale baten over de hele looptijd van een project (eindwaarde).

Het nadeel op de reservemutaties van 2,6 miljoen bestaat uit:

- Reserve uitvoeringsprogramma gebiedsontwikkeling (€ 5,7 miljoen nadelig).
Aan de reserve Uitvoeringsprogramma wordt € 3,0 miljoen toegevoegd als gevolg van de verlaging van de voorziening Stedelijke Ontwikkeling en nog eens € 0,9 miljoen door bijstellingen in de verwachtingen van de grondexploitaties. Begroot was een onttrekking van € 1,8 miljoen uit de reserve Uitvoeringsprogramma. Per saldo een nadeel voor de exploitatie van € 5,7 miljoen ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025 en een voordeel voor de reserve.
- Reserve Weerstandsvermogen grondbedrijf (€ 2,7 miljoen voordelig).
Door de verbetering van het risicoprofiel van het project Maasterras West kan de

risicodekking verlaagd worden met € 0,6 miljoen. Daarnaast kan de risicodekking voor Maasterras Oost komen te vervallen. In de vorig jaar vastgestelde grondexploitatie voor dit project is, vanwege de zeer lange looptijd (meer dan tien jaar) en de hoge mate van complexiteit, als risicobeperkende maatregel een grotere financiële buffer opgenomen dan gebruikelijk is binnen grondexploitaties. Daarnaast is een risicoprofiel voor dit project bepaald met een risicobedrag van € 2,1 miljoen als resultaat wat in de gewijzigde begroting als risicodekking in de reserve Weerstandsvermogen grondbedrijf is verwerkt. Bij de jaarrekening wordt het risicoprofiel over alle projecten geactualiseerd.

- Reserve Gerealiseerde winstpotentie (€ 0,38 miljoen voordelig).
De toevoeging aan deze reserve is € 0,38 miljoen lager, voornamelijk door de lagere winst die in 2025 onttrokken is aan de grondexploitaties Heer Janstraat en Van 't Hofflocatie.

Tenslotte kent het product bouwgrondexploitaties een positief saldo van € 0,9 miljoen (inclusief reservemutaties). Ten behoeve van de dekking van de rente die wordt toegevoegd aan de voorziening Stedelijke Ontwikkeling is € 85.000 meer onttrokken aan de reserves van het Grondbedrijf.

Daarnaast hebben we rekening gehouden met € 847.000 specifieke uitkering Realisatiestimulans waar we recht op hebben. In overeenstemming met het raadsbesluit 2025-0126958 voegen we de ontvangen specifieke uitkering Realisatiestimulans toe aan de reserve Uitvoeringsprogramma Gebiedsontwikkeling. Alleen het raadsbesluit voorziet in toevoeging aan de reserve vanaf 2026. Daarom vragen we om dit via de resultaatbestemming bij de Jaarstukken 2025 toe te voegen aan deze reserve.

5. Hogere lasten en hogere baten vastgoed

Binnen de vastgoedportefeuille zijn er meerdere voor- en nadelen ten opzichte van de begroting, die per stuk onder de grens van € 80.000 vallen, met diverse achtergronden. Gebundeld komen al deze verschillen uit op een nadeel van € 44.000. Dit is onder te verdelen in hogere lasten van € 141.000, zoals lasten voor energie, schoonmaak en belastingen en verzekeringen (waarvan naar verwachting € 50.000 blijvend) en hogere baten van € 97.000, vooralsnog eenmalig, door hogere opbrengsten uit losse verhuur van binnensportaccommodaties en een eenmalige rijkssubsidie voor onderhoud monumentale panden. Deze afwijkingen zijn niet in de Tweede Bestuursrapportage gemeld, omdat ze individueel gezien zowel te klein in omvang, als onvoldoende bestuurlijk relevant zijn ingeschat.

6. Hogere lasten en baten toeslagenproblematiek (SiSa B2)

De GR Sociaal (GRS) voert voor de aangesloten gemeenten deze regeling uit. Voor de organisatiekosten bij de GRS was € 91.000 begroot en dit hebben wij in onze begroting opgenomen. Bij de najaarsnota 2025 van de GR Sociaal zijn de regionaal verwachte programmagelden aangegeven. Het aandeel van de gemeente Zwijndrecht daarin was toen niet bekend gemaakt; wij hebben hierop onze eigen begroting niet aangepast. Uit de jaarafrekening 2025 van de GRS blijkt dat de totale kosten voor de toeslagenproblematiek € 1,3 mln bedragen voor Zwijndrecht. De lasten worden vergoed door een subsidie van het Rijk. Daardoor zijn de lasten én baten € 1,2 miljoen hoger dan begroot.

7. Hogere lasten en hogere baten Werk en Inkomen

De werkelijke lasten voor Inkomensondersteuning worden afgerekend op basis van de verdeelsleutel solidariteit. Door hogere lasten voor Inkomensondersteuning ten opzichte van de BUIG uitkeringen bij andere deelnemers in de GRS Sociaal stijgt onze bijdrage voor solidariteit. In totaal een nadeel van € 681.000.

De definitieve beschikking voor de BUIG uitkering leidt tot een voordeel van € 795.000 in de baten ten opzichte van onze raming.

Beide afwijkingen zijn bekend geworden na het aanpassen van de begroting via de Tweede Bestuursrapportage.

8. Lagere lasten Participatiewet

De lagere lasten ten aanzien van de Participatiewet die de GR Sociaal voor ons uitvoert worden veroorzaakt door het niet besteden van de gelden die via de mei- en septembercirculaire 2025 van het Rijk zijn ontvangen voor Participatie sociale infrastructuur (€ 145.000) en Participatiewet in Balans (€ 104.000).

- de middelen voor Participatie sociale infrastructuur zijn in 2025 niet opgehaald door de GR Sociaal. Het Algemeen Bestuur van de GR Sociaal heeft besloten eerst de visie en het plan, om te komen tot een toekomstbestendige sociale infrastructuur voor de sociaal ontwikkelbedrijven in de regio, af te wachten;
- de middelen voor de Participatiewet in Balans zijn in 2025 niet doorbetaald aan de GR Sociaal omdat eerst het implementatieplan geschreven moest worden. Het Algemeen Bestuur van de GR Sociaal heeft inmiddels ingestemd met het plan van aanpak.

We stellen bij deze jaarrekening voor om beide budgetten via de bestemming van het resultaat door te schuiven naar 2026.

9. Hogere baten erfpacht industriegronden

Eenmalig hogere erfpachtinkomsten van € 80.000 door het met terugwerkende kracht herstellen van de indexatie van een erfpachtcontract. Het jaarlijkse effect valt onder de rapportagegrens. Het herstel van het contract heeft plaatsgevonden einde jaar en kon daarmee nog niet bekend zijn ten tijde van de tweede BURAP.

10. Lagere lasten en lagere baten SPUK Stimulering Sport (SiSa H4)

In samenwerking tussen het Sportbedrijf, de gemeente en de Belastingdienst zijn wijzigingen geweest in de toepassing van de Btw-wetgeving. Het Btw-verlies van het Sportbedrijf is hierdoor met € 80.000 gedaald. Het Btw-verlies declareren wij via SiSa bij het Rijk, maar door het lagere Btw-verlies is deze declaratie € 80.000 lager dan begroot. Per saldo een neutrale afwijking.

11. Lagere lasten en lagere baten opvang ontheemden uit Oekraïne

De lagere lasten van € 248.000 worden voornamelijk veroorzaakt door:

- bij de Tweede Bestuursrapportage 2025 was er onzekerheid over extra begrote uitgaven van € 100.000 voor de locatie IJsselmeer 30, die niet onder de transitiekostenvergoeding vielen. Van diverse aanpassingen en uitgaven werd afgezien of er is voor een goedkopere oplossing gekozen, zodat dit budget uiteindelijk niet nodig bleek te zijn;
- hogere eigen bijdrage werkende Oekraïners van € 75.000. In 2025 werd voor eerst een eigen bijdrage in rekening gebracht aan werkende, in gemeentelijke opvang opgenomen, Oekraïners. In het 4e kwartaal is de in rekening gebrachte eigen bijdrage, mede door verhoging van het bedrag van de eigen bijdrage en ook een inhaalslag van voorgaande kwartalen, € 75.000 hoger dan de kwartalen ervoor. De eigen bijdrage is in mindering gebracht op de lasten;
- lagere lasten voor beveiligings- en bewakingskosten, en ook schoonmaakkosten van € 50.000. Het 3e kwartaal 2025 heeft er een opschaling van inzet op de betreffende onderdelen plaatsgevonden. In het budget is rekening met deze opschaling gehouden, maar de inzet op deze onderdelen bleek achteraf minder noodzakelijk dan eerder gedacht

De lagere baten van € 71.000 worden voornamelijk veroorzaakt door:

- lagere baten van € 186.000 omdat de uitkering vanuit het Faciliteitenbesluit Opvanglocatie 2024 heeft plaatsgevonden in de Decembereerculaire 2025 van de Algemene Uitkering van

het gemeentefonds. Deze baat is verwerkt bij het onderdeel Algemene Dekkingsmiddelen, per saldo gemeentebreed leidt dit dus niet tot een afwijking;

- hogere baten dan begroot van € 122.000 door een specifieke uitkering vanuit de Spreidingswet. In de communicatie vanuit het Rijk werd aangegeven dat de uitkering in juni 2026 zou gaan plaatsvinden, echter het bedrag is in december 2025 ontvangen.

12. Hogere baten Beschermd Wonen

Het voordeel is vooral te verklaren aan de hogere baten en lagere lasten dan begroot bij programmaonderdeel Beschermd wonen. De rijksbijdrage voor Beschermd Wonen is hoger (n.a.v. de voorjaarsnota) dan begroot (verschil + € 2.522.755) voor onze regio. De uitgaven op Beschermd Wonen zijn lager dan begroot (verschil € 1.450.000), omdat voorgenomen uitbreidingen niet in 2025 zijn gerealiseerd. Hierdoor is het regionale overschot € 15.416.282 i.p.v. de verwachte € 13.515.484 geworden. De verwachting is dat deze situatie zich vanaf 2028 weer zal voordoen. We besteden hier aandacht aan in de kaderbrief en begroting 2027.

In het Bestuurlijk Overleg van juni wordt jaarlijks het definitieve cijfer besloten; vanwege het dan pas definitief zijn van de jaarcijfers van de GRS. Dit kan tot (kleine) afwijkingen ten opzichte van onze jaarcijfers leiden.

13. Lagere lasten Dienst Gezondheid & Jeugd

Door lagere rentelasten en het feit dat de werkelijke stijging van de CAO (2%) lager uitvalt dan waar in de begroting 2025 rekening mee is gehouden (5,4%) is de uiteindelijke inwonerbijdrage aan DG&J lager dan geraamd.

14. Lagere lasten Serviceorganisatie Jeugd

De bijdrage voor het onderdeel SOJ is € 412.000 lager omdat de werkelijke groei licht is achtergebleven bij de verwachte groei bij de 1e bestuursrapportage 2025. Ten opzichte van de totale raming van € 20,8 mln is dit een lichte daling van 2%. De afrekening over het jaar 2024 is daarnaast € 40.000 lager uitgevallen.

Zoals afgesproken bij de 2e bestuursrapportage 2025 wordt het voordeel ten opzichte van de begroting ad € 412.000 gestort in de reserve Sociaal Domein.

15. Hogere lasten en hogere baten lokaal jeugdbeleid

De hogere lasten van € 124.000 bestaan voornamelijk uit:

- door een menselijke fout is een bedrag van € 78.000 afgeraamd tijdens het financieel verwerken van de indexaties en bezuinigingsopgaven op subsidies. Omdat de betalingen verspreid over het jaar zijn gegaan, is de "overschrijding" pas aan het einde van het jaar zichtbaar geworden, waardoor correctie in de BURAP niet meer mogelijk was. Er zijn maatregelen genomen om deze fout in 2026 niet herhalen.
- hogere lasten SPUK IZA van € 68.000. Tegenover deze hogere lasten staan voor eenzelfde bedrag hogere baten. Doordat de afwijkingen binnen de afwijkinggrens van 80.000 vallen werden deze afwijkingen pas zichtbaar bij de jaarrekening. Ook als het effect op het resultaat uiteindelijk nul, want baten en lasten zijn in evenwicht. Neemt niet weg dat ten aanzien van alle subsidies/spuks geldt, dat we deze (ook als ze kleiner zijn) zo veel mogelijk willen verwerken in de begroting. Afwijkingen blijven dan mogelijk, maar naar verwachting zullen deze wel steeds minder worden in komende jaarrekeningen.

De hogere baten van € 101.000 bestaan voornamelijk uit SPUK IZA van € 68.000, zie toelichting hierboven.

16. Lagere lasten en hogere baten Onderwijsachterstandenbeleid

Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat een deel van de subsidie aan de bibliotheek (€ 200.000) ten laste is gebracht van de rijksbijdrage voor het onderwijsachterstandenbeleid. Hierdoor ontstaat een positief effect op de baten. Dit voordeel is gerealiseerd door een optimale inzet van de beschikbare subsidiegelden.

17. Lagere lasten en lagere baten SPUK Bibliotheekvoorziening (SiSa D23)

Aan de bibliotheek is in 2025 SPUK-subsidie verstrekt voor de SPUK Bibliotheekvoorzieningen van € 116.000. Deze subsidie is echter door de bibliotheek niet in 2025 besteed. Zij hebben uitstel gekregen tot eind 2026 om de subsidie te besteden. Doordat de subsidie niet is besteed zijn de baten (dekking subsidie van het Rijk) ook doorgeschoven naar 2026. Per saldo loopt het budgettair neutraal.

18. Hogere lasten en hogere baten afvalinzameling

De hogere lasten van € 182.000 worden voornamelijk veroorzaakt door:

- de eindafrekening 2024 van de dienstverleningsovereenkomst HVC van € 222.000.
- lagere lasten van € 40.000 aan kwijtscheldingen.
- Ten tijde van de Tweede Bestuursrapportage 2025 hielden we op basis van de prognose van HVC rekening met een onderschrijding op de kosten van € 153.000 over 2025. Gezien de kosten over- en onderschrijding zich tot een verschil van € 29.000 lieten salderen is in de Tweede Bestuursrapportage geen mutatie gemeld. De eindafrekening hebben we onlangs ontvangen en laat een ander beeld zien. Hierover vinden nog gesprekken plaats in het tweede kwartaal van 2026.

De hogere baten van € 195.000 worden voornamelijk veroorzaakt door:

- een hogere vergoeding voor PMD van € 145.000 als gevolg van afvalscheiding en nieuwe afspraken met de afnemer (Verpact). De opbrengst is gebaseerd op de eerste drie kwartalen waarvan de derde in januari 2026 bekend is geworden. Inmiddels is in maart 2026 de afrekening over het vierde kwartaal ook ontvangen en kunnen we concluderen dat de opbrengsten daadwerkelijk behaald zijn.
- Hogere inkomsten uit de afvalstoffenheffing (€ 47.000). In de managementrapportages van de GBD werden de hogere inkomsten niet voorzien.

Het verschil op de reservemutaties van €122.000 wordt veroorzaakt door:

- Op basis van de kostendekkendheidsberekening waarbij het uitgangspunt is dat de afvalstoffenheffing ongeveer 99% kostendekkend mag zijn (zie paragraaf lokale heffingen) hebben de afwijkingen in de lasten en baten tot gevolg dat er € 122.000 uit de reserve Reiniging wordt onttrokken waardoor de reserve eind 2025 leeg is. De kostendekkendheid is iets minder dan 100% als gevolg van de invoering van het recycletarief. Vanaf die tijd worden de kapitaallasten van de aanpassing van de ondergrondse containers op de kleinere 30 liter zakken uit de algemene middelen betaald conform raadsbesluit.

19. Lagere lasten en lagere baten begraafplaatsen

De lasten zijn € 118.000 lager dan begroot door diverse verschillen onder de grens van € 80.000, zoals vertraging bij het ruimen van de graven op begraafplaats Heerjansdam van € 46.000 lagere lasten voor onderhoud terreinen van € 27.000 en diverse overige kleine verschillen. Dit betekent dat de afwijkingen niet tot een melding en begrotingswijziging hebben geleid gedurende 2025. Het ruimen van de graven zal plaatsvinden in 2026. Deze vertragingen zijn terugkerend en hebben te maken met het zoeken naar nabestaanden en verplichte wachttijd voordat tot ruimen overgegaan mag worden.

De lagere baten ad € 65.000 komen door een verdere afname in het gebruik over de gehele dienstverlening, ook in het laatste kwartaal van 2025: er worden minder graven uitgegeven, er zijn minder as-bestemmingen of bijzettingen in de urnentuinen. Daarnaast zien we ook een tendens dat

families voor een kortere periode een particulier graf aankopen. Ook het aantal verlengingen van een particulier graf neemt af. Doordat de lagere baten zich hebben voorgedaan in het laatste kwartaal van 2025, was bijstelling van de begroting niet meer mogelijk. We verwachten dat deze baten structureel lager zullen blijven.

20. Lagere lasten aanleg kabels en leidingen

Door de beperktere uitvoeringskracht bij aannemers en kabelbedrijven is de uitvoering van de aanleg van glasvezel, verzwaring van het elektriciteitsnetwerk en aanleg warmtenet vertraagd. Hierdoor is vanuit de gemeente minder inhuur voor projectbegeleiding en toezicht externe begeleiding nodig geweest (€ 178.000).

De storting in de reserve Investeringsprogramma is € 261.000 lager omdat door de vertraging in de aanleg van glasvezel, verzwaring van het elektriciteitsnetwerk en aanleg warmtenet minder degeneratie- en legesinkomsten zijn ontvangen. Dit is geconstateerd in de aanloop naar de tweede Bestuursrapportage, maar per abuis niet in het door de raad vastgestelde document opgenomen.

21. Lagere lasten en lagere baten riolering

De lagere lasten van € 987.000 worden voornamelijk veroorzaakt door:

- een lagere storting aan de voorziening riolering van € 345.000. In de begroting is zowel een storting (lasten) als een onttrekking (baten) opgenomen. In onze jaarstukken is de mutatie met de voorziening (saldo van onttrekking en storting) wel met elkaar gesaldeerd;
- verder onderzoek naar een persleiding vraagt geen nadere actie omdat uit de uitslag van het 1e onderzoek is gebleken dat sprake is van een normale degradatie. Onderzoek naar aftakkingen wordt niet uitgevoerd in lijn met de melding in de Tweede Bestuursrapportage. Dit leidt tot € 276.000 minder uitgaven;
- een meevallende aanbesteding voor baggeren van de Munnikendevl (€ 120.000);
- lagere doorberekening personeelskosten, lagere inhuurlasten en lagere onderzoekskosten van € 95.000. Vanwege personele omstandigheden is gekozen voor een andere prioriteitenstelling en zijn onder andere onderzoeken in het kader van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) doorgeschoven naar 2026;
- lagere onderhoudskosten door minder storingen (€ 70.000);
- minder kwijtscheldingen (€ 43.000).

De baten zijn € 730.000 lager dan begroot door voornamelijk een lagere onttrekking aan de voorziening riolering, zie hiervoor de toelichting bij het eerste gedachtestreepje hierboven. De onttrekking is € 257.000 lager dan het totaal aan lagere lasten (zie hierboven, € 987.000). Een gedeelte van de kosten (BTW, overhead en een bijdrage voor baggerkosten) die betrekking hebben op riool, mogen we niet verantwoorden onder het rioolbudget. Om deze kosten wel mee te kunnen nemen bij het bepalen van de hoogte van het riooltarief, gebeurt dat extracomptabel (= in een andere administratie dan de boekhouding). Deze berekening wordt bij het jaarwerk gemaakt, waardoor een afwijking ook dan pas duidelijk wordt en niet valt te voorzien. Deze toegerekende kosten waren € 257.000 hoger dan begroot.

Uit bovenstaande toelichtingen blijkt dat geld uit de rioolheffing alleen voor dat doel wordt ingezet (komt niet ten gunste van de algemene dienst).

22. Hogere baten havens

De hogere baten van € 142.000 betreft hogere huurbaten door een nieuw huurcontract dat met terugwerkende kracht is ingegaan vanaf 2022. Dit kon niet in de 2^e BURAP worden verwerkt omdat de onderhandeling over dat nieuwe huurcontract (Pier 14) nog niet was afgerond.

23. Hogere lasten en hogere baten programma Duurzaamheid

Voor de uitvoering van het programma Duurzaamheid zijn er voor € 315.000 meer lasten gemaakt dan begroot. Deze hogere lasten worden volledig gedekt door hogere baten uit een projectsubsidie van de Provincie Zuid-Holland en de specifieke uitkering Landelijke Aanpak Isolatie van het Rijk. In het kader van het programma Duurzaamheid heeft de gemeente gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een projectsubsidie voor het Soortenmanagementplan (vleermuisonderzoek) aan te vragen bij de Provincie Zuid-Holland. Ten tijde van de Tweede Bestuursrapportage was nog niet duidelijk in hoeverre de subsidie besteed zou worden in 2025, vandaar dat de begroting hier niet op is aangepast. Uiteindelijk is de hele subsidie besteed (€ 205.000) en is daarnaast nog een deel van het onderzoek (€ 110.000) betaald uit de subsidie Lokale Aanpak Isolatie.

24. Hogere doorberekening personeelskosten

Zie punt 3.

25. Hogere lasten storting voorzieningen bovenwettelijk verlof en RVU

In het kader van de notitie “arbeidskostengerelateerde verplichtingen” van de commissie BBV zijn we in 2025 verplicht om een voorziening te vormen voor bovenwettelijk verlof. Als het bovenwettelijk verlof met meer dan 10% is gegroeid in een jaar dan is het vormen van een voorziening verplicht. Het bovenwettelijk verlof liet in 2025 een relatief grotere stijging zien dan de afgelopen jaren. Alleen voor medewerkers met een verloftotaal van 300 uur of meer is een voorziening voor bovenwettelijk verlof gevormd. De storting in de voorziening is € 197.000.

In 2025 hebben een aantal collega's gebruik gemaakt van de Regeling voor Vervroegde Uittreding (RVU). Voor de resterende verplichting (salarisuitbetaling tot aan pensioendatum) van € 50.000 zijn we verplicht een voorziening te treffen.

De informatie die leidt tot het treffen van de voorziening wordt opgeleverd gedurende het traject van de jaarstukken, waardoor eerdere aanpassing van de begroting niet mogelijk was.

26. Hogere baten vrijval voorziening dubieuze debiteuren

Jaarlijks wordt bij de jaarrekening beoordeeld of openstaande vorderingen mogelijk niet meer volledig inbaar zijn. Voor vorderingen waarbij twijfel bestaat over betaling wordt een voorziening getroffen. In 2025 zijn enkele vorderingen die eerder als onzeker waren aangemerkt alsnog ontvangen. Daardoor kon € 208.000 vrijvallen uit de voorziening.

27. Lagere onttrekking dekkingsreserve

Voor het opvangen van het begrotingstekort in 2025 mocht eenmalig gebruik worden gemaakt van een (dekkings)reserve. De onttrekking was gekoppeld aan een aantal activiteiten. Omdat deze uitgaven uiteindelijk lager zijn uitgevallen, onder andere doordat sommige activiteiten goedkoper zijn uitgevoerd, zijn uitgesteld of niet zijn doorgegaan, is € 365.000 minder aan de reserve onttrokken dan begroot.

Voor een specificatie van het bedrag wordt verwezen naar hoofdstuk 3 (Passiva), onder het kopje 'Dekkingsreserve'.

28. Hogere baten Algemene uitkering gemeentefonds

De hogere baten uit de Algemene uitkering gemeentefonds zijn per saldo incidenteel € 172.000 en bestaan uit:

- lagere baten van € 146.000 over de jaren 2023 en 2024 vanwege definitieve vaststelling van zowel landelijke als gemeentelijke aantallen voor maatstaven door het Centraal Bureau voor de Statistiek;
- hogere baten van € 318.000 uit de decembercirculaire 2025

Beide ontwikkelingen konden niet meer verwerkt worden in onze bestuursrapportage en leiden tot genoemde afwijkingen in deze jaarstukken.

29. Hogere lasten onderhoud gemeentehuis

De hogere lasten van € 115.000 worden veroorzaakt door extra onderhouds- en vervangingswerkzaamheden die gedurende het jaar noodzakelijk zijn gebleken. Deze onderhoudskosten worden jaarlijks zo veel mogelijk gedekt uit onderuitputtingen elders binnen het programma. Het betreft onder andere vervanging van vloerbedekking, herstel en behandeling van vloeren, vernieuwing van meubilair, onderhoud en vervanging van zonwering, schilderwerk, aanpassingen in de B&W-kamer (waaronder ventilatie), diverse onderzoeken en bijkomende verhuis- en herstelwerkzaamheden. Als gevolg hiervan melden we € 100.000 als structureel nadeel.

Tot aan de Tweede Burap was het voornemen om deze diverse kleine overschrijdingen te dekken binnen het programma; dit is door hogere uitgaven in de periode september-december niet mogelijk gebleken bij het opmaken van de eindstand deze jaarrekening.

30. Lagere lasten personeel

De personeelslasten zijn incidenteel lager door drie samenhangende factoren:

- ontvangen WAZO-uitkeringen (zwangerschapsverlof, bevallingsverlof, ouderschapsverlof en calamiteitenverlof) zijn € 228.000 hoger dan begroot, waardoor de lasten lager uitvallen. Deze worden nu nog niet apart zichtbaar in onze administratie, en er wordt onderzocht hoe deze tussentijds wel zichtbaar te krijgen, zodat hiermee ook bij de bestuursrapportages gerekend kan worden;
- de salariskosten zijn circa € 179.000 lager dan begroot. Bestaat uit vele kleine afwijkingen, deze ontstaan wanneer bezetting beperkt afwijkt van de formatiebegroting;
- de inhuurlasten zijn circa € 216.000 hoger dan begroot, maar wel in lijn met de lagere loonkosten.

Het incidentele hogere gebruik van inhuur hangt samen met zowel de lagere loonkosten als de ontvangen uitkeringen. Per saldo resulteert dit in een incidenteel voordeel van € 191.000.

31. Hogere lasten en hogere baten bezwaarprocedure Participatiewet

In 2025 heeft Zwijndrecht een bezwaarprocedure doorlopen ten aanzien van de te lage vergoeding van het Rijk voor het uitvoeren van de participatiewet ('Bijstand'). De uitvoering van de participatiewet ligt bij onze partner, de GR Sociaal. De advocaatkosten die wij hebben gemaakt zijn inmiddels vergoed door de GR Sociaal. Bovenstaande leidt tot een extra bate én een extra last van € 71.000. Per saldo is het effect op het gemeentelijk resultaat 2025 nul.

32. Lagere onttrekking reserve Bouwen aan Vertrouwen

De beschikbare middelen van het programma Bouwen aan Vertrouwen voor onder meer de versterking van de dienstverlening zijn bij de Tweede Bestuursrapportage 2025 afgeraamd. De daarbij behorende lagere onttrekking aan de reserve is toen niet meegenomen.

33. Hogere doorberekening personeelskosten

Via de centrale post overhead is € 230.000 meer aan directe personeelskosten doorberekend dan begroot. Deze kosten zijn voor € 100.000 ten laste gekomen van de programma's en hiermee per neutraal voor het resultaat. Het restant (€ 130.000) is voornamelijk ten laste van de investeringen en bouwgrondexploitaties, wat leidt tot een voordeel voor de exploitatie. Dit komt doordat in 2025 verschillende inhuurkrachten zijn vervangen door eigen personeel. De kosten van inhuur worden altijd rechtstreeks via facturen op het investeringskrediet geboekt, terwijl de uren van eigen medewerkers via de overhead worden doorbelast. Doordat er meer uren van eigen personeel aan

investeringen en grondexploitaties zijn toegerekend dan vooraf begroot, valt de doorbelasting hoger uit en ontstaat dit voordeel.

Bestemming van het resultaat

Wij stellen de raad voor:

- het positieve resultaat van € 5.882.000 voor een bedrag van € 847.000 te storten in de Reserve Uitvoeringsprogramma Gebiedsontwikkeling en het restant van € 5.035.000 te storten in de Algemene reserve.

In overeenstemming met het raadsbesluit 2025-0126958 Realisatiestimulans stellen we voor de baten van € 847.000 in het kader van de Realisatiestimulans via de bestemming van het resultaat te storen in de Reserve Uitvoeringsprogramma Gebiedsontwikkeling. Het raadsbesluit voorziet in toevoeging aan de reserve vanaf 2026. Een storting in de reserve in boekjaar 2025 zou om deze reden niet rechtmatig zijn. Daarom vragen we om dit via de resultaatbestemming bij de Jaarstukken 2025 toe te voegen aan deze reserve.

Niet bestede budgetten

Bij de Tweede Bestuursrapportage 2025 is door alle afdelingen een inschatting, naar de stand van zaken op dat moment, gemaakt van budgetten die in 2025 niet gebruikt zouden worden, maar in 2026 wel tot prestaties en uitgaven zouden leiden. Deze budgetten zijn bij die bestuursrapportage doorgeschoven naar 2026. Bij het opstellen van de jaarstukken is naar voren gekomen dat een aantal budgetten in 2025 niet zijn gebruikt. De activiteiten die ten grondslag liggen aan deze budgetten leiden in 2026 wel tot prestaties en uitgaven. Bij het doorschuiven van budgetten hebben wij de volgende criteria gehanteerd:

- het moet gaan om een incidenteel budget en
- het over te hevelen bedrag moet minimaal € 50.000 zijn en
- er is sprake van een wettelijke taak óf
- er is reeds een verplichting aangegaan.

Wij stellen de raad voor:

- de niet bestede budgetten van 2025 per saldo van € 331.000 toe te voegen aan het budget 2026 en deze in 2026 te onttrekken uit de algemene reserve.

De niet bestede budgetten zijn in onderstaand overzicht weergegeven.

Overzicht niet bestede budgetten					
Programma	Onderwerp	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
2	Wijkplatforms	Voor de wijkplatforms Walburg, Nederhoven en de Dorpsraad wordt u verzocht € 11.000 over te hevelen naar 2026. Dit is conform de bestendige gedragslijn om maximaal 50% van het reguliere budget naar het volgende jaar te kunnen meenemen van het niet-bestede budget.	€ 11		€ 11
2	Wet versterking regie volkshuisvesting	Bij de decembercirculaire is een incidenteel bedrag toegekend voor de uitvoering van de Wet versterking regie volkshuisvesting. Voor Zwijndrecht gaat het om een bedrag van €93.000. In 2025 is er al een start gemaakt met het opstellen van een Volkshuisvestingsprogramma dat uiterlijk op 1 juli 2027 gereed moet zijn. Er resteert nog een budget van €71.000 dat nodig is om het programma af te ronden en uit te voeren.	€ 71		€ 71
3	Participatiewet in balans	Op 30 september 2025 heeft de Eerste Kamer ingestemd met het wetsvoorstel Participatiewet in Balans. Met dit wetsvoorstel worden 23 wijzigingen doorgevoerd die de Participatiewet eenvoudiger en beter uitvoerbaar moeten maken. De aangekondigde wijzigingen treden in de komende jaren gefaseerd in werking. Daarnaast hebben de aangekondigde wijzigingen gevolgen voor de dienstverlening van de GR Sociaal. Het voorstel is om de ontvangen implementatiemiddelen van € 104.000 over te hevelen naar 2026, zodat deze besteed kunnen worden aan de implementatie van de Participatiewet in Balans.	€ 104		€ 104
3	Participatie sociale infrastructuur	Sinds 2025 ontvangen gemeenten via het Rijk structurele middelen (waaronder een impulsbudget) om de sociale infrastructuur te versterken, specifiek gericht op de toekomstbestendigheid van sociaal ontwikkelbedrijven. Gemeenten moeten in 2026 concrete visieplannen hebben voor de inrichting van deze infrastructuur. In 2025 heeft het AB van de GRS besloten om opdracht te geven tot het opstellen van een visie en een plan om te komen tot een toekomstbestendige sociale infrastructuur voor de sociaal ontwikkelbedrijven in de regio. Door het AB is besloten om niet direct alle middelen bij de gemeenten op te halen, maar eerst de visie en het plan af te wachten en de middelen te reserveren zodat deze op basis van het geaccordeerde plan ingezet kunnen worden.	€ 145		€ 145
			€ 331	€ 0	€ 331

Onvoorzien

Alleen de raad is bevoegd tot het nemen van besluiten over de besteding van de post onvoorzien. In 2025 zijn geen voorstellen ingediend om gebruik te maken van deze post. Bij de Tweede Bestuursrapportage 2025 is dit budget dan ook vrijgevallen.

Incidentele baten en lasten

Structureel evenwicht

In verband met de aanscherping van het financieel toezicht is in de begroting en de meerjarenraming het begrip structureel en reëel evenwicht geïntroduceerd. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is hierop aangepast, zodat de gemeenteraad en de financieel toezichthouder (provincie) kunnen vaststellen of in de begroting en de meerjarenraming sprake is van een structureel en reëel evenwicht.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves worden in principe als incidenteel beschouwd. Uitzonderingen hierop zijn reguliere onttrekkingen aan financierings- of dekkingsreserves (kapitaallasten) en onttrekkingen uit een toereikende bestemmingsreserve gedurende een periode van minimaal drie jaar, wanneer deze bedoeld zijn voor het dekken van structurele lasten.

Het structureel en reëel begrotingsevenwicht wordt berekend door de totale baten en lasten te corrigeren voor incidentele baten en lasten. Het resterende saldo dient positief te zijn (zie laatste tabel).

Het onderstaande overzicht laat zien in welke mate incidentele baten en lasten het exploitatieresultaat beïnvloeden. Onder incidenteel worden baten en lasten verstaan die zich maximaal drie jaar voordoen en een eenmalig karakter hebben. Posten onder de € 80.000 zijn conform de concept-Financiële verordening 2023 niet opgenomen in het overzicht incidentele baten en lasten.

Incidentele baten

Baten	Oorspronkelijk 2025	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Vershil
Verrekening met reserves				
Toevoegingen aan reserves (exclusief structurele toevoegingen)	6.507	14.780	14.605	-175
- waarvan tijdelijke inzet algemene reserve (provincie)	-2.640	-2.640	-2.275	365
Programma 2 Wonen, bouwen en Wooncarriere				
Bouwgrondexploitatie	375	179	2.782	2.603
Verkoopopbrengst grond	0	185	185	0
Verkoopopbrengst Pier 14	0	1.277	1.272	-5
Algemene dekkingsmiddelen				
Eenmalige korting algemene uitkering	-1.700	-1.700	-1.700	0
Totale incidentele baten	2.542	12.081	14.869	2.963

Tijdelijke onttrekkingen aan de algemene reserve

Voor 2024 en 2025 heeft de gemeente toestemming van de provincie om tijdelijk middelen uit de algemene reserve in te zetten voor de uitvoering van het raadsprogramma en het opvangen van het begrotingstekort. Hierbij geldt dat voldoende vrij besteedbare middelen beschikbaar moeten blijven om risico's te kunnen afdekken. Een nadere specificatie is opgenomen in het hoofdstuk Reserves.

Bouwgrondexploitatie

De bouwgrondexploitaties zijn zowel bij de reserves als de exploitaties opgenomen. Per saldo budgettair neutraal.

Verkoopopbrengst grond

In 2025 heeft een grondverkoop aan de Industrieweg te Heerjansdam plaats gevonden. De netto-opbrengst € 185.000 wordt gestort in de algemene reserve.

Verkoopopbrengst Pier 14

Met de levering van het laatste deel van het terrein Pier 14 heeft de gemeente dit jaar € 1,4 miljoen aan verkoopopbrengst ontvangen. De proces- en begeleidingskosten voor het project zijn ingeschat op € 100.000. De netto-opbrengst wordt in de algemene reserve gestort.

Eenmalige korting algemene uitkering

In 2025 heeft het Rijk de algemene uitkering eenmalig met € 675 miljoen verlaagd. Dit hangt samen met de invoering van de nieuwe BBP-financieringssysteem, die vanaf 2024 geldt in plaats van vanaf 1 januari 2027. Voor 2024 compenseert het Rijk deze aanpassing volledig. Voor 2025 gebeurt dit slechts gedeeltelijk. Op basis van het toezichtskader van de provincie mogen gemeenten deze korting als incidenteel beschouwen. Voor Zwiindrecht bedraagt deze daling circa € 1,7 miljoen en maakt deze onderdeel uit van het geraamde tekort in 2025.

Incidentele lasten

Lasten	Oorspronkelijk 2025	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Vershil
Verrekening met reserves				
Toevoegingen aan reserves (exclusief structurele toevoegingen)	3.640	12.011	15.282	-3.271
Extra dotatie voorziening wethouderspensioen		1.665	2.375	-710
Programma 2 Wonen, bouwen en Wooncarriere				
Fac gebiedsontwikkelingen (Raadsprogr 2.0)	100	100	100	0
Programma 4 - Welzijn en Zorg, Sport en Cultuur				
Ondersteuning/Uitvoering sociale wijkaanpak (Raadsprogr 2.0)	300	300	300	0
Onderdeel Overhead				
Civieltechnisch advies expertise (Kadernota 2024)	98	98	98	0
Bouwen aan vertrouwen (Kadernota 2024)	130	130	0	130
Totale incidentele lasten	4.268	14.304	18.155	-3.851
Saldo incidentele baten en lasten (effect op geraamd resultaat)	-1.726	-2.223	-3.286	6.814

- = nadelige beïnvloeding + = voordelige beïnvloeding

Extra dotatie wethouderspensioen

In de Tweede Bestuursrapportage 2025 is een dotatie aan de voorziening wethouderspensioen opgenomen. Bij de jaarrekening is de voorziening opnieuw geactualiseerd op basis van de landelijke uitgangspunten en de actuele dekkingsgraad van het ABP (123,5%) per eind 2025. Dit leidt tot een aanvullende, incidentele dotatie om de toekomstige verplichtingen volledig te dekken.

Faciliteren gebiedsontwikkelingen

Het raadsprogramma zet in op voortzetting van de bouwambitie. Deze ambitie wordt voornamelijk binnenstedelijk gerealiseerd, onder andere in de grote projecten Noordoevers en Diztrikt. Daarbij wordt de stap gezet van planvorming naar realisatie en wordt scherp gekeken naar binnenstedelijke verdichtingslocaties. Het buitengebied blijft hierbij uitgesloten. Daarnaast vraagt het raadsprogramma om een faciliterende rol van de gemeente bij vraagstukken zoals de huisvesting van bijzondere doelgroepen.

Ontmoetingen in de wijk/ Sociale wijkaanpak

Voor het ontwikkelen van een aanpak voor ontmoetingsplekken in de wijk en het verbinden van bestaande initiatieven zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld. Het betreft voorbereidend werk voor een plan van aanpak in de komende raadsperiode.

Civieltechnisch advies expertise

In het afgelopen jaar is een toenemende druk zichtbaar op het investeringsprogramma voor riool en infrastructuur. Naast reguliere vervangingsprojecten is sprake van een toename van werkzaamheden als gevolg van beleidsambities, zoals klimaatadaptatie en de ontwikkeling van een warmtenet, de uitvoering van het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan (GVVP) en autonome ontwikkelingen zoals de aanleg van glasvezel. Door het toenemende aantal ingrepen in de openbare ruimte en de groeiende complexiteit van projecten neemt ook de behoefte aan civieltechnische expertise toe. Het gaat hierbij om advisering op het gebied van civiele techniek in relatie tot gebiedsontwikkelingen en andere projecten in de openbare ruimte, bijvoorbeeld op het gebied van warmtenetten, waterhuishouding en bodemdaling. Voor 2024 en 2025 zijn hiervoor incidenteel extra middelen beschikbaar gesteld.

Bouwen aan vertrouwen

Voor het raadsproces rondom Bouwen aan Vertrouwen is incidenteel € 30.000 gevraagd voor begeleiding, scholing en bijeenkomsten van de gemeenteraad voor 2024, 2025 en 2026. Ook is incidenteel voor deze jaren € 100.000 beschikbaar voor projectondersteuning van het opgaveteam Bouwen aan Vertrouwen. Na afloop van de genoemde tijdsperiode stoppen deze activiteiten en vindt zonder aanvullende besluitvorming geen verdere voortzetting plaats. De beschikbare middelen van het programma Bouwen aan Vertrouwen zijn dit jaar bij de Tweede Bestuursrapportage 2025 afgeraamd.

Conclusie

Op basis van het overzicht incidentele baten en lasten kan geconcludeerd worden dat het geraamd resultaat voor het jaar 2025 met € 3,3 miljoen (nadelig) wordt beïnvloed door de incidentele baten en lasten. Wij kunnen vaststellen dat de begroting 2025 daardoor (structureel) in evenwicht is.

Presentatie van het resultaat	Oorspronkelijk 2025	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Verschil
Saldo baten en lasten	-3.382	-2.027	5.121	7.148
Toevoegingen aan de reserves	-5.376	-12.611	-15.621	-3.010
Onttrekkingen aan de reserves	8.835	16.557	16.382	-175
Resultaat na bestemming	77	1.919	5.882	3.963
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-1.726	-2.223	-3.286	1.063
Structureel resultaat	1.803	4.142	9.168	5.026

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Onderstaand is een overzicht opgenomen van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

Verrekening met de reserve	Omschrijving mutatie	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
		2025	2025	2025
LASTEN				
Programma 2 Wonen, bouwen en wooncarriere				
Huisvesting onderwijs	Dekking onderwijslasten	100	100	100
	Totaal	100	100	100
Programma 5 Veiligheid, leefomgeving en duurzaamheid				
Degeneratiekosten	Dekking herstelwerkzaamheden	500	500	239
	Totaal	500	500	239
	TOTALE LASTEN	600	600	339
BATEN				
Programma 2 Wonen, bouwen en wooncarriere				
Kapitaaldekking Afschrijvingen	Dekking afschrijvingen	635	676	676
	Totaal	635	676	676
Programma 5 Veiligheid, leefomgeving en duurzaamheid				
Kapitaaldekking Afschrijvingen	Dekking afschrijvingen	169	341	341
	Totaal	169	341	341
Onderdeel Overhead				
Kapitaaldekking Afschrijvingen	Dekking afschrijvingen	800	760	760
	Totaal	800	760	760
	TOTALE BATEN	1.604	1.777	1.777

Wet normering topinkomens

Het doel van de Wet Normering Topinkomens (WNT) is het tegengaan van bovenmatige beloningen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi) publieke sector. In de WNT worden inkomens en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen met een publieke taak, genormeerd en openbaar gemaakt in de jaarstukken. Jaarlijks worden de bezoldigingsnormen in een ministeriële regeling vastgesteld. In 2025 is de WNT-norm gesteld op 100 procent van het ministersalaris inclusief belaste onkostenvergoedingen en pensioenbijdrage (€ 246.000).

Zoals in onderstaande tabel te zien is zijn er geen topfunctionarissen die een bezoldiging boven de WNT-norm ontvangen. Ook overige functionarissen ontvangen geen bezoldiging boven de WNT-norm. Daarnaast is er geen sprake van onverschuldigde betalingen.

Gegevens 2025		
bedragen x € 1	P.W. Croonenberg - Borst	I.M. odinot
Functiegegevens	Secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,000	1,000
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	139.742	105.825
Beloningen betaalbaar op termijn	23.091	16.757
<i>Subtotaal</i>	<i>162.832</i>	<i>122.582</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	246.000	246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	NVT	NVT
Bezoldiging	162.832	122.582
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	NVT	NVT
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	NVT	NVT
Gegevens 2024		
bedragen x € 1	P.W. Croonenberg - Borst	I.M. Odinot
Functiegegevens	Secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,000	1,000
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	135.828	102.699
Beloningen betaalbaar op termijn	22.855	16.641
<i>Subtotaal</i>	<i>158.683</i>	<i>119.340</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	223.000
Bezoldiging	158.683	119.340

Toelichting op de balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Kosten van onderzoek en ontwikkeling
Bijdragen aan activa van derden

ultimo 2024	investering	des- investeren	af- schrijvingen	bijdrage derden	ultimo 2025
960	-960	0	0	0	0
70	0	0	13	0	57
1.030	-960	0	13	0	57

Kosten van onderzoek en ontwikkeling

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen zijn (realisaties > € 80.000):
Inbreng voorbereidingskosten 2025 in grex Maasterras Oost

realisatie 2025
-960
-960

De bedragen in de kolom 'afschrijvingen' betreffen de reguliere afschrijvingen.

Materiële vaste activa

Investeren met een economisch nut
Gronden uitgegeven in erfpacht
Overige investeringen met een economisch nut
Investering met een economisch nut met heffing
Investeren in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

ultimo 2024	ultimo 2025
9.039	9.039
113.356	117.037
78.725	89.244
61.102	73.444
262.222	288.765

Bij de materiële vaste activa is er geen sprake van duurzame waardevermindering.

Gronden uitgegeven in erfpacht

Erfpachtgronden

ultimo 2024	investering	des- investeren	af- schrijvingen	bijdrage derden	ultimo 2025
9.039	0	0	0	0	9.039
9.039	0	0	0	0	9.039

Overige investeringen met een economisch nut

Gronden en terreinen
Bedrijfsgebouwen
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken
Vervoermiddelen
Machines, apparaten en installaties
Overige materiële vaste activa

ultimo 2024	investering	des- investeren	af- schrijvingen	bijdrage derden	ultimo 2025
11.069	0	0	0	0	11.069
82.505	7.362	0	2.412	5	87.452
974	0	0	91	0	883
1.348	32	0	254	0	1.125
3.375	554	0	418	0	3.511
14.085	322	0	1.250	159	12.998
113.356	8.270	0	4.426	163	117.037

Bedrijfsgebouwen

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen zijn (realisaties > € 80.000):
Routine invest. binnenkant/meub. gemeentehuis 2025
Verbouwing 2e verdieping RO/Staf gemeentekantoor
Nieuwbouw school Duivenvoorde, Duivenvoorde 2-4
Nieuwbouw school Kim, Roerdompstraat 5
Nieuwbouw school Toermalijn (centrum)
Nieuwbouw Eigen-Wijs Uilenvliet

realisatie 2025
177
282
376
1.250
5.050
201
7.337

De bedragen in de kolom 'afschrijvingen' betreffen de reguliere afschrijvingen.

Machines, apparaten en installaties

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen zijn (realisaties > € 80.000):
IP Openbare verlichting 2025
Vervanging regeltechniek gemeentehuis

realisatie 2025
271
283
554

De bedragen in de kolom 'afschrijvingen' betreffen de reguliere afschrijvingen.

Overige materiële vaste activa

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen zijn (realisaties > € 80.000):
1e inr OLP en meub islamitische school HILAL
Transitiekosten IJsselmeer 30

realisatie 2025
130
159
289

De bedragen in de kolom 'afschrijvingen' betreffen de reguliere afschrijvingen.

Tegenover de investering IJsselmeer staat een specifieke utikering Oekraïne ter hoogte van € 159.000.

Investerings met een economisch nut

	ultimo 2024	investering	des- investering	af- schrijvingen	bijdrage derden	ultimo 2025
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	78.033	12.992	0	1.733	939	88.352
Machines, apparaten en installaties	0	30	0	0	0	30
Overige materiële vaste activa	692	193	0	23	0	862
	78.725	13.215	0	1.757	939	89.244

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen zijn (realisaties > € 80.000):

Vervanging riolering Vliegeniersbuurt
Vervanging riolering Kort Ambacht Noord (fase 3)
Vervanging riolering Julianadorp
Vervanging riolering Heer Oudelands Ambacht Fase 4
Karekietstraat riool
HJD Noord Riolering
Vervanging riolering Slagveld grote aanpak
Wateroverlast centrum+Park Oranjel./Burg.Jansenl.
Rioolpersleiding SSK fase 1 Brugweg (MTW)
Riolering SSK Ind. buurt fase 2 (2025-2027)
Veerplein - Kade damwand BCF40/FISC60
Veerplein - Kade aanlegsteiger FISC100

realisatie 2025
1.116
865
448
1.350
2.583
84
735
301
779
327
2.347
1.642
12.577

De bijdragen derden betreffen voornamelijk Subsidie Volkshuisvestingsfonds SISA'25 (€ 132.000), Subsidie Passage vijverweg '25 (€ 149.000), waterberging (€ 115.000) en Regiodeal SISA'25 Veerplein (€ 512.000).

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

Herrubricering van materiële vaste activa naar grondexploitatie Indische Buurt:
Riool Javalaan, boekwaarde 31/12/25
Riool Karel Doormanlaan/Javalaan/Bilderdijkstraat, boekwaarde 31/12/2025

realisatie 2025
-357
-58
-415

Overige materiële vaste activa

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen zijn (realisaties > € 80.000):
Parkgroen begraafplaats Jeroen Boschlaan

realisatie 2025
193
193

De bedragen in de kolom 'afschrijvingen' betreffen de reguliere afschrijvingen.

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

	ultimo 2024	investering	des- investering	af- schrijvingen	bijdrage derden	ultimo 2025
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	58.376	14.540	0	2.044	271	70.601
Overige materiële vaste activa	2.726	412	0	214	80	2.843
	61.102	14.951	0	2.258	351	73.444

Grond-, weg en waterbouwkundige werken

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen zijn (realisaties > € 80.000):

Renovatie asfaltpaden VVGZ
Beschoeiing sloten en vijvers 2025
Groen- vervangen beplantingsvakken 2025
Reconstructie Vliegeniersbuurt
Reconstructie HJD Noord
Reconstructie Karekietstraat
Talud Uilenhaven
Vervangingsplan VRI's 2024-2025
Renovatie Damwand park.garage Westkeethaven
Wateroverl infra cntrm+Park Oranjel./Burg.Jansenl
Opstelplaats schuimblusvoert. W. Snelliusweg
Infra Kreekweg
Reconstructie Kort Ambacht Noord (fase 3)
Reconstructie Colijnweg
Reconstructie Kort Ambacht fase 1 en 2
Reconstructie Molenweg fase 2
Bestrating Julianadorp
Veerplein - buitenruimte
Reconstructie Heer Oudelands Ambacht Fase 4
Reconstructie slagveld
Fontein Koninginneweg
Infrastructuur SSK Indische buurt
Veerplein - kade VAT-kosten BCF100
Veerplein - Kade talud BCF100

realisatie 2025
300
191
139
1.745
179
2.291
461
423
366
256
262
271
1.606
95
85
128
252
164
899
523
394
1.225
167
1.483
13.907

De bedragen in de kolom 'afschrijvingen' betreffen de reguliere afschrijvingen.

De overige bijdragen betreft Specifieke uitkering Stimulering Sport (€ 54.000), subsidies Bovenplanse infra, Spoorzone en Indische Buurt (€ 217.000).

Overige materiële vaste activa

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen zijn (realisaties > € 80.000):
VVGZ renovatie veld B incl. diverse aanpassingen en van veld A hekwerken en ballenvangers.

realisatie 2025
412
412

De bedragen in de kolom 'afschrijvingen' betreffen de reguliere afschrijvingen.

De overige bijdragen betreft Specifieke uitkering Stimulering Sport (€ 80.000).

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan:
- Deelnemingen
Leningen aan:
- Woningbouwcorporaties
Overige langlopende leningen

ultimo 2024	Verstrekkings	Aflossingen/ afschrijvingen	ultimo 2025
1.619	0	0	1.619
1.903	0	238	1.665
5.198	188	503	4.883
8.720	188	741	8.167

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Kapitaalverstrekking aan Stedin Holding N.V.
Kapitaalverstrekking aan Oasen N.V. en Gemeenschappelijk Bezit Evides B.V.
Kapitaalverstrekking aan Bank Nederlandse Gemeenten N.V.
Kapitaalverstrekking aan Regionale OntwikkelingsMij. Drechtsteden (ROM-D)
Kapitaalverstrekking aan Sportbedrijf Zwijndrecht B.V.

ultimo 2024	ultimo 2025
1.184	1.184
23	23
108	108
286	286
18	18
1.619	1.619

Leningen aan woningbouwcorporaties

De mutatie betreft de reguliere aflossingen.

Overige langlopende leningen

De verstrekkingen en aflossingen betreffen de leningen aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVN) en Stichting Oefening en Ontspanning.

Flottende activa

Voorraden

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

ultimo 2024	ultimo 2025
1.133	1.739
1.133	1.739

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

boekwaarde
vermindering met voorziening stedelijke ontwikkeling

ultimo 2024	ultimo 2025
7.722	13.246
-6.589	-11.506
1.133	1.739

Grondexploitatie:

	ultimo 2024	investering	inkomsten	winstuitname en verrekening reserve/voorz.	ultimo 2025	voorziening verlieslatend complex *	balanswaarde ultimo 2025
Bakestein	0	15	0	-15	0	0	0
Euryza	5.035	179	0	150	5.364	5.364	0
Buizerdstraat	862	68	-1.313	0	-383	0	-383
Van 't Hofflocatie	-1.293	382	-196	112	-995	0	-995
Heer Janstraat	-361	396	0	-90	-55	0	-55
Noordoevers	1.465	427	-254	0	1.637	0	1.637
Indische buurt	1.084	1.367	-964	0	1.487	0	1.487
Maasterras West	1.371	8.131	-4.069	0	5.432	5.432	0
Stadstuinen	-442	73	0	66	-303	0	-303
De Passage	0	0	0	0	0	0	0
Maasterras Oost	0	1.195	-135	0	1.060	710	350
	7.721	12.233	-6.931	223	13.245	11.506	1.739

Verwacht saldo grondexploitaties	
Balanswaarde 31-12-2025 (afgerond)	1.500
Nog te maken kosten (afgerond) excl kosten buiten de grex	40.500
Nog te verwachten opbrengsten (afgerond)	-44.200
Toekomstige waarde voorzieningen (*)	-2.000
Verwacht saldo (-/- is voordelig)	-4.200

De exploitatieresultaten zijn berekend volgens de dynamische eindwaardemethode. Hierbij worden de kosten en opbrengsten van een te ontwikkelen plangebied geraamd en in de tijd uitgezet met de toepassing van met een opbrengsten- en kostenstijging. De gehanteerde parameters zijn voor de kostenstijging in 2026 (4%), 2027 (3%) en 2028 (3%) en daarna 2%. En voor de opbrengststijging in 2026 (4%), 2027 (3%) en daarna 2%.

(*) De verliesvoorziening baseren wij op de contante waarde, waarbij het eindresultaat van de grondexploitatie (de eindwaarde) contant gemaakt wordt tegen een disconteringsvoet van 2,0%. De verliesvoorzieningen zijn per project tot maximaal het niveau van de boekwaarde in mindering gebracht op de boekwaarde van het onderhanden werk. Als de verliesvoorziening op de balansdatum groter is dan de boekwaarde dan is het meerdere van deze verliesvoorziening onder de Voorzieningen in de balans opgenomen. Het meerdere dat onder de Voorzieningen op de balans is opgenomen plus de jaarlijkse rente bijschrijving aan de voorzieningen (2% per jaar) is hierboven als 'toekomstige waarde voorzieningen' in de berekening van het verwachte saldo opgenomen.

De nog te realiseren kosten (het deel buiten de grondexploitatie, te activeren en te verhalen kosten, niet inbegrepen) en opbrengsten zijn als volgt opgebouwd.

Nog te realiseren kosten	
- verwerkingen en sloop	1.948
- bouwrijp maken	11.092
- woonrijp maken	11.691
- plankosten	11.913
- rente	2.422
- overig	1.392
	40.458

Nog te realiseren opbrengsten	
- grondverkoop	42.025
- subsidies	2.180
- overig	15
	44.220

Uitzettingen met een rentetypische looptijd <1 jaar

Vorderingen op openbare lichamen
Rekening-courantverhouding met het Rijk
Rekening-courantverhouding met niet financiële instellingen
Overige vorderingen

gecorrigeerd ultimo 2024	ultimo 2025	voorziening oninbaarheid	gecorrigeerd ultimo 2025
15.055	18.938	0	18.938
35	0	0	0
381	677	0	677
4.092	4.115	404	3.710
19.563	23.730	404	23.326

Vorderingen op openbare lichamen

Deze vorderingen betreffen voornamelijk vorderingen op de Belastingdienst in het kader van de BTW en het BTW-Compensatiefonds.

Rekening-courantverhouding met het Rijk

Dit betreft de rekening-courantverhouding met het Rijk in het kader van het Schatkistbankieren.

In het kader van Schatkistbankieren is voor het begrotingsjaar een drempelbedrag geldig van € 4.058.000.

Benutting drempelbedragen Schatkistbankieren:

1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
904	1.032	251	685
904	1.032	251	685

Rekening-courantverhouding met niet financiële instellingen

Dit betreft de rekening-courantverhouding met het Stimuleringsfond Volkshuisvesting Nederland (SVN).

Overige vorderingen

Debiteuren algemeen
Belastingdebiteuren
Sub-totaal
Voorziening debiteuren algemeen
Voorziening debiteuren belastingen
Gecorrigeerd saldo

ultimo 2024	ultimo 2025
3.680	3.151
1.061	964
4.741	4.115
-287	-77
-362	-327
4.092	3.710

Liquide middelen

Rabobank
Kassen

ultimo 2024	ultimo 2025
6	8
11	13
17	21

Bij de BNG hebben we een kredietfaciliteit van € 8 miljoen (ongewijzigd). Bij andere banken hebben we geen kredietfaciliteit.

Overlopende activa

Overlopende activa
Nog te ontvangen voorschotbedragen van Nederlandse en Europese overheidslichamen

ultimo 2024	ultimo 2025
4.186	5.430
2.612	2.705
6.799	8.135

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden :
Vooruitbetaalde bedragen
Nog te ontvangen bedragen

ultimo 2024	ultimo 2025
334	531
3.852	4.899
4.186	5.430

Vooruitbetaalde bedragen

Onder deze post zijn facturen verantwoord die voor het einde van het jaar betaalbaar zijn gesteld, maar waarvan de lasten betrekking hebben op het daaropvolgende jaar.

Nog te ontvangen bedragen

Onder deze post zijn baten verantwoord die betrekking hebben op het boekjaar, maar in het daaropvolgende jaar worden ontvangen.

Nog te ontvangen voorschotbedragen van Nederlandse en Europese overheidslichamen

Nog te ontvangen voorschotbedragen van:
Rijk
Overige Nederlandse overheidslichamen

ultimo 2024	ultimo 2025
1.801	2.214
811	491
2.612	2.705

omschrijving	ultimo 2024	mutaties		ultimo 2025
		toevoegingen	ontvangen bedragen	
Rijk	1.801	2.189	1.776	2.214
Instandhoudingssubsidie Rijksmonumenten	0	20	0	20
SPUK kwijschelding gem. belastingen (SiSa C62)	25	3	0	28
Regeling gedup. toeslagen-problematiek (SiSa B2)	481	1.318	481	1.318
Opvang ontheemden Oekraïne (SiSa M16)	1.249	0	1.249	0
SPUK Onderwijsroute (SiSa A39)	46	0	46	0
Realisatiestimulans (SiSa J17)	0	847	0	847
Overige Nederlandse overheidslichamen	811	998	1.318	491
Regiodeal, Noordoever (SiSa J75B)	5	73	0	78
Regiodeal, Veerplein (SiSa J75B)	806	512	1.318	0
Regio Deal II Veerkrachtige buurten (SiSa J4B)	0	22	0	22
SPUK Randvoorwaardelijke functies jeugdhulp (SiSa H26B)	0	33	0	33
Regio Deal II Groen-blauwe dooradering (SiSa J4B)	0	19	0	19
Soortenmanagementplan (SiSa J117B)	0	41	0	41
Spoorzone F2 Verlengde Brugweg MTO	0	5	0	5
Noordoever (vliegende brigade) (SiSa J6B)	0	41	0	41
Noordoever (vliegende brigade) (SiSa J41B)	0	38	0	38
Maasterras Oost (vliegende brigade) (SiSa J210B)	0	78	0	78
Knelpuntenpot 1 Indische buurt	0	50	0	50
Knelpuntenpot 2 Indische buurt	0	87	0	87
	2.612	3.187	3.094	2.705

Vaste passiva

Eigen vermogen

Algemene reserve
Overige bestemmingsreserves
Gerealiseerd Resultaat

ultimo 2024	ultimo 2025
27.761	25.225
36.570	40.176
1.830	5.882
66.162	71.283

Omschrijving reserve	Ultimo 2024	Mutaties				Ultimo 2025
		VERMEERDERINGEN		VERMINDERINGEN		
		Bestemming resultaat 2024	Overige vermeer- deringen	Onttrek- kingen	Verminderingen ter dekking van afschrijvingen	
<u>Algemene reserves</u>						
Algemene reserve	25.177	1.830	3.277	6.441	0	23.843
Weerstandsvermogen Grondbedrijf	2.584	0	3.265	4.467	0	1.382
Dekkingsreserve	0	0	2.275	2.275	0	0
Subtotaal	27.761	1.830	8.817	13.183	0	25.225
<u>Overige bestemmingsreserves</u>						
Reserve Gerealiseerde Winstpotentie Grondbedrijf	4.046	0	255	224	0	4.077
Reserve Taakmutaties Algemene Uitkering	335	0	37	372	0	0
Reserve Generatiepact	78	0	0	78	0	0
Reserve kapitaaldekking afschrijvingen	20.103	0	0	0	1.777	18.326
Egalisatiereserve Reiniging	122	0	0	122	0	0
Reserve COVID-19	16	0	0	16	0	0
Reserve Investeringsprogramma	110	0	239	110	0	239
Reserve Veerkrachtige Buurten	422	0	68	0	0	490
Reserve Programma Duurzaamheid	509	0	363	0	0	872
Reserve Sociaal Domein	0	0	1.360	0	0	1.360
Reserve Uitvoeringsprogramma gebiedontwikkeling	10.766	0	4.383	437	0	14.712
Reserve Huisvesting Onderwijs	0	0	100	0	0	100
Reserve Thuis in Zwijndrecht	63	0	0	63	0	0
Subtotaal	36.570	0	6.805	1.421	1.777	40.176
Totaal reserves	64.331	1.830	15.621	14.605	1.777	65.401

Algemene reserve

De Algemene reserve fungeert als financiële buffer voor tussentijdse (forse) tegenvallers en incidentele, niet materiële investeringen.

Vermeerdering

Omschrijving mutatie	Raadsbesluit nr en datum	Document	Begroting na wijziging	Realisatie
Saldo jaarrekening 2024	2025-0031542 d.d. 08-07-2025	jaarstukken 2024	1.830	1.830
Verkoopopbrengst grond	2025-0051430 d.d. 08-07-2025	1e burap 2025	185	185
Opheffing reserve Covid-19	2025-0051430 d.d. 08-07-2025	1e burap 2025	16	16
Verkoopopbrengst Pier 14	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	1.277	1.272
Budgetoverhevelingen naar 2026	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	1.393	1.393
Opheffing reserve Taakmutaties	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	268	268
Opheffing reserve Generatiepact	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	78	78
Opheffing reserve Thuis in Zwijndrecht	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	63	63
TOTAAL			5.110	5.105

Vermindering

Omschrijving mutatie	Raadsbesluit nr en datum	Document	Begroting na wijziging	Realisatie
Overgehevelde budgetten 2024	2025-0031542 d.d. 08-07-2025	jaarstukken 2024	1.166	1.166
Storting in reserve Dekkingsreserve pensioen	2024-0099021 d.d. 12-11-2024	begroting 2025	2.640	2.275
	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	1.665	1.665
Kadernota 2024 (opg duurz, bouwen aan vertrouwen en civieltechnische	2024-0099021 d.d. 12-11-2024	begroting 2025	428	298
Aanvullende krediet De Brink	2024-0099021 d.d. 12-11-2024	begroting 2025	145	145
Resultaatbestemm jaarrekening 2024	2025-0031542 d.d. 08-07-2025	jaarstukken 2024	380	380
Raadsprogramma 2.0	2024-0099021 d.d. 12-11-2024	begroting 2025	400	400
GVVP	2024-0099021 d.d. 12-11-2024	begroting 2025	127	89
1e bestuursrapportage 2023 (dekking kosten handh energielabel)	2023-124142 d.d. 12-09-2023	1e burap 2023	23	23
TOTAAL			6.974	6.441

Toelichting afwijking

De lagere uitgaven zijn het gevolg van twee grotere factoren. Eén daarvan is dat binnen het programma Bouwen aan Vertrouwen een deel van de voorgenomen activiteiten in 2025, mede door samenloop met de verbouwing van het gemeentehuis, nog niet (volledig) tot uitvoering is gekomen. Hierdoor zijn de geraamde uitgaven € 130.000 lager uitgevallen en is de onttrekking aan de bijbehorende reserve met hetzelfde bedrag verlaagd.

Daarnaast is € 365.000 minder onttrokken aan de dekkingsreserve dan begroot. Een nadere toelichting hierop is opgenomen onder het kopje Dekkingsreserve.

Dekkingsreserve

Het doel van deze reserve is om de tekorten in de begroting voor de jaren 2024 en 2025 incidenteel te dekken. De middelen worden uit de algemene reserve onttrokken.

Vermeerdering

Omschrijving mutatie	Raadsbesluit nr en datum	Document	Begroting na wijziging	Realisatie
Storting in reserve Dekkingsreserve	2024-0099021 d.d. 12-11-2024	begroting 2025	2.640	2.275
TOTAAL			2.640	2.275

Vermindering

Omschrijving mutatie	Raadsbesluit nr en datum	Document	Begroting na wijziging	Realisatie
Onttrekking aan reserve Dekkingsreserve	2024-0099021 d.d. 12-11-2024	begroting 2025	2.640	2.275
TOTAAL			2.640	2.275

Toelichting afwijking

De afwijking van € 365.000 bij de dekkingsreserve wordt veroorzaakt door lagere onttrekkingen op meerdere producten.

Bij de visie openbare ruimte (€ 30.000) is in 2025 alvast voorgesorteerd op de melding in de Kadernota 2026 dat alleen aanstootgevende graffiti wordt verwijderd. Dit resulteerde in een overschot in 2025, dat is aangewend om tekorten op hetzelfde product op te vangen.

Voor de lobbydossiers A16, Kijfhoek, lightrail en dedicated goederenlijn (€ 130.000) heeft de geraamde onttrekking van € 130.000 niet plaatsgevonden. De onttrekking was bedoeld voor de werkzaamheden van een lobbyist. Deze functie is op een andere manier ingevuld. Hierdoor zijn geen kosten gerealiseerd en was onttrekking aan de reserve niet noodzakelijk.

Bij de intensivering krachtige lokale economie (€ 65.000) was de geraamde onttrekking lager. De reden hiervoor was dat er minder personele kosten waren in 2025 door een lagere personele bezetting. De activiteiten zijn wel zoveel als mogelijk doorgegaan.

Binnen Bouwen aan Vertrouwen (€ 110.000) kon door een bezuiniging van € 110.000 op het programma de onttrekking aan de reserve worden verlaagd.

Bij de aanpak kindermishandeling (€ 30.000) is op het laatste moment een subsidie van € 25.000 van dit product naar een ander product geboekt, waar deze onder de SPUK-uitkering kon vallen en de onttrekking aan de reserve niet nodig was.

Reserve Weerstandsvermogen Grondbedrijf

De Reserve Weerstandsvermogen Grondbedrijf dient als financiële buffer voor het opvangen van (negatieve) risico's die niet in de exploitatieberekeningen voorzien zijn. De benodigde omvang van het weerstandsvermogen is gerelateerd aan het risicoprofiel van het grondbedrijf. Het risicoprofiel wordt jaarlijks, bij het opmaken van de begroting, geactualiseerd. Voor een toelichting op de afwijkingen wordt verwezen naar de Paragraaf Grondbeleid.

Vermeerdering

Omschrijving mutatie	Raadsbesluit nr en datum	Document	Begroting na wijziging	Realisatie
Bijstelling grondexploitaties	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	228	0
Vaststelling grondexploitatie Maasterras-Oost (MTO)	2025-0095116 d.d. 18-11-2025	Raadsvoorstel	2.150	0
Verlaging verliesvoorziening Euryza		Jaarstukken 2025	0	79
Verlaging voorziening Maasterras West naar reserve Uitvoeringsprogr.		Jaarstukken 2025	0	250
Verlaging voorziening Maasterras West naar reserve Grondbedrijf		Jaarstukken 2025	0	2.936
TOTAAL			2.378	3.265

Vermindering

Omschrijving mutatie	Raadsbesluit nr en datum	Document	Begroting na wijziging	Realisatie
Verlaging risicodekking naar res. Ger winstpotentie	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	230	143
Verhoging vz MTW (naast beperkt deel uit subs Wbi)	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	557	0
Verhogen voorziening Euryza	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	26	0
Verhogen verliesvoorziening Buizerdstraat		Jaarstukken 2025	0	7
Onttrekk uit Res Weerstandsverm Grondbedrijf naar Res Uitvoeringspr.		Jaarstukken 2025	0	4.317
TOTAAL			813	4.467

Reserve Gerealiseerde Winstpotentie Grondbedrijf

Deze reserve bevat vrij beschikbare middelen voor nieuwe investeringen of voor het treffen van een voorziening bij een besluit tot realisatie van een verliesgevend project. Vrijvallende exploitatiewinsten worden aan deze reserve toegevoegd. Voor een toelichting op de afwijkingen wordt verwezen naar de Paragraaf Grondbeleid.

Vermeerdering

Omschrijving mutatie	Raadsbesluit nr en datum	Document	Begroting na wijziging	Realisatie
Winstneming Stadstuinen	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	106	0
Winstneming Indische buurt	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	694	0
Winstneming Heerjanstraat	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	53	0
Verlaging reserve Weerstandsvermogen Grondbedr	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	230	143
Winstneming Van het Hoff	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	247	112
TOTAAL			1.330	255

Vermindering

Omschrijving mutatie	Raadsbesluit nr en datum	Document	Begroting na wijziging	Realisatie
Onttrekkingen	2024-0099021 d.d. 12-11-2024	begroting 2025	436	0
Bezuinigingsmaatregel	2024-0099021 d.d. 12-11-2024	begroting 2025	130	0
Winstneming Heerjanstraat	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	0	90
Verrekening neg winst Bakestein		jaarrekening 2025	0	15
Actualisatie rente Grexen	2025-0051430 d.d. 08-07-2025	1e burap 2025	-171	0
Winstneming Stadstuinen storten in res Uitvoeringspr	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	106	0
Winstneming Indische buurt storten in res Uitv. prog	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	694	0
Dekking rente voorziening Stdsontwikkeling	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	112	112
Restpunten LOC		jaarstukken 2025	0	7
Aframen mjb 2025	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	-395	0
TOTAAL			912	224

Reserve taakmutaties Algemene Uitkering

Het doel van deze reserve is om, in afwachting van de besteding van de in de algemene uitkering opgenomen middelen, voor diverse beleidsmaatregelen geld te reserveren.

Vermeerdering

Omschrijving mutatie	Raadsbesluit nr en datum	Document	Begroting na wijziging	Realisatie
Taakmutaties algemene uitkering	2024-0099021 d.d. 12-11-2024	begroting 2025	37	37
TOTAAL			37	37

Vermindering

Omschrijving mutatie	Raadsbesluit nr en datum	Document	Begroting na wijziging	Realisatie
Taakmutaties algemene uitkering	2024-0099021 d.d. 12-11-2024	begroting 2025	103	103
Opheffing reserve	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	268	268
TOTAAL			371	371

Reserve generatiepact

De reserve was oorspronkelijk bedoeld om de kosten voortvloeiend uit het Generatiepact te dekken. Omdat bij de jaarrekening fluctuaties kunnen optreden, werd de reserve jaarlijks gemuteerd op basis van de daadwerkelijke realisaties: bij een overschot op het budget vond storting in de reserve plaats en bij een tekort werd een onttrekking gedaan. Met het opnemen van een stelpost worden deze schommelingen voortaan rechtstreeks binnen de exploitatie opgevangen.

Vermindering

Omschrijving mutatie	Raadsbesluit nr en datum	Document	Begroting na wijziging	Realisatie
Opheffing reserve Generatiepact	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	78	78
TOTAAL			78	78

Reserve Kapitaaldekking afschrijvingen

De jaarlijkse onttrekkingen vanaf 2021 aan deze reserve betreffen de dekking van afschrijvingslasten van al afgeschreven activa.

Vermindering

Omschrijving mutatie	Raadsbesluit nr en datum	Document	Begroting na wijziging	Realisatie
Dekking kapitaallasten	2024-0099021 d.d. 12-11-2024	begroting 2025	1.604	1.604
Dekking kapitaallasten	2025-0051430 d.d. 08-07-2025	1e burap 2025	173	173
TOTAAL			1.777	1.777

Egalisatiereserve reiniging

De reserve is bedoeld om de jaarlijkse fluctuaties in de exploitatie op te vangen. In het kader van ons afvalbeleid moeten we investeringen doen, waarbij we (deels) de reserve zullen aanspreken om effecten op tarieven te beperken.

Vermindering

Omschrijving mutatie	Raadsbesluit nr en datum	Document	Begroting na wijziging	Realisatie
Ottrekking aan reserve Reiniging		jaarrekening 2025	0	122
TOTAAL			0	122

De verrekening met de reserve heeft betrekking op het positieve saldo van het product Afval op de exploitatie. Dit wordt veroorzaakt door de hogere baten door meer opbrengsten voor PMD door betere afvalscheiding.

Reserve investeringsprogramma

De reserve Investeringsprogramma is in 2024 ingesteld om geld opzij te zetten voor toekomstige investeringen in infrastructuur, zoals wegen en andere voorzieningen in de openbare ruimte. Met deze reserve kan de gemeente later de kapitaallasten van de investeringen dekken.

De reserve wordt gevuld met extra inkomsten uit degeneratievergoedingen van kabel- en leidingwerkzaamheden. Van deze extra inkomsten wordt in de periode 2025 tot en met 2028 maximaal €500.000 per jaar in de reserve gestort, tot een maximale hoogte van €2.000.000.

Vermeerdering

Omschrijving mutatie	Raadsbesluit nr en datum	Document	Begroting na wijziging	Realisatie
Reserve investeringsprogramma	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	500	239
TOTAAL			500	239

Toelichting afwijking

De storting in de reserve Investeringsprogramma is incidenteel € 261.000 lager omdat door de vertraging in de aanleg van glasvezel, verzwarende van het elektriciteitsnetwerk en aanleg warmtenet minder degeneratie- en legesinkosten zijn ontvangen waardoor minder wordt afgestort naar de reserve.

Vermindering

Omschrijving mutatie	Raadsbesluit nr en datum	Document	Begroting na wijziging	Realisatie
Reserve investeringsprogramma	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	110	110
TOTAAL			110	110

Reserve Covid 19

Het doel van deze reserve is om de kosten die voortvloeien uit de coronacrisis te dekken. De reserve is gevormd door het toevoegen van rijksmiddelen die via het gemeentefonds aan de gemeente ter beschikking zijn gesteld. Het rijk heeft wel diverse bestedingsdoelen (oormerk) meegegeven maar de middelen zijn niet bestedingsplichting.

Vermindering

Omschrijving mutatie	Raadsbesluit nr en datum	Document	Begroting na wijziging	Realisatie
Opheffing reserve Covid-19	2025-0051430 08-07-2025	1e burap 2025	16	16
TOTAAL			16	16

Uitvoeringsprogramma gebiedsontwikkeling

Deze reserve is bestemd voor de gebiedsontwikkelingen in de Spoorzone/Diztrikt (deelgebieden: Stationskwartier, Noord en Walburg) en Noordoever. De reserve is bedoeld ter dekking van:

- Het actief grondbeleid in deze gebieden (het saldo van de gemeentelijke grondexploitaties);
- Het eventueel afboeken van voorbereidingskosten indien niet (tijdig) een grondexploitatie wordt vastgesteld;
- Het faciliterend grondbeleid (het saldo van de niet verhaalbare kosten).

Voor een toelichting op de afwijkingen wordt verwezen naar de Paragraaf Grondbeleid

Vermeerdering

Omschrijving mutatie	Raadsbesluit nr en datum	Document	Begroting na wijziging	Realisatie
Van Verliesvoorziening naar res Uitvoeringsprogramma	2025-0095116 d.d. 18-11-2025	Raadsvoorstel	200	0
Winstneming Indische buurten storten in res Uitvoeringsprogramma	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	694	0
Winstneming Stadstuinen storten in res Uitvoeringsprogramma	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	106	66
Verlagen reserve Weerstandsvermogen Grondbedrijf		jaarstukken 2025	0	4.317
TOTAAL			1.000	4.383

Vermindering

Omschrijving mutatie	Raadsbesluit nr en datum	Document	Begroting na wijziging	Realisatie
Onttrekk res Uitvoeringsprogramma			2.150	0
Dekking rente voorziening Stedelijke Ontwikkeling	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	166	0
50% niet te verhalen kn WK10- Stationsplein/Afsalg uit res Uitv prog	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	18	8
50% niet te verhalen kn WK10- Indische buurt uit res Uitv programma	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	52	75
Verhoging Weerstandsvermogen Grondbedrijf	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	228	0
Verhoging Maasterras O (voorber kosten)	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	185	0
50% niet te verhalen kn WK-10- Koninginneweg uit res Uitv program	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	5	12
Rente 2% voorziening Stedelijke Ontwikkeling		jaarstukken 2025	0	166
Verliesvoorziening Passage		jaarstukken 2025	0	177
TOTAAL			2.804	438

Reserve thuis in Zwijndrecht

Deze reserve is gevormd om het vergroten van het financieel inzicht over het beleids- en uitvoeringsplan integratie van vergunningshouders 2018 tot en met 2020.

Vermindering

Omschrijving mutatie	Raadsbesluit nr en datum	Document	Begroting na wijziging	Realisatie
Opheffing reserve Thuis in Zwijndrecht	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	63	63
TOTAAL			63	63

Reserve Veerkrachtige buurten

Het doel van deze reserve is het egaliseren van de inkomsten en uitgaven van eigen middelen binnen de opgave Veerkrachtige buurten. De reserve zal jaarlijks in de jaarrekening worden gevuld en onttrokken op basis van realisatie op de budget(ten) van onze eigen middelen die we inzetten voor dit doel.

Vermindering

Omschrijving mutatie	Raadsbesluit nr en datum	Document	Begroting na wijziging	Realisatie
Veerkrachtige buurten	2024-0111420 d.d. 03-12-2024	2e burap 2024	0	68
TOTAAL			0	68

Reserve programma duurzaamheid

Het doel van deze reserve is het egaliseren van de inkomsten en uitgaven van eigen middelen binnen het programma Duurzaamheid waarbij altijd als eerste bekeken wordt of het inzetten van subsidies tot de mogelijkheden behoort alvorens aan de reserve een bedrag onttrokken wordt. Jaarlijks zal in de jaarrekening de reserve op basis van realisatie gemuteerd worden.

Vermeerdering

Omschrijving mutatie	Raadsbesluit nr en datum	Document	Begroting na wijziging	Realisatie
Storting in reserve Programma Duurzaamheid	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	398	363
TOTAAL			398	363

Reserve huisvesting onderwijs

Het doel van deze reserve is het dekken van de kapitaallasten van de (toekomstige) investeringen in de huisvesting van onderwijsgebouwen.

Vermeerdering

Omschrijving mutatie	Raadsbesluit nr en datum	Document	Begroting na wijziging	Realisatie
Storting in reserve Onderwijshuisv.	2024-0099021 d.d. 12-11-2024	begroting 2025	100	100
TOTAAL			100	100

Reserve sociaal domein

Het doel van deze reserve is om toekomstige tekorten op de beleidsvelden Wmo, Beschermd Wonen en jeugdhulp te dekken

Vermeerdering

Omschrijving mutatie	Raadsbesluit nr en datum	Document	Begroting na wijziging	Realisatie
Storting in reserve Sociaal Domein	2025-0106591 d.d. 16-12-2025	2e burap 2025	948	1.360
TOTAAL			948	1.360

Toelichting afwijking

De bijdrage voor het onderdeel SOJ is € 412.000 lager omdat de werkelijke groei licht achterblijft bij de verwachte groei bij de 1e bestuursrapportage 2025. Zoals afgesproken bij de Tweede Bestuursrapportage 2025 wordt het voordeel ten opzichte van de begroting ad € 412.000 gestort in de reserve Sociaal Domein.

Voorzieningen

Voor verplichtingen, verliezen en risico's
Voor middelen derden waarvan de bestemming gebonden is

ultimo 2024	ultimo 2025
11.723	7.305
4.310	3.623
16.033	10.928

Omschrijving voorziening	Ultimo 2024	Mutaties				Ultimo 2025
		Vermeerderingen		Verminderingen		
		Toevoeging rente	Overige ver- meerderingen	Vrijval	Aanwending	
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's						
Pensioen Wethouders	3.395	0	2.520	0	149	5.766
Verlofsparen	102	0	0	15	0	86
Verlof stuwmeer (bovenwettelijk)	0	0	197	0	0	197
Voorziening RVU	0	0	50	0	0	50
Stedelijke Ontwikkeling Grondbedrijf	8.226	145	372	7.537	0	1.206
Subtotaal	11.723	145	3.139	7.553	149	7.305
Voorzieningen voor middelen derden waarvan de bestemming gebonden is						
Riolering	4.310	0	0	688	0	3.623
Subtotaal	4.310	0	0	688	0	3.623
Totaal voorzieningen	16.033	145	3.139	8.240	149	10.928
Voorzieningen grondbedrijf en dubieuze debiteuren						
Stedelijke Ontwikkeling Grondbedrijf	6.589	132	4.973	187	0	11.506
Dubieuze Debiteuren Algemeen	287	0	0	208	3	77
Dubieuze Debiteuren Belastingen	362	0	86	0	121	327
Subtotaal	7.239	132	5.059	395	124	11.911
Totaal voorzieningen inclusief voorzieningen grondbedrijf en dubieuze debiteuren	23.271	277	8.655	4.175	5.190	22.838

N.B. De voorziening Stedelijke Ontwikkeling Grondbedrijf (deels) en de voorzieningen inzake dubieuze debiteuren zijn niet verantwoord onder de vaste passiva, maar in mindering gebracht op de betreffende vlottende activa (onderhanden werk respectievelijk overige vorderingen).

Pensioen Wethouders

Deze voorziening is bedoeld ter dekking van toekomstige pensioenaanspraken van wethouders.

Vermeerdering

Omschrijving mutatie	Begroting na wijziging	Realisatie
Dotatie	145	145
Aanvullende dotatie	1.676	2.520
TOTAAL	1.821	2.665

Toelichting afwijking

De noodzakelijke omvang van deze voorziening is gebaseerd op actuariële berekeningen. Voor een toelichting op de afwijking (aanvullende dotatie) verwijzen wij u naar het hoofdstuk 'Analyse van de afwijkingen'.

Vermindering

Omschrijving mutatie	Begroting na wijziging	Realisatie
Aanwending	163	149
TOTAAL	163	149

Verlofsparen

Medewerkers kunnen (een deel) van hun verlof voor de toekomst meenemen. Vanwege het structurele karakter moet hier een voorziening voor worden gevormd.

Vermindering

Omschrijving mutatie	Begroting na wijziging	Realisatie
Vrijval	0	15
TOTAAL	0	15

Toelichting afwijking

Van tevoren is niet te bepalen hoeveel verlof de medewerkers opsparen, dit is pas bekend aan het eind van het jaar.

Verlof stuwmeer (bovenwettelijk)

Voor het bovenwettelijke verlof dat geen gelijke omvang kent of bestaat uit opgebouwde spaarsaldi wordt een voorziening opgenomen. Sinds dit jaar is, in overeenstemming met BBV, een voorziening getroffen voor medewerkers met een bovenwettelijk verlofsaldo boven 300 uur. De voorziening dekt de verwachte uitbetaling van deze verlofuren, inclusief werkgeverslasten, op het moment dat het verlof wordt opgenomen of uitbetaald.

Vermeerdering

Omschrijving mutatie	Begroting na wijziging	Realisatie
Dotatie	0	197
TOTAAL	0	197

Toelichting afwijking

De voorziening is in 2025 voor het eerst gevormd. In de begroting was daarom nog geen dotatie of vrijval opgenomen. De gerealiseerde dotatie van € 197.000 betreft de initiële vorming van deze nieuwe voorziening.

RVU

Sinds dit jaar is, in overeenstemming met BBV, een voorziening getroffen voor medewerkers die ontslag nemen onder de RVU-regeling. Voor deze medewerkers wordt een voorziening opgenomen voor de verwachte maandelijkse uitkeringen tot aan de AOW-leeftijd. Omdat deze medewerkers in die periode geen werkzaamheden verrichten, betreft dit een bestaande verplichting waarvoor een uitstroom van middelen waarschijnlijk is, inclusief verschuldigde heffingen.

Vermeerdering

Omschrijving mutatie	Begroting na wijziging	Realisatie
Dotatie	0	50
TOTAAL	0	50

Toelichting afwijking

De voorziening is in 2025 voor het eerst gevormd. In de begroting was daarom nog geen dotatie of vrijval opgenomen. De gerealiseerde dotatie van € 50.000 betreft de initiële vorming van deze nieuwe voorziening.

Voorziening stedelijke ontwikkeling Grondbedrijf

Deze voorziening dient voor de dekking van de nadelige exploitatieresultaten van af te sluiten grondexploitaties. Deze voorziening wordt voor maximaal het bedrag van de boekwaarde van een grondexploitatie zichtbaar in mindering gebracht op het onderhanden werk. Voor de grondexploitaties waarvan de voorziening hoger is dan de boekwaarde, wordt het meerdere van de voorziening onder de post voorzieningen gepresenteerd.

In het cijfermatig overzicht van de voorzieningen is de Voorziening stedelijke ontwikkeling grondbedrijf op twee regels opgenomen. Dit komt omdat voor de grondexploitaties waarvan de voorziening hoger is dan de boekwaarde, het meerdere van de voorziening onder de post voorzieningen wordt gepresenteerd. Uit praktische overwegingen en voor de aansluiting met de paragraaf Grondbeleid is de toelichting samengevoegd in onderstaand overzicht. Voor een toelichting verwijzen we naar de paragraaf Grondbeleid.

Vermeerdering

Omschrijving mutatie	Begroting na wijziging	Realisatie
Buizerdstraat	0	194
Passage	0	177
Rentebijbeschrijving	272	277
Maasterras West	591	4.034
Maasterras Oost	185	710
Euryza	26	229
TOTAAL	1.074	5.621

Vermindering

Omschrijving mutatie	Begroting na wijziging	Realisatie
Euryza (verlagen)	0	307
Mutatie MTW (verlagen) tgv Res.Uitv.	0	6.270
Mutatie MTO (verlagen) tgv Res.Uitv. (nw grex)	200	960
Buizerdstraat	0	187
TOTAAL	200	7.724

Riolering

Deze voorziening is bedoeld om de jaarlijkse fluctuaties van het product riolering in de exploitatie op te vangen.

Vermeerdering

Omschrijving mutatie	Begroting na wijziging	Realisatie
Dotatie	346	0
TOTAAL	346	0

Vermindering

Omschrijving mutatie	Begroting na wijziging	Realisatie
Vrijval	1.434	688
TOTAAL	1.434	688

Toelichting afwijking

De vrijval betreft het exploitatietekort op het product riolering inclusief toegestane toerekening btw-compensatiefonds, overhead en verrekening baggeren. Een nadere analyse is opgenomen in de analyse van de afwijkingen.

Voorziening dubieuze debiteuren

Deze voorziening dient ter dekking van het oninbaar worden van algemene openstaande vorderingen. Het saldo van de voorziening is bepaald door een inschatting te maken van de oninbaarheid van de openstaande vorderingen.

Vermindering

Omschrijving mutatie	Begroting na wijziging	Realisatie
Vrijval	0	208
Aanwending	0	3
TOTAAL	0	208

Toelichting afwijking

Jaarlijks wordt beoordeeld welke openstaande vorderingen als dubieus moeten worden aangemerkt. In 2025 zijn enkele eerder als dubieus aangemerkte vorderingen alsnog geïnd. Hierdoor kon de voorziening met € 207.508,95 worden verlaagd, wat leidt tot een incidenteel voordeel.

Voorziening dubieuze debiteuren belastingen

Deze voorziening dient ter dekking van het oninbaar worden van openstaande belastingvorderingen. De benodigde omvang is op basis van een risicoanalyse door Gemeentebelastingen Drechtsteden bepaald.

Vermeerdering

Omschrijving mutatie	Begroting na wijziging	Realisatie
Dotatie	0	86
TOTAAL	0	86

Toelichting afwijking

De dotatie betreft de aanvulling van de voorziening om, op basis van de openstaande belastingdebiteuren per 31 december en de daarvoor gehanteerde criteria, de benodigde omvang te verkrijgen.

Vermindering

Omschrijving mutatie	Begroting na wijziging	Realisatie
Aanwending	0	121
TOTAAL	0	121

Toelichting afwijking

De aanwending betreft de verleende oninbaar verklaringen. Deze oninbaar verklaringen worden niet begroot.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar

Onderhandse leningen van:

Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen

Binnenlandse banken en overige financiële instellingen

Openbare lichamen

ultimo 2024	vermeerderingen	aflossingen	ultimo 2025
3.160	0	112	3.048
111.346	15.000	4.017	122.329
36.929	10.000	1.854	45.075
151.435	25.000	5.983	170.452

De totale rentelast met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € x.xxx. (x € 1)

Een aantal leningen is in de jaarstukken 2024 in de categorie Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen opgenomen.

Deze hadden in de categorie Openbare lichamen opgenomen moeten zijn. Dit is in de cijfers 2025 en in de vergelijkende cijfers aangepast.

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar
Overlopende passiva

ultimo 2024	ultimo 2025
29.633	40.698
36.222	36.849
65.855	77.547

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar

Kasgeldleningen bij openbare lichamen
Overige Kasgeldleningen
Banksaldo BNG
Overige schulden

ultimo 2024	ultimo 2025
0	14.000
23.000	17.000
195	3.638
6.438	6.060
29.633	40.698

De overige schulden bestaan grotendeels uit crediteuren. De crediteuren betreffen allen nog te betalen facturen 2025.

Overlopende passiva

Overlopende passiva
Ontvangen maar nog niet bestede voorschotbedragen van Nederlandse en Europese overheidslichamen

ultimo 2024	ultimo 2025
10.153	12.090
26.069	24.760
36.222	36.849

Overlopende passiva

Vooruitontvangen bedragen
Nog te betalen bedragen

ultimo 2024	ultimo 2025
9	1
10.144	12.089
10.153	12.090

Vooruitontvangen bedragen

Onder deze post zijn baten verantwoord die voor het einde van het jaar zijn ontvangen, maar die betrekking hebben op het daaropvolgende jaar.

Nog te betalen bedragen

Onder deze post zijn facturen verantwoord die betrekking hebben op het boekjaar, maar waarvan de facturen betaalbaar worden gesteld in het daaropvolgende jaar.

Ontvangen maar nog niet bestede voorschotbedragen van Nederlandse en Europese overheidslichamen

Rijk
Overige Nederlandse overheidslichamen

ultimo 2024	ultimo 2025
25.286	24.222
783	538
26.069	24.760

Een aantal subsidies is in de jaarstukken 2024 in de categorie Rijk opgenomen. Deze hadden in de categorie Overige Nederlandse overheidslichamen opgenomen moeten zijn. Dit is in de cijfers 2025 en in de vergelijkende cijfers aangepast.

omschrijving	ultimo 2024	mutaties		ultimo 2025
		Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen/terug-betalingen	
Rijk	25.286	13.227	14.291	24.222
Gemeent. Onderwijs Achterstandenbeleid (SiSa D8)	2.140	2.488	2.700	1.929
Geluidsanering Koninginneweg	40	0	0	40
Geluidsanering Langeweg	16	0	0	16
Geluidsanering Officiersvliet en Burg. Jansenlaan	12	0	0	12
Geluidsanering Burg. Jansenlaan	49	0	8	41
Geluidsanering Kort Ambachtlaan e.o.	7	0	0	7
Geluidsanering Plantageweg en Burg. Doumaweg	19	0	0	19
Instandhoudingssubsidie Rijksmonumenten	12	17	28	0
Specifieke uitkering stimulerend sport (SiSa H4)	1.194	2.405	3.599	0
NPO gelden (SiSa D14)	376	0	352	24
SPUK Kwijtschelden publieke schuld SZW (SiSa G12)	18	0	0	18
Regeling Woningbouwimpuls Spoorzone (SiSa J9)	3.250	0	794	2.457
SPUK Energie-armoede (SiSa J55)	313	0	250	63
SPUK Inburgering (SiSa A38)	1.066	900	709	1.257
Opvang ontheemden Oekraïne (SiSa M16)	0	3.697	3.697	0
SPUK Onderwijsroute (SiSa A39)	0	38	38	0
SPUK Informatiepunten Digitale Overheid (SiSa C92)	0	45	45	0
SPUK Klimaat- en energiebeleid (CDOKE) (SiSa K28)	794	1.626	856	1.564
Brede SPUK (SiSa H30)	290	910	812	387
Lokale Aanpak Isolatie (LAI) 1e tranche (SiSa J94)	657	0	110	548
SPUK Gebiedsbudget Stationsplein (SiSa J106)	2.851	0	0	2.851
SPUK Gebiedsbudget De Passage (SiSa J106)	377	0	149	228
SPUK bovenplanse infrastruct. Maasterras (SiSaE104)	3.486	0	15	3.471
SPUK lokale bibliotheekvoorzieningen (SiSa D23)	116	0	0	116
SPUK mobiliteit westelijke Parallelweg (SiSa E110)	780	0	0	780
Lokale Aanpak Isolatie (LAI) 2e tranche (SiSa J94)	1.604	0	0	1.604
Spuk Herstructurering Volkshuisvesting (SiSa J109)	5.819	0	132	5.687
Lokale Aanpak Isolatie (LAI) 3e tranche (SiSa J94)	0	1.102	0	1.102
Overige Nederlandse overheidslichamen	783	1.221	1.467	538
Noordoevers (vliegende brigade) (SiSaJ41B)	27	0	27	0
Knelpuntenpot 1 Indische buurt	200	0	200	0
ABB locaties (vliegende brigade) (SiSa J41B)	65	0	21	44
Planetenbuurt	200	200	0	400
Spoorzone IB F1 Brugweg	240	240	397	83
Maasterras Oost (vliegende brigade) (SiSa J210B)	0	56	56	0
Procesondersteuning DPRA	0	5	5	0
Risico bodemdaling	0	11	11	0
Markten en Standplaatsen	0	17	17	0
Soortenmanagementplan (SiSa J117B)	0	164	164	0
Knelpuntenpot 2 Indische buurt	0	348	348	0
Acceptatie en veiligheid van LHBTI+	7	0	0	7
SPUK IZA (SiSa H35b)	0	166	166	0
Regiodeal Noordoevers (SiSa J75B)	0	0	0	0
Cultuureducatie met Kwaliteit	45	14	54	5
	26.069	14.449	15.758	24.760

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Borg- en garantstellingen

Vanuit wettelijke bepalingen hebben we een algemene garantstelling gegeven aan de Gemeenschappelijke Regelingen, waarin we deelnemen. Voor een totaaloverzicht van de Gemeenschappelijke Regelingen verwijzen we naar de paragraaf Verbonden Partijen.

Naast de algemene garantstellingen hebben we ook nog specifieke garantstellingen. Deze zijn opgenomen in de staat van borg en garantstellingen zoals hieronder weergegeven.

Het bedrag aan directe borgstellingen bedroeg per eind 2025 circa € 9,6 miljoen. De belangrijkste directe borgstelling wordt gevormd door HVC (€ 8,3 miljoen). De GR Gevudo heeft een belang van 18,15% in HVC en de gemeente Zwijndrecht heeft een belang van 11% in de GR Gevudo. Dit resulteert in een belang van 2,0% (afgerond) 'getrapt' via GR Gevudo in HVC. Ten opzichte van 2023 is dit een stijging van circa € 0,7 miljoen.

Per 31 december 2025 stond de gemeente voor in totaal € 135,8 miljoen garant. Hiervan had € 126,2 miljoen betrekking op de achtervangpositie in het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Gezien de rond dat fonds gebouwde zekerheidsstructuur is hieraan een relatief laag risico verbonden. Ten opzichte van 2024 is dit een stijging van circa € 15 miljoen.

Toekomstige verplichtingen

Een aantal verplichtingen liggen voor de toekomst vast. Het gaat daarbij vooral om meerjarige verplichtingen groter dan € 2 miljoen:

- Diverse erfpachten aan Rijksvastgoedbedrijf en Nederlandse Spoorwegen met diverse looptijden zoals tot en met 2048;
- Diverse huurovereenkomsten voor een aantal panden voor de opvang van Oekraïners met diverse looptijden die qua einddatum zijn gekoppeld aan de Regeling tijdelijke bescherming;
- Overeenkomst met Sportbedrijf Zwijndrecht BV voor de exploitatie van het zwembad met een looptijd van 10 jaar vanaf 2023. Vanaf 2026 voert het Sportbedrijf Zwijndrecht BV ook de exploitatie van binnensportaccommodaties;
- Een huurovereenkomst voor maatschappelijke activiteiten voor onderwijs, kinderopvang en Divers tot en met 2056;
- De jaarlijkse aflossing van zonnepanelen gemeentelijke daken aan HVC met een looptijd van 2016 tot en met 2032;
- Overeenkomst voor afvalbeheer en overige taken met HVC;
- Overeenkomst voor bedrijfsvoering met Bedrijfsvoering Drechtsteden tot en met 2026.

Staat van borg- en garantstellingen

Geldnemer	Geldgever	Hoofdsom	Afschrijvings- methode	Rente- percentage	Percentage borgstelling	Boekwaarde ultimo 2024	Toegerekend bedrag WSW ultimo 2024	Geborgd door de gemeente ultimo 2024	Geborgde leningen 2025	Aflossing 2025	Boekwaarde ultimo 2025	Toegerekend bedrag WSW ultimo 2025	Geborgd door de gemeente ultimo 2025
<i>Direct</i>													
N.V. HVC (aandeel gemeente in HVC)	diverse	diverse	diverse	diverse	1,44%	524.814.000		7.594.519		-	573.543.000		8.256.578
Stichting Salios	NV BNG	1.614.063	annuitair	0,86%	100,00%	512.597		512.597	-	100.771	411.826,04		411.826
Woningbouwvereniging Heerjansdam	NV BNG	993.234	annuitair	2,76%	100,00%	590.293		590.293	-	46.660	543.633,26		543.633
Woningbouwvereniging Heerjansdam	NV BNG	695.242	annuitair	1,33%	100,00%	438.966		438.966	-	33.981	404.985,24		404.985
<i>Subtotaal</i>						526.355.857		9.136.376	-	181.413	574.903.445	-	9.617.023
<i>Indirect - Waarborgfonds Sociale Woningbouw</i>													
Woonkracht10	diverse					155.385.000	87.321.200	43.660.600	57.622.000	-	213.007.000	106.949.000	53.474.500
Woningbouwvereniging Heerjansdam	diverse					13.942.000	13.942.399	6.971.199	3.141.000	-	17.083.000	17.083.000	8.541.500
Stichting Trivire	diverse					316.588.000	121.541.000	60.770.500	40.194.000	-	356.782.000	127.523.000	63.761.500
Stichting HW Wonen	diverse					157.185.000	487.000	243.500	104.782.000		261.967.000	784.000	392.000
Stichting Hof Wonen	diverse					72.661.000	39.000	19.500		9.580.000	63.081.000	31.000	15.500
Stichting Hef Wonen	diverse					37.618.000	52.000	26.000	330.000	-	37.948.000	55.000	27.500
<i>Subtotaal</i>						753.379.000	223.382.599	111.691.299	206.069.000	9.580.000	949.868.000	252.425.000	126.212.500
Totaal						1.279.734.857	223.382.599	120.827.676	206.069.000	9.761.413	1.524.771.445	252.425.000	135.829.523

Investeringsprogramma

In dit hoofdstuk geven wij een overzicht van de gemeentelijke investeringen op programmaniveau en naar soort over 2025. Bij het opstellen zijn de uitgangspunten gehanteerd over de werkwijze omtrent de investeringen zoals die in Financiële verordening 212 zijn opgenomen.

Er kunnen en zullen altijd redenen zijn waarom projecten vertragen, versnellen, duurder of juist goedkoper uitvallen. Doordat gemeentelijke investeringen een groot beslag leggen op de gemeentelijke middelen, is een zo strak mogelijke, maar wel flexibele planning noodzakelijk. In deze jaarrekening wordt aangegeven waar de afwijkingen zijn opgetreden ten opzichte van de in de 2e Bestuursrapportage 2025 geactualiseerde beschikbare kredieten.

Het saldo aan geactualiseerde kredieten is begroot € 33,7 miljoen, hiervan is € 36,8 miljoen uitgegeven, waarbij sprake is van een 'overrealisatie' van € 3,1 miljoen. Dit levert een realisatiepercentage van 109% op. Daarnaast is aan subsidies en bijdragen derden € 175.000 meer ontvangen dan het begrote bedrag van € 1.280.000.

Deze 'overrealisatie' heeft voornamelijk te maken met, zoals al gemeld in de beide Bestuursrapportages 2025, de grote uitvoeringskracht in de uitvoering van het IP Infra en riolering. In de rapportages is gemeld dat het totaal krediet verstrekt van € 12,5 miljoen is bijgesteld naar een totaal van € 20 miljoen. Waarbij in de 2e bestuursrapportage 2025 is aangegeven dat de verwachte ontwikkeling in de bandbreedte tussen € 20 en € 23 miljoen zou liggen. Uiteindelijk is de besteding hiervan uitgekomen op € 23,3 miljoen. Een realisatie van 116% ten opzichte van het totaal krediet van € 20 miljoen.

Tevens worden per saldo voor € 560.000 aan restantkredieten voorgesteld om deze naar 2026 te verplaatsen doordat veelal doorloopt naar 2026.

In de volgende paragrafen geven wij hierop een nadere toelichting per soort investering.

Overzicht op programmaniveau

De verantwoording over 2025 op programmaniveau is als volgt:

* € 1.000

Investerings per programma:	Begroting 2025	Werkelijke uitgaven	Restant krediet	Overbrengen naar 2026	Afsluiten 2025
2 - Wonen, bouwen en wooncarrière	7.635	7.745	-110	313	-423
4 - Welzijn, zorg, sport en cultuur	147	159	-12	-	-12
5 - Duurzaamheid en veilige leefomgeving	25.163	28.173	-3.010	246	-3.255
8 - Overhead	753	774	-21	-0	-21
Totaal	33.699	36.851	-3.152	559	-3.711

De raad autoriseert de kredieten op programmaniveau conform artikel 4 van de Financiële verordening 212. Binnen de programma's zijn voor programma Wonen, bouwen en wooncarrière en programma Duurzaamheid en Veilige leefomgeving een overschrijding te melden. Voor programma Wonen, bouwen en wooncarrière heeft het betrekking op onderwijshuisvesting en bij programma Duurzaamheid en veilige leefomgeving heeft ze betrekking op de al eerder in de Bestuursrapportages 2025 gemelde sterke uitvoeringskracht van het programma IP Infra en riolering. Voor beide onderwerpen staan de nadere toelichtingen verderop in deze paragraaf. De verschillen op de overige programma's zijn beperkt van omvang en zijn voornamelijk veroorzaakt door prijsverhogingen en kleine onvoorziene elementen in de definitieve realisatie van de uitvoering.

Overzicht op investering naar soort

De investeringen zijn onder te verdelen in diverse inhoudelijke opgaven.

* € 1.000

Investerings naar soort	Begroting 2025	Werkelijke uitgaven	Restant krediet	Overbrengen naar 2026	Afsluiten 2025
Reguliere investeringen (Artikel 4, lid 3a)	3.227	3.169	58	102	-44
Begraafplaatsen	225	231	-5	-15	9
Buitensport	665	712	-47	-	-47
Groen en spelen	409	334	74	61	14
Verkeer en openbare verlichting	791	694	97	47	50
Openbare ruimte overig (keermuren en fontein Koninginneweg)	344	394	-50	-	-50
Tractiemiddelen	20	32	-12	-	-12
Huisvesting en meubilair	733	742	-9	-0	-9
Minigemalen	39	30	9	9	-0
Reguliere invest. (infra en riolering (Artikel 4, lid 3a))	20.000	23.275	-3.275	0	-3.275
Riolering en infra: algemene vervanging incl. Veerplein	20.000	23.275	-3.275	-	-3.275
Bijzondere investeringen (Artikel 4, lid 3b)	9.532	9.491	42	431	-389
Riolering en infra: Stationskwartier	2.473	2.480	-7	-7	0
Gemeentelijk vastgoed: zwembad	110	25	85	85	-0
Gemeentelijk vastgoed: Kiboehoeve	34	47	-13	-	-13
Onderwijsgebouwen	6.730	6.878	-148	228	-376
Persleiding riolering Doumaweg	185	60	125	125	-0
Tussentijdse investeringsbesluiten raad (artikel 5)	940	917	23	26	-3
Openbare ruimte: aanleg opstelplaats Snelliusweg (2023-0106797)	287	262	26	26	-0
Oekraïne-opvang: Transitiekosten IJsselmeer 30 (2023-0050089)	147	159	-12	-	-12
Renovatie Damwand park garage Westkeethaven (2025-0001720)	375	366	9	-	9
1e inrichting OLP en meubilair islamitische school HILAL (2025-0051443)	130	130	-	-	-
Totaal	33.699	36.851	-3.152	559	-3.711

Vanuit begrotingsrechtmatigheid zijn aan de uitgavenkant bij de afzonderlijke beleidsvelden Begraafplaatsen, Buitensport, Fontein Koninginneweg, Tractiemiddelen, Huisvesting en meubilair, IP Infra en riolering, Riolering en Infra Stationskwartier, Kiboehoeve, Onderwijsgebouwen en de Oekraïne-opvang verbouwing IJsselmeer 30 cijfermatige (beperkte) overschrijdingen te zien.

Vanuit begrotingsrechtmatigheid zijn aan de inkomstenkant bij de beleidsvelden Buitensport, IP Infra en riolering, Riolering en Infra Stationskwartier, Vastgoed Zwembad en de Oekraïne-opvang verbouwing IJsselmeer 30 cijfermatige (beperkte) meeropbrengsten te zien voor bijdragen derden en subsidies.

In onderstaande toelichtingen zijn de nadere achtergronden opgenomen t.a.v. deze afwijkingen die deels worden gedekt vanuit de kredieten 2026 of via aanvullende inkomsten die zijn ontvangen.

Begraafplaatsen

De voorbereidingen en realisatie van het parkgroen op de locatie Jeroen Boschlaan en de herinrichting van de grafakkers op de begraafplaats Heerjansdam is van start gegaan met een verdere doorloop naar 2026 zoals in bij de 2e Burap 2025 al was aangegeven. Per saldo zijn bij deze start al meer werkzaamheden verricht waardoor de kredieten in 2025 met circa € 14.000 zijn overschreden, echter past dit binnen het totaalkrediet dat in 2026 staat waarmee deze 'overschrijding' in 2025 wordt verrekend.

De herinrichting van veld K van de begraafplaats Munnikensteeg is uitgevoerd en afgerond in 2025.

Buitensport

De uitvoering van de geplande activiteiten voor met name de sportlocatie VVGZ heeft plaatsgevonden met een overschrijding van € 47.000 omdat de marktprijzen uiteindelijk hoger uitvielen en door onvoorziene ondergrondse constructies. Deze veroorzaakten meerwerk, vertragingen en extra uitvoeringskosten. Daarnaast is vanuit de SPUK-sport een aanvullend bedrag van € 18.000 ontvangen ter dekking van de niet-verrekenbare BTW waarmee deze meerkosten deels worden gedekt.

Groen en spelen

Voor de uitvoering van activiteiten bij groen en beschoeiingen van sloten en vijvers is het merendeel gerealiseerd. Door het aantreffen van vervuilde grond was een extra onderzoek nodig waardoor een deel van de werkzaamheden voor groen is vertraagd naar het 1e kwartaal van 2026 voor circa € 32.000.

De aanleg van de zonweide bij het zwembad is uitgevoerd. Het restantkrediet van € 29.000 schuift door naar 2026. Restant is bedoeld voor de uitvoeringskosten zoals ontgraven, afvoer en transport naar verwerkingslocatie van de gestorte grond en het uitvlakken van het terrein dat in 2026 plaatsvindt.

Verkeer en openbare verlichting

In 2025 zijn de vervangingswerkzaamheden voor de openbare verlichting (Opera e.o.) conform planning uitgevoerd. Daarnaast heeft een kleine versnelling plaatsgevonden vanuit 2026 waardoor € 30.000 aan krediet meer is uitgegeven die wordt verrekend met het krediet van 2026.

De vervanging van diverse verkeersregelinstallaties op o.a. Koninginneweg – Stationsweg automaten en Langeweg – Bootjessteeg automaten zijn conform planning uitgevoerd. De vervanging van één locatie is vertraagd naar 2026 voor een bedrag van € 77.000. Eén deelproject is vertraagd omdat deze in het gebied ligt van de grondexploitatie Stationskwartier waardoor € 50.000 vrijvalt bij de jaarrekening 2025.

Openbare ruimte overig (Fontein Koninginneweg)

Voor de fontein aan de Koninginneweg is in de 2e bestuursrapportage 2025 gemeld dat de nieuwe betonvloer meer gestabiliseerd moest worden dan aanvankelijk gedacht. Aangegeven is dat dit bij het opmaken van de jaarrekening 2025 nader gerapporteerd zou worden over de meerkosten. Daarnaast heeft het extra inzet gekost doordat het project langer heeft geduurd. De meerkosten zijn uitgekomen op € 50.000 die in deze jaarrekening zijn verwerkt.

Tractiemiddelen

De aanschaf van de tractie buitenruimte is conform planning uitgevoerd.

Huisvesting en meubilair

De aanpassingen aan het gemeentekantoor zijn conform planning uitgevoerd.

Minigemalen 2025

De uitvoering van de geplande projecten voor de minigemalen voor 2025 en heeft merendeel plaatsgevonden conform planning. Een beperkt aantal is vertraagd waardoor € 9.300 wordt doorgeschoven naar 2026.

Infra en riolering (het "IP")

Algemene achtergronden

In 2023 is een start gemaakt met een aangepaste werkwijze rondom de infra- en rioleringsprojecten die in de Bestuursrapportages 2023 en in de Kadernota 2024 is uitgewerkt. Achtergrond hierbij is om op deze werkwijze de daadwerkelijke realisatie(kracht) met de facetten die van invloed daarop zijn en de benodigde en beschikbare financiële middelen zoveel mogelijk met elkaar in evenwicht worden gebracht om financiële boeggolven te voorkomen.

Uitgangspunt is dat de komende jaren financieel jaarlijks € 12,5 miljoen vanaf 2025 beschikbaar is, terwijl er ook een investeringsplanning wordt bijgehouden op basis van projectfaseringen in relatie tot doorlooptijden en technische planningen van de projecten. Periodiek vindt financiële monitoring plaats op de € 12,5 miljoen die o.a. in de diverse P&C-documenten wordt gerapporteerd. Hierbij zal worden bekeken in hoeverre dat aanvullende kredieten in het lopende jaar wel of niet noodzakelijk zijn of dat de uitvoering past binnen het totaalkrediet. Achtergrond hierbij is om de daadwerkelijke realisatie(kracht) en de benodigde en beschikbare financiële middelen zoveel mogelijk met elkaar in evenwicht te brengen om financiële boeggolven te voorkomen.

Bij het opstellen van de jaarrekening is vervolgens het definitieve beeld bekend, waarbij in het geval van onderbestedingen de restantkredieten niet meer zullen worden overgeheveld naar het volgende jaar om een hernieuwde financiële boeggolf te voorkomen. De uitvoering van de projecten die doorlopen naar het volgende jaar loopt mee in de technische prioritering en uitvoeringsplanning en uiteindelijk in de (voortgangs) rapportages van dat volgende jaar. Uiteindelijk in de Bestuursrapportages van dat jaar vindt dan weer de monitoring plaats op het totaal van de € 12,5 miljoen totaalkrediet.

Zoals de afgelopen tijd al eerder gemeld in diverse P&C-documenten en andere raadsinformatiemomenten blijft de toegenomen uitvoeringskracht ook de komende jaren van toepassing op de realisatie van huidige lopende projecten en de voorbereiding op een aantal grote toekomstige projecten. Naar verwachting zal het beschikbare jaarlijkse groepskrediet onvoldoende zijn en periodiek omhoog bijgesteld moeten worden. In de bestuursrapportages wordt de voortgang zoals gebruikelijk gemonitord en gemeld.

In de volgende alinea is als nadere achtergrond een terugblik opgenomen van de toelichting uit de 2e Bestuursrapportage 2025 over het verloop en de verwerking bij de jaarrekening 2025 voor het "IP infra en riolering".

Terugblik 2e Bestuursrapportage 2025

Bij de 2e Bestuursrapportage 2025 is gemeld dat op basis van inzichten in september 2025 het de verwachting was dat de realisatie van de projecten in 2025 zich ontwikkelt tussen de € 20 en € 23 miljoen. Bij de uitvoering zijn zoals bekend vele onvoorziene gebeurtenissen die van invloed kunnen zijn waarbij vertraging en uitstel van uitgaven kunnen ontstaan. Het beschikbaar gestelde krediet in bijgeraamd tot € 20 miljoen, dus aan de onderkant van de genoemde bandbreedte

In deze jaarrekening 2025 is daadwerkelijke realisatie uitgekomen op € 23,3 miljoen dus zelfs net iets boven de genoemde bandbreedte in de 2e Bestuursrapportage 2025.

Toelichting overrealisatie jaarrekening 2025

De overrealisatie komt door de versterkte uitvoeringskracht en alle voorbereidingen op de projecten in de afgelopen jaren die tot wasdom zijn gekomen in dit uitvoeringsjaar, dus zelfs boven de eerder gemelde bandbreedte. Gesproken kan worden van wederom een jaar met een uitzonderlijk hoog realisatieniveau!

We stellen de planningen voor het benodigde krediet binnen een planjaar zorgvuldig op. Onvoorziene omstandigheden kunnen echter leiden tot afwijkingen in de daadwerkelijke uitgaven. Wij blijven daarbij streven naar een evenwichtige verhouding tussen de planning en de dagelijkse realiteit.

Binnen diverse projecten hebben omstandigheden voorgedaan die leiden tot hogere of lagere uitgaven. De hogere uitgaven hebben zich voorgedaan bij het project Kort Ambacht Noord F3, waar meer grondverontreiniging werd aangetroffen dan vooraf kon worden voorzien en waar aanvullende

werkzaamheden noodzakelijk waren in verband met een verzakt riool. In andere projecten is sprake van lagere uitgaven als gevolg van vertragingen door externe, niet beïnvloedbare factoren. Dit betreft onder meer de projecten Wateroverlast Centrum-Vijverweg, talud Uilenhaven en de nieuwe bruggen 31 en 32 aan de Molenvliet. De uitvoering bij Wateroverlast Centrum-Vijverweg kan pas worden voortgezet nadat Oasen de waterleiding heeft verlegd, kon het project talud Uilenhaven vanwege ecologische beperkingen later starten en is de aanleg van de bruggen 31 en 32 vanwege vergunningprocedures vertraagd.

Financiële consequenties overschrijding 2025 voor 2026 e.v.

Zoals aangegeven is de 2e bestuursrapportage 2025 zal de financiële verwerking van de overschrijding leiden tot hogere kapitaallasten die bij de 1e burap 2026 en de kaderbrief 2027 tot uitdrukking komt. Naar verwachting leidt dit in totaliteit tot circa € 350.000 aan hogere kapitaallasten voor infra en riolering gezamenlijk.

Af te sluiten IP-projecten eind 2025

In 2025 zijn acht projecten afgerond of bevinden zich in een afrondend stadium van nazorg. Per saldo zijn de afgesloten projecten binnen de kredieten gebleven. Het gaat daarbij om de volgende projecten die worden afgesloten:

- Grondkering Oosterschelde
- Lindtsedijk beneden trappen 39, 143A/C en 169
- Waterbergingen diverse locaties
- Bruggen 12 + 13 Maaspad
- Wateroverlast duiker Raadhuisplein
- HJD Randweg
- Kreekweg
- Heer Oudelands Ambacht F3

Investerings infra en riolering volgend uit gebiedsontwikkelingen voornamelijk Stationskwartier

Indische buurt

Deze investering maakt onderdeel uit van de totale kosten voor bouw- en woonrijp maken van de gebiedsontwikkeling Indische Buurt (plan de Bostuinen). Het bouw- en woonrijp maken is belegd bij de ontwikkelaar; de gemeente is daardoor indirect opdrachtgever wat het ramen van de verwachte bestedingen per boekjaar bemoeilijkt. Er zijn in 2025 door de ontwikkelaar meer activiteiten in het kader van het bouwrijp maken gerealiseerd dan geraamd, waardoor circa € 400.000 uit 2026 naar 2025 wordt gehaald. Door de versnelling in de uitgaven t.o.v. 2026 wordt ook de ontvangen subsidie € 90.000 in 2025 verhoogd.

Brugweg midden, west en onderdoorgang (MTW)

De uitvoering is vertraagd door voornamelijk het later dan gepland verwijderen van kabels en leiding door Stedin. Dit stond aanvankelijk gepland in het 4e kwartaal van 2025. Deze zullen alsnog in het 1e kwartaal van 2026 worden verwijderd. Het bouwrijp maken is vrij recent ook aanbesteed. Het restantkrediet van € 207.500 schuift door naar 2026. De inkomsten voor subsidie zijn door de vertraging € 16.500 lager en verschuift ook een jaar door. Onderschrijding op de uitgaven betekent namelijk ook onderschrijding op de inkomsten.

Rioolpersleiding Brugweg fase 1 (MTW)

De onderschrijding op de uitgaven is het gevolg van lagere uitgaven op de voorbereiding en begeleiding dan eerder begroot. De rioolpersleiding zelf ligt er en is ook financieel afgerekend. Het

restant krediet van € 90.000 kan overgeheveld worden voor de uitvoering van fase 2 welke in 2026 wordt uitgevoerd.

De Wijk Jan Steenstraat

Onderschrijding op de uitgaven door de levertijd van materialen. Door de lange levertijd van betonnen materialen is in de Nota van Inlichtingen bepaald dat de start- en einddatum van het project pas wordt bepaald na gunning. Na gunning is met de aannemer besloten om het werk niet voor de kerstvakantie op te starten en deze geheel in 2026 te laten plaatsvinden. Het restantkrediet van € 83.500 schuift door naar 2026.

Gemeentelijk vastgoed: zwembad

Een aantal opleverpunten aan het einde van de onderhoudstermijn staat nog open. Gesprekken over de afwikkeling van de aansprakelijkheid vinden in 2026 plaats om een correcte afwikkeling te realiseren. Vanuit de specifieke uitkering BTW-Sport is circa € 5.000 extra ontvangen.

Gemeentelijk vastgoed: Kiboehoeve

De Kiboehoeve is in 2023 heropend. Een aantal resterende werkzaamheden zoals het plaatsen van de zonwering en de laatste aanpassingen aan de dierenaccommodaties en locatie van de damherten zijn in 2025 uitgevoerd. Het krediet is hiermee afgesloten eind 2025.

Gemeentelijk vastgoed: Onderwijsgebouwen

Wij willen eigentijdse schoolgebouwen voor onze kinderen met een gezond (school)klimaat realiseren. U heeft om dit te kunnen realiseren kredieten beschikbaar gesteld. Hieronder treft u per school de stand van zaken per einde jaar 2025 en doen we voorstellen hoe om te gaan met de (restant-)kredieten.

Duivenvoorde 2-4 overschrijding € 376.000

De overschrijding is met name ontstaan doordat we twee keer plankosten hebben moeten maken door het later aansluiten van de kinderopvang bij het project. Deze kosten (€ 310.000) worden gedeeld door de 3 partijen zijnde OZHW, Yes kinderopvang en de gemeente. OZHW verrekent het met een nog deels openstaande factuur via een creditnota) en voor Yes wordt het middels de kostendekkende huur verrekend. Het restant is voor de gemeente. De rest van de overschrijding, ca. € 60.000, bestaat uit diverse kleine posten zoals herstel van de gemeentelijke buitenruimte.

De Brink onderschrijding € 392.000

Het gebouw is in 2025 in gebruik genomen. Het resterende bouwbudget zal in 2026 aan het schoolbestuur worden betaald. Vooraf was gerekend in de jaarschijven met een hoger bedrag in 2025. Er zijn geen werkzaamheden meer in 2026, alleen volgens betaalschema nog de afrekening in 2026.

Daarnaast is in de tweede bestuursrapportage van 2024 gemeld dat er een risico was op kosten ter hoogte van € 450.000 voor de verwijdering van asbest. Dit risico heeft zich daadwerkelijk voorgedaan. Dat levert een overschrijding op van € 450.000. Dit tekort drukt niet op de jaarrekening 2025 maar wordt verwerkt in de 1e bestuursrapportage 2026.

Toermalijn onderschrijding € 23.000

Uitvoering ligt op schema waarbij de laatste punten in 2026 worden uitgevoerd. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2026.

Eigen-Wijs Uilenvliet 41, overschrijding € 186.500

Het project Eigen-Wijs is in 2025 opnieuw opgestart, nadat de locatie Kloosstraat als nieuwbouwlocatie is afgefallen. Het krediet was administratief verschoven in een latere jaarschijf in afwachting van nieuwe plannen. In 2025 zijn er echter wel kosten gemaakt; deze bestaan uit plankosten -is toevoegen maatschappelijke plint mogelijk op locatie Uilenvliet- en kosten (incl leges etc.) voor tijdelijke huisvesting voor de leerlingen van de voormalige Margrietschool. Hierdoor kwam de H. Lipperheystraat vrij voor IBS Hilal. De kosten gemaakt in 2025 - € 186.500 - worden overgeheveld naar 2026 en verrekend met het krediet van dat jaar. Conform afgesproken beleid komt er terzijner tijd een nieuw raadsvoorstel waar aanvullend budget gevraagd zal worden; het budget wat er nu nog is schuift door onder aftrek van de kosten die we jaarlijks maken voor tijdelijke huisvesting.

Persleiding Doumaweg

Project persleiding Doumaweg is in de voorbereidingsfase. In verband met de afstemming met de twee naastgelegen gebieden kon niet eerder worden begonnen dan januari 2026 waardoor € 125.000 doorschuift.

Opstelplaats schuimblusvoertuig W. Snelliusweg

De opstelplaats is aangelegd en is gereed. De laatste afrondende werkzaamheden vinden plaats begin 2026. Het restantkrediet van € 26.000 is daarom doorgeschoven naar 2026.

Transitiekosten IJsselmeer 30

Dit pand is verbouwd voor de opvang van Oekraïners. De kosten worden volledig gedekt via een rijksbijdrage. De overschrijding van € 12.000 is gelijk aan de aanvullende te ontvangen rijksbijdrage waardoor per saldo de kosten neutraal zijn.

Renovatie Damwand parkeergarage Westkeethaven

De uitvoering van renovatie damwand is conform planning uitgevoerd waardoor het krediet wordt afgesloten eind 2025.

1e inrichting OLP en meubilair islamitische school HILAL

De uitvoering is conform planning uitgevoerd waardoor het krediet wordt afgesloten eind 2025.

EMU-saldo

In de Wet Hof (houdbare overheidsfinanciën) wordt geregeld dat medeoverheden een gelijkwaardige inspanning moeten leveren in het kader van het respecteren van de Europese begrotingsdoelstellingen. De Europese begrotingsdoelstellingen betreffen:

- Overheidstekort (EMU-saldo) maximaal 3% van het BBP
- EMU-schuld maximaal 60% van het BBP
- Middellange termijn doelstelling voor het EMU-saldo is begrotingsevenwicht (dus EMU-saldo nihil).

Het Rijk en de medeoverheden hebben afgesproken om gebruik te maken van een beheersmodel voor het EMU-saldo voortvloeiend uit de Wet Hof. Er blijft sprake van een macronorm voor het EMU-saldo die niet onderverdeeld wordt in een micronorm per individuele overheid (er is wel een referentiewaarde per individuele overheid met een signaleringsfunctie). Als er sprake is van een (dreigende) overschrijding wordt in het bestuurlijk overleg besloten welke maatregelen moeten worden genomen om de overschrijding te voorkomen of in latere jaren goed te maken. Er is ruimte voor afspraken over een collectief verbeterpad. Het bestuurlijk overleg dient concrete resultaten op te leveren en meerjarig zicht op het wél voldoen aan de norm. In 2015 is een wetswijziging aangenomen waarbij het sanctiemechanisme wordt vervangen door een correctiemechanisme. Als een meerjarige overschrijding van de vastgestelde norm voor het EMU-saldo van de decentrale overheden dreigt heeft de Minister de mogelijkheid met behulp van het correctiemechanisme het EMU-saldo van de decentrale overheden te beheersen, bijvoorbeeld door middel van het faseren van investeringen.

In de onderstaande tabel is de berekening van het EMU-saldo over 2025 opgenomen.

				Realisatie 2025
EMU-SALDO				-26.159
EMU-SALDO referentiewaarde				-9.375
Verschil EMU-saldo & referentiewaarde				-16.784
Mutaties (1 januari tot 31 december)	Activa	Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekkingen en leningen	-553
			Uitzettingen	0
		Vlottende activa	Uitzettingen	3.763
			Liquide middelen	4
			Overlopende activa	1.337
	Passiva	Vaste Passiva	Vaste schuld	19.017
		Vlottende passiva	Vlottende schuld	11.065
			Overlopende passiva	627
Eventuele boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa				0

Het EMU-saldo is € 26,2 miljoen negatief en heeft de referentiewaarde met € 16,8 miljoen overschreden.

Single information Single audit (SiSa)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026								
Verstrekkers	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle D2 Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	
			36	129	Ja	Nee	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/06	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/08	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/09	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/10	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13
			€527.027	€ 697.524	€16.768	€179.667	€0	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/14	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/15	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/16	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/18	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19
			€19.698	€114.268	€132.228	€459.095	€68.436	€248.827
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling Aard controle n.v.t. Indicator: B2/24	
					€0	€0	€764.157	

JAARSTUKKEN 2025
GEMEENTE ZWIJNDRECHT

BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle R Indicator: C62/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02				
			€ 6.472	Ja				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			Aard controle R Indicator: C92/01	Aard controle R Indicator: C92/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05	
			€ 44.525	€ 0	3	259	144	
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
			Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06
			€ 759.563	€ 1.884.390	€ 10.561	€ 351.802	€ 1.801.227	€ 1.928.548
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09	Aard controle R Indicator: D8/10		
			1					
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs			
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03			
			€ 247.053	€ 0	€ 104.503			
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	Aard controle R Indicator: D14/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07		
			€ 0	€ 375.549	€ 23.993	Ja		

			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs Aard controle R Indicator: D14/09	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs Aard controle R Indicator: D14/11		
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikkingnummer/referentienummer Aard controle n.v.t. Indicator: D23/01	Aard van de activiteit besteding (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: D23/02	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: D23/03	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2025 naar 2026. Aard controle n.v.t. Indicator: D23/04	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: D23/06
			1 SB240163	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 0	€ 115.827	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07					
			1 Nee					
IenW	E104	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	Beschikkingnummer Aard controle n.v.t. Indicator: E104/01	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024 Aard controle R Indicator: E104/02	Totale besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: E104/03	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E104/04	Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E104/05	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E104/06
			1 IENW/BSK-2023/367862	€ 86.787	€ 43.541	€ 130.328	0	0
			Kopie beschikkingnummer Aard controle n.v.t. Indicator: E104/07	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E104/08	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E104/09	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E104/10		
			1 IENW/BSK-2023/367862	0	0	Nee		
			Naam infrastructuurle voorziening Aard controle n.v.t. Indicator: E104/11	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) per infrastructuurle voorziening Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024 Aard controle R Indicator: E104/12	Totale besteding (jaar T) per infrastructuurle voorziening Aard controle R Indicator: E104/13	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per infrastructuurle voorziening Aard controle n.v.t. Indicator: E104/14	Infrastructuurle voorziening afgerond? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E104/15	
			1 Bruweg verplaatsen/verlengen	€ 86.787	€ 43.541	€ 130.328	Nee	
			2 K. Doormanlaan reconstructie		€ 0	€ 0	Nee	
IenW	E110	Tijdelijke regeling specifieke uitkering mobiliteitspakketten ten behoeve van woningbouw	Beschikkingnummer Aard controle n.v.t. Indicator: E110/01	Totale besteding (t/m jaar T-1) Automatisch berekend. Alleen voor SiSa 2024. Aard controle n.v.t. Indicator: E110/02	Totale besteding (jaar T) Automatisch berekend Aard controle n.v.t. Indicator: E110/03	Correctie besteding (jaar T-1) ijm aan andere medeoverheden overgeboekte middelen Aard controle n.v.t. Indicator: E110/04	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) Automatisch berekend Aard controle n.v.t. Indicator: E110/05	
			1 IENW/BSK-2021/193316	€ 0	€ 0			€ 0

JAARSTUKKEN 2025
GEMEENTE ZWIJNDRECHT

			Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			<i>Aard controle D1 Indicator: E110/06</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: E110/07</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: E110/08</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: E110/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E110/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E110/11</i>
			1 112	89	29	29	Nee	Ja
			Naam mobiliteitsmaatregel	Totale besteding (t/m jaar T-1) per mobiliteitsmaatregel <i>Alleen voor SiSa 2024</i>	Totale besteding (jaar T) per mobiliteitsmaatregel	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per mobiliteitsmaatregel	Mobiliteitsmaatregel afgerond (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t Indicator: E110/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: E110/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: E110/14</i>	<i>Aard controle n.v.t Indicator: E110/15</i>	<i>Aard controle n.v.t Indicator: E110/16</i>	
			1 <i>W. Parallelweg herinrichting</i>	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			2 <i>Verplaatsen bushalte</i>	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/01</i>	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/02</i>	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/03</i>	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/04</i>	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/05</i>	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/06</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/07</i>	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/08</i>	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R Indicator: G2/09</i>	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/10</i>	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/12</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2 Indicator: G2/13</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14</i>				
			€ 0	Nee				

SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2024	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAW	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAZ
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1) (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/01	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2A/02	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2A/04	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2A/05	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2A/06
		060642 Gemeente Zwijndrecht		€ 18.838.330	€ 236.503	€ 793.144	€ 4.369	€ 99.975
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud zelfstandigen	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud zelfstandigen (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet
		In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/07	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2A/08	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2A/09	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2A/11	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2A/11	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2A/12
		060642 Gemeente Zwijndrecht		€ 0	€ 53.730	€ 16.290	€ 0	€ 1.292.837
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T-1) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire			
		In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/13	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2A/14	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2A/15	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2A/16		
		060642 Gemeente Zwijndrecht		€ 2.790	€ 23.969	€ 0		
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2025	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

JAARSTUKKEN 2025
GEMEENTE ZWIJNDRECHT

			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/07</i>	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/08</i>	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/09</i>	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/10</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
SZW	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2024 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/01</i>	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G3A/02</i>	Baten (jaar T-1) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G3A/03</i>	Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G3A/04</i>	Besteding (jaar T-1) Bob Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G3A/05</i>	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G3A/06</i>
			1 060642 Gemeente Zwijndrecht	€ 0	€ 426	€ 6.915	€ 0	€ 0
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/07</i>	Besteding (jaar T-1) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G3A/08</i>	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G3A/09</i>	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G3A/10</i>	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G3A/11</i>	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G3A/12</i>
			1 060642 Gemeente Zwijndrecht	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)		
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
				Gemeente	Gemeente	Gemeente				
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0					
						Nee				
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Nee				
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Nee				
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Nee				
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Nee				
			6 Totaal	0	0	N.v.t.				
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)			
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>			<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)							
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)							
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)							
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)							
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)							
6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0						

JAARSTUKKEN 2025
GEMEENTE ZWIJNDRECHT

			Kopie regeling Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle D2 Indicator: G4/18	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G4/19				
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0			
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0			
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0			
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0			
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0			
		6	Totaal	0	0	0			
SZW	G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2024		Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T-1) levensonderhoud	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (aflossing)	
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1). Dit totaal (jaar T-1) regeling G4B + (jaar T-1) regeling G4 blijkt uit de vaststellingsbeschikking die uw gemeente van het Ministerie van SZW over 2023 heeft ontvangen. De gegevens uit die beschikking neemt u hier op.		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/01	Aard controle R Indicator: G4A/02	Aard controle R Indicator: G4A/03	Aard controle R Indicator: G4A/04	Aard controle R Indicator: G4A/05		
		1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 23.404	€ 14.878		
		2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 4.043	€ 3.038		
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 8.956	€ 19.279		
		4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 501	€ 8.135		
		5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 677	€ 55		

			Kopie regeling	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (overig)	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T-1)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/06	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G4A/07	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G4A/08	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G4A/09	
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 1.108	0	0	
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 459	0	0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 1.145	0	0	
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 108	0	0	
			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	0	0	
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T - 1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T-1) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T -1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/10	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G4A/11	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle D2 Indicator: G4A/12	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G4A/13	
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2025	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle R Indicator: G10/01	Aard controle R Indicator: G10/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03		
			€ 422.756	€ 40.920	Ja		
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle R Indicator: G12/01	Aard controle R Indicator: G12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03		
			€ 0	€ 0	Nee		

JAARSTUKKEN 2025
GEMEENTE ZWIJNDRECHT

SZW	G12A	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ totalen 2024 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G12B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G12)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire			
			Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam			
			Aard controle n.v.t. Indicator: G12A/01	Aard controle R Indicator: G12A/02	Aard controle R Indicator: G12A/03			
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	060642 Gemeente Zwijndrecht	€ 0	€ 0	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente		
			Aard controle R Indicator: G13/01	Aard controle R Indicator: G13/02	Aard controle R Indicator: G13/03	Aard controle R Indicator: G13/04	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 229.421	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024- 2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende uitkering				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 1.978.553	€ 483.880				
			Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden	Toelichting		
			Aard controle R Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/06		
			€ 483.880	€ 0	€ 0			
VWS	H26B	Regeling specifieke uitkering randvoorwaardelijke functies jeugdhulp SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Projectnummer	Gedurende jaar T zijn de activiteiten verricht in het kader van de randvoorwaardelijke functie waarvoor de uitkering is ontvangen? (Ja/Nee)	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: H26B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H26B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H26B/03	Aard controle R Indicator: H26B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H26B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H26B/06
			060599 Gemeente Rotterdam	1044502	Ja	€ 32.664	€ 32.664	Ja
			Optionele toelichting (verplicht in te vullen indien indicator 3 met "nee" is ingevuld)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: H26B/07					

VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Totaalbedrag (jaar T) toegekend	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026)	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	Toelichting
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H30/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H30/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H30/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06</i>
			€ 909.865	€ 90.987	€ 812.006	€ 2.315.692	Ja	
			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08</i>				
			Ja	Nee				
			Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H35B/02</i>				
VRO	J4B	Regiodeals 5e tranche SiSa tussen medeoverheden	1 060505 Gemeente Dordrecht	€ 166.102				
			Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Kenmerk/ beschikingsnummer	Naam actielijn/ programmalijn/ pijler	Besteding van de Rijksbijdrage per actielijn/ programmalijn/ pijler (jaar T)	Besteding regionale financiering (jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler.	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J4B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J4B/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J4B/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: J4B/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J4B/05</i>	
			1 060505 Gemeente Dordrecht	2024-0000031548	Gezonde, verbonden oevers en inwoners	€ 18.525	€ 18.525	
			2 060505 Gemeente Dordrecht	2024-0000031548	Bestaanszekerheid en kansengelijkheid	€ 21.760	€ 21.760	
			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator C96B/01	Totale cumulatieve besteding van de Rijksbijdrage per actielijn/ programmalijn/ pijler (t/m jaar T)	Totale cumulatieve besteding regionale financiering (t/m jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler.	Toelichting		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J4B/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: J4B/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: J4B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J4B/09</i>		
			1 060505 Gemeente Dordrecht	€ 18.525	€ 18.525	Vorbereiding Develpark gestart in 2025.		
			2 060505 Gemeente Dordrecht	€ 21.760	€ 21.760	Is gestart in 2025.		
			Totale compensabele BTW (t/m jaar T) deel rijksbijdrage	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	<i>Aard controle R Indicator: J4B/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J4B/11</i>				
			€ 8.460	Nee				

JAARSTUKKEN 2025
GEMEENTE ZWIJNDRECHT

VRO	J6B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet ondersteuning woningbouw (derde tranche)	Hieronder één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cofinanciering (jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Cumulatief aantal woningbouw- of herstructureringsprojecten dat t/m jaar T geholpen is met middelen
		SISa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: J6B/01	Aard controle R Indicator: J6B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J6B/03	Aard controle R Indicator: J6B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J6B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J6B/06
			030008 Provincie Zuid-Holland	€ 41.418	€ 41.418	€ 356.227	€ 356.227	1
		Cumulatief aantal woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd (t/m Jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
		Aard controle n.v.t. Indicator: J6B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J6B/08					
		225	Nee					
VRO	J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Projectnaam/nummer	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee)	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T)
		Tranche 1 t/m 7 Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/02	Aard controle D1 Indicator: J9/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/06
		1 Spoorzone	Nee	Ja	153	147	29	
		Kopie projectnaam/nummer	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Opbrengsten (jaar T)	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)	
		Aard controle n.v.t. Indicator: J9/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/08	Aard controle R Indicator: J9/09	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/10	Aard controle R Indicator: J9/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/12	
		1 Spoorzone	Nee	€ 12.914.095	€ 17.931.010	€ 5.842.815	€ 7.302.126	
		Kopie projectnaam/nummer	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Toelichting afwijking(en)	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee)			
		Aard controle n.v.t. Indicator: J9/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/14	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/15	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/16			
		1 Spoorzone	Nee	J9/02. Er zijn verschuivingen in de deelgebieden qua nieuw te bouwen aantallen, fasering en aantallen sloop en aantallen sloop. Overigens blijft het totale aantal betaalbare netto (Sloop + Nieuwbouw) conform de aanvraag. J9/09 De fasering van de infra maatregelen zijn aangepast aan de hand van de voortgang van de woningbouwontwikkeling, maar blijven wel binnen de termijnen. J9/14 Het aantal te bouwen woningen wijzigt, alsmede het te aantal te slopen woningen. Per saldo zal overigens het aantal netto betaalbare woningen hetzelfde blijven. Via de mail is afstemming geweest met BZK over gewijzigde bedragen in 2024.	Nee			

VRO	J17	Realisatiestimulans	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Geprognostiseerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.			
			Aard controle D1 Indicator: J17/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J17/02	Aard controle D1 Indicator: J17/03			
			121	107	0			
			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw) .	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw).	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling.	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J17/04	Aard controle R Indicator: J17/05	Aard controle R Indicator: J17/06	Aard controle R Indicator: J17/07	Aard controle R Indicator: J17/08	
		1						
VRO	J41B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.
			5 030008 Provincie Zuid-Holland	€ 21.115	€ 68.833	€ 59.824	1	1
			Kopie provinciecode	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.			
		5 030008 Provincie Zuid-Holland	154	Ja				
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01	Aard controle R Indicator: J55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04	Aard controle R Indicator: J55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06
			166	€ 137.417	€ 896.106	37	€ 30.629	€ 99.904

JAARSTUKKEN 2025
GEMEENTE ZWIJNDRECHT

			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07</i>	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten <i>Aard controle R Indicator: J55/08</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09</i>			
			99 Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10</i>	€ 81.954 Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11</i>	€ 420.854 Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12</i>	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13</i>	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14</i>	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15</i>
			1.128	1.102	0	0	302	0
VRO	J75B	Regiodeals 3e tranche SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/01</i>	Kenmerk/ beschikingsnummer <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/02</i>	Betreft pijler Een pijler per regel <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/03</i>	Besteding per pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen <i>Aard controle R Indicator: J75B/04</i>	Cofinanciering per pijler (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: J75B/05</i>	
			1 060505 Gemeente Dordrecht	DGNVLG/20208595	Dynamiek aan de oevers	€ 73.077	€ 324.569	
			2 060505 Gemeente Dordrecht	DGNVLG/20208595	Dynamiek aan de oevers	€ 512.319	€ 5.291.203	
			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator J75B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/06</i>	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen <i>Aard controle R Indicator: J75B/07</i>	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T) <i>Aard controle R Indicator: J75B/08</i>	Toelichting <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/09</i>		
			1 060505 Gemeente Dordrecht	€ 78.394	€ 1.502.992	In uitvoering.		
			2 060505 Gemeente Dordrecht	€ 1.441.738	€ 9.321.740	Project veerplein kade is nagenoeg afgerond. Q1 2026 vindt de financiële afrekening plaats. Subsidie is afgerekend met Dordt voor totaal € 1.441.738 (bcf btw is € 58.262). Te samen is dit € 1.5 mln.		
			Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/10</i>	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) <i>Aard controle R Indicator: J75B/11</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/12</i>			
			€ 0	€ 83.952	Nee			

VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkningsnummer	Besteding (jaar T), in J94/06 t/m J94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, tweede lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel b
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J94/02</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J94/03</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J94/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J94/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/06</i>
		1	LA/23-0371820	€ 109.568	159	18	€ 0	€ 92.317
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09</i>			
		1	€ 17.251	€ 0	Nee			
VRO	J106	Tijdelijke regeling specifieke uitkering gebiedsbudget	Beschikkningsnummer	Totale besteding (jaar T) <i>Automatisch berekend</i>	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) <i>Automatisch berekend</i>	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) <i>Automatisch berekend</i>	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) <i>Automatisch berekend</i>	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) <i>Automatisch berekend</i>
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J106/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J106/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J106/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J106/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J106/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J106/03</i>
		1	2023-0000100085	€ 148.750	€ 148.750	€ 148.750	€ 148.750	€ 148.750
			Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			<i>Aard controle D1 Indicator: J106/04</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J106/05</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J106/06</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J106/07</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J106/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J106/08</i>
		1	112	89	29	29	Nee	Nee
			Kopie beschikkningsnummer	Naam gebiedsmaatregel	Besteding (jaar T) per gebiedsmaatregel	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per gebiedsmaatregel	Gebiedsmaatregel afgerond (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J106/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J106/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: J106/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J106/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J106/13</i>	
		1	2023-0000100085	Passage	€ 148.750	€ 148.750	Nee	Nee
		2	2023-0000100085	Stationsplein	€ 0	€ 0	Nee	Nee

JAARSTUKKEN 2025
GEMEENTE ZWIJNDRECHT

VRO	J109	Meerjarig regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting	Plan/projectnaam	Aantal woningen waarvan de herstructurering is gestart (jaar T)	Aantal woningen waarvan de herstructurering is gestart cumulatief (t/m jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde geherstructureerde woningen cumulatief (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) per project ten laste van rijksmiddelen – zelfstandige uitvoering	Correctie besteding (jaar T-1) ivm aan medeoverheden overgeboekte middelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: J109/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J109/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J109/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J109/04	Aard controle R Indicator: J109/05	Aard controle R Indicator: J109/06
			1 Kort Ambacht	0	0	0	€ 132.107	€ 0
			Kopie plan/projectnaam	Cofinanciering (jaar T) per project	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per project	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J109/07	Aard controle R Indicator: J109/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J109/09	Aard controle n.v.t. Indicator: J109/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J109/11	
			1 Kort Ambacht	€ 188.724	€ 188.724	Ja	Nee	
VRO	J117B	Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T)	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T)			
		SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: J117B/01	Aard controle R Indicator: J117B/02	Aard controle R Indicator: J117B/03			
			1 030008 Provincie Zuid-Holland	€ 314.606	€ 314.606			
			Kopie provinciecode	Status SMP (nog niet gestart/in ontwikkeling/afgerond)	Gebruik van pre-SMP (Ja/Nee)	Verwachte opleverdatum SMP(dd/mm/jj)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J117B/04	Aard controle D2 Indicator: J117B/05	Aard controle D2 Indicator: J117B/06	Aard controle D2 Indicator: J117B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J117B/08	
			1 030008 Provincie Zuid-Holland	in ontwikkeling	Nee		Ja	
VRO	J210B	Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Sisa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/01	Aard controle R Indicator: J210B/02	Aard controle R Indicator: J210B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/06
			1 030008 Provincie Zuid-Holland	€ 134.046	€ 14.895	1	340	Nee
KG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R Indicator: K28/01	Aard controle R Indicator: K28/02	Aard controle R Indicator: K28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04	Aard controle R Indicator: K28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06
			€ 675.637	€ 105.008	€ 75.000	€ 1.890.007	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07					
			Nee					

AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
	Gemeenten		<i>Aard controle R Indicator: M16/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/06</i>
			€ 3.337.928	€ 0	€ 0	€ 349.741	€ 0	€ 174.141
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd	
			<i>Aard controle R Indicator: M16/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/09</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: M16/10</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: M16/11</i>	
			€ 0	€ 10.128	€ 181.764	1-1-2025	1-11-2025	
			Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/13</i>				
			€ 3.690.174	€ 12.997.905				

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Programma/taakvelden	Realisatie		
	Lasten	Baten	Saldo
<i>Programma 1 Dienstverlening en bestuur, communicatie en participatie</i>			
0.1 Bestuur	-5.704	4	-5.701
0.10 Mutaties reserves	0	1.665	1.665
0.2 Burgerzaken	-2.381	970	-1.411
0.63 Parkeerbelasting	-4	38	34
0.8 Overige baten en lasten	-163	0	-163
1.2 Openbare orde en veiligheid	-448	67	-381
2.2 Parkeren	-32	0	-32
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-9	0	-9
8.3 Wonen en bouwen	-2.034	3.717	1.683
<i>Subtotaal Programma 1 Dienstverlening en bestuur, communicatie en participatie</i>	<i>-10.776</i>	<i>6.460</i>	<i>-4.315</i>
<i>Programma 2 Wonen, bouwen en wooncarrière</i>			
0.10 Mutaties reserves	-9.650	6.446	-3.204
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-164	53	-111
1.2 Openbare orde en veiligheid	-56	86	30
2.1 Verkeer en vervoer	-138	229	91
2.2 Parkeren	-41	110	69
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-15	0	-15
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-644	100	-544
4.2 Onderwijshuisvesting	-2.415	203	-2.211
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-747	0	-747
5.2 Sportaccommodaties	-3.892	1.311	-2.580
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-137	87	-49
5.5 Cultureel erfgoed	-109	49	-60
5.6 Media	-20	60	40
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-614	29	-585
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-2.184	328	-1.856
8.1 Ruimte en leefomgeving	-3.795	1.856	-1.939
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-8.119	12.134	4.015
8.3 Wonen en bouwen	-1.801	239	-1.562
<i>Subtotaal Programma 2 Wonen, bouwen en wooncarrière</i>	<i>-34.537</i>	<i>23.319</i>	<i>-11.218</i>
<i>Programma 3 Armoedebestrijding en versterken lokale economie</i>			
0.10 Mutaties reserves	-130	80	-50
3.1 Economische ontwikkeling	-462	19	-442
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-568	1.096	529
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-116	43	-74
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-1.318	1.318	0
6.3 Inkomensregelingen	-29.956	22.190	-7.766
6.4 WSW en beschut werk	-4.872	0	-4.872
6.5 Arbeidsparticipatie	-4.825	270	-4.555
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	-13	0	-13
<i>Subtotaal Programma 3 Armoedebestrijding en versterken lokale economie</i>	<i>-42.260</i>	<i>25.017</i>	<i>-17.243</i>

Programma/taakvelden	Realisatie		
	Lasten	Baten	Saldo
<i>Programma 4 Welzijn, zorg, sport en cultuur</i>			
0.10 Mutaties reserves	-1.428	388	-1.040
0.4 Overhead	-9	0	-9
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-4.684	3.071	-1.613
5.1 Sportbeleid en activering	-1.872	79	-1.793
5.2 Sportaccommodaties	-48	0	-48
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-146	54	-92
5.6 Media	-1.231	45	-1.186
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-162	0	-162
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-9.034	4.821	-4.213
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	-2.401	21	-2.379
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-1.555	0	-1.555
6.3 Inkomensregelingen	-38	0	-38
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	-2.961	0	-2.961
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	-5.137	0	-5.137
6.712 Begeleiding (Wmo)	-5.599	0	-5.599
6.713 Dagbesteding (Wmo)	-1.765	0	-1.765
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	-270	31	-240
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	-10.233	2	-10.230
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	-6.754	0	-6.754
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	-319	0	-319
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	-395	0	-395
6.791 PGB Wmo	-805	0	-805
6.792 PGB Jeugd	-1.364	0	-1.364
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	-318	2.390	2.072
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	-217	1	-217
6.821 Jeugdbescherming	-2.110	0	-2.110
6.822 Jeugdreclassering	-195	0	-195
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	-499	0	-499
7.1 Volksgezondheid	-3.007	380	-2.627
8.3 Wonen en bouwen	-15	0	-15
<i>Subtotaal Programma 4 Welzijn, zorg, sport en cultuur</i>	-64.572	11.282	-53.290
<i>Programma 5 Duurzame en veilige leefomgeving</i>			
0.10 Mutaties reserves	-1.381	1.659	278
0.63 Parkeerbelasting	-6	152	146
0.64 Belastingen overig	-95	0	-95
0.8 Overige baten en lasten	-101	0	-101
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-4.777	0	-4.777
1.2 Openbare orde en veiligheid	-583	8	-575
2.1 Verkeer en vervoer	-10.582	1.034	-9.548
2.2 Parkeren	-384	0	-384
2.3 Recreatieve havens	-7	7	0
2.4 Economische havens en waterwegen	-115	224	108
2.5 Openbaar vervoer	-216	0	-216
5.4 Musea	-22	0	-22
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-5.832	28	-5.804
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-74	19	-55
6.3 Inkomensregelingen	-1.060	0	-1.060
7.2 Riolering	-5.733	8.279	2.545
7.3 Afval	-7.035	8.004	969
7.4 Milieubeheer	-2.817	1.207	-1.609
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-1.017	755	-262
<i>Subtotaal Programma 5 Duurzame en veilige leefomgeving</i>	-41.838	21.376	-20.462

Programma/taakvelden	Realisatie		
	Lasten	Baten	Saldo
<i>Financiën</i>			
0.10 Mutaties reserves	-2.738	4.991	2.254
0.5 Treasury	-32	0	-32
0.61 OZB woningen	-87	3	-84
0.62 OZB niet-woningen	-418	0	-418
0.64 Belastingen overig	-57	0	-57
0.8 Overige baten en lasten	-386	233	-154
5.2 Sportaccommodaties	0	504	504
<i>Subtotaal Financiën</i>	-3.718	5.731	2.014
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>			
0.5 Treasury	137	780	917
0.61 OZB woningen	0	6.129	6.129
0.62 OZB niet-woningen	0	6.674	6.674
0.64 Belastingen overig	0	95	95
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	112.996	112.996
<i>Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen</i>	137	126.674	126.811
<i>Overhead</i>			
0.10 Mutaties reserves	-295	1.153	858
0.4 Overhead	-17.676	420	-17.256
<i>Subtotaal Overhead</i>	-17.971	1.572	-16.399
<i>Vennootschapsbelasting</i>			
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	-15	0	-15
<i>Subtotaal Vennootschapsbelasting</i>	-15	0	-15
Totaal	-215.549	221.431	5.882

- = Nadelig / + = Voordelig

Gebeurtenissen na balansdatum

De jaarrekening als onderdeel van de jaarstukken wordt opgemaakt per balansdatum. Dat betekent dat de feitelijke financiële toestand op balansdatum bepalend is voor de waardering van de balansposten en de resultaatbepaling. Gebeurtenissen na balansdatum die geen nadere informatie geven over de feitelijke toestand per balansdatum mogen niet worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen na balansdatum worden onderscheiden in twee soorten:

- gebeurtenissen die informatie verschaffen over omstandigheden die bestonden op de datum van de jaarrekening; en
- gebeurtenissen die informatie verschaffen over omstandigheden die ontstaan zijn na de datum van de jaarrekening.

In onderstaand schema is opgenomen dat afhankelijk van wanneer desbetreffende informatie bekend wordt, wel of geen verwerking in de jaarrekening plaatsvindt.

Datum / periode	Gegevens die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum	Gegevens die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum
Na balansdatum en voor de formele opmaakdatum (door het college) van de jaarrekening.	Verwerken in de jaarrekening.	Vermelden in toelichting indien belangrijke financiële gevolgen.
Na datum opmaken jaarrekening (door het college) en voor vaststellen jaarstukken door de raad.	Alleen verwerken in de jaarrekening voor zover onontbeerlijk voor het inzicht.	Vermelden in toelichting indien belangrijke financiële gevolgen.
Na datum vaststellen jaar- stukken door de raad.	Indien blijkt dat de jaarrekening in ernstige mate tekortschiet in het geven van inzicht. Opnemen in tussenrapportage of begrotingswijziging huidig (lopend).	Opnemen in tussenrapportage of begrotingswijziging huidig (lopend) begrotingsjaar.

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan.

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 28 oktober 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 3.998.560. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 9.384.000 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 3.998.560. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 3.181.000 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

Begrotingscriterium		x € 1 miljoen
1A.	Overschrijding lasten programma's	2,8
1B.	Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	3,7
2.	Ongeautoriseerde reservemutaties	0,0
3.	Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld	0,0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden		6,5
4.	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid in de beleidsnota rechtmatigheid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid	3,2
	De niet -acceptabele begrotingsonrechtmatigheden	3,3
Voorwaardencriterium		
5.	Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	2,9
M&O criterium		
6.	Geen bevindingen	
Totaal Onrechtmatigheden		9,4
Waarvan acceptabel		3,2
Waarvan niet-acceptabel		6,2

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Afwijkingen	Onrechtmatig	Acceptabel	Niet acceptabel
De overschrijding van lasten op de volgende programma's			
Bestuur en dienstverlening, communicatie en participatie	0,9	0,9	
Armoedebestrijding en versterken lokale economie	1,6	1,6	
Financiën	0,2	0,2	
1A. Overschrijding lasten programma's	2,8	2,8	0,0
De overschrijding van investeringsbudgetten op de volgende programma's			
Wonen, bouwen en wooncarrière	0,4	0,4	
Duurzame en veilige leefomgeving	3,3		3,3
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	3,7	0,4	3,3
De uitgaven op inkopen die ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed betreffen			
Het huurcontract voor de Oekraïneboot uit 2022/2023	0,5		0,5
Het tankpassencontract uit 2018	0,1		0,1
Een contract uit 2024 voor het bouwrijp maken van een grondexploitatie	2,4		2,4
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	2,9		2,9
Totaal onrechtmatigheden	9,4	3,2	6,2

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Overige gegevens

Controleverklaring

Zwijndrecht. **Dat is thuiskomen**

